

607

81 P.O. lat. 1664 f

f

JOANNIS COSTÆ

GRECÆ ET LATINÆ LITTERATURÆ

IN SEMINARIO PATAVINO

PROFESSORIS EMERITI

ET

REGIÆ ACADEMIÆ

S O C I I

C A R M I N A.

PATAVII MDCCXCVI.

TRIPIS SEMINARIII

SUP. PER.

Wb/71/216

УДК 62-50

RECEIVED ACADEMY

Bayerische
Staatsbibliothek
München

STUDIOSÆ JUVENTUTI

J • A N N E S C O S T A

F.

TIBI, Juventus, cui Latini carminis
Pertentat aures, & remulcet gratia,
Hoc multiforme dedico styli genus,
Sanam Poesim, moribus factam tuis,
Studiisque pariter, nec rudi prorsus modo
Cultum æmulantem Romuli carmen soni.

Non hîc amores, probra vaturn, effeminant,
 Captantque sensûs, non joci molles malo
 Lepore castis virus afflant mentibus,
 Bonos nec unquam ridet, aut turbat procax
 Hîc lingua mores. Tota Virtuti studet,
 Et Artium quandoque lucentes opes
 Inhiat Poesis nostra. Mentis illice
 Versu laborat fingere, & Recti decus
 Monstrare passim, mortuorum nil memor
 Usquam Deorum, ni colorari suis
 Religio cæca poscat Heroas notis,
 Suosque ritûs. Quæ Latino vestiit
 Britanna cultu, & ingenî nuper sui
 Vulgavit ausûs, nunc latentes jamdiu
 Fætûs in auras ducit, ac sistit tibi,
 Speratque munus te recepturam bono,
 Lætoque vultu. Sat labori gloriæ
 Habebo vates, si redundantem otio
 Curæ meorum te vocarint carminum,
 E plurimis selecta quæ meis tenes

*Scriptis, ab omni vindicata injuriâ
 Librariorum, restituta & debito
 Simul decori. Sic tuâ detur mihi
 Benignitate posse jucundum frui,
 Novisque vires experiri cantibus,
 Quos ultro in usûs ipse jam paro tuos
 Vatis daturus grande Thebani tibi
 Horatianis redditum modis melos.
 Mi namque Cura providi nuper Viri,
 Qui dulce nostram temperat Præses Domum,
 Scholæ vetustis expedito vinculis
 Mandavit instans, ut Poetam plurimo
 Interpretum labore lustratum diu,
 Adhuc nec ulli forsitan notum satis,
 Tentarem & ipse pervicaci industriâ
 In luce collocare, si possem, suâ.
 Operam sponendi, meque Pindaro statim
 Totum dicare fervido cæpi impete,
 Datumque Munus urgeo in dies magis
 Metâ potiri gestiens pulcherrimâ.*

*Hos trado Versûs interim prænuntios
 Mei Poetæ. Tu legendo colliges,
 Quid sit futurum, quidque possis ardui
 Præsagens manere de Cæpti exitu.*

*Origo Poescœs ex Mundi primum conditi
spectaculo ducta.*

JAMBI SENARII, ET DIMETRI.

Descende Cælo, Veritatis filia,
Albis decenter auream
Præcincta frontem liliis, & fulgidâ
Amicta luce fiderum:
Descende Cælo, nobilis pulcherrima,
Poesi, mater carminis,
Et fabularum multa serpentem luem,
Deûmque monstra inanium
Depelle nostris, o benigna, mentibus,
Verosque cantûs præcipe,
Tu, quæ recentum diceris Mortalium
Sedis labris, & tui
Liquore blando nectaris medullitus
Inebriasse pectora,
Unde ille cunctis cantus erupit sacer,
Præco supremi Numinis
Inter sonantes cymbalûmque, & tympanûm
Voces crepanti murmure,
Pedesque certis se vibrantes legibus,
Prægestientis indices

Amoris, intus insüeto percitas
 Liquante mentes gaudio
 Ob illa fusa tot bonorum fontibus
 Felicitatis munera.
 Natura festis excitata motibus
 Risisse narratur tibi,
 Et alta visa montium cacumina
 Lætis moveri saltibus,
 Novoque colles hac, & illac frondium
 Decore convestirier,
 Cum multa cellis interim ripis fluens
 Inter lapillos blandius
 Circum loquaci lympa luderet pede,
 Vernæque silvis alites
 Sine arte passim Numinis laudes sui
 Dulci eliquarent gutture,
 Virentiumque vasta camporum æquora
 Recente florum copiâ
 Late micarent, & sonarent undique
 Altis gregum balatibus.
 O gens supernis irrigata gaudiis!
 O Numini gratum melos!
 Adesto, adesto jam, Poesi, & aureum
 Tecum reducens sæculum,
 Fac, thuris instar, Procreatori suo
 Se nostra sistant Carmina.

Pratum Vallis noctu visum sub Prætoræ Michaelio.

ODE ALCAICA.

QUIS me profundo Lapponiæ in specu
 Clausum insolenti luce decor beat?
 Vel quis repentino superbam
 Prodigio mihi sistit auctor
 In valle scenam? Livor obambulat,
 Spectatque torvus magni Operis decus,
 Suique desperante signat
 Opprobrii monumenta gressu.
 Salve nitenti fulgida margine,
 Blandoque amici fluminis, Insula,
 Beata lapsu, posterisque
 Laude novâ celebranda sæclis.
 Tu nempe vasti filia Consilii
 Palustri ab undâ surgis, & advenas,
 Civesque lætantes amœnum
 Attrahis in gremium, tuique
 Augusta Campi deliciis tenes,
 Qua Circus olim sanguineum ebibit
 Sepultus imbrem, & triste cæsis
 Corporibus gemuere glebæ.
 Quid structa cantu mœnia? Quid tui
 Molles in altis collibus hortuli,
 Armida? Miraculum stupenti
 Hîc aliud mihi majus adstat,
 Visûsque verâ pulsât imagine.
 Quæ forma Terræ! Pacis in Artibus,

Bel-

Bellique clarorum coronant
 Viva virûm simulacra ripas,
 Certisque lucent ordine sedibus
 Disposita, quales aëriâ sagax
 E turre stellas per patentem
 Rite notat speculator æthram.
 Ludunt volucres undique cymbulæ
 Pulsæ venusto remige, lucidis
 Errantque lymphis, musicique
 Flore soni cupidas remulcent
 Adstantium aures, ebria dum suas
 Visit tabernas Copia, & aureos
 Hinc inde Commerci relaxat
 Gentibus inviolata fontes.
 Fervet præaltis plurima pulpitis
 Corona: missi carcere jam ruunt,
 Ardentque certatim cupitam
 Quadrupedes tetigisse metam,
 Ceu concitato flammeus impete
 Nimbus coruscat missilium: volat,
 Fallitque spectantes, & uno
 Præterit irrevocandus ictu.
 Quid, Turba, pendes? Medoaci prope
 Nutritus oras jam sonipes tulit
 Victoriæ vellus. Venite,
 Et celeres agitate currûs
 Amplum per æquor, dum vagus e suo
 Sol axe pompam spectat, & ultimis
 Afferre velox gestit Indis
 Nuntius Euganei recentem

Cultis decorem. Quantus io! mihi,
 In noctis umbrâ dum spatior stupens,
 Ordo columnarum renidet
 Porticibus radiante sparsis
 Late globorum fulgure! Ut arborum
 Miris triumphant germina fructibus,
 Ardentis in morem vireti,
 Et superos imitantis ignes!
 Ut delicatæ flamina tibiæ,
 Et adsonantum murmura cornuum,
 Chordæque vocales, tubæque
 Omnimodâ fociantur arte!
 O alta Memmi gloria! quis Viri
 Cælestis ausus, quis nova dixerit
 Portenta, fecundæque mentis
 Magnificum, rapidumque limen?
 Da gloriosi finem Operis mihi.
 Videre solum, Mors, precor; & libens,
 Lætusque venturos in annos
 Ipse tuâ tumulabor Umbrâ,

Initium Fabricæ novi Nosocomii in Urbe Patavina.

HEXAMETRI.

Surge, Anima, afflictis expergita rebus, & ignem
 Concipe. Quis gemitûs miserorum, & lurida ficcis
 Luminibus cernat spectacula ferreus? et se
 In lacrymas totum non sentiat ire perennes?
 O tu quæ variis languentia corpora morbis,

Pædo-

Pædoremque, & Egestatis sub paupere tecto
 Vidisti faciem horrendam, tu dirige motûs
 Flexanimos, Pietas: tu nostri incendia cordis
 Exere per populos. Videant, fratrumque suorum
 Effusi ærumnas lenire, gravesque dolores
 Auxilio certent. Angusta, incommoda Sedes
 Collegit male structa diu, minimoque frequentem
 Triste laborantum mulsit solamine Turbam.
 Altera magnifico surgat nunc denique sumptu
 Amplior, & purâ perflante salubrior aurâ.
 Fallor? an ætheriâ modo nuntius ales ab Arce
 Afflictis affert optatæ munera Sortis?
 Dulcis Amor, socialis Amor, spes aurea Vitæ,
 Et præsens nostri tutela, atque una voluptas,
 Expectate venis, nostræque salutifer Urbi.
 En en insolito Euganeos fulgore coronat
 Lux cives, signatque aliam vibrantibus Ædem
 Regalem, ingentem radiis, mirabile textum
 Artificis. Jam vestibuli spectanda renidet
 Forma novi: surgunt cellæ, porrectaque, & ampla
 Ægrotis loca jam capiunt diffusilis auræ
 Nectareos haustus: jam celsis fulta columnis
 Pergula sub dio spatiantum pectora molli
 Recreat illecebrâ circum, spatioque patenti
 Lucent impluviis purgatæ pocula lymphæ:
 Fluminis unda levi tepidum pede manat ad Austrum,
 Ludentique beat vicinam adspergine molem:
 Sedibus hinc, atque inde suis data munia quisque
 Accipit, & certo peragit simul ordine turba.
 Pars vigiles agit excubias, pars lintea promit,

Horrea pars implet, pars Sedis limine in ipso
Excipit ægrotos, nitidisque reponere lectis
Ocius ardet amans: medicas hic applicat ultro
Ecce manûs: parat ille dapes: hic vulnera tergit,
Et pressos levat auxilio; corda ille remulcet
Alloquio dulci, & cælesti nectare pascit.
Urget opus Medicina suum, fibrasque sagaci
Dissectas oculo rimatur, & inde latentes
Morborum causas, atque apta levamina monstrat.
Despicit alma Salus spatiosi e culmine tecti,
Languentesque vocat gentes, affusaque circum
Corpora perpetuâ Vitai lampade lustrat.
Sed quid ego eximiæ delusus imagine Formæ
Facta reor, quæ cœpta solo primordia tollunt?
Auguror. Haud longo consurget tempore in æthram
Tanta Domus. Præsumt Operi Virtute micantes
Munificâ Proceres, totamque exsuscitat Urbem
Voce, labore, manu Pastor, cui credita sacri
Cura Gregis; Civesque, Deo gratissimus Ordo,
Una instant, cœptisque favent Exempla secuti
Inclyta, serorum sensûs motura Nepotum.
O quisquis fudo specularis in æthere Moles,
Astrorumque vices varias, spatiisque rotati
Diversis circa Solem discrimina motûs,
Parce aciem paullum infirmam protendere Cælo:
Contemplare Solum. Tibi Stella coruscat in Urbe
Obyia, fraterni spectabile lumen Amoris.

*Paguri pisces Æliano teste ad sonum tibiæ
capiebantur.*

EPIGRAMMA.

Non hamum, nassamve feras, non retia tecum,
Piscator, muti perniciem populi.
Tibia sola adsit, qua certæ spiritus auræ
Instruat ignotas piscibus insidias.
Frondiferis tectus latebris in litore turbam
Ad gratum cernes appropere sonum.
Squammiger ecce chorus fervet, micat, exilit ultro
Captus flexanimi carminis harmoniâ.
Ecce super ripas allabitur immemor, & se
Ore inhiantē tuos projicit ante pedes.
Carpe manu prædam, quam Musica traxit ab undis,
Præmiaque artificis justa laboris habe;
Sed cave ne magico blandæ modulamine vocis
Subdolus, ut pisces, sic homines capias.

*Agricola Veronensis familiam in ponte Navium
exundante Athesi a periculo servat.*

HEXAMETRI.

Nam quo te celebrem cantu? Qua pignora laude
Ipse tui tollam Sensûs, & magnanimum cor,
Agricola illustris? Jactet Romana cruentos,
Et Graja Heroas tellus. Verona benignum
Pectore, & humanis promptum succurrere rebus

Te

Te populis ostentat ovans, spectabile ruri
 Exemplum. Nivibus quondam per summa solutis
 Culmina, & effusis cælo simul imbribus altus
 Creverat, & notas Athesis superaverat oras
 Agmine vesano, cumulisque furentibus undæ.
 Ingemuere Alpes circum, collesque propinqui
 Diluvie pagos subitâ doluere sepultos,
 Pastoresque, gregesque rapi, vinetaque vulsis
 Arboribus sterni tumidarum pondere aquarum.
 Fluctuat ille minax geminato murmure, & arctis
 Vallibus indignans fervet, spumatque, ruitque
 Præcipiti rupes lapsu, spatiosaque tandem
 Arva premit resonante falo, jamque imminet Urbi
 Veronæ. Fragor insolitus denuntiat iras
 Exundantis aquæ passim, clademque parantis.
 Attoniti spectant cives: pars magna viarum
 Obruitur late, domibusque in gurgite merfis
 Pauperies petit auxilium, trepidatque, doletque
 Ærumnæ casum ingentem. Jam pontibus amnis
 Insultat, visûsque novis terroribus implet.
 Nec mora: jam cornu turgente irrumpit, & artus
 Instat *Navalis* validos dissolvere Pontis.
 Arcus utrinque duplex direptis molibus undam
 Accipit infestam, disjectaque membra rapaci
 Volvuntur fundo. Stat pendula, jamque laborat,
 Et tremit incumbens Turris, quam læsus, & unus
 Imbelli sustentat adhuc conamine paullum
 In mediis arcus jam fluctibus. Insonat alto
 Vociferans, tenditque manûs affusa fenestræ
 Perdita Gens. Pueros mater complexa gementes

Externata, amens queritur: formidine pallet
 Horrendâ, sponfamque tenet, clamatque, ululatque
 Crinibus arrectis Sponsus; natumque, nurumque
 Cum gemitu ostendit Senior, carosque nepotes
 Civibus ad ripam densis. Succurrite genti,
 (Quid statis?) Cives: en pila resolvitur acri
 Illisu, & turris labefacta furore recenti
 Exitium properat. Gemit undique circumfusa
 Turba hominum, fluviumque timet tranare minantem
 Quisquis adest miseris. Præstanti ex Ordine surgit
 Eximiâ Civis Virtute, & præmia ponit
 Splendida. Sed magni cunctos res aspra pericli
 Terret ab incepto horrendis constante ruinis.
 Tu solum patrii digresse e finibus agri
 Ruricola, intrepido lintrem conscendis amore,
 Et rapidos vincis fluctûs, & stuppea porgis
 Vincula desertis. Promptam descendit in alnum
 Tota Domus: furit unda tumens, sed fracta lacertis
 Ocius illa tuis tranquillæ in margine ripæ
 Ereptam statuit prædam. Stupor omnibus ingens
 Ingruit, & plausûs inter, fremitûsque secundos
 Aurea traduntur meritæ tibi munera palmæ;
 Respuis ipse alto sed pectore talia fatus:
 Haud mihi venalis vita est: mihi sufficit ille,
 Et sponsæ, natisque meis labor unicus agri.
 His aurum date pauperibus mihi inutile pondus.
 Conticuere omnes agresti in Corpore talem
 Demirati Animam, Sensûsque expertia corda
 Perculit æternos Facinus memorabile in annos.

Monstrum instar Medusæ a Leonardo Vincio pictum.

EPIGRAMMA.

Monstrum invisum, informe, minax nigrantis inhorret
 Petræ disrupto profiliens latere.
 Guttur hians afflat virus: vis fumea nares
 Ambit, & irriguo lumina ab igne micant.
 Lucifugæ striges, & grilli, trepidæque lacertæ,
 Serpentesque novam dant capitis speciem
 Ordine terrifico mixtim: tumet hydrus, inardet,
 Nigrescit, pallet, fulgurat, erigitur.
 Haud unquam huic ullum Deserta Libyssina monstrum
 E serpentifero par vomuere sinu.
 Anne Medusæum caput hoc, quod Græcia mendax
 Obtulit attonitis saxificum populis?
 Ne trepida, quicumque vides. Non ista Medusæ
 Est facies. Vincî terror ab Arte venit.

*Cortex Peruvianus febrium domitor.
 Epitaphium filii Atalibæ Regis.*

EPIGRAMMA.

Siste parumper iter, visoque, Hispanæ, sepulcro
 Ne sperne extincti Principis exuvias.
 Hic jacet Atalibâ natus, quem laude micantem
 Omnigenâ e cælo Sol stupuit Juvenem.
 Lenta diu virides olli tentaverat annos
 Febris, & admotam luserat Artis opem.

Arboris at tandem Peruanæ cortice victa
 Ævi ridentes restituit veneres.
 Sed nimium periire brevi tot gaudia, & uno
 Mersere interitu spem Patriæ, atque Patris.
 Pro justo fortis sceptro dum prælia miscet,
 Concidit, ut celeri turbine vulsa cedrus.
 Quippe is, qui Vitam potuit reparare labantem
 Cortex, æternam reddere non potuit.
 I felix, Regique tuo sit Cortice ab isto
 Et tibi, & Europæ certa salus populo.

*Nostri Poetæ abstinere debent a Fabulis
 superstitiosæ Antiquitatis.*

J A M B I S C A Z O N T E S.

Dixisse Vati quod Corinna Thebano
 Fertur, Poetas absque fabulis nullos
 Placere posse, sit prioribus dictum
 Fortasse recte sæculis, quibus nudum
 Timebat ostentare Veritas vultum.
 At nos bonarum luce in Artium tantâ
 Nihil necesse fabulosa mendaci
 Crepare versu. Fabulæ meræ nugæ,
 Decora spectra, cassæ imagines Vero.
 Quid nunc trifulcum prædicem Jovis telum,
 Si nulla prompta fulmini in malos flamma?
 Quid præstat hastâ cum tridente Neptunus,
 Hiante pontus si rates vorat fluctu?
 Rector quid Orci, claudicansque Vulcanus,
 Et Mars, Amorque cæcus, & Venus pæta,

Et

Et illa turba Numinum, quibus nostro
 Jam tota prorsus excidit fides sæclo?
 An me, quod hymnos absque fabulis texam,
 Inaniumque negligam genus Divûm,
 Pindi jubebunt exulare femellæ,
 Laurumque nostræ detrahet comæ Phæbus?
 Nil curo Musas, nil Apollinem sanus.
 Mens nostra Musæ, mens Apollinis numen.

Ad Poesim Sacram.

ODE CATULLIANA.

Veni, quæ rigui sedes
 Jordanis prope flumina,
 Hebræosque regis choros,
 O divina Poesi:
 Veni gloria Cælitum,
 Summi nuntia Numinis,
 Recti mater, & optima
 Puri mater Amoris:
 Veni dulcia tinnulâ
 Voce carmina concinens,
 Queis olim Salomo suæ
 Mulsit pectora Sponsæ;
 Seu mavis teneros modos,
 Quos David cecinit pater,
 Cum sacram pede fervido
 Exultaret ad Arcam;
 Seu questûs miserabiles,
 Et Vatis lacrymas tui

Lugentis Babyloniae
 Duro in margine ripae.
 Nam, seu flebile tristibus
 Deducas numeris melos,
 Seu mille aurea misceas
 Læto gaudia cantu,
 Vino vox tua dulcior,
 Melle dulcior, & favo
 Nostris insonat auribus,
 Influitque medullis,
 Aut ros ceu vitreus solet
 Puro lapsus ab æthere,
 Aut imber, placidis novas
 Guttis qui rigat herbas.
 Auditis? venit, en venit:
 Late tympana concrepant,
 Et percussa sonant prope
 Molli nablia plectro.
 Picti protinus undique
 Olli assurgite, flosculi,
 Et motis pariter comis
 Arridete canenti.
 Lymphis dulce strepentibus
 Blandi accurrite, rivuli;
 Vos vernis, Zephyri leves,
 Flate leniter auris,
 Dum nostrum bona in Hortulum
 Infert purpureum pedem,
 Et cuncta exhilarans novo
 Circum lumine vestit.

Aquæ potiores sunt mali Poetæ.

S A T Y R A.

Suffenus vates stellis prognatus iniquis,
 Et cælo irato scripturus grande poema,
 Potat aquam, caput ætherium ne fumus inumbret,
 Et negat irriguo quemquam sine fonte poetam
 Laturum quidquam, multos quod vivat in annos.
 Nescit homo, nescit, quæ sit sapientia fictis
 Indita, & antiquæ quæ sint mysteria gentis.
 Idcirco primi fontem finxere Poetæ
 Aonium, stultos ut possent ludere, & ipsi
 Siccare interea bene multi pocula vini;
 Non, quod fatidico replens præcordia sensu
 Illis numen aquis surgat, quas ungula macri
 Olim dicitur elicuisse insana caballi.
 Vina bibat quisquis magni vult esse poeta
 Nominis, & versus tercentum stans pede in uno
 Fundere, more amnis ripas super excurrentis,
 Auxit quem pluviae, & liquefactæ magna nivis vis.
 Nam quis Suffeno similis velit esse, cerebri
 Dum sani constet? Fibras aqua lavat, & intus
 Extinguit sacrae gliscentia semina flammæ,
 Et tenues tandem illa parit sine sanguine formas,
 Expertes vitæ, sine motu, animæque carentes.
 Mæonides melius, quem centum dolia credo
 Exhaustisse prius vini, quam fortis Achillei
 Cantaret rabiem, reditumque errantis Ulyssis.

Quam pulcras rerum species concepit! ut aptis
 Risit imaginibus præclari nobile Vatis
 Ingenium, imbutis ferventi nectare venis!
 Infelix esset, pauperrimus ille poeta,
 Si infulsâ sibi pectus aquâ compleisset, ut iste
 Vappa poetarum, miscent cui prælia ventrem,
 Atque indignantes claustra obluantur in imis
 Visceribus venti. Quid nunc quid aquaticus anser
 Raucifono ore crepans mala carmina vincere cantu
 Posse illos dulces sibi credit stultus olores,
 Quos Grajûm stupuit, quos Romula terra canentes?
 Vincis aquæ potu, Suffene, at carmine nunquam
 Vinces quos vini vis incita pulsat, & almo
 Exhilarat succo, cujus vel parvula gutta
 Scribenti pro mille tuæ valet haustibus undæ,
 Spiritus hinc vatum, furor hinc, & tota Poesis.
 Ah pereant undæ, quicumque & proluit undis
 Labra poeta miser. Date mî, date vina, sodales,
 (Umbra jubet Flacci) parituro grandia vati,
 Dum male per lympham distento ventre laborat
 Suffenus magnis conatibus edere murem.

*Ad Joannem Marsilium Publicum Botanices Professore
 ante statuam Salomonis in Horto Publico de
 plantis, & herbis differentem.*

EPIGRAMMA.

DUm renovata suum pandit Natura decorem,
 Et tepidam late dædala vestit humum,

Illius

Illius Interpres medio spectandus in Horto

Turbæ avidæ arcanam præcipit Historiam.

Omnis ad eloquium flos ridet, & aurea plantæ

Auritæ immoto vertice dicta bibunt,

Et fibras herbæ, & turgentes nectare venas,

Et miris produnt ubera texta modis.

Singula certatim doctæ se subdere dextræ

Ardent, & fido lumine posse legi.

Is genera, & species lustrat, certisque reponit

Classibus, & medicæ promovet Artis opes.

Narrantem Salomo vivo de marmore spectat,

Discipulumque tacens signat, habetque suum.

Anus ad Speculum de senectute conqueritur.

EPIGRAMMA.

CRinis abest capiti, livescunt dentibus orbæ

Gingivæ, & sulcat ruga maligna genas.

Lippit, hebetque oculus, nasi tenuatur acumen,

Et mentum coni desinit in speciem.

Sicca labella arent, riget auris, balbaque torpet

Vis linguæ, & tremulo sub pede membra labant.

Cum dorso cervix humilem se curvat in arcum,

Luridus & vultum pallor, & horror habet.

O facies, facies mea sola potentia quondam,

Quo cessit fastûs gratia tanta tui?

Quo mihi purpureæ cessit flos ille juventæ,

Et turba ante meos illa voluta pedes?

Hæc anus ad speculum. Juvenes, pulcræque puellæ,

Discite, quæ vestri meta Decôris erit.

*Sacerdos Græcus, dum Manibus infernis litaret, Phry-
gium Carmen canente Tibicine, in furorem
actus e monte se se præcipitavit.*

Fictum pro Antiquo.

E L E G I A.

HÆc illa est rupes infandi conscia casûs,
Casûs, cui similem non feret ulla dies.
Hæ pullæ, tristes, & luctiferæ cyparissi,
Quæ dudum attonitis diriguere comis.
Ista Sacerdotis fato simul omnia circum
Galigo anxiferi mœsta doloris habet.
O nemus oratum frustra frustra que litatæ
Tartareis toties Manibus inferiæ!
Siccine, crudeles, vitai in flore Ministrum
Ante focos vestrâ destitulistis ope?
Hoc Pietas meruit, qua non fuit altera major,
Ut cæcâ in præceps sic rueret rabie?
Stabat ad instructas Antistes fervidus aras
Augusti peragens iussa ministerii;
Jamque super sacram pendenti corpore fossam
Præbebant nigri colla secunda boves;
Quisque favet linguâ, suspensaque in æthere Luco
Imminet, & pompam Nox taciturna legit.
Incipit ille alti solemnia carmina ritûs,
Infernumque Jovem, Persephonenque vocat,
Suscitat Eumenidum thalamos, Umbraeque Silentium
Ad certas faciles cogit adesse preces;

Cum

Cum subito lentâ numeros gravitate morantes
 Abrumpens acrem Tibia dat sonitum,
 Qualem per Phrygiæ saltûs Cybeleius olim
 Audiit infelix in sua damna puer.
 Tibia sæva nimis, rapido quæ flamine mentes
 Abripis, & memores non finis esse fui!
 Vix tuus ille canor miseras Antistitis aures
 Perculit, ut superâ fulmen ab arce ruens,
 Crinibus arrectis, vultu flammante, fremensque,
 Atque minans nostris se rapit ex oculis,
 Aëriosque petens scopulos per devia montis
 Corpus in abruptum præcipitat barathrum.
 Concidimus visu exangues: ruit ara, nemusque
 Nutat, & insolito terra tremore gemit.
 Hîc vester, Manes, intactâ mente Sacerdos
 Corruit: hîc aspris dilacerata rubis
 Membra volutavit: vittas hîc ille cruentas
 Liquit, & in durâ textile tegmen humo;
 Hîc gemitus dedit extremos: hîc Mortis ad ictum
 Deposuit sacri corporis exuvias.
 Membra inhumata, feræ nemoris, vos parcite saltem
 Tangere, & in solis viscera sparsa locis;
 Et vos innocuo madidantia saxa cruore
 Nativam flenti ponite duritiem;
 Nec socio pudeat vos acta dolore nefandum
 Mecum flere piis interitum lacrymis.
 At te sacrilego maculatum crimine, dire
 Tibicen, rabidæ sollicitent Furæ
 Anguibus injectis, tua qui noctesque, diesque
 Impia inexpletis morsibus ora petant:

Tur.

Turbatum, errantem te te premat usque, novisque
 Ultrix extincti terreat Umbra minis.
 Hæc ipse interea luctu loca plena relinquam.
 Horret mens, refugit visa cruenta pati.

*Strages in America factæ in prima ejus
 occupatione.*

CARMEN TROCHAICUM.

VErte, verte retro cursum, territumque, Sol, jubar
 Abde mœrenti per æthram nubium caligine.
 Terror ingens, luctus, horror, solitudo, vastitas
 Imminent late. Cruentis turba peior tigribus
 Classe prorumpens iniquâ, jamque prædam spe vorans
 Irruit, ferroque, & igne, plumbeâque grandine,
 Et tonanti ab ære jactis Insulam incurfat globis.
 Ter beati, quos in ipso flore vitæ sustulit
 Ante Mors, quam dira nigris Tartari recessibus
 Acta plebes provolaret in ruinam gentium!
 Innocentis quanta circum, quanta manat sanguinis
 Hac, & illac unda fusis irrigans rivis solum!
 Trunca membra, dissipata seminarum, infantium,
 Et virûm angustata acervis spectro cæsis flumina.
 Parcite, infames, pudicis e parentum amplexibus
 Virgines vexare raptas, & puellos dulcibus
 Pendulos mammis, vel ipso ventre matrum conditos
 Matribus (nefas!) petitis ense stricto figere.
 Ense natos, ense matres efferati dissecant,
 Et trucum voranda jactant frustra rictibus canum.

Cre-

Crescit ira, gliscit ardor. Tela, & hastæ civibus
 Ingruunt nudis, feruntque mille rursus funera.
 Iste fune colla frangit, ille fuste percutit
 Immerentes; hic securi scindit atrox per jocum.
 Arbores illi virentes cratium in modum erigunt,
 Atque distentos superne Principes duri ligant.
 Stat rogos sublimis: ignem sæva subjicit manus:
 Ardor incipit: jacentes ore strident, & gravi
 Illa questu corda pulsant, illa tangi nescia.
 Gestiunt, magisque lentis sæviter caloribus
 Delicata membra torrent impii satellites,
 Neve rumpat alma Somni longius silentia
 Clamor ingens, vi reclusis dant hiare faucibus,
 Ite in altos, ite montes, Incolæ miserrimi,
 Horridas domos ferarum derelictis urbibus,
 Ite securi: ferarum mitius multo genus;
 Ne timete. Sed Molossis (proh dolor!) venaticis
 Hinc, & inde pulsa saltûs, & latebras deserit
 Turba late silvicultrix, nuda, inermis, & tremens.
 Irruunt tergo, premuntque turbæ equestres, & juga
 Agmen infelix ab alto, nubis instar, volvitur
 In caput præceps citato prosequentium impete;
 Parsque acutis implicati triste inhærent vepribus,
 Parsque diffluente scabrum viscere inspergunt iter,
 Quique montis ima prendunt, semivivi, flebiles
 Obviis sternuntur armis, & furore militum.
 Lucidos frustra lapillos, & profusi pondera
 Aggerant argenti, & auri pacis orantes bona,
 Seque diris sponte dedunt, qui supersunt, hostibus.
 Ecce jussu proditorum plurimi passim casis

Con-

Conditi uruntur rotatâ flammeâ in vivos face.
 Hos fames necat per agros: hi fodinis ingemunt;
 Hi vomunt conchas petentes merfi in alto sanguinem.
 Infremunt matres suorum pulsæ ab amplexu virûm,
 Asperis natosque saxis perditæ illidunt suos.
 O ferinis corda longe duriora cordibus,
 Atque feris execranda sævitudo posteris!
 Flecte ab atro flecte visûs, Mens, tuos spectaculo,
 Auræque regna Pacis, & vireta prospice.

Terræ facies ad ortum Solis visa.

ODE SAPPHICA.

JAM coruscanti redimitus auro
 Fulgidi late genitor Diei
 Spectat adversam radians amico
 Lumine Terram.

Jam color rebus redit, atque mille
 Prodeunt vulgo species, meosque
 Dulce pertendant oculos novellis
 Gaudia formis.

Hic inæquali juga celsa fronte
 Pendulas findunt per inane nubes,
 Atque nativos retegunt sub altis
 Rupibus arcûs;

Fertiles illic coeunt in orbem
 Nexili circum veluti coronâ,
 Et graves pomorum opibus laborant
 Undique colles.

Lucidi passim, gelidique fontes
 Lubrico canos pede per lapillos
 Lene subsultant, recreantque viva
 Prata liquore.

Ludit in lætis pecus omne campis,
 Et suos primâ Corydon sub umbrâ
 Carmen agresti modulatus ore
 Integrat ignes.

Ecce nudatis juvenes lacertis,
 Atque succinctæ properant puellæ
 Aureos curvâ religare sectos
 Falce maniplos.

Ut susurrantis Zephyri palustres
 Flamine inducto quatit aura cannas!
 Ut tremit longe resonante cæsa
 Silva securi!

Fraxinus multo cadit icta ferro,
 Et jacet pulcrâ violata formam
 Quercus, & rupto lacrymans labascit
 Cortice pinus.

Maximos cerno quoque lætus amnes
 Inter umbrosas fluitare ripas:
 Cerno porrectis lacubus frequentes
 Fervere pisces.

Qualis immensi species Profundi!
 Quam fluit certâ, refluitque lege,
 Et timet fluctus superare fixi
 Litoris oram!

Quot sinûs inter liquidos citato
 Provolant cursu pretiosa nostris

Ufibus naves alio ferentes.

Munera ab orbe !

O renidentes medium per æquor,

Insulæ, plantis celebres, & herbis,

Vosque præsertim placido beatæ

Nectare cæli,

Queis suum ridens dat habere solis

Faustitas nomen ! Quis adire vestros

Donet optanti mihi nunc recessûs,

Regnaque Vitæ ?

Vestra si cunctos mihi sit per annos,

Insulæ, felix, & amica sedes,

Non ego auratas inhiabo Regum

Invidus aulas.

Vitæ brevitatis satis compensatur per unam

Scientiam plane cognitam.

Apologus.

J A M B I S E N A R I I.

INscitiæ pertæsa jamdudum suæ,
Interque focias eminere gestiens
Musca in tabernam dicitur librariam
Venisse, ut erudiret ingenium artibus.
Circum nitebant aureis procul notis
Spectanda, certis & locata classibus
Scientiarum, & Artium volumina,
Parare quotquot regiæ possunt opes.
Exultat illa, fervet, æstuat, volat
Doctam per aulam: litterata nomina,

Va-

Variosque Fastos lustrat, omnes angulos,
 Omnesque thecas præpete obtutu vorat
 Modo hac, modo illac, dum sagax araneus
 Telam in recessu texit abdito suam,
 Ridetque Muscæ pervagantis omnia
 Vanum furorem. Pergit illa, & ebria
 Discendi amore, nilque præmetuens mali
 Textoris ipsam callidi accedit domum.
 At, erudito dædalarum textilem
 Dum spectat oculo linearum industriam,
 Ecce hostis e latente prorumpens cavo
 Innectit, ambit retibus captam suis,
 Premensque morfu, & crusculis stultum caput,
 Disce, inquit, erudita, quæ nihil sapis,
 Quod scire cuncta postulabas, in suâ
 Quid Arte possit ceterarum nescius.
 Mihi una tela textitur; nihil supra,
 Ultraque mihi deosco Doctrinæ amplius.
 Unum fuisse miror ignotum tibi,
 Me capere muscas, atque telâ vivere.
 Hæc fatus alas abscidit muscæ ilicet,
 Et litteratum corpus alve condidit.

Poetæ nascuntur, non fiunt.

J A M B I S E N A R I I.

Volare quidam gestiens more alitum
 Alas labore fabricatas plurimo
 Aptavit humeris insolens opus suis.

Er-

Ergo e fenestrâ pendulum corpus jacet,
 Movetque pennas gloriosus, & novam,
 Spectante vulgo, Dædalus tentat viam.
 Sed laxa in ipso jam volatu solvitur
 Repente lini, & cereæ compaginis
 Structura: præceps ille volvitur simul,
 Vicini & amplo mergitur stagni vado
 Ridendus ales. Falsæ Vates, aspice,
 Tibi negatæ qui sit Artis exitus.

Vis Educationis in brutis animalibus.

HENDECASYLLABI.

INtrato casulam, Tigelle, mecum:
 Spectatum vocat, allicitque præco.
 Eja, eja, o populi, artibus catelli
 Astate, & varios videte lusûs.
 Cernite, ad numerum meus catellus
 Quam belle saliat. Catelle, prone
 Ito in obsequium, novoque ritu
 Dein fac blanditias venustiores.
 Temet erige, crusculisque primis
 Hero detrahe nunc tuo galerum,
 Et caput tibi nubito decenter.
 Incepta choream, pedesque molles
 Flecte multimodis & hac, & illac
 Accedens simul, & simul recedens.
 Junge cruscula crusculis amici
 Fratris, ceu tenero petas foveri

Am-

Amplexu, & lepidis simul beate
 Vosmet basiolis, jocisque vestris.
 Ferreum cito in annulum, venusti,
 Vosmet proripite, & micante saltu
 Egredi super orbitam volate
 Erectis pedibus: subite rursus:
 Una erumpite præpetes, ut ante:
 Una volvimini in caput, simulque
 Latratu solito integrate saltûs
 Novis motibus, & novo lepôre,
 Lufistis fatis, o mei Catelli.
 Curas ponite, debitamque fessi
 Abite in requiem. E tuo cubili
 Surge, Simie, nunc parumper, & te
 Accinge ad nova gesta præliorum.
 Eja belligeram capeſſe cannam,
 Lege ostende Borufficâ, tuoque
 Apponens humero Hungari, aut Bohemi
 Præporta speciem. Euge tolle vultum
 Miles acer, & hostibus timendus.
 Quid hæres? vigila & mihi sinistrâ,
 Et dextrâ pariter fac expeditus
 Circli dimidium. Loco resiste,
 Et certos domini opperire jussûs.
 Cannam pone solo, resume velox,
 Et lævo lateri applica. Reclode
 Escam pulveris: inger, adde plumbum,
 Et durâ quate ter quaterque virgâ.
 Cannam dirige, & incitus tonantem
 In hostes jace glandium furorem.

Recte, nil melius. Sed imminente
 Ut miles pluviam suam nitorem
 Cannæ protegat, expedi peritus,
 Et gerens habitum timentis imbrem.
 Nunc funus ducis exequi perempti
 Te tristem jubeo. Exprimat remissa
 Canna flebiliter, gradusque lentus
 Gravem tam subiti doloris ictum.
 Incede, appropera: morare, & inde
 Novas ede mihi evolutiones,
 Ut virum decet impigrum, & valentem.
 Turba te aspiciat bonæ secutum
 Artis munia, bellicosque ritus.
 Cras fies peditum magister ipse,
 Regesque indocilem potens cohortem.
 Nunc ito, & cupidis tuis Catellis
 Adde te comitem, atque feriare.
 Scitus Simius, & boni Catelli!
 Vidisti, optime mi Tigelle, lusus?
 Vidisti documenta belluarum?
 Mortales pudeat carere cultu,
 Quem brutæ sibi belluæ pararunt
 Humani assiduam laboris arte.

Gratia, & Libertas arbitrii.

EPIGRAMMA.

Vidisti primo trepidantem incedere nisu
 Sedula quam puerum fuscitat arte parens?

Præ-

Prætentis animat stantem studiosa lacertis,
 Inque suum ridens provocat ire sinum.
Ille suæ illectus matri se jungere gestit,
 Et male firmatis gressibus audet iter.
Excipit imbellem mater, dextrâque prehensum
 Sustinet, & tardos increpat usque pedes.
It puer impulsu matris, gaudetque moveri,
 Et motum arbitrio temperat ille suo.
Humanam sic dia movet, sic Gratia mentem
 Flectit, & arcanâ mulcet, & auctat ope.
Mens trahitur, trahiturque volens, motûsque secundat
 Libera, & objectum spectat, amatque Bonum.

Puer, & Mater ad speculum.

H E N D E C A S Y L L A B I.

ALti sanguinis, elegans, venustus,
 Et scitus puer, unicus parenti
 Optimæ datus ultimis in annis,
 Ad tersum speculi nitentis æquor
 Venit primitus. Hæret ille, captis
 Velut sensibus, adstupet, sui que
 Illusus specie obvium puellum
 Alterum sibi jam videre credit.
 Credit, & rosei genas coloris,
 Crines aureolos, ocellulosque
 Jucundos simul, & simul severos
 Spectat inscius. Imminet, nec audet
 Blandiri puero, vel usitati

Ignoto illecebras movere lusûs.
 Adstat hîc subito sui puelli
 Post tergum genitrix, & osculantis
 Instar incubat, & fovere gestit
 Amplexu tenerum beatiore.
 Arridet puer, adsilitque matri
 Extanti e speculo, manuque captat
 Quæsitam sibi, pendulamque formam,
 Et simul cupidâ appetens anhelat
 Conjungi puero osculatione.
 Mater aspicit, & suos amores
 Gaudet in gemino videre vultu:
 Matri filiulus suæ, & puello
 Facit blanditias; triumphat illa,
 Et cordis geminat calentis æstus:
 Accurrit, resilit, jocatur iste,
 Et matrem petit, & petit puellum.
 O virtus speculi efficacis ingens,
 Et puri decor elegans amoris!
 Ludite, ut lubet, usque, & usque, amantes,
 Vestras lætius integrate flammæ,
 Et novam date lusione multâ
 Lepôrum segetem venustiorum.

*Lux Solis a nivalibus Helvetiæ montibus
 repercussa.*

ODE ASCLEPIADÆA GLYCONICA.

QUALEM te video, Sol pater, aureis
 Spargentem radiis Helvetiæ juga!

Qui

Qui candor nivibus! quæ glacie asperas
 Per rupes nova purpurat
 Perstringens oculos edita, Sol, tuo
 Virtus e pelago! Te meditor stupens,
 O Sol, e mediâ dum nive lucidam
 Telorum segetem vibras.

Quis vivâ rutilam sistat imagine
 Scenam? Quis variis usque coloribus
 Mutatam referat? Parce, tuæ meum
 Si parvus tenet angulus

Terræ nunc animum; parce, micantibus
 Si fertis rapior, quæ mihi dædala
 Dat lux. O species Iridos, & recens
 Ludentum genus ignium!

An regni, rigidis verticibus super,
 Natura hîc referat delicias sui?
 Vel lucens superi parte aliquâ piis
 Cæli janua panditur?

Ne credas filiâ, quam tremulis vides
 Scintillare comis, Pastor. In igneam
 Versa est pyramidem silva, superbior
 Fictis Hesperidum hortulis.

Ah, Sol, magnificum, quotquot eunt dies,
 Spectaclum repara, & perpetuum nigri
 Horrorem nemoris perge oriens mihi
 Grato pingere lumine.

Antonio Marino Cardinali Priolo Episcopo Patavino, cum primum Ecclesiae suae gubernationem susciperet.

ODE GLYCONICA ASCLEPIADÆA.

O, quæ flebiliter sedens
 Pulcri propter aquas Medoaci gemis
 Præ desiderio tui
 Rapti tam subito turbine Præfulis,
 Indigno nimium diu
 Hærentem capiti discute pulverem,
 Urbs Antenoris inclyta,
 Et te lætitiæ vestibus indue.
 Jam te jam viduam Deus
 E Cæli superis sedibus aspicit,
 Et circum tibi luridam
 Mæroris nebulam lumine dissipat.
 Cernis? Sponsus uti suo
 Egressus thalamo regius, aut novo
 Sol mane exiliens mari,
 Cum sudum rutilans surgit in æthera,
 Almus de Bericis tibi
 Oris Pastor adest, Pastor amabilis,
 Sacri insignibus enitens
 Ostri Romuleis, sed mage nobili
 Virtutum agmine, queis, velut
 Cinctus multiplici fidere, fulgurat.
 Hic est, quem tibi sedulus
 Custos ille Gregis, notus egentium

Tur-

Turbis, notus & hospitem,
 Junctus GREGORIO sollicitâ prece
 Supremi ad solium Dei
 SANGTES expetiit, pacifico simul
 Annis, & meritis gravis
 Divûm concilio constituit pedem.
 Haud unquam cadit irritum,
 Quod justî sapiens lingua petit Viri,
 Nec segni premitur morâ,
 Quod divina semel dextera provehit.
 Vestro occurrere protinus
 Pastori unanimes. Dulcis adest, adest
 Jam Pacis dator, & suæ
 Genti lætificum restituit jubar.
 Olli Religio, & Fides
 Spargunt unanimes lilia per viam:
 Usto pectore Caritas
 Quassat purpuream pone sequens facem:
 Virtus arbitra fortium
 Dextrum cum clypeo fida tenet latus,
 Et lævo comes additur
 Lassari indocili corde vicens Labor,
 Quem nec torrida solibus
 Æstas, nec rigido tristis Hiems gelu,
 Nec stridens minitantium
 Ventorum rabies terreat, aut ruens
 Immani impete nubium
 E claustris niger exercitus imbrium.
 Cari tantus amor Gregis.
 O nostrum quoties quærere montium

Errantes per inhospitas
 Rupes, & patriis reddere ovilibus
 Agnos Bacchilio stupens
 MARINUM attonito e margine viderat!
 Nullus dulce virentium
 Pratorum teneras tangere clanculum
 Herbas exitiabilis
 Audebat coluber, vel subito ingruens
 Lapfu accedere vitreas
 Puri ad fontis aquas. Tutus in herbido
 Pascens Grex niveus solo
 Errabat, liquidos tutus ad amnium
 Cursûs venerat aridam
 Delenire sitim, tutus ad ilicis
 Umbram frondiferæ latens
 Carpebat placidum molliter otium.
 O divinitus aureis
 Tellus aucta bonis, cui licuit diu
 Tanto tam proprie frui
 Pastore, egregiis qui sibi dotibus,
 Et raro moderamine
 Cunctorum alliciens corda revinxerat!
 Felices Berici nimis
 Colles, quos roseo lumine vestiens,
 Aspectuque beans suo
 Replerat solidis undique gaudiis!
 At vos, Euganei mage
 Felices populi, quos reget optimus
 Idem Pastor, & æmulus
 SANCTIS, prævalido quem sibi fœdere

Vivum junxit, & altius

In se perfimili finxit imagine.

*Impius a Dæmone in speluncam raptus, quid
sibi illic acciderit, narrat.*

E L E G I A.

T Error adhuc mihi membra quatit: riget hirtus, & horret
Crinis, & infando mens labat icta metu.

O spectra! o antri facies teterrima! Pulsat,

Pulsat adhuc sensûs lurida scena meos.

Ite procul, truculenta cohors, procul ite, cruenti

Hostes. Quid subitas rictu inhiante minas

Additis attonito? Quid me turbatis, iniqui,

Ultra funereis perditum imaginibus?

Sat specus illa meum pressit formidine pectus

Horrida, sæva, atrox, & cumulata malis,

Quam vidi, raptis cum crinibus abstulit, & me

In solo Dæmon constituit nemore.

Ibam per nigros instante satellite calles

Tartareo, & verbis, verberibusque viam

Monstrante infamem, diram, foetamque gravanti

Sulphure: mortiferi pumicibus colubri

Profiliunt, linguisque micant, cristisque minantur

Arrectis, tumido virus & ore vomunt.

Sibila percutiunt aures: ululatibus altis,

Et gemitu rupes, antraque cæca sonant:

Sub pede mugit humus, crebroque fatiscit hiatu,

Subsultansque vago territat igne oculos.

Lux

Lux incerta foraminibus demissa, facesque
 Correptæ furvis fumiferæ manibus
 Interiora Domûs extremâ in parte recludunt
 Atria, & informem cernere dant cameram
 Ossibus humanis. Video pendentia circum
 Non exoratis brachia parjetibus
 Trunca, pedesque virûm, & turpes sine viscere costas,
 Et capita inducto collabefacta situ.
 Sede incus mediâ est, qua fervidus impia tundit
 Ossa per ultrices malleus acta manûs.
 Numinis Ira super nimbi furialis ad instar
 Fulgurat horrendo læta ministerio,
 Et mixtim hac illac strident, ultroque, citroque
 Visu terribiles pervolitant Animæ
 Pulvereâ in nebulâ. Specta, inquit turbidus ille,
 Qui me præcipitem sedibus abstulerat,
 Feralem specta ludum. Caput istud adempti
 Est patris: hoc pectus conjugis ante tuæ,
 Conjugis illius, quæ te tibi surpuit uno
 Adspectu: hæc nati primigeni species
 Pallida, squallida, cui lætos extinxit honores,
 Et roseum nuper Vis inopina decus.
 Tute etiam, tibi qui multos modo credulus annos
 Concipis, ut celeri fulmine fracta cedrus,
 Nempe meâ, scelerate, manu frangere, tuumque
 Ipse brevi in ventos projiciam cinerem.
 Dixit: & exanimem extemplo me reddidit illuc,
 Qua somnos rupit dextra nefanda meos.

Fascinatio nugacitatis obscurat bona. Sap. c. IV.

ODE CATULLIANA.

CUm somnos caperem puer

Fontis ad vitrei caput,

Visæ sunt geminæ mihi

Se se sistere Nymphæ.

Fraus una, altera Veritas;

Atque ambæ pateram auream

Certabant pariter meis

Admovere labellis.

Ridens altera mollius,

Et fictâ specie nitens;

Modesti referens sacros

Oris altera honores:

Multis illicit artibus

Illa prodere gestiens;

Hæc me fallere nescia

Vultu invitat amico.

Hærebam dubius, scyphum

Cujus mi peterem prius.

Fraus tandem bibere ocus

Importuna coegit,

Vix summos tetigi improbæ

Succos Virginis inscius,

Capta est ilicet, & suâ

Mota e sede mihi Mens.

O quales pede lubrico

Ibant ante oculos mihi

Illu-

Illudentium Imaginum,
Errorumque catervæ!

At lapso pueriliter

Dans Virgo veniam altera,
Præsentemque benignius
Donatura salutem

Accurrit propere, & scyphi

Divinum laticem ingerit,

Cujus Mens valido statim

Mihi redditur haustu:

Dein sinu puerum suo

Fovet dulciter osculans.

Illa autem liquidas gemens

Se se solvit in auras.

Jam tum me bona Veritas,

Quæ fovit tenerum, tenet,

Et comes dubiæ regit

Per discrimina Vitæ.

Haud lusum semel amplius,

Fraus, dolis capies tuis,

Dum me Dux rutilâ potens

Veri lampade lustrat.

Honeste vivendum.

J A M B I S E N A R I I.

ESt Vita ludi pompa scenici brevis:

Partes agendæ singulis: spectat Deus,

Notatque justus singulorum industriam

Pro-

Probrum daturus, vel perenne præmium,
 Ergo agite vestras quisque partes, ut genus
 Decet supernis inferendum Cœtibus.
 Imago Mundi præterit, Cælum manet.

*Passerem a milvio exagitatum Xenocrates
 Philosophus protegit.*

J A M B I D I M E T R I.

FUge ocius, passerule,
 Instantis hostis impetum,
 Fuge: asper immites tibi
 Intentat unguis milvius.
 Senis verendi, quem vides,
 Securus in sinum advola.
 Est mitis ille, & integer
 Ultro innocentes adjuvat.
 En ille dextram porrigit,
 Qua teprehendat, & ferum
 Defensor alitem tibi
 Depellat afflicto nimis.
 Allabere actutum Sopho;
 Stat certa in illo nam salus.
 Passerculum is gestit suum
 Servare, & hostem ludere.
 Io triumphè! Milvii
 Te spectat Ira sospitem,
 Doletque spirantis necem
 Exisse fraudes ingenî.

Gau-

Gaudet senex, & simplicem
 Mulcet volucrum lætius,
 Durumque deplorat genus,
 Quod forte pressos deferit.

Simius ludens cum Rege.

Apologus.

J A M B I S E N A R I I.

Consilio cuncta semper astutus gerit.

Cum Rege quondam Simius latrunculis

Luisse fertur, sæpiusque dextero

Vicisse ludo. Mira cunctos ceperat,

Regemque virtus. Accidit quadam die,

Ut otiosum Rex juberet ludere.

Accurrit ille, ludit, atque herum suum,

Ut ante, vincit. Hic subirascens statim

Infligit alapam. Simius, ut potuit, tulit,

Et interiore se recepit angulo.

Rursus laceffit dominus. Ille profilit,

Accedit abaco: luditur, sed proximus

Jam jam futurus Simius victoriæ

Caliendum Regis aufert, & vultu sibi

Propere contecto dextrâ ludum conficit.

Sic ille lusit Regis iracundiam.

*Cato Uticensis jam jam moriturus secum
loquitur.*

ODE ALCAICA.

CAto, quid hæres? Esto tuæ memor
Virtutis. Instat Cæsar, & impiger
Jam Scipio victus, Jubæque
Terribiles cecidere turmæ.
Vin' tu superbi Cæsaris igneam
Dextram experiri? Quæ potior tuo
Hosti voluptas gestienti
Cæde tuâ saturare visûs?
An altæ in ipso pulvere Gloriæ
Vitale munus turpiter expetas
Ad genva projectus Tyranni,
Atque tuis sine mente Factis
Clementiæ addas Cæfareæ novum
Stultus decorem? Vincat ahenei
Vis nota cordis, vincat omni
Illa tibi melior triumpho
Late invidendi gloria Nominis,
Qua Roma civem te Superis parem
Sacrabit, invictique sparget
Per populos monumenta Leti.
Amor quid Hostis sit tibi, si perit
Antiqua Virtus? Quid fuga, & impii
Victoris horror? Te vel arcti
Carceris indocilem profundis

Me-

Merfabit umbris, vel profugi bona
Catonis hastæ subjiciet ferox

Direpta latro. Dura sævi

Dura nimis parat Ira Fati,
Quid sistis ultra? Corripe, corripe
Securus ensem. Solvet is omnium

Nubem malorum, teque sacro

Indomitum eripiet Tyranno,

Hæc fatus imum conjicit in finum

Repente ferri perniciem Cato,

Sibique vesanus cruento

Viscera dilacerat furore,

Vivique fontem sanguinis undique

Manare torvo lumine prospicit:

Sudat, gemiscit, pallet, horret

Mortifero exanimis veterno.

Hic ille Fortis scilicet, aureis

Hispanus astris quem Sophus inserit,

Diæque Virtutis supremum

Ore crepat tetigisse culmen;

Hic ille Divus, quem colit adstupens

Liberrimorum natio. Proh scelus,

Legumque, Naturæque probrum,

Et rabidi nova forma monstri!

Crimen nefandum, vilis & asperæ

Formido Sortis, Fastus & insolens,

Exspesque divini tenebunt

In populo radios Honoris?

Horrete monstrum Sæcula, & hosticis

Infame Nomen Nox tenebris tegat,

Deus-

Deusque crudeles Catonis

Sanguinei premat ultor ausus.

*Mater in obsidione Hierosolymæ filio suo ab se
occiso vescitur.*

E L E G I A.

ELoquar? an fileam? Natura excussa colores

Suffice, & infandi mî faciem sceleris

Attonito pingas, qualem Jordanis ad undam

Pressa Tito Solyme vidit, & obstupuit.

Mater, non mater, sed hyæna Lybissa, peremit

Ipsa suum, & nati vescier ausa dape est.

O vos, quæ teneri nostis dulcissima sensûs

Munia, vos, matres, dicite, quæ rabies

Tam vesana animum valuit pervertere matris,

Immemor ut posset sanguinis esse sui?

Securus, ridensque puer circum ubera matri

Vix manibus dulces moverat illecebras,

Et niveum invadens pectus, blandeque gemiscens

Admorat longâ sicca labella siti;

Æstuat illa fame, crimen parat, ardet, & amens

Infantem caro dejicit e gremio,

Pallentemque solo spectans, & multa tremementem,

Impia sacrilegas instruit ense manûs,

Instruit, & morti devotum turbida dictis

Talibus alloquitur fauce inhiant caput:

Quid, puer infelix, vitali pascereis aurâ

Amplius, omnigenis præda, jocusque malis?

Nam cui te servem? Romanis? Dira fames te,
 Meque simul duro subtrahet ante jugo.
 Luctificis servem Patriæ, infestisque Tyrannis?
 Exterus his Hostis mitior, atque Fames.
 Esto igitur mihi, nate, cibus, furor ultimus istis
 Tigribus, & toto flebile in Orbe nefas.
 Hoc solum Hebrææ cumulat mala Gentis, & omnem
 Haurit divini perniciem calicis.
 Sic fata innocuum ferro transfigit, & artûs
 In frustra exanimes sanguinolenta secat.
 Divisum flammis jam torret, & apparat escam:
 Jamque vorat tardas nescia ferre moras.
 Hæc inter miles subito percussus odore
 Plurimus accurrit, præcipitatque fores.
 Adstat acerba tuens, passis furiata capillis,
 Fœda cruore sinum, fœda cruore genas,
 Intentatque minas oculis fumantia monstrans
 Viscera, & ambesi reliquias pueri
 Infamis Mulier; stupet agmen, & horret: at illa
 Adversis instans, scilicet iste meus,
 Filius iste meus, dixit: ferro ipsa cecîdi,
 Et sævo partem ventre cruenta gero.
 Ne minus audaces, quam femina, ne mage sitis
 Matre pii, horrendos neu trepidate cibos.
 Prima ego gustavi: pariter gustate. Quid iste
 Tantus inest vobis horror, & ossa quatit?
 Sumite, crudeles: sint mî, si vestra recusat
 Fors pietas, gratæ, quæ superant, epulæ.
 Deserit hæc fantem conterrita turba, nefandumque
 In luctûs matrum pectora crimen agit.

Per-

Perde age (quid cessas?), Princeps mitissime, Gепtem:
Urbs jaceat monstis contumulata suis.

Archimedes a Buffono vindicatus.

S A T Y R A.

Bella Syracosii sane quæ fabula fertur
Illa Senis, tum cum Siculam Marcellus ad urbem
Navibus armatis confedit. Lampade Solis
Collectâ in speculum de turre Geometra longe
Dirigit in classem flammantia spicula: plenæ
Est instar Lunæ speculi ambitus; exilit ardor
Inde repercussus, subjectaque corripit igne
Omnia. Stant naves sine motu, & pellere pestem
Haud hostes curant. Fumum vastator ab alto
Inductum interea spectat, flammæque per æquor
Triste recurstantes, ambustaue fragmina Classis
Tranquillus, plauditque sibi, ridetque labantes
Romanorum iras. Pote quicquam absurdius esse,
Ridiculumque magis? Quid tu, quid, Pontice, buccis
Crispinus dudum inflatis mihi fervidus inquit,
De speculi credis miraclo? Relligiose
Ipse equidem, & sancte; nam lapsus ab æthere certe
Vir tantus. Nosti quoque tu, sollertia mentis
Quanta olli fuerit Sapienti, qualia scripta
Fuderit, & varios operum molimina in usûs.
Alta Mathematico mens sit, divinaque, quid tum
Crispinus mihi. Num speculi vaga fabula miri
Accipienda ideo nobis, atque aure bibenda?

Hic ego. Quod falsum credis, tantumque magistrâ
 Arte negas fecisse Sophum, quid dixeris, inquam,
 Si factum dabo? Contendam tibi pignore quovis,
 Indignatus ait, nequaquam posse per artem,
 Nec fieri potuisse isthuc. Distantia pugnat,
 Et speculi vis curta. Tamen, Crispine, recentum
 Unus homo potuit certâ componere lege
 Planorum seriem speculorum, mobiliumque,
 Quæ coeant, vergantque simul, spatioque sub uno
 Uniter immittant collectæ semina flammæ.
 Passibus exarsisse procul semota ducentis
 Robora conspexit lætanti Gallia vultu,
 Et propius paullo stanni, plumbique rigorem
 Solis inaccessi furtivo solvier æstu
 Ante oculos. Plausere Sophi, nomenque sagacis
 Grande Viri doctas Europæ jam tenet urbes.
 I nunc, & Siculum ride, Crispine, Repertum,
 Et speculi urentis nugas, quas credula corda
 Finxere Historici, levium deliria Vatum:
 Ride etiam Plinî tot prodigiosa, sed illa
 Nunc sanis excepta Sophis. Contemne vetusti
 Pygmæos Ævi, nostrosque extolle Gigantas
 Scandentes illorum humeris fastigia Cæli.

Iustæ Critices amor,

SATYRA.

ECce liber. Libri censor tu maximus esto,
 Et plane judex. Melius cui, Pamphile, possum
 Fidere, ni integro pariter, doctoque Poetæ,

Qua-

Qualis es ipse? Igitur quidquid mea vena profudit,
 Dedo tibi, & totum submitto libenter, & oro,
 Ne ignoscas maculis. Jubeo: excute singula, & acri
 Lustra oculo sensûs, nexum, formasque loquendi;
 Et quantum tibi spectanti male riserit, omne
 Atratis compunge notis: mutare potestas,
 Et delere tibi datur omnis. Pamphile, amico
 Ne desis, quæso. Nosti teterrima Sæcli
 Judicia, in lucem simul auctor prodierit quis.
 Talia Sejanus Censori. At nescius ulli
 Blandiri Censor, postquam male texta revolvit
 Carmina Sejani, possunt si carmina dici
 Ægri somnia vana animi, nugæque canoræ,
 Post aliquot tandem ille dies, quid sentiat, ore
 Composito ingenuus pandit, dictisque benignis
 Sejano suadet paullum requiescere, donec
 Rite recollectum reparet mens lasa vigorem.
 Interea nunc cesset opus, nunc scrinia servet.
 Concidit hîc, subito velut ictus fulmine, Vates
 Omnia pollicitus sibi fausta, & grandia, & illi
 Irasci temere cœpit, quem legerat unum
 Censorem ipse sibi. Fert Pamphilus, atque homini se
 Hoc mage pacificum monstrat, quo stultius ille
 Irâ ardet. Demum discedit amata relinquens
 Pignora Sejano. Quæ non nos impete cæco
 In mala ducit Amor nostri? Sejane, dolebis,
 Et sero latuisse voles, ubi videris (eheu!)
 Rideri hac illac miseros per compita versûs.
 Nil metuit Sejanus avens volitare per ora
 Cuncta Poeta, licet doctas malus ulceret aures

Aspra sonans corvus. Tumulis exsurgite vestris,
Eximii Vatum procures, Umbræque verendæ,
Et leve Sejani cerebrum ridete, quot estis;
Tuque Maro, ante omnes, qui celsi prima Lucreti
Pone sequens exempla, tuum prælustre Poema
Librandum moriens, castigandumque dedisti
Judicibus rectis, si fors evadere in auras
Posset, & Auctori meritæ dare Præmia palmæ.

*In funere Liviae ab Auria S. R. I., &
Amphissiae Principis.*

ODE CATULLIANA.

Spectate aureoli patrem
Fixis, pupuli, ocellulis,
Spectate, & tenero nimis
Vosmet pascite vultu:
Dein vestros pariter jocos,
Et lusûs date, blanduli,
Quales dulcius optimæ
Tangant pectora matris.

Mater . . . (pergite, pupuli,
Mulcere illecebris patrem,
Atque olli roseis simul
Arridere labellis.)

Mater (ah!) tulit e domo
Dudum candidulum pedem.
Vos amat tamen, & suum
Servat pectore sponsum.

Sponse, ne doleas tuæ
Tam felix iter. Haud tibi

Rapta est Livia, sed suo
Solum reddita cælo.

Ergo spem generi additam
Natos aspice, & integri
Cum risu illacrymans cape
Pater gaudia lufûs.

Verum, quî poteris, pater,
Caros cernere Liberos,
Quin tuæ tibi vivida
Sponsæ occurret imago?

O Sponsa! o Fidei novum
Exemplum, & patriæ decus,
Matronisque jubar piis,
Omniumque voluptas!

Illam virginei Pudor
Sospes Ordinis, & vaga
Illam Pauperies petit,
Summi Regis & Aula.

Belli cedite pupuli,
Gliscat ne patrius dolor,
Neve illum cruciet mage
Alti vulnus Amoris.

Cælo despicit interim
Mater optima, & optimi
Graves Conjugis irrigat
Dio nectare Curas.

Illa Sol oriens procul
Cessit, vosque minutulos
Post se diffugiens dedit
Per vestigia Soles.

*Ad B. Antonium Manzonium, vulgo Peregrinum, vir-
ginitate, pietate in pauperes, patientia, humili-
tate, & sacra peregrinatione celebrem*

H Y M N U S,

Quo ejus Vita sub imagine Lilii exprimitur.

SAlve, decori germinis
E stirpe surgens floridâ,
Interque spinas enitens,
Integritatis Liliū.

Te lactis almi roscido
Humore Christus imbuit,
Te puriter fovit suâ
Cælestis aurâ Spiritus.

Tuos egeni, & aridi
Sensere flores halitûs,
Viresque ceperunt novas
Tuo beati munere.

Tuas bibere lacrymas
Divum Sepulchra, & Italæ
Risere permulsæ tui
Urbes odoris gratiâ.

Non bruma duro frigore,
Suis nec æstas ignibus,
Non imber, aut grando tibi
Perenne detrivit decus.

In patrio ignotum solo
Altis jacebas Civibus;

Sed

Sed Cultor ignotum suis
 Supernus Hortis intulit.
 Illi sit uni Gloria,
 Qui te recenti lumine
 Nunc vestit, & fidus novum
 Nostris in Aris explicat.

Socrates ad Juvenes.

J A M B I S E N A R I I.

O vos, Honesti quos in imis gratia
 Tentat medullis, atque amore corripit,
 Consulite speculum quaque seduli die,
 Vestrique in illo conspicati disparem
 Deformis oris, aut venusti imaginem,
 Cavete, Pulcri, turpibus corrumpere
 Vultûs decorem moribus; vos aureis
 Tegite, Invenusti, dedecus virtutibus.
 Hoc magnus olim consilî munus dedit
 Suis Alumnis Socrates. Idem tuo
 Alte, Juventus, sit repostum pectore.

Criminosi homines ad Opera publica damnati.

Satelles ad Criminosos.

H E N D E C A S Y L L A B I.

EXi exi, bona Turba, clara factis,
 Exi e carcere. Purioris auræ
 Haustu te volo perfrui per urbem,

Ac

Ac ne te via forte lasset, ire
 Vincſtam compede, milites & inter
 Sino lentius. Expedite centum
 Scopas, o pueri, vehes, batilla,
 Et quantum eſt operi magis neceſſe
 Utili ſimul, & ſimul venuſto.
 Accede innocuæ pater catervæ,
 Et princeps. Cape protinus batillum,
 Et ſcopam prior, & vehem lacertis
 Experire tuis. Sui ſequentur
 Ceteri ordine deinde glorioſo
 Virtutem Ducis æmuli ſodales.
 Eja expergite vos, & ambulate
 Per vicos, plateas, & angiportûs
 Juſſâ, qua datur, ambulatione.
 Sordes undique, quas videtis, omni
 Curâ tollere vos oportet omnes:
 Spurcæ reddere vos oportet Urbi
 Bellam munditiem, & ſuum decorem.
 Audiſtis? Simul ocius labori
 Admovete manus. Nefas piandum
 Scopis parcere. Furcifer, quid hæres?
 Vicum verrito, verberum cruenta
 Ne dorſo ſeges ingruat. Labora,
 Tu qui proximus es, datumque pondus,
 Ut fas eſt, age, trude, transfer amplam
 Ex Urbe in foveam. Iſta tu batillo
 Promptus ſtercora colligas equina,
 Et ſcenum, & paleas. Lutum quid illic,
 Foetido & gravis halitu lacuna?

Statim plectite, Milites, inertem,
 Lancinate flagris, notate frontem.
 Ceteri stimulis fremant acutis
 Adaucti assiduam modo hac, modo illac
 Exercere operam, usque dum cadentem
 Atra nox videat, tegatque solem.
 Eat pessima turba, purget Urbem,
 Purget omnia, civibusque lætæ
 Sint viæ, & fora, sint theatra, & omnes
 Anguli omnibus usquequaque mundi,
 Sæcli incommoda publicis adesse
 Commodis jubeo, & juvare cunctos
 Qui cunctis mala prodidere damna.
 Sed Vesper revocat. Redito in arctum
 Carcerem, indocilis cohors, novæque
 Expecta decus ambulationis,
 Nec molestum aliis, nec otiosum.

Catoni Censori Epitaphium.

J A M B I S E N A R I I,

ASta, Viator. Hic sepultus est Cato,
 Severus ille Censor, antiquæ gravis
 Vitæ magister: fortis artifex suæ,
 Atque homine major invidendum posteris
 Nomen reliquit: omnibus belli artibus,
 Pacisque summus insitam versatilis
 In quæque flexit ingenî sollertiam.
 Juris peritus, imperator, eloquens

An-

Anteiv̄it omnes voce, consilio, manu:
 Virtute fregit æmulos, terror malis,
 Bonisque columen: cuncta vidit perspicax
 Urbana, rusticana: leges imperi,
 Motusque novit, & reconditas vices:
 Latina, Græca, & omne doctrinæ decus
 Collegit unus, Musicam curans nihil,
 Dignam Catone quod negavit Musicam.
 Abi, & Pelasgis esse pluris nuntia
 Unum Catonem, quam trecentos Socratas.

*Monumentum Romulo Arvali Sacerdoti erectum ad
 excitandam agricolarum industriam.*

JAMBI SENARIII.

Agricola, quisquis hocce monumentum vides,
 Regemque in alto collocatum marmore
 Rastra inter unca, & ponderosos vomeres,
 Tuam videre te scias hîc gloriam.
 Hæc forma Regis Romuli, qua spicæâ
 Cinctus coronâ, & infulâ albenti comas
 Cereri litasse, Liberoque dicitur
 Fratres sacerdos inter Arvales patri.
 Tibi sat isthuc, & tribulibus tuis,
 Qui dura tecum rura findunt sarculo.
 Imago visa vos superbis civibus
 Exæquat, & regale dat vobis decus.

Agricultura Mundo contemporanea.

Adam Hevam alloquitur.

E L E G I A.

O decor! o terræ facies! o gaudia, quæ mî
 Summus inexploto fudit amore Pater!
 Heva, oculis mecum lustra, lustra omnia circum,
 Et bibe cælestes ebria delicias.
 Qualis! quam redolens late! quam grata tuenti
 Vitales nobis hæc gerit Arbor opes!
 Adstat amœna comis, & fructu divite plenum
 Sponte laboranti pandit amica sinum.
 Illa Bonique, Malique index: ne accedito plantam,
 Lux mea, ne vetitis te illecebris capiat.
 Numinis illa minas umbrâ præportat opacâ,
 Et subitam in pomi munere perniciem.
 Unius adspectum fugiamus, & obvia passim
 Virgulta, & flores, innocuumque genus
 Plantarum dulci instemus tractare labore,
 Naturæque recens addere & Artis opus.
 Eja, Heva, indociles ramos, nimiumque fluentes
 Hos cape, & insertis callida viminibus
 Frondiferi effigiem velut arcûs confice, & ipse
 Sufficiam parvæ roscida fulcra casæ.
 Jam Sol exclusus; jam frigus amabile, & umbræ
 Gratia, pacifico regnat & aura loco.
 Quid vetat & violas, immortalesque amaranthos,
 Canaque virgineis lilia mista rosis,

Et

Et nostro pulcri quidquid mage ridet in Horto
 Huc simul artificii conciliare manu?
 Quam dulce hospitium nobis, seu blanda quies nos,
 Seu vocet optatis mensa beans dapibus!
 Æquora læta vides prati. Mutemus & illa,
 Qua licet, & vario secta per areolas
 Forma renidescat spectabilis ordine, & arbor
 Plurima in externâ culta triumphet humo:
 Tonsilis in gyrum crescant munimina buxi,
 Ludat & irriguis rivulus intus aquis.
 At nostro dic, Heva, Deo quid conscia reddat
 Dexterâ? Quæve Illo digna capeffat Amor?
 Colle super viridi, saxis extantibus, Ara
 Multigeno longe cespite conspicua
 Emineat, circumque cedris inclusa verendis
 Augustâ sensûs percutiat specie.
 Quanta ibi tum nostris ab ovilibus hostia! quanta
 E cultis Patri dona ferentur agris!
 Currite (quid statis?) volvendi currite, menses,
 Et facta in nostras appropriate preces.
 Talia dilectæ princeps sator, atque hominum rex
 Hevæ flammato pectore dicta refert,
 Incumbensque suæ tugurî petit intima, & almo
 Una pascuntur Numinis alloquio.

Dei amor erga homines.

IDYLLIUM.

Collis erat: collem nitidis Nox roscida gemmis
 Per sudum late distinxerat, & variâ Sol
 Mane percussum vestibat luce colorum
 Primitus exoriens. Muscosi e fornice faxi
 Profiliens vitreo manabat lymphâ liquore,
 Nunc secta in rivos, junctis nunc molliter undis
 Intercepta sinu rupis, nunc pulveris instar
 Per niveos subito lapsu resoluta lapillos.
 Tityrus hîc tremulam fluitantis ad ilicis umbram,
 Et zephyri frigus, parvo stipatus Amynta
 Sedit, & adversi prospectans æquora prati,
 Et riguas valles, vinetaque collibus altis,
 Subjectique lacûs speciem radiante decore
 Solis inardentem, & mutis per stagna parantes
 Piscibus insidias lintres, dum saltus inhorrens
 Lustratur canibus, fugiuntque exterrita raucis
 Cornibus hac illac rapidarum sæcla ferarum,
 Et flavos inter trepidat succincta maniplos
 Turba puellarum resonanti murmure pulsâ
 Auribus; insolitâque animum dulcedine victus
 Lætitiæ, natique sui sua lumina figens
 Ridentem in faciem, puri quam pectoris index
 Simplicitas raro decorabat flore pudoris:
 Nate, quis in tantis, inquit, sua gaudia terræ
 Deliciis teneat? quis non justissima summo

Car-

Carmina Pastori, per quem tot munera nobis
 In varias effusa vices, cumulataque prostant,
 Ardeat inflatis flammanti corde cicutis
 Reddere? Quid cessas, mea mens? quid fistula pendes?
 Exere divino, mea fistula, carmen Amori.
 Ille mihi numeros exfuscitat, ille sonoris
 Rite foraminibus digitos inducere, & omni
 Pertentare docet vocum discrimina motu:
 Ille mihi sensûs aperit, mentemque recenti
 Corripit instinctu circumvagus, atque renidens
 Undique non unâ quamvis sub imagine formæ.
 Exere divino, mea fistula, carmen Amori.
 Et vos, o pictæ volucres, quas ille per æthram
 Blandius adspirans genitali flamine fudit,
 Illius in laudes vestros mihi jungite cantûs.
 Nobilis a primâ nascentis origine Mundi
 Armeniis Hortus late ridebat in oris,
 Unde fluens socio cum Tigride fertur in undas
 Perfidis Euphrates, & versa per ostia surgunt
 Litoris Euxini pulsator Phasis, & ille,
 Qui rapido cornu freta Caspia miscet Araxes;
 Alma Voluptatis sedes, pulcherrima Terræ,
 Et sola omnigenis regio permulsa bonorum
 Deliciis, placidique recenti nectare Cæli.
 Hîc nostri Auctores generis, divina propago,
 Aurea securæ carpebant otia Vitæ
 Cunctorum Domini, nullo turbante tumultu
 Interiora animi penetralia, & omnibus ultro
 Sensibus exterius concordî pace ligatis,
 Ut neque ab æternâ Ratio deflectere Lege

Obliqua auderet, neque mentis iussa Cupido
 Detrectare reluctanti male vivida nisu.
 Verum quippe Bonum sine vi studiosa Voluntas
 Ipsa sequebatur, proprii tamen arbitra motûs,
 Quamvis cælesti fineret se dulciter aurâ
 Impelli, caperetque ex alto conscia vires.
 Luce suâ, superâque simul vestita regebat
 Dux illis vitam Ratio, ne falsa subiret
 Incautis species interceptura maligno
 Adventu prælustre jubar, Rectique decorem.
 Ardebant ambo conjunctis cordibus, ambo
 Innocui sua vota Deo, ceu thura, ferebant,
 Tendebantque manûs puras, & cuncta beantem
 Extra se rapti contemplabantur Amorem,
 Cujus inexhaustâ dulcedine liquecentes
 Divinam prope gustabant æquantia sortem
 Gaudia, quin ævi semper vernantis amœnum
 Letales possent auræ contingere florem.
 O fortunatos nimium, ni talia Cæli
 Projicere infanis voluissent munera votis,
 Supremoque icti cum Rege abrumpere sacram
 Fœderis harmoniam! Lacrymis hîc pressus obortis
 Tityrus obticuit subito, nec fistula luctum
 Lapforum infandum potuit memorare Parentum.

Umbra Mæcenatis ad solium Jovis.

EPIGRAMMA.

ELysis egressa hortis tibi, Juppiter, Umbra
 Se Mæcenatis sistit, & orat opem.

Ita-

Itala magnorum Gens altrix inclyta Vatum
 Deficit, & priscum quæritat orba decus.
 Non Flaccos parit illa meos, grandesque Maronas,
 Non Varios: miseræ spiritus omnis abest.
 Ah Pater, Italiæ nova femina consere nostræ,
 Eximiisque tuas mentibus adde faces.
 Adde faces, quas Galla simul, simul Anglica Musa
 Spectet, & usque recens inde triumphet Honor.
 Cui Deus arridens: Italæ vis Gloria genti
 Surgat? Mæcenas, multipliceris, ait.

*M. Aurelius regiam supellectilem vendi jubet
 pro Populo.*

EPIGRAMMA.

Quid tabulas, Hospes, simulacraque dædala, & auri
 Suspiciis in medium vasa tot acta Forum?
 Magnifica Aurelî tota huc collecta supellex
 Prostat in afflictî præsidium Populi.
 Est Pater, & Bello natos instante gravari
 Haud passus justas cogere nescit opes.
 Regia nuda placet, ne quis sub paupere tecto
 Mœreat, & tacitis deficiat lacrymis.
 Scilicet infamis sunt ista piamina Luxûs,
 Sacra Tyrannorum quem sibi Præda tulit.
 Aulam ne vacuum doleas insignibus. Illam
 Ornat, & humani Cæsaris implet Honor.

Vis picturæ.

H E X A M E T R I.

ÆMula Naturæ quid non Pictura sagaci
 Ponere deductis queat arte coloribus, alma
 Si cæli species, tellusque, & cærulea ponti
 Æquora, quæque tenent cæli, terræque, marisque
 Immensi late tractûs pulcherrima certant
 Artifices subiisse manûs, cultuque novello
 Pingier, & vivis oculos tentare figuris?
 En captæ volucres mendacis imagine telæ
 Adsiliunt celeres, iterumque, iterumque petenti
 Sollicitant rostro pendentes vitibus uvas:
 Ac, dum se jactat, dumque haud fallente superbit
 Judicio alituum, & meritæ sibi præmia palmæ
 Danda putat, volvitque novos in pectore fastûs
 Parrhasio insultans Zeuxis, dictisque laceffens,
 Picturam simulans alter se ostendere tectam
 In tabulâ objecit, rivalem ut ludere posset,
 Velamen Pictor. Viso velamine Zeuxis
 Ocius illa sibi latitantis tegmina tolli
 Picturæ jubet. At subito decepta pudore
 Lumina figit humi victus, palmamque merenti
 Parrhasio cedit. Nam quis non cederet ipsum
 Fallenti Artificem, non credula corda volucrum?

Nihili descriptio.

CARMEN TROCHAICUM.

EJa nunc, perite pictor. Nomen est Nihil mihi.
 Pinge me, queis cuncta pingis, si vales coloribus.
 Sum, nec esse tute reris; præsto sum, nec me vides:
 Audio de me loquentem, quin meum pandas genus.
 Mentis expers, corporisque mille formas induo,
 Nostra sed nulli, nec ipsi forma noscetur mihi;
 Quippe soli nota rerum cuncta cernenti Deo.
 Ista sentis? eja pinge. Sed quid hæres, ac stupes?
 Quo tui tibi colores, & cohors imaginum?
 Siccine illa gloriosa concidit sollertia?

Humana voluntas ad malum proclivis.

JAMBI SENARII.

Quis impotenti, quis furore percitum,
 Primæve Genitor, te vetantis perpulit
 Migrare Legem Numinis? Quisnam tuæ
 Menti tenebras intulit clarum auferens
 Misere repente lucis æternæ jubar?
 O innocentis impio rapta impetu
 Vitæ facultas! o beata paullulum
 Sors parte ab omni, mox profundis obruta
 Late malorum fluctibus! Simul tuæ
 Uxori, & ipsi dirus illudit tibi
 Serpens, solutis excitatæ vinculis

In te ruerunt ilicet Cupidines
 Junctis in unum viribus, tigres velut
 Rabie furentes insitâ, & longo famis
 Ardore victæ. Non Voluntas amplius
 Stetit illa culpæ nescia, & suo placens
 Patri, Deoque; sed rebellis Arbitrî
 Vis facta, rectas cæca neglexit vias
 In omne prona Crimen. O labes mali
 Tibi, tuisque luctuosa liberis!
 Imago falsi subdola invitat boni,
 Opesque fluxæ pro perennibus tenent:
 Mendax Voluptas allicit, mentes capit,
 Cogitque pæne vel reluctantes sequi.
 Non sic tumentes inter undas æquoris,
 Cælique nimbos, & rotatos turbines
 Deprensa in alto Navis Ægæo gemit
 Huc acta, & illuc, ut Voluntas volvitur
 Humana, raptaturque per vetitum, & nefas.
 Ah summe Justi amator, & judex Deus,
 Nostra unde Virtus surgit omnis, & Salus,
 Mentis benigno tu gubernâ Numine,
 Nolentiumque pervicaciam domans
 Da te bonorum maximum sequi Bonum.

Deus æternus.

J A M B I S E N A R I I.

Æternitatis quis queat tuæ, Deus,
 Sinum volucris ingenâ pennâ ingredi,

Ubi ante Mundi sæcla, Naturæ intimo
 Pendentis a se, nilque egentis numine
 In te receptus ipse fons stabas tui,
 Expersque Origo originis? Tu circuli
 Es vera forma, quæ reducto lineæ
 Circum rotundo margine exortum sui,
 Finemque nescit. Tu futuri possides,
 Actique lapsûs temporis, totas simul
 Mente usque præpotente complexus vices;
 Et semper idem, semper es præsens tibi,
 Rebusque, & anni non movebuntur tui.
 Humana cuncta desinent: tellus gravi
 Solvetur igne devorata, & ætheris
 Lucentis alta colliquescent sidera
 Ruente Cælo, nec sui vestigium
 Relinquet Orbis: disperibunt omnia.
 At unus ipse nil tuorum senties
 Tangi Bonorum, quæ tenebas primitus,
 Tenesque semper, & tenebis, dum tua
 Virtus vigebit, & vigebis tu Deus.

Newtonus ad Solem.

ODE ALCICA.

Accede velox, Mens mea, & æquoris
 Ardentis oras ne timeas vago
 Lustrare visu, qua patescit,
 Et mediâ grave pendet æthrâ:

Ac-

Accede: miris undique legibus
 Portenta cernes grandia, quæ vitro
     Longinqua tentanti Sophorum
     Percupidi petiere nisûs.
 Vides, ut imo percita fluctuum
 Turgentium æstu fervet, & aspera
     Se crispat in morem minantis
     Vasta superficies procellæ?
 O qualis adstat furva volubilis
 Imago scenæ! qualia turbidum
     Hinc inde prorumpunt, caduntque
     Instabilis nova monstra formæ!
 Instat, recedit, mergitur, evenit
 Obscura plebes rursus, & aurei
     Jam limbo inerrat, mox in ipsum
     Acta finum ruit illa ponti.
 Lux ista primâ Mundi ab origine
 Foetum tenebris dissoluit Chaos,
     Noctique certos, & Diei
     Intulit imperiosa fines;
 Lux ista tanti magnificum Ordinis
 Textum reclusit gentibus, & Dei
     Arcana signavit coruscis
     Scripta notis, superamque mentem.
 En Sol rotatum nescius egredi
 Insistit axem, stansque loco sibi
     Circum reluctantes Planetas
     Admovet, & radiis opacos
 Nunc vestit ardens, nunc finit obrui
     Prioris umbræ tegmine, nunc cito

Dat ire motu, nunc morari, &
 Retrogrados iterare cursûs.
 Ut ille recto tramite dirigit
 Lucis sagittas! Ut simul explicat
 Interminati fulgur Orbis,
 Et rutilo rigat imbre terras!
 Sine inclytorum Sol pater ignium,
 Sine experiri me vitreâ tuam
 Nunc virgulâ lucem, latensque
 Compositi ingenium nitoris
 Videre secto corpore. Luminis
 En ipse cerno dividui caput
 Insigne, septenique miror
 In radio speciem coloris.
 Quid tu, quid ultra, Mens, petis? Igneo
 Abscede ponto dives, & urbibus
 Spectacula profer posterorum
 Attonitæ memoranda turbæ.
 Britanna surgat Gens mihi, & æmula
 Spectet Britannæ Gallia gloriæ:
 Percellat Europen, Sophosque
 Explicitæ nova pompa Lucis.
 Hæc mente secum versat, & expedit
 Statim cupitæ dona Scientiæ
 Newtonus, inceptique magni
 Ingreditur sine fraude victor.

Natura Stili immutabilis.

E P I G R A M M A.

CAndida lux Solis certo discrimine septem
 Fraſta coloratos induitur radios.
 Pluribus imbriferum negat illa coloribus arcum
 Pingere, & expertæ reſpuit Artis opus.
 Adde unum, vel deme: jacet pulcherrimus ordo;
 Dilue, tinge magis: forma coloris abit.
 Hæc vis Eloquii. Notos habet ipſa colores,
 Quos ultra, aut citra gratia pulſa perit.
 Ergo quid Recti fines tranſire laboras?
 Quidve novus vanâ quæritur arte Decor?
 Aut Senſûs tibi conde alios, aut collige mecum
 Mupera Naturæ ſenſibus apta tuis.

*Mors Emmanuelis de Suza, & Eleonoræ de
 Sa, ex India orientali in Luſitaniam
 redeuntium.*

E L E G I A.

ELeonora, tuos caſûs, Sponſique, tuique
 Sanguinis horrendum flebilis interitum
 Luſiacæ memoro Genti, ſi luſtibus ulla
 Par tantis pietas, ſi dolor eſſe poteſt.
 Ah curnam fragili Emmanuel concredere ligno
 Gaudia tot, dubii per vada cæca maris,

Spem.

Spemque Domûs totam potuit, durâque nitenti
 Te similem Stellæ perdere, seque nece?
 Infames saltem scopulos meminisset, ubi Afro
 Intonat acta freto navifragæ rabies
 Tempestatis, & igniferi de vortice nimbi
 Jactat in audaces tela timenda rates!
 Non tu disjectam vidiſſes pallida classem,
 Totque tibi absorptas æquore divitias,
 Nec Sponſum, & pueros trepidis amplexa lacertis
 Prendiſſes miſero litora sæva pede,
 Litora sæva nimis, deſerta, ignota, ferarumque,
 Atque hominum sæclis barbara ſilvicolûm,
 Humano fœde rorantum ſanguine, & atram
 Explentum vivis carnibus ingluviem.
 Quî tibi tum ſenſûs, cum vos furibundus iniquo
 Egreſſus pago veſtibus exanimes
 Direptis latro nudavit, & omnium egenos
 Deſeruit ſolis in mala cuncta locis!
 Pallor in ore fuit roſeo, per colla capilli
 Diſperſi, & madidæ, ſicut ab imbre, genæ:
 Lugebat ſoboles circum, lugebat & ipſe
 Emmanuel trifti merſus amaritie.
 Heu! qualis longum tumefactis cruribus ibas,
 Signabaſque pedum ſanguine sæpe viam!
 Qualis barbaricos incarſûs nuda timebas,
 Imbellis viſos ut ſolet agna lupos!
 Errabat conjux tecum, linguâque cadentes
 Poſcebant nati deficiente cibos,
 Tendebantque manûs fruſtra matrique, patrique
 Languentes. Miſeris terra negabat opem.

Non

Non arbor, non herba, famem quæ pelleret, ulla,
 Non acrem præsens lymphæ levare sitim.
 Quid facias, mater? Stas ipsa immota, stupensque,
 Et desperatos corde trahis gemitûs;
 Inde tenuis collo congestæ pulvere arenæ
 Cingeris, indomito jam labefacta malo,
 Luminibus tamen (heu!) fixis in pignora, & illum,
 Quem tibi funesto fœdere junxit Amor.
 Horresco infandæ referens certamina luctæ,
 Mensque labat tetræ obruta imaginibus.
 Hîc gemini ante oculos pereunt; hîc deficit ipsi
 Vita tibi, & caræ florem Animæ immoriens
 Extremum simul excepit morientis ab ore
 Conjux, horrificis exululante modis
 Voce sonat, vivumque rapit sine mente puellum,
 Et cursu in silvâ præcipitante fugit
 Tigribus infelix jam præda futurus, & esca,
 Flendus & æternis cum fremitu lacrymis.

Nero populum Romanum incendio Urbis funestat.

ODE ALCAICA.

Hos Roma ludos, hæc videat feri
 Spectacula luctûs? Quis tibi, barbære
 Nero, insolentis triste pœnæ
 Tartareâ genus arte finxit?
 Quis delibutos te docuit pice,
 Tædarum ad instar, sistere regiis
 Viros in Hortis, & diei
 Ordine flammifero referre

In

In nocte lumen? Spectat, & adgemit
Hinc inde vulgus, dum celeres agis

Per xysta currûs, & nefando

Ebrius ingrederis triumpho
Auriga demens. Non satis est tibi
Parasse iniquâ perniciem rate,

Et sospitis transfixa ferro

Viscera dilacerasse Matris?
Anne innocentum sanguine discupis
Ducti sub auras Criminis indices

Sedare voces, & perustæ

Reliquias hilarare Romæ?
Tu nempe Circum, tu volitantibus
Flammis obîsti mœnia, tu domos,
Vicosque porrectos, & arces

Collibus impositas superbis,
Et templa raro splendida marmore,
Auroque, signisque, & tabulis tuo,
Tyranne, vertisti furore

In cinerem. Tua jussa miles
Secutus atrox, illacrymabilis
Palam rotatas intulit ædibus

Faces, & infandum ruentis

Exitium cumulavit Urbis.
Eheu! Malorum quassat adhuc mihi
Imago mentem lugubris. Audio

Lamenta, clamoresque passim

Femineos, agitante cladem
Per tecta vento: dant gemitûs fenes,
Ardentque in imis jam penetralibus,

Natique complexu parentum
 In medio, trepidisque sponſi
 Sponſis euntes auxilio ſuis
 Merguntur alti vorticibus mali:
 Pars inſtat, hærens pars reſiſtit,
 Pars humero invalidos amico
 Certat propinquis eripere ignibus,
 Dum luſtuoſo denſius agmine
 Arcti laborant angiportûs,
 Et patulos tremefacta campos
 Adit Juventus. Occidit, occidit
 Urbs inclytarum maxima gentium
 Regina, & altum Solitudo
 Occupat Imperii decorem,
 Ah, sæve Princeps, tu Latii jubar
 Extinxti, & Orbis: tu miſerabile
 Tuæ dediſti funus Urbi
 Sacrilego furialis auſu.
 Sat illa diri conſcia Carminis,
 Flagrante Româ, turris, & Ilios
 Sat prodit auctorem dolendis
 Igne novo ſimulata ſcenis.

*Draco Athenienſis extremo ſupplicio Otioſos
 puniri juffit.*

EPIGRAMMA.

SURGE, Draco, e tumulo vivus, legumque tuarum
 Terrificam noſtris monſtra oculis ſpeciem.

Atti-

Attica gens illas vidit, stupuitque videndo
 Indocilis, mores composuitque suos.
 Non nos humano conscriptas sanguine, at illas
 Credimus Imperii iusta minantis opus.
 Pande Librum. E multis unam da visere Legem,
 Legem peccanti fulmineam generi.
 „ Desidiæ quicumque reus, vel inutilis Urbi est,
 „ Non exoratâ præmia morte ferat.
 O Lex, o lento præsens relevare veterno,
 Et miris animas sollicitare modis!
 O, si nunc stares, Lex aurea, quanta pigrorum
 Ornaret passim pendula turba cruces!

Mala Imitatio.

Fabula ex Æliano desumpta.

J A M B I S E N A R I I.

DE more nutrix evolutum fasciis
 Tractabat olim pupulum in pelvi abluens,
 Lotumque tandem, & candidum, & rufum satis
 Reddebat iterum linteis infantiaë,
 Bellumque deponebat in cunabulis.
 Ex eminente Simia interim loco
 Curam elegantem conspicata est longius,
 Visamque deperivit innato impetu
 Statim æmulari, si liceret, gestiens.
 Ergo, remotis post brevi custodibus,
 Et separati limpidum ad fontis caput
 Nutrice pannos tum lavante, & altius

In

In æde solâ vagiente infantulo,
 Accurrit illa, circuit, lustrat fores,
 Tentatque frustra. Nacta demum parvulæ
 Rimam fenestræ commodo ascensu in domum
 Illabitur festina, cunis eripit,
 Solvitque puerum, mulcet, attrectat, foveat,
 Et mille circum gestibus lusûs facit.
 Reponit inde nudulum in pelvim parans
 Lavare eodem, visa quo mulier, modo.
 Foco propinquat, quippe ahenum tunc ibi
 Carbone multo subter accenso æstuans
 Bullire vidit, atque pendulam rapit
 Cuppam, simulque merfat, & gravem simul
 Liquore tollens fervidâ corpusculum
 Perfundit undâ ter quaterque. Subsilit,
 Jactatur infans, volvitur, stridet, perit.
 Hoc ille scriptum noscat exemplum sibi,
 Aliena qui æmulando corrumpit bona.

Immoderata sciendi cupiditas.

Fabula.

J A M B I S E N A R I I.

Intrasse quondam Regiam Cræsi ferunt,
 Gazamque longis explicatam in atriis
 Inhiantem visu concupisse Græculum.
 Videt stupentem Cræsus, & statim sequi
 Jubet repostæ in ultimam sedem Domûs,
 Qua splendidus Thesaurus argenti abditam,

Au-

Aurique, gemmarumque fervat copiam.
 Miratur, hæret pæne raptis sensibus,
 Animoque cuncta jam vorat pauper suo,
 Quicquam nec audet tangere. Audacter cape,
 Quantum libet, cupisque, Rex inquit, tibi.
 Hic ille tunicæ pronus in sinum suæ
 Raptim lapillos jactat: auro penfiles
 Implet crumenas, implet ocreas simul,
 Laxasque braccas: margaritæ crinibus
 Tortis ligantur: bucca fert capax opes.
 Ridet Tyrannus intuens. Tandem satur,
 Satisque dives inde abire jam parat,
 Gestitque Græcus. Sed gravi sub pondere
 Gemit, laborat, & moveri vix potest.
 Ter ire tentat, ter resistit, & labat
 Nunquam exiturus, ni levasset sarcinam,
 Hæc Litteratos arguit Narratio,
 Doctrinæ avarus quos facit stultos furor,

Larva Temperantiæ.

HENDECASYLLABI.

VICTUS exigui, atque temperantis
 Jactat Euclio mi subinde cultus
 Antiquam speciem, bonasque puris
 Cœnas fictilibus, brevique sumptu.
 Laudat Fabricios, & usque, & usque
 Mi laudat Curios, malique nostri
 Luxu perdita corda luget Ævi.
 Priscis æmulus ille non theatra,

Non

Non Ludos adit, aut superba mensæ
 Dat convivia, non novi decôris
 Pompam splendidus explicat per urbem,
 Ut mos est hominum elegantiorum.
 Ancillæ, famuli, penus, supellex,
 Et vestes domini obsoletiores,
 Et quidquid cupidos tenet per ædem
 Visûs, simplicitatis, atque normæ
 Primævæ referunt severitatem.
 Dives Euclio, quid tuos laboras
 Fraudando genium novis replere
 Thesauros opibus? patet dolosæ
 Mentis consilium, sagaxque ludus.
 Nam quo tu mage temperans haberi
 Studes omnibus, integræque frugis,
 Hoc toti es magis ipse avarus Urbi.

Affectus parens Eloquentiæ.

H E N D E C A S Y L L A B I.

Affectus facit, & fovet disertos,
 Affectus movet, excitatque sensûs
 Scribentis simul, & simul legentis,
 Non stili novitas, adulterina
 Quorundam soboles recentiorum,
 Festivi capiens nitore vultûs,
 Vel sophismate subdolo, vel altis
 Rerum ambagibus, aut tumente fastu.
 Affectus docet indiserta Vulgi
 Corda, & ingenio valentiore

Viros exacuit, suosque vivax
 Ignes implicat omnium medullis.
 Pendet Tullius inde totus, inde
 Os Demosthenis illud hausit omne
 Robustæ genus Elocutionis.
 Quare, si, Philocæne, quæris esse
 Orator bonus, arbiterque fandi,
 Mitte luxuriam stili recentem,
 Et motûs animi, tuique cordis
 Naturâ duce fuscitare perge,
 Perge incendere, perge scriptitare
 Quidquid pectoris æstuantis ardor
 Omnium egerit optimus magister.

*Noes in Arca celeberrima quatuor Imperia oritura,
 & occasura filiis suis prænuntiat, Regnum-
 que Christi post illa perpetuo duraturum.*

ODE ALCAICA.

CÆlum tonabat desuper, & novas
 Interminati fluctibus æquoris
 Addebat undas, obrutique
 Undique nubivago jacebant
 Liquore montes, & latera appetens
 Pulsabat Arcæ turba cadaverum,
 Clamorque nantum personabat
 Longius, exanimisque luctus,
 Cum lætus inter fulmina, & alites
 Nimbos, & alti luminis aureo

Splen-

Splendore perfusus, suumque
 Ore gerens, oculisque Numen;
 Audite, dixit fatidicus Noes,
 Audite, Nati, quæ loquor, & Dei
 Stupete mecum nunc prementis,
 Mox iterum relevantis Orbem.
 Cerno minantem sideribus procul
 Molem, recentis grande propaginis
 Insigne, divisasque Gentes
 In vacuæ spatia ampla Terræ:
 En concitato vortice dividit
 Urbem trecentis turribus inclytam,
 Centumque portis, arciumque
 Præsidio validam superbi
 Euphratis ingens flumen, & horridi
 Porrecto ab Istri margine ad ultimas
 Origines Nili tetendit
 Persa suos dominator ausus:
 Hic ad Pellæ finibus advolat,
 Ceu turbo, Gangem, diruit oppida;
 Urbesque, pugnacesque Reges
 Æmathiis onerat catenis
 Proles Philippi, sistere nescia
 Victricis hastæ fulgur, & impetum
 Virtutis, angustoque mœrens
 Orbe nimis sua vota claudi:
 Instantis illic vi Patientiæ,
 Et temperati robore Consilii
 Romana collectis in unum
 Omnibus imperiosa Regnis

Late per oras Gloria fulgurat
 Regina rerum, donec ab æthere
 Demissus invicti coruscant
 Imperii sine fine Sedem
 Regnator olim constituat sibi,
 Novumque monstret Justitiæ genus,
 Pacisque fontes, & redemptam
 Tollat ovans super astra Turbam
 Cervice fractâ Tartareo Duci.
 Rorate Cæli, & depluat aureâ
 E nube Justus, germinetque
 Terra suum generosa Regem.
 Sed jam ruentum exercitus imbrium
 Ultoris iras temperat, & Dei
 Perenne signatura fœdus
 Magnificum parat Iris arcum.
 Tellus renidet lætius, & sui
 In nota regni claustra remugiens
 Discessit Æquor, flexilesque
 Dat fluviis iterare cursûs.
 Exite, Nati: linquite carcerem
 Cælestis Arcæ. Non numerabiles
 Fœcunda stellas vincat inde
 Orta mihi Soboles Nepotum.
 Hæc elocutus dulcia Liberis
 Longævus Heros dividit oscula,
 Structamque ad aram gratus offert
 Munifico sua dona Patri.

Sutor antelucanus.

Fabula.

J A M B I S E N A R I I.

SArcire crepidas, quas reliquit vesperi
 Sopore victus, ante lucem diligens,
 Bonusque sutor se cubili deripit.
 Errat culinâ semisomnis, & sibi
 Capsâ in vetustâ quæritat palpans diu
 Candelam. At ille pro candelâ frustulum
 Unctæ rotundum corripit Lucanicæ
 Nil suspicans erroris. Accedit focum
 Cum frustulo accensurus: urget, dimovet,
 Retegitque cinerem, siqua forte parvula
 Scintilla niteat: nulla aventi proditur.
 Invisa solum flammeo juxta micat
 Feles profundis in tenebris lumine.
 Stultus propinquat, admovet Lucanicam,
 Et sufflat oculum, lucidi prunam ratus
 Carbonis. Illa raptat ocus e manu
 Necopina pulpam complicatis unguibus,
 Abitque longe. Sutor immotus manet,
 Stupetque casum, vixque jam credit sibi.
 Sic lusus in cubile se jacet suum,
 Queriturque tardi murmurans Solis moram.
 Ne primo facias impetu, quidquid facis,
 Satis monet, docetque Sutoris stupor.

Noes, & filii ad Iridem.

HEXAMETRI.

JAm purum genus alituum, pecudumque tremendo
 Nequitiae Ultori, quâ fas est mente, litare
 Rite parat, vivoque Noes surgentia faxo
 Impositis ardet cumulare altaria donis.
 Flamma subit, niveusque volat jam fumus in auras,
 Et fragrans odor. Arridet, pluviamque repente
 Numen per fudum, rorati velleris instar,
 Protendit Nubem. Radiis lætantibus adstat
 Sol contra, Sponsique gerit regalis ab alto
 Egressi thalamo speciem. Pax candida tractus
 Lapſa per aërios vegetum cælestis olivæ
 Ostentat ramum dextrâ, radiante sinistrâ
 Justitia occurrens vultu cupida oscula figit
 Blandius, & notæ amplexus movet alma Sorori.
 Pennatus super Angelicis e coetibus unus
 Veste micans vincente nives, vincente nitorem
 Fulguris, artificem flammantis in æquore Solis
 Peniculum intingit pictor, simul explicat Arcum
 Adversâ in nebulâ ingentem. Gens suspicit infra,
 Et cæli data signa suo cum corde volutat,
 Nec timet iratos ventura in sæcula fluctus,
 Fœdere merfuram terras arcente ruinam.
 Ille autem rapidâ percurrit singula luce,
 Septenoque umbris discriminat ordine fines
 Sensibus haud dociles nostris deprendier; usque
 Usque adeo extremos fugiunt extrema colores.

O Ar-

O Arcus, gliscente Senex tum pectore fatur,
 Divinis patefacte modis! O gloria Genti
 Servatæ, & sanctum nostro cum Semine fœdus!
 Quæ tibi se se, Arcus pulcherrime, gratia rerum
 Postulet esse parem? Varios rosa virgo per hortos
 Haud tibi purpureum jactet pudibunda ruborem,
 Nec, quæ postgenitis cocco, vel murice lanæ
 Tingentur, decus ostentent, quod vestiet olim
 Regum humeros. Pallet fulvi, sordetque metalli
 Ipse tibi e medio flos igne eductus, & omni
 Purgatus maculâ. Crocus hîc, & quidquid amœnis
 Vere novo mage flavet agris, hîc deficit omne,
 Et ponit, fastûs. Virides quis sistere frondes
 Audeat, herbarumque genus per roscida prata
 Ridentum huic pompæ? Puri vos cærula Cæli,
 Cyanæ vos sapphiri, fulcisque amethysti
 Certantes violis vivaci cedite formæ
 Arcûs imbriferi, quem vis divina colorat.
 Dixit, & ex oculis cælestia visa stupenti
 Diffugiunt Generi. Mens sensibus externata
 Conspecto placidum meditatur Numen in Arcu.

Educatio Juvenum in Seminario Patavino

a B. Gregorio Barbadico instituta.

ODE ALCAICA.

Quo tollor ales? quæ feror in loca
 Sublimis? Horti mî species novi
 Se sistit, & mirâ stupentes
 Luce tenet, recreatque visûs.

O læta Sedis gratia! quis tibi
Dium sagaci consilio intulit

Auctor decorem? quisve tali

Sepe tuas redimivit oras?

Te murus ambit flammeus, & truces
Arcet colubros, monstraque saltuum

Cruenta plantis, quas amœni

Mille beant sine labe fontes.

Te talis auræ Spiritus halitu

Tepente mulcet, qualis Edenium

Fecisse narratur Parenti

Primigeno illecebras per Hortum.

Illum Draconis vis rabida invidi

Tentavit Hortum, & sustulit omnium

Simul voluptatum fluentes

Delicias, animique lusûs;

At tu, supernus quem statuit vigor,

Fultum perenni præsidio tuæ

Servabis augustum Juventæ,

Horte, decus, roseumque lumen.

Odora semper lilia candidi

Pascentur Agni; semper amabiles

Se dulce lympharum nitente

In speculo inspicient columbæ,

Pendentque Soli multicoloribus

Pennis honores; semper in arbutis

Gratum elaborabunt merenti

Rite melos Domino volucres.

Salvete, Plantæ, quas riguo aureus

Irrorat imber nectare, quas foveat,

Aptat-

Aptatque translatas egenti
Multigenum dare germen arvo
Doctrina cultrix dædala, ubi suas
Vobis amico fuderit e sinu
Opes, propagatosque passim
Auctifero studiosa ramos
Afflarit igni. Crescite, crescite,
Cunctasque, Plantæ, promite gentibus
Fructûs inexpletos per Urbes
Dona sacri, nova dona Cultûs.
Sic usque vestras nesciat aspera
Frondes, & ortos tangere flosculos
Hiems, renascentemque duro
Progeniem vitare morfu.
Usque adsit Horti magnanimus Sator,
Altorque vestri primus, & hosticas
Ardentibus præsens, vigilque
Summoveat precibus procellas.
Inter beatos scilicet Ordines
Magnus triumphat, qui Juvenum undique
Collegit examen, deditque
Moribus, & Sophiâ coruscum
Lucere Sæclo. Flectite protinus,
Plantæ, superbum flectite verticem,
Vestrique certatim benigno
Obsequii date signa Patri.

*Orborum filiorum miseriæ sublevatæ in
Orphanotrophüs.*

Nati ad lectum Matris jam jam morituræ.

E L E G I A.

Heu dolor! heu pietas! Miseri procul ite, puelli,
Ite procul. Gelidâ Mors truculenta manu
Matri instat vestræ: virides jam demetit annos,
Æternumque piis jam rapit ex oculis.
Ite alio, neve oppressæ præcordia matris
Crudeli ulterius dilacerate morâ
Affusi lecto moribundæ, atque ora tuentis
Vestra, per exanimes imbre cadente genas.
Quid lenti hæretis? quid vos suspiria circum,
Singultimque graves elicitis gemitûs,
Luctantemque animam, & motûs, & prælia, & altam
Illius in vultu cordis amaritiem
Longius aspicitis? procul hinc, ne protinus illa
Jungatur Sponso frigida Sponsa suo.
Quis valeat vestrum extremas audire querelas,
Illaque turbati nuntia sensa animi,
Perdita queis mater leti jam limine in ipso
Dilectam alloquitur deficiens sobolem:
Siccine vos orbos, nati, vos vestra relinquat
Ante diem rapido funere adempta Parens?
O nati imbelles, dudum mea sola voluptas,
Nunc dolor, & cunctis præda futura malis!
Non genitor vobis, non sanguine junctus, amico
Præsens auxilio qui levet, ullus adest.

Nul-

Nullus adest miseris, quos noctes ipsa, diesque
 Nequicquam fovi. Mors habet atra patrem,
 Cognatos habet, & tumulo parat aspera eodem
 Spem reliquam, & matris mergere amantis opem.
 Quis nudis posthac depellet frigora? quis vos
 Exiguâ excipiet pignora cara domo?
 Heu vos, heu malefuada fames, & turpis egestas
 Opprimet! hic ipsâ morte mihi gravior
 Vicinâ est angor; magis hic mihi viscera tentat
 Intima, inexpertis sollicitatque modis.
 Ah cur vos genui? cur vobis ubera mater
 Admovi patiens, & mala tanta tuli
 Dulcis ab interitu Sponsi, ne pauper amictus
 Vobis, & tenues deficerent epulæ?
 Ah, Deus alme, vide maternum pectus, & ista
 Parvula, & orba humilis membra tuere casæ.
 Innocuis tu mater ades velut altera natis,
 Atque interruptum perfice matris opus.
 Et vos, o sanguis meus, ultima porgite matri
 Oscula funesti conscia discidii.
 Haud misere moriar, casûs si spectet acerbos,
 Et vestris adsit si Pietas lacrymis.
 Progenies dilecta, vale. Circumdata nocte
 Jam feror, & cæcum Mors trahit in barathrum.
 Cedite: Mater obit. Vestrum ne incendite luctum
 Aspectu. E superâ vos Deus arce videt,
 Afflictosque nimis tutatur, & omnium egenis
 Altricem Euganeâ monstrat in Urbe Domum.
 Ite, ite. Humani non vana est gratia Sensûs,
 Patria nec vanus corda perurit Amor.

Cha-

Charinus, & Mimus Bergomas.

Apologus.

CARMEN TROCHAICUM.

HAnc tibi, puer, placentam trado, custos ut fies,
 Integramque tute serves, dum revertar huc domum,
 At caveto, ne rotundæ forte quicquam detrahas,
 Neve gustes stultus escam, quæ papyri tortilis
 In sinu gerit venenum. Disperibis ilicet,
 Labra si admoris. Nocentem tolle, conde protinus,
 Ultimâ in cellâ repone, ne gulam tentet tuam.
 Hæc suo mandat Charinus Bergomati servulo
 Vesperi redux futurus. Ille custodem fore
 Usquequaque se fidelem pollicetur, ac bonum,
 Ceu sibi foret novelli gemma sponsi credita.
 Ast hero in forum profecto, de placentâ cogitat,
 Et placentam concupiscit, visit ardens, deperit
 Anxio gustandi amore. Jamque cultello secat
 Impotens frustum, voratque: mox secundum, & tertium,
 Et novâ quartum recidit incitus cupidine;
 Post, inæquales ut æquet, ac rotundet angulos,
 Et sui primam placentæ reddat orbis gratiam,
 Vulnerando, demetendo, devorando ad intimam
 Pervenit tandem papyrum lugubri foetam nece.
 Bergomas hîc hæret anceps, quidque captet consilî,
 Corde cum suo volutat. Grande patravi nefas,
 Sumque hero dignas daturus fuisse pœnas, aut cruce.
 Certa mors mi sola restat. Ergo quid refert meâ,
 Det ne fustis, an venenum, det ne mortem crux mihi?

No-

Noxio cadam veneno. Charta, tu mortem dabis.
 Sic ait, statimque rumpit is papyri corticem,
 Candidisque conspiciatus turgidum bellariis,
 De veneno nil laborat, atque dulcibus suum
 Implet os, alvique avaro cuncta mergit in specu.
 Inter hæc Charinus adstat, & sibi afferri jubet
 Illico datam placentam. Mutus is primum filet,
 Deinde lacrumans, herique provolutus ad pedes
 Se reum culpæ fatetur, & venenatum simul,
 Ut repentinâ paratam morte vitaret crucem.
 Sic heri mendacis omnem lusit artem bellule,
 Et necis minas jocosa fervuli versutia.

Quisquis in terris doloso niteris mendacio,
 Ne tuis speres secundos inde votis exitus.
 Sola Veritas honesto cuncta promovet bona,
 Nec vices timet molestas, quas sibi crebro parat
 Luce tandem dissolutis Lingua mendax fraudibus.

Societas Leonina.

Fabula.

EPIGRAMMA.

Divide nos inter prædam, Leo dixit, Aselle,
 Virtutique ferat debita quisque suæ.
 Ille bonus Vulpi dat partem, datque Leoni,
 Et retinet, sancto quod sibi jure venit.
 Haud partem renuit Vulpes, sed totus in iras
 It Leo, & injusto dissecat ungue Asinum;
 Dein tacitam spectans flammanti lumine Vulpem,
 Divide tu, Vulpes, rictu inhiantem sonat.

Di-

Dividit, & magnis cumulat simul illa Leonem
 Donis, & prædæ vix sibi signa capit.

Quis te, quis docuit, bona Vulpes? protinus ille:

Cui Vulpes: docuit me modo Sors Asini.

Cedere qui forti nescit male cautus, acerbo

Alterius discet cautior esse malo.

*Socrates Juventutem Atticam disciplina Morum
 instituit.*

HEXAMETRI.

ECCE palæstra patet: Juvenum florente coronâ
 Cinctus jam Senior divini pectoris altas
 Fundit opes. O quale jubar caput ambit honestum
 Socratis, ignotâque tenet dulcedine captos
 Spectantum visûs! pendet, gaudetque beari
 Attica turba novæ cælesti nectare Linguæ,
 Integrosque bibit mores, Mundoque reductum
 A tenebris Numen miratur, & aurea circum
 Contemplatur hians puræ spectacula Vitæ.
 Errorum cedunt nebulæ: jam candida Veri
 Lilia temporibus gestans, & lucis amictu
 Inclyta dat vocem Sophie, Cælique superno
 Virtutum vocat axe chorum. Generosa Juventus,
 Procumbe, & tacito nymphas venerata timore
 Orantis lateri astantes, cape gaudia cæcis
 Interdicta animis, proprium dum certat honoris
 Quæque sui referare decus. Vide, ut illa profundi
 Robore Consilii pollens, & singula lustrans
 Quassat inextinctos arcanae lampadis ignes,

Præ-

Præpanditque aliis callem! Sua jura corusco
 Vindicat hæc ferro, fraudesque avertit iniquas.
 Flammea, nec lædi patitur, nec lædere quemquam
 Audet, justifici ostentans sacra pignora Sensûs.
 Quam subito indociles, surgente cupidine, motûs
 Temperat, & fræno premit altera nescia tangi
 Deliciis male quæsitis, Luxûsque dolosi
 Illecebrâ, molli mentem quæ blandius ictu
 Percutit, extremam tandem tractura ruinam!
 Ut contra insurgit, spernitque obstantia aheni
 Objectu clypei rerum discrimina Virtus
 Docta mori, seu jussa Dei, seu publica poscant
 Commoda! Demisso nitet inde Modestia vultu
 Purpureis spectanda genis, spectanda pudore
 Ingenuo, illustres animi velamine dotes
 Cum tegit occultans sibi se, nil scire professa,
 Nî se scire nihil. Divino in lumine mergi
 Omnia, ceu bullas, cernit, putat omnia vana,
 Et stulti fastûs. Sed quid sacer Annulus ille,
 Quem Sapiens gerit, inscriptum radiantibus offert
 Dulce notis? Juvenes, spectate, & mystica signa
 Usurpate avidi: *patiens Mens omnia vincit*
Freta Deo. Quis tanta Viri non protinus ultro
 Accipiat, condatque imis oracla medullis?
 Quis non corruptæ fugiat contagia gentis,
 Seque Sopho focium non jungat ad alta vocanti
 Culmina Virtutum, & Vitæ cælestis amorem?
 Perge, Senex, dictisque tuis depellito furvam
 Cecropio nubem populo, Cultûsque recentis
 Munere donatas Animas da fulgere claris

Moribus, in sudâ velut astra micantia nocte,
Et Cælo, & Patriæ Sapientum vivere Vitam.

Fuga mollioris Cultus, & delicati.

Vita Spartana.

H E N D E C A S Y L L A B I.

O duri, & rigidi, asperique, quondam
Sparta quos patiens tulit, parentes!
O stulta, & nimis obsequens Juventus
Illis legibus, & feris magistris!
Venandi labor improbus, fluensque
Totis artubus usquequaque sudor,
Et cursus prope turgidi fluentia
Eurotæ assiduus, fames, sitisque
Condimenta epulis dabant Lacænis,
Ficis, caseolo, nigroque jure
Cœnabant miseri, nec apparatus
Lautos, molliculos, & elegantes
Poscebant hominum beatiorum.
Omnibus brevis hispido in cubili
Erat somnus, & omnibus per æstus,
Et frigus pariter vetusta vestis
Una illa, atque eadem, suamque cuncti
Nudatis pedibus viam tenebant.
Quis priscæ genus Educationis
Tam durum probet? Aurei parentes
Nostri temporis, educare vestros
Vos natos aliter boni soletis,
Et multo magis elegante formâ.

Ades,

Ades, pupule: suaviare matrem
 Tuam protinus. Offulas placentes,
 Et dulces globulos tibi paravi.
 Curre, & blanditias venustiores,
 Ut soles, face. Linteum fenestræ
 Vos obducite, ne meo puello
 Lux Solis noceat. Bonum soporem
 Mox noster volo dormiat columbus.
 Hoc primum cape crustulum, venuste.
 Placet? Dulciculi, atque delicati
 Hoc nectar quoque Cocolatis hauri
 Totum purpureis tuis labellis.
 Cras mecum ad gelidæ volo tabernam,
 Et caldæ venias nitore bellus,
 Et cultu omnigeno. Videbis illic
 Coronam Juvenum venustiorum
 Sui Juris, & omnibus beatam
 Jocis, atque bonis. Lycori, perge,
 Lectulum instrue mollibus tumentem
 Equi crinibus, anserumque plumis:
 Ocellos sopor occupat puelli.
 Porge basiolum, levesque somnos
 Lectulo bibe, mi puelle, nostri
 Læta spes generis. Puelle, salve,
 Et tuæ memor ito matris, ito.
 O vere eximiam educationem,
 Et Belli Artibus, atque Pacis aptam!
 O Sæcli ingenium sagax, politum,
 Et prolem auream, & aureos parentes!

Larva doloris in muliere mortem conjugis deflente.

EPIGRAMMA.

Occidit heu miseræ meus occidit ille maritus,
 Lux mea, lux oculis carior, atque animâ.
 Gaudia mî rapuit Mors omnia, meque profundi
 Desertam luctûs merfit amaritiæ.
 Heu dolor! heu pietas! heu sancti perdita amoris
 Pignora! quid faciam? quove relicta ferar?
 Quis mihi quis posthac curâ lacerante medullas
 Anxiferâ, afflictæ dulce levamen erit?
 O Sponse, o frustra nimium dilecte, meique
 Dimidium cordis, ficcine raptus abis?
 Siccine me solam linqvis? Sic Gellia quæstæ est,
 Cum functi instarent Conjugis exequiæ.
 Mox affusa fenestræ oculo vorat undique turbam
 Sollicito, & gratum vidit ubi juvenem,
 Corde maritum abolet primum, scribensque secundum,
 Ille, inquit, pressis fletibus, iste placet.

*Equorum cursus Patavii visus in obscuro
 cubiculo.*

ELEGIA.

Turre super mediâ, quam Memmi in Valle serenus
 Sol obit, & superâ Vis mihi struxit ope,
 Obscurâ inclusus camerâ, promptâque volenti
 Circumagi, vitreo miror ab orbe jubar

Emi-

Eminus immissum, & pictas in pariete formas
 Inverti, & fido reddier e speculo.
 O visa! o rerum facies! o pompa triumphî
 Dives, & Euganei gloria magna soli,
 Gloria Romuleos variâ sub imagine Ludos,
 Et vastis referens Amphitheatra locis!
 Verte rotam, puer, eja mihi: portenta tueri
 Singula fert animus, qua patet orta vago
 Fluminis illapsu placidi pulcherrima late
 Insula, & omnigenis facta beata bonis,
 Insula Memmiadæ nostri, qui pectora in unum
 Eloquii blandâ, ceu magus, illecebrâ
 Conjunxit, mulsitque animos, Urbisque decorem
 Insolitâ explicuit magnificum specie.
 Pasce, puer, mecum per splendida pulpita visûs
 Tu quoque: nam cunctis illa videre licet.
 Aspice præstantes virtute, & sanguine Cives,
 Et matronalis dulce decus generis;
 Aspice: sunt isthæc Patavini sidera Cæli,
 Lucentque Adriacis addita sideribus.
 Carceris iste locus, meta illa; & utrinque verendi
 Adversâ librant præmia fronte Patres.
 It, redit, instat, ovât passim gens Urbibus acta
 Finitimis lento per spatia ampla pede:
 Pergula quæque suo nitet ordine: nulla per ædes
 Pars vacat, hospitibus nec dolet orba suis;
 Plena renidescunt hinc inde sedilia circum
 Undique, & immani pondere pressa gemunt.
 Qui motûs, æstûsque, ubi Templi augusta refulget
 Majestas! fufum fervet, ut agmen apum,

Ruricolûm genus, & gradibus stans lumine fixo
 Marmoreis, avidâ spectat, hiatque animâ.
 Despicit e tecto pars hîc pendente: propinquis
 Ludicra pars illic prostat in arboribus:
 Pars humiles scandit muros, pars strata viai
 Occupat, aut viridem læta coronat humum,
 Per Circum miles stricto dum plurimus ense
 Territat, & celeri summovet altus equo
 Errantis temere hac illac mala gaudia turbæ,
 Et vacuum extincto in pulvere pandit iter.
 Ecce reluctantes ardent, dominisque minantur
 Inviso adstricti carcere quadrupedes,
 Et terram fodiunt, & recto corpore pulsan
 Obstacula, omnigenis exagitantque modis,
 Donec, anhelati signum certaminis, aures
 Percutiat subito missus ab igne fragor.
 Pelle celer cameram: cursum prendamus euntes
 Ocius. Alati turbinis instar, equi
 Jam patulum rapido quatiunt simul impete campum
 In palmam: alternâ stantque, caduntque vice.
 Vicit io (justis resonet clamoribus æther)
 Vicit equus. Festo tympana pulsa sono
 Victoris celebrent nomen. Nam collibus ille
 Gramina in Euganeis carpsit, & hausit aquas,
 Et vires, animumque alti sibi sumpsit honoris,
 Nutrit ubi alipedes nobilis ardor equos,
 Ne fugias, oro, neu tollas ultima scenæ
 Invidus, Hesperias Sol aditure domos.
 Cerne quadrigarum numerum, luxumque volantum
 Ipse prius: currûs confer Olympiacis

Curribus Euganeo certantes pulvere: Ludis
 Has nostri confer delicias Populi;
 Dein propera, & cameræ pompam simul eripe nostræ,
 Spectaculi & quantum Memmia Vallis habet.

*In fabricam Seminarii Rhodigini recens erectam ab Illu-
 strissimo, ac Reverendissimo Præsule ARNALDO
 SPERONIO DE ALVAROTTIS
 Adriensi Episcopo.*

HENDECASYLLABI.

HUc huc, o Juvenes politioris
 Doctrinæ cupidi, integræque Vitæ,
 Huc omnes hilari venite gressu,
 Apertam Studiis venite in Ædem,
 Quæ vobis nova surgit, & patentis
 Offert in spatio soli beata
 Centum commoda. Dædali laboris
 Ordo nobilis elegante cunctos
 Percellit specie, trahitque visûs.
 Aura purior hinc, & inde rorem
 Spargit balsameum, beatque vasti
 Ambitûs loca. Germinant coruscis
 Circum frondibus arbores, & haustûs
 Cisterna ambrosiæ ministrat undæ.
 Contubernia simplici renident
 Cultûs munditiæ, & decenter aptis
 Ornantur pluteis, fovente curas,
 Nisûsque ingenii beatiores
 Altâ, pacificâ, aureâ Quiete.

Adest Littèrulis, Scientiisque
 Doctorum numerus peritiorum
 Amans, sedulus, optimique moris,
 Plenusque omnigenâ Eruditione;
 Lex adest bona, cereos Juventæ
 Quæ sensûs vario tenore fingit,
 Et mitis simul, & simul severa
 Honesti altius imprimit Decorem.
 Felicem, Juvenes, venite in Ædem,
 Quam Vobis animo paterno, & Ære
 Profuso dedit Artium Patronus,
 Et Cultor Juvenum, inclytusque Præsul
 ARNALDUS. Venit, en venit novelli
 Auctor Hospitii bonus, benignus,
 Et nullo populis tacendus ævo.
 Olli assurgite, & excitate cuncti
 Justas illius usquequaque laudes;
 Utque almo Euganea exilit Juventus
 Læta GREGORIO, suo triumphet
 ARNALDO Rhodigina sic Parente.

Titus Imperator de Die queritur sibi sine beneficiis elapso.

J A M B I S E N A R I I.

QUID, Imperator optime, in convivio,
 Interque amicos tristior vultu sedes?
 Ede, oro, nobis, ede magnæ Gloria,
 Amorque Romæ, & Gentium, causam tui
 Mœroris, inquit unus e primis Cliens.
 Tum Cæsar olli, & ceteris. Diem Titus

Dan-

Dandis, Amici, perdidit cassum bonis.
 Attende quisquis prævalet potentia,
 Attende dives, atque veræ ab Cæsare
 Benignitatis sumito exemplum tibi.

NICOLAUS ANTONIUS JUSTINIANUS Episcopus
*Patavinus argenteam domi supellectilem vendi
 jubet, ut fabrica Nosocomii ad exitum
 perducatur.*

HENDECASYLLABI.

ITe, vendite protinus, Ministri,
 Vasa argentea, quæ meis per Aulam
 Nitent usibus, & suo coronant
 Ridentem hospitibus decore mensam:
 Ite, vendite; mî parate nummos,
 Queis detur fabricæ ultima hospitali
 Finis denique. Sit meos cupita
 Lux illa ante obitûs! Cacumen Ædis
 Dilectæ videam usquequaque tectum,
 Et valvas foribus, suas fenestris
 Crates, & vitra, cellulasque promptas
 Et magnis decus additum cubiclis!
 Ite vendite: mî parate nummos
 Levamen miseris. Mei tenorem
 LAURENTÎ sequar æmulus, libensque
 Utar fictilibus. Volate, abite,
 Et largi mihi ferte pondus auri.
 Quo mihi species honesta Cultûs,
 Si gemunt inopes, piâque poscunt

Levari anxiferis in Æde morbis?
 Hæc fatur famulis sui profusus
 Custos Euganei, Paterque Ovilis,
 Manetque impatiens amore nummos.
 Itur illico, venditur supellex,
 Atque Hero pretium suo Ministri
 Collectum referunt. Triumphat auro
 Accepto Domus, & novum vigorem
 Sumit parjetibus, novosque honores.
 E nube interea rubente spectat,
 Et Facti genus, inclytumque Nomen
 Pastoris Pietas, probante Cælo,
 Tollit, & superis remiscet Astris.

*In felem adhuc integram in demolitione Carceris
 Eccelliniani Patavii repertam anno
 M. DCC. LXX.*

EPIGRAMMA.

HIrta pilos, contracta artūs, durataque feles
 Post quinque in lucem sæcula missa feror.
 Eccellini atrox facies semel obvia vivam
 Perculit, & talem vertit in effigiem.

Agricolæ in India immunes militia fuere.

Apologus.

J A M B I S E N A R I I.

IN æde Solis ante simulacrum Dei
 Rex Indus olim provolutus adstitit,

Regni-

Regniq̃ue magnum sospitatorẽm sui
 Affatus, alme Sol, tibi grates ago
 Ob ampla, dixit, quæ dedisti, munera.
 Dedi, sed illis est habenda gratia,
 Sol inquit, Indo qui laborarunt solo,
 Ut ille glebis noster infusus calor
 Parata melius explicaret germina.
 His Rex ab ipso vocibus missis Deo
 Lætus recedit, & colonos protinus,
 Reliquis ad arma tum coactis civibus,
 Solos ab armis degere immunes jubet.

Larva Pietatis in Rege Salomone.

E L E G I A.

Q Uis malus, o Salomo, tibi te nunc furripit error,
 Et vetitis captum detinet illecebris?
 Tune Deum puro nuper veneratus amore,
 Tu femellarum sacra, Deosque colis?
 Accipit Aſtharte turpiſſima thuris honores,
 Atque ſuos Moloch te videt ante pedes,
 Imperioque tuo paſſim jam plurima Tempa
 Surgunt Tartareis fœda miniſteriis.
 Numen ubi ſacro quod te diademate cinxit,
 Et tibi tot ſoli ſuppeditavit opes?
 Heu! te femineæ ſpecies peregrina juventæ
 Infando merſit præcipitem barathro.
 O Rex! o nobis quantum mutatus ab illo es,
 Qui templi ſtabas magnifici in medio

Flam-

Flammeus ante aram, & nebulâ spectandus in illâ,
 Extendensque manûs talia dicta dabas:
 Non Cælum, Deus alme, tibi, non Terra dat ullum
 Assimilem, largâ qui magis adsit ope.
 En, ut sancta meo servat promissa Parenti,
 Et sceptri æternum sustinet ille decus.
 Si te non capiunt Cæli, quî Terra tenebit
 Te, Deus? angusto quî Domus ista loco?
 Hîc tamen, hîc crebro tu me, Populumque videbis
 Affusum ardenti corde iterare preces.
 Quis factò quemquam, linguâ quis lædere demens
 Audeat? admissi maximus Ultor adest.
 Tutor adest, nostram violent ne prælia pacem.
 Divinâ video prælia fracta manu.
 Esto procul, malesuada Fames, procul, horrida Pestis,
 Et quanta es nostris Turba inimica bonis.
 Nos Pater in Templo spectat, Populoque roganti
 Dulcia inexhausto munera fonte parat.
 Sudum si poscam cælum, cælo omnia rident;
 Si pluviam, pluvio rore madescit humus.
 Advena tentatus morbo, si viserit Ædem
 Numinis, orato Numine lætus erit.
 Esto memor nostri, contritaque corda tuere,
 Optatamque, Deus, da veniam lacrymis;
 Da veniam Regi, & fortem da carpere castis
 Moribus irruptam per tua jussa viam.
 Hæc dixti, & radios circum caput omne micantes,
 Et vultum stupuit Gens Solymæa tuum.
 At nunc quo primæ cessit Pietatis imago,
 Illaque cum vero Numine pacta Fides?

Tum.

Tum vere pius exstiteras, cum fervidus ipse
 Uni effundebas totam animam Domino;
 Sed nunc, quandoquidem Numen, simulacraque Divum
 Mortua tu parili stare in honore jubes,
 Es mendax, fictoque oculos simulamine ludis,
 Et solum larvam nunc Pietatis habes.

Petri Aretini Epitaphium.

EPIGRAMMA.

Siste pedem: saxo propius ne accede, viator;
 Quippe Canis tumulum sanguinolentus habet.
 Aretinus atrox jacet hîc. Fac longius abstes,
 Dente vigil forsan ne miserum laceret.
 Parcere nulli hominum suevit, non Regibus ipsis,
 Non cælo. Sævo tantus in ore furor.
 Obstruere os rabidum non munera magna, nec ullæ
 Blanditiæ, instantes nec valere minæ.
 Tartareis monstrum dicas furiale cavernis
 Editum in humani perniciem Decoris.
 Væ Mundo, similem sibi si Canis iste tulisset
 E detestato semine progeniem!

*Alexander Magnus jam jam moriturus se mor-
 talem esse tandem agnoscit.*

JAMBI SENARI.

ERgo ille Magni filius Jovis jacet
 Toro illigatus? Victor ille Gentium,
 Cui tota Tellus paret, ac filet tremens,

Tri-

Tristi ingemiscit victus ægrimoniâ?
 Quæ Vis, & alti quæ necessitas premit
 Me tanta Fati. Quo triumphi nunc mihi,
 Et illa dextræ nil timentis fulmina?
 Quo Cultus ille Numini sacer meo,
 Honorque thuris, atque adorantium greges?
 Abite vanæ somniorum imagines,
 Et gloriosi vasta Nominis semel
 Abite spectra. Nil laborantem malo,
 Nil vos juvatis. Torquet ardens viscera,
 Uritque febris, & dolores undique
 Aspri, inquieti pectus incurfant meum.
 Exæstuo, divellor, abrumpor latûs:
 Caligo lumen turbat: ignescit caput,
 Et incitis rotatur actum motibus.
 Jam mens labascit ipsa: jam nullus Deus
 Incipio fieri, meque mortalem arguit
 Infusa membris pestis. Agnosco miser,
 Quod ante nosse vetuit insanæ ultima
 Superbia mentis. Huc adeste, Principes,
 Et annulum, Perdicca, nunc meum cape
 Munus futuro grande Regi, & inclytum
 Inanitatis indicem Humanæ omnibus.
 Instante leto sic locutus dicitur
 Pellæus Heros, ad remoti litora
 Euphratis æger cum jaceret, & suæ
 Humanitati redditus tandem foret.

Filiorum Ugolini Comitis in patrem amor.

Imitatio ex Dante expressa.

J A M B I S E N A R I I.

Projectâ in Arnum clave percussus fremit
 Diem Ugolinus tertium, & fame asperâ
 Exercitus, labansque totis artubus
 Ad tenue Solis lumen immissi super
 Visendus adstat liberis Pater suis.
 Capillus horret hirtus: in vultu sedet
 Squallente mœror luridus, pallor, pavor:
 Oculi natantes, languidi, incerti intimos
 Miseri dolores nuntiant: labra arida,
 Exusta, femihiulca: tum livor genis,
 Manibusque lapsis lassitudo. Volvitur
 Supinus ille: dexterâ plangit latus,
 Lævâque tentat surgere, & rursus solo
 Recumbit, immotusque, ceu lapis, riget.
 Altis profundus questibus carcer sonat,
 Suumque Nati triste circumstant Patrem
 Ambas sibi dolore mordentem manûs,
 Ipsosque fixo contuentem lumine.
 Ah dira Turris, atra, detestabilis,
 Inclamat unus maximus natu puer,
 Tu cuncta nobis gaudia in Patre eripis,
 Illumque, nosque perimis infandâ nece.
 Ah dulcis, inquit alter, ah dulcis Pater,
 Natis quid ultra vescier cessas tuis?

Tua

Tua ista membra nempe, sunt artûs tui,
 Tuusque sanguis. Advoluti poscimus
 In genua Patrem perditum, oppressum fame.
 Anselmulus se sistit en prior tibi:
 Gaddus sequetur, parque virtus ceteris.
 Cape ista amoris pignora, hos artûs cape:
 Nobis dedisti: dona sunt isthæc tua,
 Nos hisce spolia, teque serva, mi Pater,
 Vitæque fruire longioris munere.

Ad Medicum Franciscum Vanzetti Thienensem

ODE ALCICA

*In nuptias optimi ejus Fratris Joannis Baptistæ,
 & Antoniae Chilesotti.*

FRANCISCE, festo quî taceam die,
 Quo Frater altis dotibus inclytam
     Sibi aureo jungit beati
     Fœdere connubii Puellam?
 Virtus Alumnam purpureis suam
 Rosis coronat, pacifico decus
     Afflat Marito, candidisque
     Irradiat sine labe Mores.
 O par Amantum nobile, & optimis
 Propago felix orta Parentibus,
     Ardorque Sponsis, & laborum
     Unanimes per Honesta Curæ!
 Quis tale spectans fœdus, & integri
 Amoris ignes, non superâ putet

Ex arce demissam pudici
 Civibus effigiem Decôris?
 Ter fausta puri concipe gaudia,
 Amice, sensûs, & timidæ manum
 Tende obviis Nuptæ, tuique
 Plus solito radiantis oris
 Præpande Lumen, quo placidus soles
 Affixa lecto pectora sæpius
 Mulcere, cum præsens profundæ
 Ex adytis Sophiæ recludis
 Levamen ægris. Ut mala femina
 Morborum in ipsâ prendis origine,
 Notasque progressûs sagaci
 Ingenio, tacitasque fraudes!
 Ipse ipse, in imis cum mihi serperet
 Quietis expers visceribus Dolor,
 Et dente mordaci fatigans
 Anxiferos geminaret æstûs,
 Sensi valescens mollius in dies,
 Quid arte posses. Væ mihi, ni tua
 Severius tangi negantem
 Officio bene cauta leni
 Tractasset Hostem dextera! Dædalo
 Nutrita Cultu lucet in arduis
 Mens rebus, & victo triumphat
 Experiens Medicina morbo.
 Spem gloriosi prætulit Exitûs
 Pubente in ævo protinus Indoles
 Per Artium tum visa calles
 Insoliti dare signa nisûs.

Suspexit Arnus, Felsina & incito
Pulsata Rheno, & Medoacus pater

Præstantis ardores Juventæ

In Studiis, solidamque Mentem,
Qua corde fontem sanguinis, & vagas
Per membra lymphas, & genera artuum,
Et diditos nervos, rataque

Institeras penetrare leges,
Humana lustrans corpora. Te Senis
Coi supellex, & Mala millibus

Inspecta lectis, & recentes

Pervigilem tenere Chartæ.
Hinc illa verax simplicis Eloquî,
Carenſque fucō Gratia, & undique

Poscentibus prompti Salutis

Ingenui, riguique Fontes.
It clarus, Artis qui rutilas tenet,
Servatque docto divitias sinu:

At clarior multo, cupitos

Qui dociles jubet ire in Uſûs.
Cur mî per Urbes non datur aureum
Portare Nomen, sistere Funeri

Hinc inde raptos, & medentis

Dona simul referare Dextræ?
Sed quo relictis me rapit impetus
Sponsis canentem? Parcite, parcite

Mî, Sponſi, Amico ſi Voluntas

Grati animi dare pignus arſit.
Sic Vos ab alto provida Fauſtitas
Spectet vigentes, & ſimilem ſuis

Parentibus prolem reponat,
Et similes Patruo Nepotes.

Larva Liberalitatis.

Apologus.

J A M B I S E N A R I I.

Sincera paucis Liberalitas venit.

Opimus anser passeri domestico

Felicitatis fertur ostentans suæ

Narrasse sortem. Quæ beatior queat

Inter volucres esse? Passer, aspice,

Et larga herilis nosce dexteræ bona.

Herbis quid hisce lautius? quid Turcico

Grano palatum gratius tentet meum?

Ancilla fruges, & puelli jactitant

Noctes, diesque, & anserem vocant suum,

Mulcentque circum lusitantes blanditer.

Quin ipse pultem lacte commixtam mihi

Herus dat ultro. Quid tibi, passercole,

Videtur? Ille, Faustitatem gratulor

Tibi, inquit, istam; sed videnti affinium

Pennas tuorum, quos heri conspexeram,

Jacere ventis triste ludibrium solo,

Haud ista tanta Liberalitas placet,

Nimisque metuo, ne propinquis Manibus

Addaris Umbra & ipse felicissima.

Justitia Aristidis in exilium puls.

EPIGRAMMA

Attica turba fremit: jam testula diditur atra,
 Et civi præceps imminet exitium.
 Astat Aristides simul ipse ignotus, & uni
 Proximus, omnigenæ qui rudis artis erat.
 Hic illum e populo velut unum poscit, iniquâ
 In conchâ nomen scribat ut ipse suum.
 Scribit Aristides, placido sed postulat ore,
 De facie an civem noscat, & unde reum.
 Haud nosco, at justus nimis est: sat criminis, inquit,
 Ut cadat in justum pœna dolenda caput.
 Justus abit, Cælumque rogat, ne tempore in ullo
 Exulis ejectam Patria quærat opem.
 I felix, Heros. Melius vulgare per urbes
 Justî splendorem Patria non potuit

*Larva Religionis in Pseudo-Propheta Mahumede ex
 Interpretibus Alcorani, ejusque vitæ expressa.*

HEXAMETRI

Imperium vasto conceptum pectore gliscens,
 Jam capere, & stupidas Asiæ sibi subdere gentes,
 Postquam solus, & attonitus Deserta relegit
 Sæpius, & largo donavit munere egenos,
 Et sensit sibi ficta Dei consortia passim
 Vulgari, augustæ simulamine Relligionis
 Aggreditur facinus, violenti turbinis instar,

Hor-

Horrificus multo Mahumedes milite, & ardens
Meccanis astat Populis, & talia fatur:

Arma sonant, sacra arma micant. Accurrite, Cives,
Ocius, atque animas ultro prosternite vestro
Ductori, & Vati. Mahumedes missus ab alto
Divinaeque potens Virtutis inertia corda
Suscitat ad Recti speciem, Cultusque nefandi
Opprobrium delet. Tremat impia turba, procaxque
Armatum gladio caelesti, & colla metentem
Undique, ni capiat superae sanctissima Legis
Vincula, quae populi detrectavere rebelles.
Jamdudum nimis. En adsum modo nuntius ille,
Interpresque Dei, & spreti gravis ultor honoris,
Ille ego, quem natum sensere cadentia vulgo
Falsorum simulacra Deum, subitoque minuti,
Undantesque lacus, & Persica flamma per aras
Extincta, & magni sedes concussa Tyranni
Uno una eversis bis septem turribus ictu;
Ille ego sum, nubes quem candida cinxit amictu
Virgineo infantem, & pictis argenteus alis
Ordinis Angelici Coetus laetante susurro,
Et cantu Matri media portendit in aede
Venturum Terris. Claves fulgore micantes,
Quas gero, quas Numen Vati mihi tradidit ipsum,
Aspicite attoniti. Victoricis fulmina dextrae
Haec tenet; occulti referat Mytheria Fatis,
Ista secunda mihi; Meccani haec tertia Templi
Me me Pontificem monstrat. Trepidate, profani,
Quicumque abnuitis conscripta Volumine in istis
Jura Dei digitis, & Vatis prodita sacro

Rite ministerio. Deus aspicit, imminet Ira,
 Ventus uti, paleas rapidus qui difflat inanes.
 At vos, Heroes, quorum mens integra Legis
 Delicias jam carpit ovans, quique arma gerentes,
 Unius arma Dei, falsis obistere Divis
 Instatis, gaudete mihi, gaudete supremo
 Auctori rerum, qui vos e nocte profundâ
 Sustulit, & certâ lustravit lampade Veri.
 Atria Cælestum video, video ampla Bonorum
 Munera divino manantia fonte, novasque
 Feminei generis Formas. O gaudia puris
 Incorrupta animis! Gabriel tu, maxime Custos,
 Et Præses, mihi testis ades. Dic ipse, beati
 Numinis aspectu permulso, mihi que frequenter
 Vise olim in solis deserti tractibus Harraë,
 Dic tu, si nemorum plantæ, lapidesque Prophetam
 Vocales mirâ me signavere salute,
 Quanta meos maneat Socios, quantumque profanis
 Insurgat Numen. Legem quis spernere sanctam
 Audeat, & ritus, & certa piamina, & illa
 Vota iterata Deo? Mora nulla: subite recentem
 Unanimi Cultum; vel multa dolenda, vel ensis
 Obruet extemplo vestra mala semina Culpæ.
 Armipotens Cæli jubeo. Nudate, rotate
 Vos, Socii, gladios. Ego murus athenus hostes
 Excipiam, frangam, tradamque volucris escam
 Prima Deo cædis libamina. Contremuere
 Muti Arabes circum, & flexis coluere Volumen
 Poplitibus sacrum Mahumedis. Tanta stupentes
 Credulitas animos, tantus simul horror, & æstus

Ce-

(116) 117 (116)

Cepit, ut ille alti Contemptor Numinis, umbrâ
Illius obtectus, Vates, summusque Sacerdos,
Et Rex Eois jam tum jactetur in oris.

Christophorus Columbus.

HEXAMETRI.

Pondera vasta tuens auri, argentique coruscis
Splendorem lamnis, pretiosaque munera porro
Concharum, & varios candenti luce lapillos,
Pellesque, & plantas, gravidis & aromata cannis
Litoris Hispani porrecto in margine late
Circumfusa, novoque oculos captantia luxu,
Ne stupeas. Magni potius mirare Columbi
Cælestes ausûs, mentisque valentis in ipsa
Disjunctæ frustra Naturæ irrumpere claustra
Virtutem, quando tantis ille inclytus amplum
Ille opibus patefecit iter, totamque beavit
Europen. Mihi nunc videor sublime videre
Pectus, & ora Viri volventis grandia secum,
Grandia patrantis. Celeres dant lumina flammæ,
Cingit & invictam generosa Audacia frontem.
En en eximius Terrarum mensuror, & alto
Ætheris astrigeri speculator, & æquore præfens
Jamdudum in magno rapidas tentare procellas,
Lusiacique ardens facinus memorabile Gamæ
Vincere, stultitiam Vulgi, vanosque furores
Invidiæ calcit, cœptisque ingentibus orto
Præsidio tandem, Palos e littore solvit

Cum Sociis, cæcique maris per cæcula fertur.
 Non illum venti, non saxa infesta, nec æstus
 Vorticibus crebris terrent, syrtesque dolosæ.
 Fluctibus insultat tumidis, ridetque sonantum
 Nimborum incurtus Cæli explorator, & undæ
 Servat acum visus: pertentat dextra profundum,
 Perque Austri, Zephyrique sinum jam jam alite cursu
 Immensum Classi transmittitur agmen aquarum.
 Jamque suo nondum bis Luna incingitur orbe
 Integra, cum Ligurem tentat non vana propinquæ
 Suspicio terræ. Summi stat vertice mali
 Ille vigil, tenuisque procul languentia tædæ
 Lumina prospectans nigranti noctis in umbrâ
 Omina læta capit, votisque secunda volutat
 Visa suis, Solisque novum manet anxius ortum.
 Sol oritur, silvamque offert. Stupet inscia turba
 Nautarum, positisque minis, & poplite flexo
 Aurigam eximium cuncti, ceu Numen, adorant
 Orantes veniam. Resonat clamoribus æther
 Insolitis, visamque ardent accedere Terram.
 Ecce Cuba ante oculos. Silvestres undique circum,
 Imberbes, nudæ, fuscæ, denso agmine, formæ
 Accurrunt monstro, subitoque timore repulsæ
 Hac illac temere latebras conduntur in imas
 Antiqui nemoris. Volat imperterritus ultra
 Rector, & optanti tandem patet altera contra
 Insula dives opum, quæ nunc Hispanula ab illo
 Nomen habet, rutilasque auro, telisque cohortes
 Objicit instructas, atque arcubus. Ille propinquans
 Ære tonat, clausique jacet stridentia ferri

Fulmina. Pars trepidat supplex, pars vertere tutæ
 Terga fugæ properat, pars armis arma laceffit.
 Demetit ille feros asper, timidofque benigno
 Allicit aspectu, percussaque pectora mulcet.
 Plurima turba coit: dextris junguntur amicis
 Dextræ. Quisque petit parvâ confidere in urbe
 Cum Sociis, pacemque sequi, legesque subire.
 Exultat Victor, laxoque micantia corde
 Gaudia vix retinet. Structis jam mœnibus una
 Includit, moresque viris, & commoda monstrat.
 Vivite felices, inquit, mea gloria, Cives,
 Et cultu florete novo, nec sanguine foeda
 Unanimes vobis turbet Discordia sensûs.
 Vincite blanditiis hostes, Regisque potentis
 Mite patrocinium cunctas vulgate per oras.
 Ipse brevi vobis adero: nunc Regia longe
 Vota vocant, cursûsque jubent iterare relictos.
 Dixit, & ex oculis lacrymantum flammeus Heros
 Sustulit extemplo se se, pelagoque volavit
 Ab se detecti portans miracula Mundi.

*In Statuam æream Alexandri Magni a Lysippo
 fictam, & auro inducîo a Nerone
 corruptam.*

EPIGRAMMA.

Hæccine Lysippi Statua est? Hic ille timendus
 Nuper Alexander? Quis novus iste nitor?
 Non Ducis hic habitus, non os, oculique, animusque,
 Non tota invictum forma imitata Jovem.

Haud auro tectus, sed luce coruscus ahenâ
 Ille triumphatis jura dabat Populis.
 Cessit ab extinctâ Bellator imagine, & ære
 In puro spirans gratia deperiit.
 Detrahe, stulte, auri speciem. Pretiosius auro,
 Æs nudum Heroem reddat, & Artificem.
*Apud antiquos Ægypti Reges regale Sceptum
 Vomeris referebat effigiem.*

EPIGRAMMA.

Magnificis plenus titulis, & sanguine avito
 Ebrius Hermogenis stemma Palingenius
 Vidit in effigiem simulatum vomeris, & se
 Protinus, atque suos mente levi Proavosq;
 Viso componens Generi, petulante cachinno
 Risit, & Hermogenem credidit Agricola.
 At placide Hermogenes, quid rides, inquit, & istud
 Stemma viro indignum nobiliore putas?
 An nescis priscos ad Nili flumina Reges
 Hanc Sceptri a summo formam habuisse Deo?
 Tu quoque da tali deductam ab Origine Stirpem
 Ipse tuam, & justo nomine risor eris.
Irrisio Democriti Philosophi.

J A M B I S E N A R I I.

Defixus æris torridam in lamnam sibi
 Democritus oculos ustulasse dicitur,
 Cæcosque reddidisse, ne mentis vaga

Imaginum caterva turbaret statum,
 Sophoque rerum contuenti altissima
 Eriperet illam visionem Cælitum.
 Quid stultius hocce, quid superbius simul
 Potest, & expers esse consilii magis?
 Oculos, videre quo sui pulcherrimum
 Vultum queas, Natura donavit tibi,
 Et ipse cæcas, ne videre sit datum?
 Derisa Superis, Inferisque plaudito
 Tibi, Umbra, & Orci Manibus narra tuæ
 Tua illa magna cæcitatis munera.
 Lux alma nobis adsit, & visus novo
 Vigore firment vitra, seu juvet nimis
 Semota longe, seu minuta cernere
 Auctâ per Artem magnitudinis notâ.
 Natura quippe hoc poscit: hoc solum Sophis
 Reconditæ miracula Naturæ patent.

In Timonem osorem hominum.

JAMBI SENARII.

Pelle involutus hispidâ, impexo horridus
 Timon capillo, & fordidis pannis olens
 Urbem relinquit Atticam, & solos procul
 Civilis osor ordinis campos petit
 Exasperato vultu in humanum Genus.
 Illic Hymetti propter oras rustico
 Ligone terram versat invisus sibi,
 Jacitque glebas, atque faxes turbidus
 In obvium, quemcunque Fors illuc agit.

Valeat, sibiue vivat, & truncos amet,
 Et tetra Timon semper incolat loca;
 Valeant & omnes æmuli agrestes feri
 Timonis una, si qua tellus parturit
 Hæc monstra dulci destituta pectore.
 Nostris ferini ne propinquent, Civibus,
 Urbemve tangant, Socius ardor quam foyet,
 Suisque læta Humanitas mulcet bonis.

Homo honestus nunquam simulat.

Simii personati saltant.

HENDECASYLLABI.

QUis vidit choream magis venustam,
 Et novam simul, & magis placentem?
 Adstant femineis decenter artûs
 Tecti vestibus, additisque larvis
 Gerentes speciem puellularum
 Culti Simioli. Videte motûs,
 Et gestûs faciles novi lepôris.
 Ut belle unanimi vibrant coruscas
 Pedes multigenæ tenore formæ!
 Jungunt, dissociant, modo & remiscunt
 Ante, & retro agiles, & hac, & illac
 Decussant modo; temperatque talos
 Artis ingenium, jubetque secti
 Circuli varios referre lusûs.
 Qualis brachiolis modo explicatis,
 Contractis modo prænitet venustas!

O pugnæ! o cubiti, manûsque molles,
 Et flexæ ad fidium modos figuræ!
 Quis vidit choream magis venustam,
 Et novam simul, & magis placentem?
 Sed omnes abeunt. Resistit unus,
 Unus Simius, & suæ decorem
 Notum dexteritatis ipse solus
 Ardet promere. Jam gradum sagaci
 Metitur studio, moratur, hæret,
 Inflectit genua, erigitque velox
 Uno tempore, pendulumque corpus,
 Et pedes tremuli micant per auras.
 Ecce protinus is volutus imum
 In solum redit arduus, sibique
 Palmam promeriti capit triumphum.
 Saltantes redeunt, & hinc, & inde
 Se se mollius invicem lacescunt
 Occursu cupido. Simul feruntur,
 Et prenis manibus suos in orbem
 Silvestres Animæ gerunt Amores
 Ter bellâ, & lepidâ æmulatione.
 Quis vidit choream magis venustam,
 Et novam simul, & magis placentem?
 Sed quid, Simioli inclyti, repente
 Turbatis choream, atque humi vagantes
 Itis indecori, maloque ritu?
 Quid vobis propero ungue virginales
 Larvas demitis, & furore tanto?
 Insectatis amygdalæ recentes
 Fructûs, ut video, nec Artis ille

Tam

Tam bellæ decor amplius tenet vos,
 Sic falsam Utilitas oborta delet
 Virtutis speciem, caditque iniquo
 Honestum simulans ab ore Larva.

Larva Amicitiae in aulis Principum.

HENDECASYLLABI.

ECce Pamphilus, ille amicus, ille
 Fuci nescius omnis, atque fraudis,
 Et doli aulici, & omnium malarum
 Artium. Aspicite integræ nitorem
 In vultu fidei. Serenitate
 Rident lumina, candidosque mores
 Sinceræ illius exprimunt loquelæ.
 Vitro lucidior capit tuentum
 Visûs undique, pellicit, trahitque
 Noster Pamphilus. Ille Regis ille
 Nunc magnus lateri Minister astat
 In regni auxilium. Veni bonorum
 Fautor omnium, & omnibus petite
 Simul Civibus. At tui sodalis,
 Quem nosti, & teneris amasti ab annis,
 Ne sis immemor. Ille fidit uni
 Nimirum tibi; nam tuâ beasti
 Dudum plenius æstimatione
 Unum præ reliquis. Amice, quæso,
 Amico in tenebris ades jacenti;
 Atque, Heri quoniam simul potentis,
 Et largi simul occupas favorem,

Me-

Memet respice, regiæque tecum
 Confortem facito benignitatis;
 Ades, Pamphile. Nil moratur, immo
 Prorsus negligit, abnuît, repellit
 Fortunâ tumidos regente sensûs.
 Ista, Pamphile amice, pignora ista,
 Quæ jurata dabas, tuas adirem
 Cum Sedes hilaris, superbienſque
 Tam fido, & facili, bonoque amico?
 Istæ magnificæ, aureæque voces,
 Voces unanimi indices amoris?
 Non tu, Pamphile, non amicus unquam
 Fuisti, aut potes esse amicus ulli.
 Es vafra, omnicolor, dolosa vulpes,
 Plena fraudibus, & malo veneno.
 Sejanum, ebric, fors brevi sequêris,
 Nobis fabula, posterisque risus.

*Filia matrem lacte suo nutrit in carcere, ubi postea
 Templum Pietati erectum fuit a Romanis.*

*Peregrinus ab ipsa Dea edoctus
 rem narrat.*

ELEGIA.

CArcer ubi, quondam quem vidi; atque illa barathri
 Squallida, & omnigenis antra adapertha malis?
 Turris ubi tenebrosa, reos quâ clausit, & atro
 Extremum merſit funere acerba dies?
 Cur illo hîc tetra video pro Carcere templum,
 Et gratam Cælo surgere in astra Domum?

Sur-

Surgit in astra Domus Pietati sacra, vetusque
 Transiit augustam dedecus in speciem.
 Vestibulum lustra, mea Mens: mirare columnas
 Aëris, & argenti, marmoreumque solum.
 Aurum parietibus radiat, pictisque lacunæ
 Late porrectum ridet imaginibus:
 Vivida signa micant circum, pretiosaque certat
 Æmula divino materies operi.
 O Decor, o Templi majestas! Qualis eburno
 In folio e teneris dulcia tela oculis
 Diva jacet, nudaque altum sub pectore vulnus
 Explicat ardentes cordis amantis opes!
 Ah, quæso, mihi, Diva, tuo pervade medullas
 Numine, & humanis da facilem lacrymis
 Virtutem, motusque pios; da semina amoris,
 Et miserum vitæ rore levare vices.
 Talibus oranti dictis, & multa putanti
 (Res mira!) excutitur Numen, & Ara tremit,
 Attonitasque simul subito mihi fertur ad aures
 Jucundum Zephyri Vox imitata sonum:
 Carceris horrorem Virtus mutavit, & Ædem
 Publica cælesti struxit ab arte manus.
 Romana atrocis mulier rea criminis olim
 Hoc stetit opperiens ultima fata Loco.
 Devotam Morti, desperatoque dolore
 Percussam, & victis sensibus exanimem
 Spectat, & insolito tactus præcordia motu
 Ferre parat miseræ, qua pote, Lictor opem
 Jussa ministerii vertit, funem abjicit asprum,
 Et clausæ cunctas denegat ille dapes.

Pœnarum fatis hoc, inquit. Tu, Janitor, escam
 Pelle prócul: pereat femina victa fame:
 Hæc ille. Afflictæ interea pia Fama parentem
 Vivere adhuc furvi carceris in tenebris
 Nuntiat incolumem Natæ. Volat ilicet ipsa,
 Et claustrî duras sistitur ante fores.
 Flet, rogat, ut cupidæ liceat sibi jungere Matrem
 Amplexu, & caro pascier alloquio.
 Dat Custos veniam lacrymis, cunctisque carenti
 Ad fraudem dapibus janua nigra patet.
 Intrat amans, trepidam solatur, & oscula figens
 Maternis quærit casibus auxilium.
 Auxilium, Natura, doces. Plena ubera sentit;
 Porrigit, & matrem nectare lactis alit.
 Sæpe redit, nutritque suam sic Filia matrem:
 Instanti frustra sic via clausa neci.
 Adstupet, & vivam Custos clam servat. At intus
 Ecce novi ante oculos prodigium generis.
 Pendet ab uberibus Mater: Nata imminet ardens,
 Et riguo mulcet sicca labella sinu.
 Mirandum totâ Facinus vulgatur in Urbe,
 Et matri mater Filia numen habet.
 Carcere missa Parens, & amanti reddita Natæ,
 Perpetuoque ambas munere Roma fovet.
 Inde mihi Templum nitet hoc, & Filia nutrix
 Æneadûm populo me facit esse Deam.
 Ito, Hospes, Factumque tuis fer civibus ingens,
 Et sobolis fausto vive in amore pater.
 Dixit, & ora premens Pietas mitissima frontem
 Candenti involuit purpuream nebulâ.

Pythagorici Philosophi integritas.

Ex Seneca.

JAMBI SENARII.

Sutoris olim de tabernâ nobili

Quidam Pythagoræ non inanis affeccla
Emptos tulisse calceos fertur sibi,

Sed absque nummis, ut solet. Pauci dies
Iêre, pretium cum soluturus petit

Sophus tabernam creditoris. Invenit

Clausam, stupetque. Pulsat ostium diu,
Multumque frustra duplicatis ictibus.

Hîc unus olli, quid molestus omnium
Obtundis aures, inquit? Ille, quem cupis,
Elatus, ustus, & cinis sutor jacet.

Abito longe. Cedit illico Sophus,
Secumque paucos nil reluctans nummulos
Domum reportat, & sonantes per viam
Subinde dextrâ concutit lætus manu.

At inde, turpis vix lucelli fordido
Se amore captum sentit, ocius volat
Ad officinam mortui, seque increpat

His ille tacitus: *Sutor est vivus tibi;*
Redde ergo vivo debitum; simul inserit,
Creditque hianti rimulæ pecuniam.

Aliena quisquis possides tectus bona

Tuæ erubescere facta fraudulentia.

Alexander Magnus Perilli filias larga dote donat.

J A M B I S E N A R I I.

AUri talenta quinquies decem tibi,
 Perille, amico dat Philippi filius,
 Humanitatis inter arma haud immemor,
 Præsensque in omnes dona largiri sua.
 Cape hæc, Amice, filias queis nobiles
 Tuas honestis colloques viris pater,
 Nimis ampla donas, tum Perillus: fat mihi,
 Sat grande munus, si talenta impertias
 Decem, puellis maximam dotem meis.
 At Magnus illi: si talenta sunt decem
 Satis Perillo, non decem Regi satis
 Quid quemque capere deceat, ignotum mihi,
 Sed digna Rege nota Liberalitas.

In Gellium Musicæ contemptorem.

H E N D E C A S Y L L A B I.

HEri Gellius inficetus ille
 Censor Artium, & elegantiarum,
 Dum curas animi molestiores
 Depello citharâ, meis repente
 Astitit foribus, sui que inepto
 Illo me fale perfricans lepôris,
 Tibi gratulor, inquit, & recentem
 Tui suspicio sonoris artem:
 Raris dotibus una defuisset,

Clarus ni fidicen fores. Venuſta
 Res ſane, utilis, & decora valde,
 Et digna ingenio, tuoque amore.
 Nil ego. Aſt hominem levi cachinno
 Exceptum tremulis ſilens, graviſque
 Chordis ludere cœpi, & uſque, & uſque
 Aures tundere plumbeas, caputque
 Inviſâ harmoniâ. Quid ille? mutus,
 Ceu lapis, ſtetit, oſcitans ſubinde,
 Et terens oculos manu, fremenſque
 Intus ſæpius. Inde longioris
 Feſſus haud placito decôre ludi,
 Iratus citharæ mihique, tandem
 Solum me mihi reddidit, lyræque.
 Cum ſuis valeat jocis, ſuiſque
 Midas auribus, & levi cerebro.
 Mutem conſilium, hoc monente, & otî
 Boni delicias mei relinquam?
 Artem men' pudeat fovere magno
 Cultam Socrati in ultimâ ſeneſcâ?

Colores Iridis ad vivum pingi non poſſunt.

EPIGRAMMA.

Iſtat Ariſtides viſæ ſimulare colores
 Iridos expertâ ſedulus artis ope.
 Mentitos relegit ductûs, & lumina, & umbras
 Mutat, Naturæ ſurgat ut inde decor.
 Omnia tentanti fruſtra, qui forte Sodalis
 Aſtiterat pîctor, quis tibi tantus, ait,

Er-

Error, Aristide? Quis tu, qui pingere possis
 Irim, quæ vestrâ pingier arte negat?
 Imbriferi, tibi qui medio nunc subsilit horto,
 Adversam Soli consule fontis aquam.
 Quæ pompæ species! quantum tua distat imago,
 Et cœpti stultum prodit inanis opus!
 Scilicet e fracto radiorum lumine tota
 Iridos, & vivis gloria surgit aquis.

Larva paupertatis in Cynico Antisthene.

CARMEN TROCHAICUM.

HUc adeste, quotquot auro splendidum, & gemmis rigens,
 Et recentis invidendum purpuræ vestit decus,
 Huc adeste, pauperemque conspicati Antisthenem
 Grande miraculum stupete cuncta spernentis Sophi,
 Quæ superbo vos hiantes quæritis luxu, bona.
 Nempe cultûs spreto omnis, omnis elegantiae
 It pedes nudus, brevique pectus hispidum tegit
 Pelle velleris vetusti. Trita tergo mantica
 Pendet, & rudi bacillo dextra nititur senis:
 Crinis incomptus: severæ barba pulcritudinis;
 Quodque pingui sordidatos ambit artûs tegmine,
 Obsitum pannis fatiscit, & laborat pallium.
 Quis Sophorum cepit unquam pauperati Antisthenis
 Spiritum, parique nummos fortis obtrivit pede?
 Alta Virtus, e forato ni micaret pallio,
 Proderetque vasta vanæ se Cupido Gloriæ.

Saul Rex furore correptus.

CARMEN TROCHAICUM.

QUæ repente nigra nubes e cavernis Tartari
 Suscitata Regis aulam lurido velamine
 Incubans tegit! pererrant turbidæ circum Minæ
 Nil satellitum timentes tela prompta dexteris.
 Limen obsidet superbâ flammeum rotans manu
 Terror ensem: fulminantis Ira Patris imminet
 Regium super cubile. Spectat, & riget Saül,
 Sudat, æstuat, furentes jactat artûs, & loco
 Stare nescit insüetis huc, & illuc motibus
 Angeli tortoris actus, & graves suspiritûs
 Corde anhelo mittit amens: ore spumas elicit,
 Dentibus frendet, coruscat fulguranti lumine,
 Horridosque jam capillos raptat invisus sibi,
 Seque ferro mentis impos lancinare jam parat.
 Ite veloces, vocate Musici patrem soni
 Isai natum, loquaci corda tractantem fide.
 Ille solâmen dolorum ferre Principi potest
 Ille solus, & tumultûs mitigare pectoris.
 Non ab alto lapsus almi sic fluit dulcis polo
 Roris humor, & silentis regna Noctis irrigat
 Aridas plantas remulcens, atque prati gramina;
 Non virentes inter umbras aurâ sic spirat levis,
 Pallidus postquam procellæ cessit immissæ timor,
 Ut süaves docta motûs excitare dextera
 Davidis curâ rigentes aurium fibras ciet,
 Et vago tremore tentat ultimos mentis sinûs.

Venit Isai decorus, venit optatus Puer,
 Qui sonanti dulce plectro dura temperet mala
 Leniens ardentis asprum vulnus ægrimonix.
 Linque tecta, dira Nubes: cum Minis recedite
 Vindices Terroris Iræ: Vis furoris, ilicet
 Asperare cor Saülis vulneratum desine.
 Psaltrius jubet potentis fila pertentans lyræ,
 Efficaces ecce cantûs Aula sentit, & novo
 Expetitæ jam renidet Faustitatis munere:
 Rex quiescit, &, medentes aure dum bibit modos,
 Nobilem serena frontem lux coronat, & genis
 Purpurat color recentis flore pulcritudinis:
 Per solutos fusa sensûs se Voluptas ingerit,
 Ebriam beatque mentem Cælitûm dulcedine.
 Surge, surge (quid moraris?) alme Princeps, & tuis
 Aurei vultûs cupitum redde lumen Gentibus,
 Dum tuæ fremit malignæ dirus ærumnæ dator
 Flebiles inter catervas, igneoque gurgite
 Mersus acceptam volutat triste contumeliam;
 Tuque, Jessææ propago magna stirpis, fospiti
 Asside Regi voluptas, Dæmoni terror malo.

Veræ Matris amor ab Rege Salomone visus.

H E N D E C A S Y L L A B I.

AD Regem Isacidum duæ querentes
 Feminæ implicitam attulere litem,
 Sic una incipit æstuans, gemenque:
 Adesto miseris adesto rebus,
 Princeps optime, flebilique natum

Matri redde suum. Mihi per umbras
 Ista femina dura dormienti
 E sinu rapuit, suum reponens
 Mortuum lateri meo puellum.
 Pressisti in thalamo sopore victa
 Tibi progenitum, meumque poscis?
 Facti conscia nil times, & audes
 Vultum iustifici subire Regis?
 Tales altera sic retundit ausus.
 Non meus mihi, sed tibi puellus
 Nempe est mortuus. Iste vivus, iste
 Est, inquam, meus, haud tuus puellus.
 Numen testor, & indicem parentis
 Nativam speciem, genas, ocellos.
 Mentiris male, fraudibusque tentas
 Altam Judicis occupare mentem.
 Da veræ sobolem suam parenti,
 Mendacisque dolos, supreme Regum,
 Solve judicio. Ilicet profundi
 Princeps consilii, Deoque plenus,
 Ensem porcite: dividatur, inquit,
 Infans matribus. Ah meum puellum
 Noli cædere, noli, amate Princeps,
 Vera mater ait: puellus isti
 Totus detur, & integer: resigno,
 Dum vivat, potius, libensque cedo.
 Ne mi, ne tibi totus ille cedat,
 Falsa subjicit, at secetur infans.
 Immo illum, Sapiens repente, totum,
 Quæ cessit, referat. Recedat expers

Sensûs flexanimi, pique cordis.

Hoc jubet Salomo, probatque Numen.

*Populus Sículus deflet mortem Gilliæ civis olim
liberalissimi, ut constat ex Valerio
Maximo.*

E L E G I A.

ERgo tam subito percussum turbine leti,
Gillia, te nostris vis rapit ex oculis?
Ergo Urbi, pater alme, tuæ non amplius illa
Splendida inexpletas dextera fundit opes,
Nec versum in cineres teneris cor motibus ultro
Exerit humani dulcia fensa animi?
O sol, o cunctis dudum fons aureus omnis
Lætitiæ, & Siculi delictum Populi!
Nam quis non lacrymis memoret sibi, Gillia, obortis
Inclyta Virtutis tot monumenta tuæ?
Usibus o quales surgunt communibus ædes,
Quas tuus ille suis struxit Amor manibus!
Quanta tuo nobis adsunt spectacula sumptu,
Et ludi, & variis gaudia nata locis!
Instabat malesuada Fames, Gentique parabat
Extremum omnivoris rictibus exitium.
Horrea monstrasti: Vidit, fûgitque reclusum
Turbida frugiferæ grande levamen opis.
Virginibus tu desertis, o Gillia, pressi
Mulcebas præfens cordis amaritiem,
Solemnesque dabas duro in discrimine Dotes,
Et desperatis lumina connubiis.

Urbanæ patuere domûs, risere coactis
 Hospitibus villæ, risit amicus ager,
 Appulsamque sibi vesano ex æquore Classem
 Excepit, læto sustinuitque sinu.
 Quingenti errabant equites tua prædia circum,
 Gillia, nudi, inopes, exanimesque malis.
 Illicet ipse jubes positis accumbere mensis,
 Quassaque multiplici membra levare dape.
 Argutæ interea tentantur pollice chordæ,
 Et festis late cantibus arva sonant.
 Dulcia sic multi reparant convivia Soles,
 Atque peregrinis otia militibus.
 At tuus haud patitur generosi pectoris ardor
 Claudier angusto divitias spatio.
 Dona novis cumulas donis. Dimittitur agmen
 Distinctum eximio vestis honore domum.
 Ah cur mortalem, Superi, voluistis, & alti
 Herois caras Nox premit exuvias?
 Gillia, trans Cælum Famæ vectabere pennâ,
 Et populi vivet Nomen in ore tuum.
 Nam quis te melius puros convertit in usûs,
 Et forti melius vicit opes animo?
 Ah duri valeant Sensûs, & pectora ferro
 Præcincta, & veri nescia corda boni.
 Ah valeant arcæ, quas auri copia fulvi
 Instruit, & vigilans servat Avarities.
 Quid Genus humanum feret hinc? benefacta jacebunt
 Omnia, & æternas Terra dabit lacrymas.

Agricultura Academiis studium insigne.

HEXAMETRI.

QUis genus Agricolum spernat? late omnia Terræ
 Ardescunt studio, doctasque Europa per Urbes
 Ruris amatores, Academica pectora, in unum
 Suscitatur. O quales Animæ, quantâque resurgunt
 Doctrinâ insignes, ubi tanto lætus honore
 Arnus ab excelso devolvitur Apennino
 In mare Tyrrhenum! quali se lumine prodit
 Germanis Sardôa cohors commissa magistris,
 Dum priscam generis famam clarare colendi
 Notitiâ gestit campi! Stupet Ister, & undas
 Contrahit, & magnos externis invidet ausûs
 Ingeniis, licet eximii sibi fideris instar
 Linnæum jactet. Generosæ semina flammæ
 Quis premat, & Gallos simul, extremosque Britannos,
 Et Moscos, Italosque vetet felicius usque
 Arte novâ, cultuque frui? Exultate, Coloni,
 Quotquot ubique estis, dextrosque urgete labores
 Magnifici, quando Sapientibus omnia vestra
 Jamdudum pretiosa nitent. Favor insidet arvis
 Regius, & passim per tentamenta sagaces
 Naturam Mentes rimantur, & aurea vobis
 Arcana, & leges collato munere sistunt.
 Jam Cæli tenor, & variæ vis cognita terræ,
 Et species frugum, & certis regionibus apta
 Semina, & omnigenæ plantæ, fructûsque remotis
 Finibus aucti centena volumina signant

Luce suâ, curæque adsunt melioris in usum,
 Seu serere, effœto seu ramum innectere ramo
 Arboris utilius, seu pingui spargere campum
 Limo, seu lymphâ juvet irrorare salubri.
 Singula quæque patent priscis ignota colonis,
 Et nova præpandunt sociali gaudia Vitæ.
 Non rigidæ Servi glebæ, non amplius illa
 Probra soli. Juvat excultos simul ire per agros,
 Ruricolûmque favere bonis, & credere amicos
 Humani Generis, quorum follertia tanto
 Approperat nisu nostris occurrere votis.
 Felices nimium Agricolaë, queis inclyta ridet,
 Infolitisque hilarat Sapientia motibus Artem!
 Felices, quibus ingenti Ferchildius auro
 Anglus sollicitat curas, & præmia ponit
 Annua venturum non defectura per Ævum!

*Diotletianus Imperator relicto Regno
 Agriculturæ vacat.*

HENDECASYLLABI.

TUne ergo modo tantus Imperator,
 Romæ rector, & Orbis, & Tonante
 Uno jam minor, Imperi superbos
 Rides, & nihili æstimas honores?
 Quæ tuam, rogo, tanta res movere
 Sic mentem potuit, tibi que tantum
 Consili elicere insolentis æstum?
 Vel quæ tu potes alteram priori
 Illi magnificæ, atque gloriosæ

Agre-

Agrestem, atque humilem anteferre Vitam?
 Ipse Cæsareâ manu per hortum
 Tibi conseris, irrigasque passim,
 Et putas vario tenore plantas:
 Ipse olus tibi tu paras, & aptas
 Mensæ delicias modestiori,
 Rustico velut unus e popello,
 Oblitus decoris, tuique sceptri.
 Redi ad Romuleam, Imperator, Urbem,
 Redi, nec renuas tuis adesse
 Præsens Civibus. Æstuat, labascit,
 Et timet sibi magna Roma, & altum
 Exposcit columen. Redi, tuumque
 Nomen Agricolûm invideto turbis.
 Legati hæc referunt. At Imperator,
 Ite, dixit, Amici, & ista Vitæ
 Honestæ otia comparate cunctis
 Fastûs illecebris, malisque Regni.

*Antipater Alexandri Magni nepos Thessalonicens
 Reginam Matrem gladio interficit.*

ODE CATULLIANA.

Siste, barbare: quo ruis
 Irato, Antipater, pede?
 Cui pectus violens paras
 Stricto figere ferro?
 Siste, si superest tibi
 In matrem pietas tuam

Adhuc

Adhuc ulla, nec opprimis
 Omnes, barbare, motûs.
 Olli flebilis occidit
 Sponsus nuper, & optimus
 Rex idem, Pater & tuus.
 Pone, barbare, ferrum,
 Pone, nec placido velis
 Orbatam Patre degener
 Incestare Domum novo
 Diri criminis ausu.
 En Regina parens venit
 Pullis obsita vestibus,
 Et Natum timido petit
 Iræ conscia gressu.
 Amplexum daret, & tuis,
 Ut ante, imprimeret genis
 Dulci molliter osculo
 Veri pignus amoris;
 At trucidis rabiem timens
 Vultûs, & subiti minas
 Ensis, lactea Filio
 Mater ubera monstrat.
 Sisste, ah sisste, nec impius
 Te cæcum furor auferat.
 Est mater tua, quam fero
 Amens percutis ictu.
 Heu! ferrum innocuæ in sinum
 Matris abdidit impotens,
 Sævâ tigride sævior,
 Indâ pejor hyænâ.

*Juvenis Gallus pœnam Triremis subit inflictam Patri
suo in ejus locum sponte suffectus.*

CARMEN TROCHAICUM.

EJa, Nate, quid moraris? Ito velox, advola.
Pœna jam rapit Parentem: jam revinctus it Senex
Vinculis manûs, pedesque; jam Triremi traditur,
Patriâque pulsus urbe deperit semel suis.
Siste te Duci. Valentem forsan is Natum libens
Debili pro Patre tollet. Profer artûs hispidos,
Et tuas ostende vires, & lacertorum toros.
Hæc suâ Gallus volutat mente Pubis, & statim
Vadit, orat provolutus ad feri pedes Ducis,
Obsecransque, laerymansque devovet caput suum
Valdius suæ per undas profuturum Patriæ.
Caritas Ducem remulcet, nomen accendit Patris,
Et pii promissa vincunt Criminis silentia.
Solvitur Pater, Patriisque lætus in pœnam sui
Cedit immixtus Catervæ filius nequissimæ.
O perenni Fortitudo prædicanda carmine,
Filiisque amoris alti splendidum Exemplum bonis!

*Cambyses Persarum Rex Cyro filio Deum
monstrat adorandum.*

ODE ALCAICA.

ÆTernitatis fulgurat in sinu,
Regnatque Mundi maximus Arbiter.

Illum

Illum quis unquam non corusco
 Æthere conspicuum, vel amplâ
 Tellure cernat, vel Pelago Deum?
 Ille astra Cæli sustinet, & Solum
 Convestit herbis, & Profundi
 Fluctifonos moderatur æstûs.
 Cuncta ille certis legibus illigat,
 Vetatque texti multigenam Ordinis
 Exire formam dans ab ipso
 Sæpe Mali bona multa fonte.
 Inde inde nostræ flos Animæ sibi
 Cælestis haurit vim Sapientiæ,
 Seseque Virtutum beatâ
 Irradiat, reparatque luce.
 Ah, Cyre, tanti corde super tuo
 Inscribe Patris nomen, & illius
 Nocturnus augustas, novoque
 Mane vigil venerare Leges.
 Sensûs latentes pectoris integri,
 Cæcosque lustrat nequitia sinûs,
 Et nostra Judex librat ille
 Arbitrio metuendus acta.
 Incerta rerum nos species tenet,
 Fallitque visûs. Mentibus at piis,
 Errore disjecto, solutæ
 Undique diffugiunt tenebræ.
 Spectat benigno lumine scilicet
 Sui tenaces obsequii Deus,
 Et supplicum spirans ab alto
 Difficiles levat aura nisûs.

O quanta Cyro, quam nova bellici
 Splendoris astat gloria, si suo
     Se jungat Auctori, sacroque,
         Auxilio petat auctus Hostes!
 Ille ille Cyri bellipotens mei
 Prehendet olim dexteram, & inclyto
     Duci præibit fospitator
         Assyrio trepidante fastu.
 Portæ patefcent ilicet urbium
 Æratæ, & acri milite ferrei
     Vestres laborabunt, citæque
         Turbine diffilient ruinæ.
 Cerno superbos turpiter in fugam,
 Instante Cyro, vertere Principes
     Dorsum, triumphantique passim
         Victa humiles dare sceptrâ Regi.
 Hos, Nate, Numen munificum Tibi
 Parat triumphos. Tu prece perpeti,
     Sanctoqûe cultu gloriosæ
         Accelera tibi dona Sortis.
 His Persa Natum dulciter irrigat
 Dictis supremi Numinis ebrius
     Amore, procumbitque, & ardet
         Thuricremam lacrymans ad Aram.

Ovidius ad sepulcrum Tibulli.

O D E C A T U L L I A N A.

Q U I D , N a s o , l a c r y m i s f a c r u m
 T i b u l l i t u m u l u m r i g a s ,
 S i n g u l t ū s q u e g r a v i c i e s ,
 E t s u s p i r i a c o r d e ?

N o n r a p t u m s i b i s i c d o l e t
 S p o n s u m S p o n s a , n e c u n i c i
 D u r o s i c g e m i t a n x i a
 N a t i i n f u n e r e m a t e r .

N a m q u æ t e p i e t a s m o v e t
 T a n t a , N a s o ? q u i s e l i c i t
 F l e t ū s h o s t e n e r o s t i b i
 V i c t i p e c t o r i s a r d o r ?

N o n i l l u m t i b i n e x i l i
 V i v u m j u n x i t A m o r f i d e ;
 I m p o r t u n a s e d a u r e u m
 M o r s i n v i d i t A m i c u m .

T u m u t o , a c g e l i d o t a m e n
 S a x o a f f u s u s , & i m p o t e n s
 A r d e n t e s m a g i s , a c m a g i s
 U r g e s i m p e t e q u e s t ū s .

A m i c o q u i s a m i c i o r
 E s s e u l t r a p o t i s , & s u i
 I l l a p r o d e r e d u l c i u s
 V e r i s i g n a d o l o r i s ?

V a t e s v a t i b u s i n v i c e m
 D o t e s d e t e r e r e i n g e n i

C e r -

Certant, & decus æmulæ

Sibi poscere Laudis.

Non tu, nota tibi licet

Vatis Gloria sit tui,

Non tu persimilem tibi

Potes lædere Vatem;

Sed culti ingenium Viri

Laudas, & numeros gemens,

Ac si extincta simul foret

Tui gratia Cantûs.

Extollant alii tua

Justis Carmina laudibus;

At datos ego prædicem

Vati Vatis honores.

Agricultura Astronomiæ parens apud Chaldæos.

JAMBI DIMETRI.

GAudete, Cultores agri,

Injurioso quos nimis

Fortuna jam probro levat,

Sistitque Mundo nobiles:

Gaudete, & altos sumite

Ab Arte fastûs, quæ prior

Humana fixit lumina

Stellantis in Cæli decus.

Vos mobilis Lunæ vices

Primi notastis, & loco

Deprensa certo consciis

Dedistis astra visibus.

Vos Solem in orâ circuli
 Celantis infimum æthera
 Servastis haud uno suas
 Tenore carpentem vias.
 Lunæ laborantis nitor,
 Solisque in umbris abditus
 Vobis sagacis indidit
 Indaginis cupidinem.
 Vobis & Anni tempora,
 Mensesque felices fatis,
 Imbresque, & æstûs cogniti
 Obitu, vel ortu siderum.
 Vestram superba Gloriam
 Gens spectet, & colat simul,
 Doctisque vestra sentiat
 Ascripta Fastis Nomina.
 Vestris ab oris scilicet
 Lux illa surgit inclyta,
 Qua cuncta jam noti licet
 Miracla Cæli visere.

Noëmus plantavit Vineam

CARMEN TROCHAICUM.

ECquis ille amicus, alti qui vigore consilii
 Primus almæ ostendit Orbi læta Vitis commoda?
 Ille solus, alter ille seminator Gentium,
 Artium custos Noëmus, omnis & dator Boni.
 Turbidis emersa ab undis Terra stabat, & luto
 Squallida, informis, suisque trunca plantis undique

In-

Inclyti cultoris arma, dædalamque dexteram
 Appetebat. Ille Vitem triste serpentem solo
 Sustulit follers: maritis ille vinxit arborum
 Brachiis, simulque foetus ire iussit in novos
 Altius fulco sepultas indidem propagines:
 Ille, vel putri palude rite merfit furculos
 Collium decus, vel, actis per quasilla ramulis,
 Sevit abscissos recenti germina immittens loco,
 Vel renascentes profuso fuscitavit femine.
 Quanta ab illo sparsa late pampinorum gratia,
 Quotque campis per racemos uva turget, & liquor
 Cælitum missus beatis hic renidet Hortulis!
 Mel süave, sed süavi mel liquore vincitur:
 Ridet aurum, sed colore pulcrius ridet liquor,
 Et pyropo dulciores jactat ignes, & jubar.
 O superni Vis liquoris, una Curas pellere,
 Parque tristes una Morbos, & cupitâ turbidas
 Ocius rigare mentes Gaudii dulcedine!
 Alma Vitis, Vitis arbor arborum gratissima,
 Sic nec æstus te, nec imber, verberansque desuper
 Grando lædat, vel rapaci turbo præceps impete:
 Tuque Vitis prime cultor, ne, Noême, ne, tibi
 Quam Coloni nunc dicamus, hanc revinctam roscidis
 Sperne pampinis Columnam, vina quam circum suo
 Quisque gratus vinitori fervidâ libat manu.
 Hanc, Noême, dum feraces Terra Vineas geret,
 Vitiumque dulce nectar irrigabit pectora,
 Rusticorum luce festâ Gens adibit, & tuum
 Incitato læta tollet grande Nomen carmine.

Litterati humanitas in Platone.

H E N D E C A S Y L L A B I.

Post spectacula Olympica in tabernâ
 Ignotus sedet, advenisque mixtus
 Ignotis Plato. Ridet ille cômis,
 Et jocos probat, & suos vicissim
 Aptos inserit Attici lepôris.
 Homo, non Sophus ille amat videri
 Furvâ nube supercilî severus.
 Fastûs immemor allicit, fovetque
 Singulos vario tenore linguæ
 Ex illis velut unus, atque notis
 Candore ingenuo studens amicis.
 Non ille altifono, gravique bombo
 Quæsitæ crepat eruditiones,
 Aut mysteria nota Litterato.
 Simplex omnia simplici decôre
 Natura exequitur, tenetque Coetum
 Pendentem undique, nesciumque gratâ
 Expleri Eloquii beatitate.
 Hic unus: Patriam, tuumque nobis,
 Inquit, edere nunc, Amice, Nomen,
 Quæso, ne pigeat. Tulere Athenæ
 Me, reddit Sophus, & vocant Platonem.
 Athenis, prior ille, nos videre
 Fors tibi dabitur. Videbo amicos
 Libens, tum Plato, nec locutus ultra.

Men-

Mensa tollitur, invicem salutant,
 Diversæque alios viæ reportant
 Diversos alio. Interim diebus
 Paucis Cecropiâ stetero in Urbe
 Improvisi homines, suumque forte
 Vident porticibus fori vagantem
 Platonem procul, ebriique dulci
 Gaudio approperant manum osculari,
 Ore pascier, alloqui, fruique
 Humano ingenio. Plato benigne
 De more excipit, omnibusque certat
 Vincere officiis, simulque pulcrum
 Deducit cupidos comes per urbem.
 Læti singula perlegunt; sed hospes
 Ductori impatiens, ubi Lycæum,
 Cuncta quod volitat per ora clarum,
 Magni & Socratis ille alumnus, oro,
 Ubi est? Duc avidos, Locumque monstra,
 Et Virum pariter. Sophus renidens,
 Est Locus prope, Socratisque alumnus
 Ille ipse est Plato, quem videtis, inquit.
 Stupent attoniti, & satis beatos
 Se credunt, sibi quod Virum videre
 Hunc talem licuit, novum profundæ
 Doctrinæ simul, & simul trahentis
 Corda prodigium Benignitatis.

Felicitas Populi sub optimo Regimine constituti.

HEXAMETRI.

Felices nimium Populos, queis aurea Legum
 Vincula communi socialis fœdere Amoris
 Astringunt dociles animos, & conscia Recti
 Pectora! Cælesti Rex Ordinis altus ab arce
 Prospicit harmoniam studiis regalibus omnes
 Imperii lustrantem artûs, & membra beantem
 Singula securæ tranquilla per otia Vitæ.
 Justitiæ ultrices Clementia temperat iras
 Mollibus opportuna modis, fontesque pudore
 Occupat, immeritis rigidum moderata severæ
 Judicium Pœnæ, metuat quo Civis, ametque
 Districtum sceleri tam leni a Principe ferrum.
 Connubiis dat jura Fides irrupta, jugales
 Exhilarat nodos, sponis & mille recludit
 Commoda in auxilium Patriæ, sobolisque futuræ.
 O qualis natos patrum complectitur ardor,
 Natorumque patres! Mens omnibus una laborum est,
 Una operum merces, & justo provida sceptro
 Librat inæqualis Virtus data gaudia Sortis.
 Hîc variæ fervent Artes, & celsa renidet,
 Et radios jacet e mediis Doctrina Lycæis,
 Incertas pulsâ recreans caligine mentes.
 Illic acceptum gaudet diffundere lumen
 Æmula, & ingenii late monumenta Juventus
 In cives vulgare suos. Medicina triumphat
 Barbaricos exuta habitûs, Sophiæque ministri

Inclu-

Inclusam circolo Naturam promere cogunt
 Tecta diu frustra triplicis miracula Regni.
 Jam Mare velivolis pacatam navibus undam
 Subjicit, atque vagi raptas ex ore latronis
 Lætum monstrat opes, varios & munera in usûs.
 Jam campis Cultura recens inducta jacentis
 Fœcundat gremium Telluris, & horrida mulcens
 Æquora, desertosque locos nova pabula passim,
 Et poma, & fruges oculis mirantibus offert.
 Sublimes video Turres, quas Fulmina vitant
 Indignata viæ probrum; video astra potenter
 E cælo deducta tubis, jussûsque secuta
 Præstantum ingenio pariter, visuque Virorum,
 Hîc pluvii rores, ventique, & frigora, & æstûs
 Aëriæque patent ortæ per cærula Formæ
 Undique spectari ardentes, Fastisque reponi.
 Astra prius numerem flammanti fulgida in æthrâ,
 Quam Bona regali large manantia dextrâ
 Omnia, quæ Genti tractûs funduntur in omnes
 Terrai, & Pelagi! Intactis Leo pacifer alis
 Cuncta foveat, servatque vigil, dum læta benigno
 Adriaca ingreditur curru Regina per Urbes,
 Et procerum stipante choro, Virtutibus altos,
 Ingeniisque ciet per splendida præmia nisûs.
 O lux Imperii, & diæ Sapientia Mentis!
 Quis Vos, o Veneti lætissima lumina Cæli,
 Non justo colat obsequio, non omnia Vobis,
 Seque, suosque paret natos sacrare fideli
 Omnimodis animâ? Sic Vobis nulla Decorem
 Nubila inextinctum tangant; sic barbarus Hostis

Fulmina in audaces spectet contorta carinas,
Et fremat everfas disiectis molibus Arces.
Vota Deus Populi videt integra. Suscitatur ecce
Igne novo Herois mentem, roburque ministrat
Impavidum. Simul æra tonant, simul hostica Classis
Mergitur, & Venetum radiat Victoria Nomen.

Cupiditates nonnisi divino auxilio domantur.

Somnium.

ODE ANACREONTICA.

Per somnium malignâ
Exercitus quiete
Ignota lustra Silvæ
Intrare mihi videbar.
Hinc inde mutus horror,
Et nigra solitudo,
Rupesque me vagantem,
Et antra territabant.
E nube Luna lumen
Intermicans obortæ
Identidem tegebat
Caliginis sub umbrâ.
Incertus hac, & illac,
Et æstuans ferebar,
Sudorque mihi per omnes,
Ut imber, ibat artus.
Per saxa, per rubeta,
Per invios recessus,
Vallesque vi trahebam,

Len-

Lentoque membra gressu.

Longo labore tandem,

Ambagibusque crebris

Humi repente stravit

Me lassitudo victum.

At, prima vix diei

Lux risit orta Silvæ,

Me pendulum præaltâ

In rupe vidi, & ante

Voraginem profundam,

Quæ juxta hiabat ingens.

Dextrâ patente rictu,

Hirto, efferoque villo,

Et unguibus cruentis,

Et imminente saltu

Astabat Ursus. Asper,

Et sibilans sinistrâ,

Cristâque fulgurante,

Vibrantibusque spiris

Erectus ore tetram

Spirabat Hydrus auram.

Exhorruï capillo

Rigente, faucibusque

Hæsit, stetitque lingua.

Sed vota misi ab imo

Flammata corde supplex,

Et fixi in astra visûs.

Divinus ecce fulgor

Præsens ab alto, & almæ

Securitatis index

Me

Me cingit, atque Silvam;
 Vanescit omnis Urſi,
 Hydrique terror omnis
 Fugante monſtra luce,
 Horrenſque purpurantem
 Eſt verſa Silva in Hortum.
 Eſt Silva Vita, & Anguis,
 Urſique forma ſignat
 Cupidinum furorem.
 Homo, pericla vinces,
 Et hoſtis omnis iras,
 Si fulſerit ſupernâ
 Oranti ab Arce Virtus.

*Draconis Attici Legislatoris Umbra ab Inferis
 proſecta Athenas inviſit, & ab Otio
 revocat.*

CARMEN TROCHAICUM.

QUam ſuperbus alta vaſtæ Civitatis mœnia
 Splendor ambit! quæ theatris forma ridet Gloriæ,
 Regiaſque quanta moles, quanta turres, & vias
 Artis implet Pulcritudo! Tempa lætus conſpikor,
 Et fora, immenſiſque Thermas explicatas ſumptibus;
 Æris, argentique, & auri, vividique marmoris
 Signa, ſpirantesque miror hinc, & inde imagines.
 Dulcium ductûs aquarum me tenent, & fluminis
 Ampla majeſtas, ab urnâ cum refundit ubere,
 Pontibuſque anguſta cellis vortices ſubdit ſuos.
 Sed quid illa mî Juventus artis omnis inſcia,

Et

Et suas oblita vires languido passim pede
 Compitis errat, sibi que pigra victum quæritat?
 Hæccine illius propago Gentis, illius mihi
 Utiles impulsæ ad actûs? Quo recessit mascula
 Illa Virtus, & bonarum cultor Artium vigor?
 Eja, Cives, undecumque cogite ignavum pecus,
 Et labori nata membra vi potentis imperi
 Artibus damnate certis, commodisque Patriæ.
 His Draconis Umbra fertur Atticorum Civium
 Excitasse corda dictis, cum solutus Tartaro
 Inclytæ venisset Urbis illa spectatum Bona.
 Quippe prudens vidit Heros, Regna stare Industria,
 Regna ferri luctuosas in ruinas Otio.

Vivi Magistri utiliores, quam mortui.

HENDECASYLLABI.

EMat, qui volet, inclytum, recensque
 Volumen variæ Eruditionis,
 Quod nuper subito venusta partu
 Fudit Gallia, nobilesque Cælo
 Alta ad sidera tollat usque, & usque
 Auctores Operis laboriosi.
 Sat viros mihi posse adire cunctis
 Artibus celebres, Scientiisque,
 Quos nostra Urbs tenet, aspicit, colitque,
 Et justo memorat beata fastu.
 Iste Encyclius est Liber cupitis
 Foetus Articulis, mihi que semper
 Maximus Liber omnium Librorum.

Vivis solvere nam licet magistris,
Functi solvere quod negant magistri.

In Fabullum tumidum Poetam.

H E N D E C A S Y L L A B I.

FRigent Grajugenûm inclyti labores;
Arent, atque humili jacent canore
Latini Procères; vigor pusillis
Abeſt ingeniis, abeſt superbus
Ille ſpiritus: omnium Poëſis
Fractò robore diſſoluta languet.
Ergo magniloquas, Fabulle, voces,
Plenas, & validâ ſonantiores
Tubâ congere, verſibusque magnis
Incute inſolito tenore motum.
Hæc ſecum loquitur novum Poëma
Scripturus tumido Fabullus ore.
Ad nos ecce venit Poëta noſter,
Demiſſus ſuperis Poëta ab oris.
Vultum cernite, turgidaſque buccas,
Inceſſum meditantis, & coquentis
Intus grandia. Jam crepat ſonoras
Inflatîs numeris locutiones,
Ampullasque parans colore multo
Piſtas lumina negligentiorum
Tentat ludere, venditare tentat
Teſtum magnificis Inane formis.
Quo tantam ſpeciem, Fabulle, nobis?
Quid tanto geminas ſonore bombos?

Sunt

Sunt vocabula magna, plena vento,
 Queis tu carmina destituta fulcis.
 Nam superficies Scientiarum
 Adscitis male vocibus renidens,
 Totque imaginibus novis, novoque
 Cultu splendida granditatis, omnis
 Quo tandem recidit? Volat per auram
 E sapone globus levi puellis
 Factus flamine. Prænitet figuris
 Paullisper variis, capitque visûs:
 Mox evanidus interit, suosque
 Exili in nebulâ exiit colores.

*Seneclæ virtute prædita sibi conciliat
 Juventutis obsequium.*

ODE SAPPHICA.

Iste quis, dorso tremulus recurvo,
 Ruga cui siccas arat aspra malas,
 Et laboranti baculus caducos
 Sustinet artûs?

Manat humenti pituita naso,
 Osque dat spumas, & anhela pectus
 Concutit tussis, maciesque turpat
 Lurida vultum:

Est caput glabrum: stupet impedita
 Auris, & truncas male balba voces
 Lingua vix promit, riguasque stillant
 Lumina guttas.

Ille

Iste quis tantus, Juvenum corona
 Lecta cui surgit, meritique justum
 Obsequi pignus dare quisque, & altos
 Certat honores?

Obvii occurrunt, venerantur una,
 Et manûs jungunt manibus, locoque
 Nobili exceptum, mediumque læto
 Agmine cingunt.

Quî Senex tristis, similisque spectro
 Sic genus captat juvenile, & unus
 Comprimit lusûs, & amœna festi
 Gaudia Coetûs?

Est Senex fidus teneris ab annis
 Numinis cultor, sine larvâ honestis
 Moribus lucet, superoque in omnes
 Ardet amore.

Corporis nescit maculas, nec ævi
 Cuncta carpentis vitio laborat
 Semper intacti redimita Virtus
 Flore Decôris.

*FRANCISCO PISAURO post Legationem Hispanam
 Procurationem Ædis D. Marci
 suscipienti*

CARMEN TROCHAICUM.

ITe securæ per undas, ite Naves Adriæ
 Auspiciis vento PISAURI. Faustitas sternit mare
 Barbaris verenda ripis, & morari nescia
 Intrat, Hispanosque dives merce portûs deferit.

Re-

Regius Favor coruscat, & sereno lætius
 Ore sistit Adriani se LEONIS Gratia.
 Tale dat PISAURUS Heros dulce munus Patriæ
 Consilî florem profundi, flexilisque colligens
 Dona Linguæ, dona avitis nota quondam Patribus.
 Quis PISAURÆ Stirpis unquam germen admirabile,
 Et novi augustum Decôris explicet cantu jubar.
 Fama Iberis advolavit nuper acta sedibus,
 Inclytarum Fama testis, atque Laudum nuntia.
 Illa Mores, illa Cultum pinxit, & civilium
 Pectus altum multiformes inter æstûs fluctuum.
 Patria arrisit, suumque MARCI in Æde Filium
 Jussit immortale Sidus prænitere Civibus.

*Pravorum librorum lectio tollit animi tranquillitatem.
 Loquitur Juvenis lectione turbatus.*

O D E A L C A I C A.

U Bi es, quieti quæ mihi pectoris
 Puro sedebas dulciter in sinu,
 Et simplices dudum rigabas,
 Mellifluo velut imbre, sensûs?
 Ubi es, bonarum candida mentium
 Pax, una custos, & comes addita,
 Semperque ridentis perenni
 Lætitiæ recreata fonte?
 Quis te maligno spiritus impete,
 Quis, blanda nutrix, abstulit (heu!) mihi,
 Deditque, te pulsâ, relictæ
 Anxiferos Animæ tumultûs?

O quanta vitæ cepi ego liberis
 Procul libellis gaudia! quam leves

Serpentibus fessos per artûs

Illecebris tenere Somni!

Nunc insolentum jugis Imaginum

Infesta noctes advolat, & dies

Caterva, turbatæque menti

Omnigenâ parat arte bellum.

Quis mille circum spicula, quis graves

Cæcis in armis sustineat dolos?

Et singuli certant, & una

Sæpe feri glomerantur Hostes,

Astat Voluptas ebria, diffluens,

Unguenta mollis spirat, & illicem

Zonæ renidentis moranti

Explicat insidiosa pompam,

Hîc gloriosum tollere verticem,

Partisque pasci Fastus honoribus

Invitat, & vano tumentem

Urget agens, animatque vento.

Illic repostas ex adytis opes

Argenti, & auri promit, & objicit

Cupido, thesaurisque magnum

In mediis dat habere Numen.

Surgit protervo ex agmine lurida

Hinc inde proles, & vario undique

Insultat incurfu, premitque,

Atque novos meditatur ictûs.

Ah cur nefandis stulta mihi manus

Admota chartis? Cur oculus bibit

Fulgore captus fraudolenti
 Monstriferum cyathi venenum?
 Languescit ægro, deficit, æstuat
 Virtutis altæ jam vigor: imminet
 Letalis horror: pertinaci
 Mens trepidat labefacta motu.

Redi, supernæ lætitiæ parens,
 Redi, alma tandem Pax, mihi, & aureâ
 Compesce virgâ turbulentos
 Pectoris imperiosa fluctûs:
 Tuque, Aura felix, quæ mare, & ætheris
 Tractûs beanti flamine temperas,
 Menti ingruentes pelle nubes,
 Pelle nigram mihi Mortis umbram.

Pravorum librorum lectio Honesti speciem obscurat.

EPIGRAMMA.

VAs erat eximiis fictum mirâ arte figuris,
 Horti honor, & culti delictum Domini.
 Vase illo in medio dudum pulcherrima risit
 Cedrus, & optatas prodiga fudit opes.
 Ecce repente sonans ruit invida ab æthere grando,
 Et sævis Plantam verberat acta modis.
 Franguntur rami, nudatur cortice truncus:
 Vas hiat, & multo fragmine spargit humum.
 Stirpibus avulsis Cedrus revoluta recumbit,
 Et vaga disiectas diripit aura comas.
 Astupet, & rarâ Dominus dolet arbore fœtûs,
 Vasis & antiquum deperiisse decus.

Vivida imago nimis Juveni, cui prodita chartis
 Impietas Recti surripuit speciem.
 Vas visum est Virtus opus admirabile, Cedrus
 Illa placens Juvenis, Grando inimica Liber.

*Del Sig. Conte Florio Udinese in occasione
 del Ridotto soppresso*

SONETTO.

AH pera alfin il lusinghier Tiranno,
 Che d' Ozio nacque, e dall' ingorda Speme,
 Di Discordie fomento, e infauſto ſe me
 Al vil Piacer, o al diſperato Affanno;
 Cresce, ſe più ſi tarda, il riſchio, e 'l danno:
 L' Industria ormai colle Ricchezze inſieme
 Si perde; la Giuſtizia oppreſſa geme,
 E tutti a fondo i bei Coſtumi andranno:
 Tal voce uſcì nel Veneto Conſiglio.
 Fè plauſo il Patrio Genio all' alta imprefa,
 E 'l Gioco ſtruggitor ſpinſe in eſiglio;
 E Libertà a nobil gioja acceſa
 Gridò: ſicura or ſon d' ogni periglio;
 Che veglia più d' un Cato a mia diſeſa.

VERSIO LATINA.

AH pereat tandem blandi exitiale Tyranni,
 Ortum Deſidiâ, Speque inhiant caput,
 Rixarum fomes, Gaudîque ignobile ſemen,
 Vel diſperati cauſa dolenda Mali.

Cre-

Crescunt, (quid statis?) certantque pericula damnis:

Omnigenæ dives jam perit Artis opus:

Iustitia opprimitur gemebunda, bonique profundum

In barathrum Mores, & Bene nata ruent.

Talis in augustâ Venetûm vox prodiit Aulâ,

Dum taciti volvunt grandia Cœpta Patres.

Arrisit Patriæ Genius, Ludumque rebellem

Æternum increpitans trusit in exilium;

Raraque flammanti præportans gaudia vultu

Libertas festo vociferata sono est:

Tuta feror; tutam quæ me discrimina tangant?

Pro me non unus stat, vigilatque Cato.

Des barroi liberi Hominis impietatem suam detestantis

ad Deum

ORATIO.

Grand Dieu, tes jugemens sont remplis d'équité,

Toujours tu prens plaisir à nous être propice;

Mais j'ai tant fait de mal que jamais ta bonté

Ne me pardonnera sans blesser ta justice.

Oui, mon Dieu, la grandeur de mon impiété

Ne laisse à ton pouvoir que le choix du supplice;

Ton intérêt s'oppose à ma félicité,

Et ta clémence même attend que je périsse.

Contente ton désir, puisqu'il t'est glorieux:

Offense-toi des pleurs qui coulent de mes yeux:

Tonne, frappe; il est tems; rends-moi guerre pour guerre.

J'adore, en périssant, la raison qui t'aigrit.

Mais dessus quel endroit tombera ton tonnerre,

Qui ne soit tout couvert du sang de Jésus-Christ?

E A D E M L A T I N E .

Judicii, Deus, æqua tui, facilisque Voluntas
 Usque novas veniæ fundere gaudet opes;
 Sed tua mî Bonitas haud unquam parcat iniquo,
 Justitiæ lædat quin rata jura tuæ.
 Quippe tibi impietas, Deus, hoc mea magna dat unum,
 Ut tua supplicii destinet Ira genus.
 Res tua felicem renuit, Clementia & ipsa
 Instat, & invisum me manet, ut peream.
 Perfice quod placitum, quando hæc tua Gloria: sperne
 Has, mihi quæ manant ex oculis, lacrymas:
 Alta tona, nunc ipse feri, nunc reddito bellum
 Pro bello; ultricem pressus adoro manum.
 At, quam percuties mihi partem fulmine, quæ non
 Obruta sit Christi tota cruore tui?

*Otium inducit homines ad patranda crimina, quæ morte
 tandem plerumque mulctantur.*

J A M B I S E N A R I I .

Huc Otiosi sæce plebejâ editi,
 Huc huc venite, & horridam spectaculi
 Videte scenam. Pulpiti infamis trabes
 Prostant in atrum funus. Illætabile
 Dant æra signum: lictor obsidet forum,
 Terretque turbam miles. Ecce lugubri
 In veste prodit, & catenas concutit
 Caterva Mortis nuntia, Ascendit reus

Scalam per uncum tractus: omnes occupat
 Pallor, pavorque. Palpitanti carnifex
 Collum plicatis involutum fasciis
 Repente nudat crudus, & tortum implicat,
 Aptatque funem semivivo gutturi.
 Ad genua Latro mutus, exanimis stupet,
 Rigitque totus. Ille devotum neci
 Devolvit urgens, pendulumque projicit,
 Rotatque in aurâ; calce cervicem premit,
 Frangitque. Nudos jam ferox eques super
 Insultat humeros, prægravatque pondere:
 Jam premo abactus corpore in terram ruit,
 Trahitque lapsus membra. Lingua profilit
 Extincto ab imis acta faucibus: micant
 Pedes coactis inquieti motibus:
 Os pallidum livescit, horrent lumina,
 Hirtusque crinis intuentes territat.
 Quid, Otiosi, quid stupetis exitum?
 Laboris osor debitas poenas luit.
 Inertia semper Indigentiam parit,
 Et omne semper crimen Indigentia.

Educatio Filiorum a parentibus neglecta.

ODE ALCAICA.

O negligentis grande probrum Patris,
 Cui nata proles linquitur omnibus
 Soluta vinclis, atque Honesti
 Justifico viduata cultu!

Instinctus urfas inditus excitat,
 Suosque miris dat catulos modis
 Fovere, fingentique linguâ
 Dulce rudes hilarare formas,
 Maternus ardor pulsât, & instruit
 Saltu vibrari præpete, tollier,
 Et tendere audaces in hostem,
 Et celerem sibi ferre prædam.
 Unus supernâ mente potens Homo
 Lentus suorum nil bona liberum
 Curat, nec incertum gubernat
 Flexilis arbitrium juventæ,
 Væ Civitati, si Juvenum globus
 Exsurgat expers legis, & ordinis,
 Rectique derisor protervo
 Luxuriet per iniqua gressu!
 O quanta genti fert Juvenis mala,
 Cui nulla stringunt fræna licentiam!
 Horrete, Cives, & malignam
 Unanimes removete pestem.
 Talis molestis e stabulis Equus
 Erumpit exlex, spirat atrox minas
 Contemptor aurigæ, diuque
 Indomito metuendus ausu,
 Exultat acer: jactitat hinniens
 Cervicem, & aures: naribus igneas
 Efflat favillas, spumat, ardet,
 Et subitas gerit ore clades,
 Errant per armos indociles jubæ,
 Pectusque ruptis undique nexibus

Subsultat erectum, volantque
 Fulminei per inane calces.
 Ah nemo collum fune premat feri,
 Malasque fræno: nemo novum paret
 Tentare dorsum, vel ruenti
 Funereæ dare membra rhedæ,
 Non lora sentit, non equitis manum:
 Aufert habenas victor, & incitos
 Currûs, & excussum cruento
 Præcipitat necopinus ictu.
 Quis impotentem lege coerceat
 Monstri furorem? quis regat ingenî
 Primis ab annis insolentem
 Nequitiam, tumidosque fastûs?
 Natura cæcis ebria motibus,
 Pravoque longum pasta cupidine
 Perstat reluctans, nec receptos
 Exuit inveterata Mores.
 Vifi furentem volve, Pater, memor
 Equi tenorem; volve tuæ simul
 Audaciam prolis, tuique
 Triste nimis pretium veterni.

Paraphrasis Psalmi primi Davidici.

JAMBI DIMETRO-SENARII.

BEatus ille, qui, nec impios adit
 Pravi ministrôs consiliî,
 Nec obstinatis lubricam vestigiis
 Tenet scelestorum viam,

Nec in cathedrâ pestis inspirat sedens
 Incauta vîro pectora ;
 Sed Lege noctes, Lege pascitur dies,
 Unamque semper cogitat,
 Fovetque semper intimis præcordiis,
 Totisque servat viribus.
 Hic hic erit, decora qualis divitem
 Arbos ad amnem confita,
 Quæ justa certo poma reddit tempore
 Nunquam caducis frondibus,
 Faustoque ferri, quidquid is rerum geret,
 Totum videbit exitu.
 Non sic rebellis impiorum natio,
 Non sic abibit prospera,
 Instar minuti dissipanda pulveris
 Agente venti flamine.
 Jam, nec supremum sustinebunt impii
 Astare contra Judicem,
 Nec inquinatos inferent mali pedes
 Sacris piorum Cœtibus.
 Novit, probatque scilicet puram videns
 Numen bonorum semitam ;
 Contra perennes in ruinas desinent
 Triti scelestis tramites.

Otium torporem corpori inducit .

Ad Roscanum .

HENDECASYLLABI.

SURGE, Roscane; quid moraris ultra?

Surge; nam medio rotatur axe,

Et pigrum videt, increpatque te Sol.

Lecto volvitur oscitans, inersque,

Et manûs plicat, ut bonum soporem

Captet Roscanus. Ecce rursus ille

Claudit lumina: nil movetur: hæret

Plumis invalidus, trahitque anhelò

Ronchos pectore. Surge, lente, surge.

Te vocant lepidi tui sodales,

Te dulcis vocat uxor, & puelli

Manent basiolum sui parentis.

Quid dulcem mihi rumpitis quietem,

Inquit, illepidi, improbi, molesti?

Me somno finite indigum beari,

Et vitæ requiem laboriosæ

Lasso linquite. De tuo cubili

Surge protinus, otiose, surge:

Tempus surgere. Flamma, flamma tectum

Vicini vorat, & tuam minaci

Ædem vortice corripit. Capeffe

Vestes, & fuge, dum licet, ruinam.

Pulso denique mobilis veterno

Semet excutit, emovetque spondâ

Sudans, languidus, æstuanſque pigri

Mo-

Molem corporis. Astupent, gravesque
 Lippiunt oculi: popinam inhalat
 Fœdum guttur, & artuum fatiscit
 Laxis fabrica dissoluta fibris:
 Caput pondere flectitur, pedesque
 Incerto titubant, labantque gressu.
 Manat difficilis, rigatque venas
 Ægre sanguis, & anxio laborat
 Corde spiritus, atque derelictæ
 Vix motûs Animæ suos ministrat.
 Miser, Roscane, ter, quaterque! linque,
 Linque, oro, anxiferam luem nocentis
 Otî, si sapias, & cupis valere.
 Si non, & placet ista mors videnti,
 Ad Cives Sybariticos abito,
 Quibus Lex placidi soporis hostes
 Sopitis jubet exulare gallos.
 Æternos ibi carpe, lente, somnos
 Factus vivi hominis tibi sepulchrum.

*Jaçtata ab Impiis fortit udo imminente Morte
 labascit.*

JAMBI SENARII.

TU, fortis Anima, tu, laceffens Numinis
 Regnantis alto vindicem manum, times?
 Tu contremiscis, qui vocabas in tuum
 Caput ruentis vim coruscæ fulminis?
 Ubi est, ubi illa gloriosa nunc tua
 Virtus, & illud pectus imperterritum

Muri instar? An Securitas timet sibi
 Audax & ipsa, mentis immemor suæ?
 Tantum timoris Mors propinqua fuscitat
 In corde ahenò cuncta spernentis Sophi?
 Tam parva Res te turbat, & loco movet?
 Sunt vana, Mortem quæ sequuntur, omnia;
 Formido facti nulla, nulla Numinis.
 Quid ergo palles? quid trahis suspiria,
 Spectasque fixo nunc amicos lumine?
 Quid muta lingua torpet, & sudor genis
 Manat? Quid asprâ victus ægrimoniâ
 Labascit Animus? Sume spiritûs tuis
 Haustos Libellis: sume fortitudinem,
 Tibique pelle Mortis instantis minas.
 Miser, miser! jactata fausto in tempore
 Te nunc in arcto Fortitudo deserit.
 O te beatum, vita dum risit tua,
 Si sanctioris plena Vitæ, & aureæ
 Salubritatis scripta volvisse manu!
 Haud iste temet tantus obrueret Timor,

Thomæ Mori Epitaphium.

J A M B I S E N A R I I.

LUmen Britannæ Gentis hîc Morus jacet,
 Alti minister Consilî, Recti tenax,
 Veræque Laudis æmulator maximus.
 Non Regis aura, non furor fortissimum
 Inflexit unquam pectus. Atro in carcere
 Sepultus, omnibusque tentatus modis

Stetit, tonante pulsa ceu cautes mari.
 Natæ gementis hebilem aspectum pater
 Vultu sereno vidit, instantem manens
 Leti triumphum, mentis arbiter suæ,
 Memorque Cæli. Jussa spreuit regia,
 Deoque lætus paruit, pulcherrimæ
 Vitam profundens optionis indicem.
 Tellure Corpus conditur: caput domi
 Auro redemptum Nata servat, & colit,
 Unum Parentis triste reliquium sui.
 Abi, Viator, proque falsi imagine
 Verum memento liber amplecti Bonum.

Arrogantia scrutandi divina Myſteria.

EPIGRAMMA.

PArva quid ad Solem filicis scintilla? quid Orbis
 Composita immensi molibus est Atomus?
 Formicæ quid motus iners, si motibus illis
 Certet, queis Stellæ se per inane rotant?
 Vanescit scintilla: Atomus præsentia nulla est,
 Omnis formicæ motus & ille quies.
 Tu finitus Homo, tu Numinis infiniti
 Consilia angustum contrahis in spatium,
 Nec recipis, nisi quæ curtæ sunt pervia menti,
 Ceu Mens dia foret subjicienda tuæ?
 Pone, cinis, fastum: qui sis agnosce, Deique
 Arcanum tacitus devenerare Decus.

*Mater ad filium ex longa peregrinatione redeuntem,
& prava educatione corruptum.*

E L E G I A.

TE ne ideo externas misi, dulcissime, ad oras,
Perpetuus matri luctus ut ipse fores?
Te ne ideo volui peregrinas quærere merces
Doctrinæ, ut menti surgeret inde lues?
Ah scelerata lues, Natum quæ perdidit, & mi
Intus atrox Matri viscera dilaniat!
Natio, natio, Tartareis tu dira Libellis
Humano portas perniciem Generi.
Tu Natum corrupisti, quem pura fovebat
Relligio, & diæ Lucis amica Fides.
Impia tu Juveni sparsisti semina, & illum
Cepisti argutis infidiosa dolis.
Quæ, Nate, infames mala mens accedere chartas
Impulit, & cæcum traxit in exitium?
Non tibi prima nitet Virtus, non casta pudoris
Gratia, non nivæ simplicitatis amor.
Heu! mores periere tui, periere parentis
Dispersa in ventos tot documenta tuæ.
Candida Relligio cessit: vix Numinis ullus
Est timor, & mentem lubricus Error habet.
Quid timeam post fata, inquis, si corporis artûs
Disjecti hanc ipsam dissolvent Animam?
O scelus! o cæci vox pectoris! horret iniqui
Sensa animi, & subito mens jacet icta metu.

Fulmina jam Cælo strident, jam Terra dehiscens
 Te, Nate, abruptum te rapit in barathrum.
 Parce uteri, dilecte, mei, parce, oro, timendum
 Audaci ulterius lædere voce Deum.
 Tu ne illum violes, qui te nil tale merentem
 Omnigenâ clemens servat, & auctat ope?
 Quis tibi nunc viridem ridenti flore juventam
 Vestit, & illustri cingit honore caput?
 Quis dedit ingenium, quo nunc male providus instas
 Auctori, & Patri bella movere tuo?
 Omnia post tergum jecisti ingratus, & omni
 Jam fræno excusso libera colla geris.
 Alea te præceps, te vina, malique sodales
 Assiduis urgent degenerem illecebris.
 Feminei rapiunt vultûs, & cæca Voluptas
 Illaqueat sensûs nocte, dieque tuos.
 Nil monitûs, nil jura valent sanctissima mentem
 Flectere, nil crebris Mater amans lacrymis.
 Templâ jacent neglecta tibi: spectacula petuntur,
 Et Cœtûs: vitæ gaudia sola placent.
 Sors ventura nihil turbat, quia fabula, dum Mens
 Bruta, & iners falsis incubat usque Bonis.
 An Deus his opibus cumulavit, & esse vetustæ
 Præsidium voluit, spem, columenque Domûs,
 Ut Genus incestes vitiis, & mollia Amorum
 In probra absumptus sic tibi Census eat?
 O Nate! o Matri dolor ingens! hiccine Natus,
 Quem peperî, atque orbæ qui mihi nuper erat?
 Quo tuus ille abiit cultus? quo prima voluntas
 In Matrem teneris officiosa modis?

Mater, non mater tibi sum, sed femina prorsus
 Ignota, & nullo quæ sit habenda loco.
 Te genui tamen, & dulci te lacte rigavi
 Anxia, materno composuique sinu:
 Moribus institui sanctis, pueroque magistros
 Innocuo justos, & sine labe dedi.
 Unum peccavi, fateor: me Natio cœpit,
 Et cultu antistans omnibus ille locus.
 Hæc culpa est Matris, carum quod credula Natum
 Misit, ubi puras polluit Error aquas.
 Inde mihi sic turpis ades: Genus inde coruscum
 Et Patriam fœdis dedecoras maculis.
 Redde tuos Matri mores; redde optima Vitæ
 Exempla, & claris Civibus adde jubar.
 Projice librorum monstra execranda tuorum,
 Et luge amissas Relligionis opes.
 Dixerat hæc mulier. Juvenis turbatus amantem
 Cum tacito Matrem deseruit fremitu.

Paraphrasis Epigrammatis Joannis Casæ, quod incipit:

O sonno, o de la cheta, umida, ombrosa.

ODE CATULLIANA.

O Somne, o tacitæ, humidæ
 Noctis, umbriferæ genus,
 O mortalibu' lassulis
 Cor sũave rigans quies,
 Omniumque malorum,
 Perpessu unde fit aspera

Vita

Vita, oblivio mellea,
Jam tandem refice, o bone,
Languescentem animam diu,
Isthæc fessaque membra

Adventu recrea tuo:
Advola, o bone somne, sis,
Et patentia mî tuis
Nigellis, age, blandule,
Claude lumina pennis.

At Silentia ubi, aureo
Quæ tangi metuunt die?
Ubi lubrica somnia,
Quæ pede instabili tua
Per vestigia ludunt?

Frustra (heu!) te miser invoco:
Frustra his egelidis diu
Umbris blandior. O mihi,
O plumæ anxiferæ! o nimis
Tristi felle madens Nox.

Virtutis Invocatio.

CARMEN TROCHAICUM.

JURIS Humani, Sacrique fida custos, & potens
Integræ magistra Vitæ, quæ recludis aureos
Omnium fontes bonorum; nulla quæ times mala
Labis expers, & tuarum docta nisûs virium
Nil putare, nixa summi Numinis potentiâ;
Quæ tuis contenta factis, laudis immemor tuæ
Dulce te circum strepentes aure plausûs respuis,

Ful-

Fulgidosque averſa honores intueris, & fugis
 Præmii manens datorem conſcium Recti Deum,
 Et tui teſtem laboris, & futurum Judicem
 Acta quæque penſitantem lance falli neſciâ;
 Alma Virtus, ſeu micantis more ſtellæ fulguras,
 Amne proluit beato qua Voluptas Cælites,
 Inquinatis ſeu morari ſuſtinens terris adhuc
 Incolis mentes Piorum, ſi quid hîc uſquam piî
 Perſtat in tantâ ruentis Sæculi licentiâ,
 Redde, quæſo, redde vultus lumen auguſtum tui
 Ambulantibus ſub altâ Noctis umbrâ gentibus,
 Queis inane nomen audis, eleganſque fabula
 Credulum captura Vulgus, non Sophorum pectora.
 Diſjice Errorum phalangas, quæ per omnes jamdiu
 Angulos terræ vagantes, & triumphantes nimis
 Omne fas, ſanctumque vertunt, & ſuperbis auſibus
 Ore laudandum pavente Numen ipſum jam petunt.
 It Scelus ruptis habenis cuncta proculcans pede,
 Turgidi torrentis inſtar, quem profuſus ætheris
 Auxit imber, & ſolutæ Veris adventu nives:
 Ingemit ſolas recumbens propter undas fluminum
 Turbido Fides capillo: luget Ara Numinis
 Impiis everſa dextris, & Pudor velamine
 Trifte raptò contueri foeda viſu cogitur.
 Sola mentium tumultus, & procellas criminum
 Ipſa mulcebis, vagæque Senſuum Cupidini
 Frena pones, & novelli ſuſcitabis undique
 Protinus flammas Amoris, quo rebelles ſub tua
 Signa milites vocati mente verſâ gaudeant
 Maximo parère poſthac Imperatori Deo.

In Russojum præferentem belluinam vitam Humanæ.

EPIGRAMMA.

Felices per lustra feræ, quas nescia culpæ
 Lex agit, & cunctis mulcet amica bonis!
 Felices nimium, rigidi queis lumen Honesti,
 Et pudor, & censor criminis omnis abest!
 Instinctum Natura movet, præsensque Voluptas
 Astat inexpletis usque cupidinibus.
 Non scelerum morsûs, non curæ, ullique timores
 Sollicitant nudas Relligione animas.
 Aurea Libertas Naturæ filia! Cur non
 Per silvas Brutis mixtus inerrat Homo?
 Cur non oblatas positâ formidine & ipse
 Divino gustat munere delicias?
 Occupat hæc fantem Russojum trina canum vis,
 Et lacerat bruti perniciem populi.
 Nam, tali fervet qui Libertatis amore,
 Brutorum in medio Bellua qualis erit?

*Paraphrasis Cantici Davidici in mortem Saulis,
 & Jonathæ, ex Libro II. Regum, Cap. 1.*

CARMEN TROCHAICUM.

Volve tristi corde mœrens, Israël, tecum tuis
 Ense diro vulneratos, ense raptos collibus.
 Bellicosi conciderunt, conciderunt inclyti.
 Ut superbus inter arma flos Virorum concidit!
 Ah nefanda facta Gethæ nemo, quæso, nuntiet,

Ne

Nemo nuntiet malignis Ascalonis compitis,
 Ne feroces efferantur Filiae Philisthiim,
 Ne triumphent irrefecti Filiae præputii.
 At cruenta vos in ævum, Gelboes cacumina,
 Cesset almus irrigare ros, & imber ætheris:
 Nulla vestris sint ab agris offerenda munera;
 Quippe vobis est relicta parma fulgens fortium,
 Parma nobilis Saülis, ac si olivæ non foret
 Regium caput sacrato delibutus unguine.
 Certa Jonathæ sagitta semper imis fortium
 Hæsit irrumpens medullis retro verti nescia;
 Semper igneus Saülis fulminanti cuspide
 Inter obstantes catervas egit ensis limitem.
 Nunc amabiles, decòri, Rex Saül, & Jonathas,
 Corda in omni juncta vita, juncta in omni tempore
 Sunt & ipsa morte juncti, qui valebant incitis
 Alitum primos volantes anteire cursibus,
 Et leones pervicaci provocare robore.
 Flete, Filiae Israelis, perditum perennibus
 Flete lacrymis Saulem, liberali qui manu
 Splendidis rubente cocco vos tegebat vestibus,
 Cultuique dona vestro porrigebat aurea.
 Ut superba præliantum cæsa Virtus concidit!
 Ut jacet solis peremptus Jonathas in collibus!
 Uror (heu!) dolore magno te super, mi Jonatha,
 Jonatha frater decòre, Jonatha dulcissime,
 Vita in omni amate tantum, sponsa quantum diligit
 Nulla sponsum, nulla natum mater ardens unicum;
 Qui repente invicta belli itrahit ictus robora!
 Qualis illa, fortia illa nimbus arma sustulit!

Regina Marito suo vitam servat morte sua.

EPIGRAMMA.

ECce venenati percussus vulnere ferri
 Deficit, & validæ Rex manet Artis opem.
 Accurrunt Medici: succos, & gramina promunt,
 Eque peregrinis balsama missa locis.
 Omnia tentantur frustra. Spes surgit ab uno,
 Letale admoto qui bibat ore malum.
 Horret ad injusti Princeps medicaminis usum,
 Sananti certam qui ferat inde necem.
 Regia stat conjux sine voce, & fervida magna
 Non expectatum corde volutat opus.
 Sopitum accedit Regem: clam vincula solvit
 Vulneris, & diram fugit amans faniem.
 Excutitur Rex, & Sponsam sibi cernit adesse
 Furtivâ trepidam, semianimemque lue:
 Astupet, & vitæ pretium regalis acerbum
 Cum tristi mœrens secum agitat gemitu.
 Nobile certamen! quid majus reddere civi
 Rex queat, & Sponso reddere Sponsa suo?
 Ne pereat Civis, vitam Rex despicit: Uxor,
 Ne pereat Conjux, despicit interitum.

Nosce teipsum.

JAMBI SENARI.

Philosophus olim dicitur Milesius
 Noctu extulisse fervidum domo pedem,

Ut

Uc ætheris prælustre spectaret decus.
 Dum lustrat igitur lumine intento vias;
 Ortûsque & obitûs, atque leges siderum
 Homo immemor Telluris, in puteum incidit.
 Sed prompta mulier conspiciata improvidi
 Casum senis procurrit, & dextrâ manu
 Alte prehensum tollit, & ridens ait:
 Quid astra vanus nosse quæris, infima
 Si nostra nescis, ante quæ pedes jacent?
 O quot Thaletas Terra sustinet Sophos,
 Qui millia circum multa spectantes foris
 Intus videre semet ipsos negligunt!

*Aliena miseria per phantasiam in mente Matrona
 exaggerata large eandem effuseque beneficam
 reddit.*

E L E G I A.

Turgidus ibat aquis, & territa litora circum
 Undifono urgebat vortice Medoacus
 Fundere porrectæ minitans per jugera terræ
 Assimilem vasto diluviem pelago.
 Insignis pietate sui cum forte Vireti
 Errabat tacito xysta per ampla pede
 Matrona, & Cæli admirans data munera, secum
 Volvebat vitæ commoda mille suæ,
 Lucentes & opes, ridentis & otia Villæ,
 Et læta inductis omnia deliciis.
 Ast ea dum memorat, tumefactum flumen in agros
 Exundans cornu præcipitante ruit.

Horrenaque trago viridem circumsonat Hortum
 Rus everfuri nuntius exitii.
 Ingemit, & magnam subito fibi femina cladem
 Siftit, & excuffo verfatur, agitque animo.
 O quales variâ surgunt fub imagine formæ,
 Quotque pias oculis eliciunt lacrymas!
 Merguntur fegetes, & frugum munera, & omnis
 Rapta procellosâ vitis inerrat aquâ.
 Agricolis fpec nulla fugæ, fpec nulla falutis:
 Abftulit unda greges, occupat unda cafas.
 Pars natat in fluctu, trepidâ pars arbore pender,
 Ultima pars tecti in ftramine Fata manet.
 Infantum cunas vehit amnis, & illa fupellex
 Ruftica fanguineo parta labore perit.
 Hic pavida stringunt matres ad pectora natos,
 Et languent animâ deficiente fenes.
 Hic fponfis hærent fponfæ, natiq; parentum
 Dant muti anxiferos in gremio gemitûs.
 Luctus ubique, pavor, pallor, ftridorque dolentum,
 Et diræ facies Mortis, & atra Fames.
 Ah quis folamen miseris, quis deneget, inquit,
 Gentibus? ite mei protinus, ite mei
 Lintribus alatis Famuli: fuccurrite turbæ,
 Deferta in mediis ne moriatur aquis.
 Ferte merum, optatasque dapes: date lintea, nummos,
 Et vefteſ. Celeri quæ mora tanta viæ?
 Currite (quid ſtatis?) violentos ſcindite fluctûs,
 Et desperantum pellite triftitiam.
 Juſſa cohors properata facit. Sedet anxia curis
 Interea, & mæſto plurima corde movet

Matrona impatiens . Num quis mihi forte relictus
 Deficit? in tantis num satis illa malis?
 Cur non plura dedi? Cur non volitare per undas
 Mî licet, & largâ spargere dona manu?
 Larga dabunt Famuli pro me, Sic Arbiter alto
 Opportunum ægris dirigat auxilium.
 O teneri Mulier sensûs! o fervida rerum
 Fictrix æterno concelebranda sono!
 Sit mihi, sit cunctis fingendi talia fervor,
 Fervor in humani subsidium Generis.

In Harpagum furem exlegem.

EPIGRAMMA.

Liber Homo quondam per silvas ibat, & exlex
 Carpebat vitæ gaudia mille suæ.
 Nunc idem mediis it in urbibus aspra coactus
 Vincula, & impositum sustinuisse jugum.
 Unus eget, tenet alter opes, cognataque cunctis
 Libertas socio fœdere pressa jacer.
 Surge miser, ferroque avidæ patrimonia turbæ
 Invade, & justas eripe liber opes.
 Hæc ait, & noctu dites irrumpit in ædes
 Harpagus, & propriis utitur inde bonis.
 Utitur: ast usum Lex justa coercuit, olli
 Cum clausit fracto gutture vocis iter.
 Cognita Lex tandem. Moriturus fertur id unum
 Questus: per Legem se sine Lege mori.

Otium fomes Luxuriæ.

EPIGRAMMA.

Est nudus puer, & cæcus: jacet ore favillas,
 Et mirâ varios instruit arte dolos.
 Fert humeris alas, arcum prætendit, & aptis
 Fœcundam gestat missilibus pharetram.
 Hac illac volat insidians: obstantia præceps
 Spernit, & audaci sub pede cuncta terit.
 Ingreditur thalamos, ferit iras, jurgia miscet,
 Et corda injectis diffociat facibus.
 Ille sophos, stultosque petit, juvenesque, senesque
 Occupat, illectum præcipitatque genus.
 Venator, magus, & latro Virtutibus instat,
 Et vitam, & famam raptat, & omne bonum.
 Occursus fuge, neu nomen scitare, nec ortum.
 Est Amor, & puerum Desidies peperit.

*Paraphrasis Cantici Mosaici post transitum Maris Rubri,
 Exodi Cap. XV.*

CARMEN TROCHAICUM.

CAntico Deum sonabo, qui triumpho nobili
 Victor ostentavit altum Gloriæ Mundo jubar;
 Quippe equum evertit citatis insequentem cursibus,
 Atque sessorem patenti stravit excussum mari.
 Est Deus Virtus, mihiq; causa laudis unica,
 Et Salus mî factus ille. Numen istud est meum,
 Atque solum prædicabo: Numen & mei Patris,

Istius

Istiusque laude tollam perpeti potentiam.
 Omnipollens præliator, Omnipollens unus est.
 Volvit undis ille currus Regis, atque exercitum,
 Ociusque merfa rubro prima Principum sale,
 Et capacium sepulta sub barathris fluctuum
 Vorticofum corruerunt in profundum, ceu lapis.
 Dextra, Numen, expedit fortitudinem tua,
 Præpotens tua insolentem fregit hostem dexterâ.
 Ipse de fastu caducos luce vastâ Gloriæ
 Te petentes obruisti. Missa in illos est tua
 Ira vindex: & minuti pulverem culmi velut,
 Agmen impium voravit. Congregatæ sunt aquæ
 Ad tui flamen furoris, unda constitit fluens
 More acervi, & in rigorem sunt coacti vortices.
 Insequar, premdamque, prædas, dixit hostis, dividam,
 Et meus se explebit ardor, eque vagina meum
 Eximam ferrum, fugaces dextra mactabit mea.
 Flasti: & altum texit æquor, atque in imis ilicer,
 Sicut ingens massa plumbi, proruerunt fluctibus.
 Par quis est tibi Deorum, par quis est, Deus, tibi
 Parte ab omni sanctitate splendidus spectabili,
 Ore laudandus pavente, præpotens miraculis?
 Dexteram extendisti: & hostes terra hians absorruit.
 Tu redemptæ Dux fuisti Gentis & tuæ Pater,
 Inque sanctos tu recessus Sedis induces tuæ
 Vi potente. Nationes audient exterritæ,
 Et dolores occupabunt incolas Philisthiim.
 Principes turbati Idumes, & Moab fortissimi
 Contremiscent, & rigeunt Chananæis pectora.
 Irruet formido, & horror hos super teterrimus

Et

Et tuæ virtutē dextræ, more saxi, immobiles
 Hostium dabis phalangas, donec ista transeat,
 Ista, Numen, Gens adepta, Gens tibi carissima.
 Hanc, Deus, duces in oras divites, pulcherrimas,
 Atque Sortis destinato monte conferes tuæ,
 Monte firmo, quem tenebis, monte Sanctuarii,
 Quod tuæ late refulgens extruent Tibi manûs.
 Stabit æternos in annos Rex, & ultra jam Deus.
 Nam suis intravit altum cum quadrigis, & virum
 Flore, equumque stultus Hostis, & Deus cæcum super
 Concitas reduxit undas. Ast ovantes Israël
 Filii sicco per æquor ambulaverunt pede.

Silentium injurias acceptas dissipat.

Ad Placidum.

EPIGRAMMA.

NE, Placide, injustæ memora convicia linguæ,
 Queis Crispus nomen læsit in urbe tuum:
 Ne cæcum memora ardorem, violentaque facta
 Illius, & jactas ore fremente minas.
 Omnibus Integritas tua cognita, & omnibus hostis
 Nota satis vulgo vita inhonora tui.
 Dissimula patiens quidquid male pungit, & iram
 Suscitât: in tacito conde nefanda sinu.
 Esto silens, Hosti Virtus taciturna pudorem
 Ingeret, & dulci leniet imbre animum.
 Confusus miretur mirabitur, atque dolebit
 Tot mala in immeritum probra tulisse caput.

In-

Indelibato nova gratia surget Honori:
Lingua dabit laudes, Hostis amicus erit.

Silentium præcipuum ornamentum Feminis.

Ad Sylviam Matronam.

EPIGRAMMA.

Laudabunt alii eximæ decora inclyta formæ,
Et ductum antiquâ nobilitate Genus:
Laudabunt agiles motûs, cantûsque sequaces,
Et doctas citharæ fila ciere manûs.
Pictas suspicient vestes, & dædala centum
Linteâ nocturnâ sollicitata colo.
Incessum, atque habitum dicent, sanctumque pudorem,
Et niveos mores, & sine labe Fidem,
Impensas Natis curas ad sidera tollent,
Et sparsa in miseras munera larga casas.
Splendida narrabunt sociæ commercia Vitæ,
Et cultum, & mentis, Sylvia, sensa tuæ.
Ast ego Matronam super omnia laudo tacentem,
Quæ tacet, est ingens Femina prodigium.

Caute loquendum.

JAMBI SENARI.

Scintilla forte parva pastori excidit
Per lustra silvæ. Fovit aura parvulam,
Deditque vires. Illa proximas statim
Complexa frondes stridet, & crescit magis
Arente circum pabulo. Fumat nemus,

Ar-

Ardetque subito. Serpit incursans furor,
 Et flante vento cuncta corripit loca.
 Jam rota flammis implicatur arborum
 Corona, & uno devoratur impetu.
 Volant favillæ: cæcus incubat nigror,
 Tegitque cæli lumen, & vastum cinis
 Silvæ superstes perditæ monstrat locum.
 Scintilla dictum, quod loquaci elabitur,
 Illumque magno mactat infortunio.

*Abusus Intelligentiæ hominem ad Impietatem
 perducit.*

HEXAMETRI.

O tu, cui mentem collustrat lampade Honesti
 Sublimis Ratio, & Numen vestigia firmat
 Callibus incertis titubantia, Lucis ab ipso
 Fonte exsurgentes tenebras, & lurida spectra
 Errorum mecum lacrymis circumspice obortis,
 Et fratres miserare tuos, miserare volentum
 Stultitiam. Quis Tartareo malus hostis ab antro
 Humanas tantâ volvit vertigine mentes?
 Quisve innata furor corrumpit semina, & omnes
 Consilii, Rectique vias pervertit, equisque,
 Et mulis Homines altâ Ratione valentes
 Turpiter immiscet? Cognata Superbia pectus
 Inflat, & offusâ fumi caligine purum
 Eripit ex oculis lumen, placitasque dolosâ
 Lascivus prætendit Amor sub imagine formas.
 Ecce labat virtus Animi: jam prima recumbunt

Prin-

Principia, & Falsi species facto agmine densæ
 Undique concurrant. Mens hæret, & æstuat, & se
 Vix bene jam novit dubitantem, & multa timentem,
 Audentemque simul, ruptis dum fertur habenis
 Effræne Ingenium, quo fida Licentia cæco
 Monstrat iter Sceleri. Fatuus jam parturit, ardet,
 Interiusque fremens: men' libera colla gerentem,
 Inquit, & eximiis donatum sensibus ultro
 Subjiciam Legi, quam Vis humana, superni
 Oracli velut interpres, sine Numine finxit,
 Suscepitque Superstitio, stultique popelli
 Simplex Gredulitas? Quis Legem ponere nostris
 Mentibus adversam, vivasque Cupidinis intus,
 Naturâ indignante, velit restinguere flammæ,
 Et truncis similes nos reddere? Numen ab alto
 Fors nullum spectat, vel tangi nescit, & imo
 Negligit humanos serpentes pulvere vermes.
 Nam quid Homo, nisi particulis speciosa coactis
 Materies, certo, quæ temperat omnia motu,
 Machina uti variis simul orbibus acta rotarum
 Dividit, & lamnâ vibrante exsuscitat horas?
 Vel Planta, e bibulis quæ robur stirpibus, atque
 Per folia, & ramos vitales aëris imbres
 Accipit in truncum, spiratque vegetque, vigetque,
 Et fragilis lætos formæ præpandit honores?
 Somnia nos ludunt, mera somnia; quæque feruntur
 Augusta in populis, arcano lumine fortes
 Vix tentant Doctorum animas. Nam gratia vitæ
 Tota abit in ventos, elementaque prima ruentis
 Naturæ, casuque novos transformis adoptat.

Per-

Perpetuo vultus. Sic imperus omnia vincit,
 Et poenas extrema aufert post Fata minaces,
 Conceptosque metas. Pecudum Mors una vagantum,
 Una hominum. Quid sancta mihi tum Jura, Fidesque?
 Quid Pietas longum teneris exercita ab annis,
 Virtutumque austeram cohors nova bella moventum
 Usque Cupidinibus natis in funere profunt?
 Cinge rosis tibi, stulte, caput, dum Vita superstes
 Delicias tibi quære omnes, sensusque beare
 Omnigenis intende bonis. Quis grata Theatri
 Spectacula, & Ludos fugiat, Coetusque venusti
 Ordinis, & quantum sociati foedus Amoris
 Porrigit usque avidis, & dulci nectare spargit?
 Lætitiæ nobis data Sors. Præsentibus uti
 Nos decet, & mentes trepidis exsolvere curis,
 Serventur Leges, ubi testis, & arbiter astat,
 Quas mediis impune licet violare tenebris.
 Impius hæc secum vefano in pectore versat
 Excutere æterni frustra data jussa laborans
 Numinis. At Cælo stat Numen, & omnia spectat,
 Et manet audaces flammaram in gurgite Mentis.

Otiosus sibi data munia negligit.

EPIGRAMMA.

LEntulus est agri custos, quem tradidit olli
 Jamdudum pinguem dives, & altus Herus.
 Officii merces homini datur ampla, sed agri
 Cultura ex omni parte relicta jacet.

Notæ

Non fossis undæ manant, non vitibus ulmæ
 Junguntur, valido non bove gleba nitet.
 Arboribus ripæ spoliantur, & arida late
 Spinis, & tribulis tota rigescit humus.
 Lentulus æra capit nil curans cetera, & omnem
 Dat somno, & ludis, atque epulis animam.
 Camporum curæ valeant, durique labores,
 Inquit, qui vitam nocte, dieque premunt.
 Lentule, te nullum dominus jam sentit, & agro
 Summovet, ut posthac sit tibi plena Quies.
 Nam sua qui torpens sic munia negligit, ille
 Non custos, agri Terminus esse potest.

Cultus Religionis neglectus a Pseudo-philosophis

C A R M E N T R O C H A I C U M.

ECce Honestatis professor, cultor ille Numinis
 Absque fuco Crispus astat. justa bellis prædicat
 Ille dictis usquequaque, justa factis negligit.
 Esse adorandum reclamationibus Numen Bonis,
 Nulla at ipse dat supremo signa Cultus Numini.
 Tempula credulo relinquit ille Vulgo, & feminis,
 Numen intus rite adorans cordis in templo sui;
 Quippe solâ mente, & imis conditum præcordiis
 Stare Cultum censet omnem Numini gratissimum.
 Extimus quid ille splendor, atque pompa Rituum,
 Et frequentis illa Turbæ vota Numen mulceant?
 Mens honesta justus, inquit, mens honesta Cultus est.
 Ah maligna, vafra vulpes, quæ Deum latens colis,
 Pone larvam. Prava Cultum Vita sat pandit tuum.

De-

Debilem pudet fateri te palam, pudet pium
 Impiis te offerre amicis, te cachinnis subdere,
 Et tuos mutare Mores. Quæ Creatori tuo,
 Quæ tuo Regi, Patrique reddis ergo munera?
 Execranda facta reddis. Iste totus Cultus est.

*Obstinatio inflexibilis animi ex prava Librorum
 lectione orta.*

In Eleutherium Russoï discipulum

EPIGRAMMA.

Lætat Eleutherius Russoï scripta, placensque
 Ipse sibi acceptas pectore versat opes.
 Inde tumens audaxque parat jam spernere cunctos
 Præ se, cui soli Lux micat in tenebris.
 Hortatur Pater, ut prævæ mala femina mentis
 Obruat: hortantem rejicit ille Patrem.
 Uxor amans orat, lacrymis & Mater obortis.
 Feminæas ridens aure bibit lacrymas.
 Una omnes ægro certant depellere Amici
 Perniciem: nullâ pellitur arte malum.
 Accedunt virtute Viri, linguâque potentes,
 Nec durum Juvenî flectitur ingenium.
 Nil monitûs, nil dicta valent, fletûsve, precesve.
 Tantus lymphato Fastus inest capiti.
 Nil mirum, dictis hominum quî præbeat aurem,
 Ipsi qui docilis denegat esse Deo?

Mali Libri Cupiditates pravas accendunt.

HEXAMETRI.

AH te ne capiat, Juvenis, blandissima Siren,
 Alpibus emensis Italas quæ venit in oras
 Impia festivæ portans contagia pestis.
 Ne nitor alliciat, quæso, ne subdola vultûs
 Gratia, neve tibi melle illita dicta pudicas
 Sollicitent aures. Diræ fuge dulcia linguæ
 Spicula, quæ tacito figunt præcordia morfu.
 Feminei insidias Monstri cognosce, dolosque
 Artibus ignotis structos, varioque lepore,
 Ut cæcum in barathrum illecebris male cauta Juventus
 Corruat. Ecce tibi sinceræ pignora mentis
 Pollicita, & fidas voces simulantia Verum
 Sensa aperit. Jam Naturam tibi monstrat amico
 Ore renidentem, qualem videre Pelasgæ
 Blanditias inter molles, hortosque Epicuri
 Olim lætantem, nudamque, & criminis omnis
 Securam Gentes. Tibi sistit iniqua gementem
 Virtutem, summi cum nisibus instat anhelis
 Carpere Montis iter. Fluit artubus undique sudor:
 Saxa abrupta pedes passim, spinæque retardant
 Vulnificæ: venti strident: dant fulgura nimbi.
 Jam frigus penetrale urit, jam flammeus æstus
 Triste laborantem: signat vestigia sanguis.
 Montis ad ima tibi simul objicit illa rebellem
 Ante oculos turbam, duri pertæsa laboris
 Quæ retro fugit, & properat Virtute relictâ

In

In nemus umbriferum, quo florea semita ducit
 Delicias gustare novas, & gaudia Vitæ.
 Altior humanis est viribus, inquit, & aspra
 Est virtus, nostris quæ sensibus usque repugnat,
 Et premit innatæ gliscentia semina flammæ.
 Non Vox Naturæ mortalibus optima, & una
 Lex est, cui cunctæ cedant per sæcula Leges?
 Vociferanti intus cunctis parere recuset
 Sanus Homo? Natura Hominem Natura gubernet
 Unica. Quæ melior nobis, quæ sanctior esse
 Dux queat in tenebris? Totum vulgata per Orbem
 Fama volat, ducitque suo turrata triumpho
 Captivos Natura fophos, & mobile Vulgus.
 Cæca Superstitio cedat. Nunc vivere tempus
 Vitam, nunc justâ rerum dulcedine pasci.
 Talibus instinctus Juvenis quî sistere sese
 Possit, & omnigenâ flagrans cuppedine pectus
 Defraudare bonis, visamque repellere prædam?
 Quales e latebris erumpunt impete factio
 In campum Tigres, quas longa exercuit ante
 Ira famis: sternunt pecudes, lacerantque, vorantque
 Rictibus horrendum patulis: furor unguibus ardet.
 Scintillant oculi: flammescunt verberare caudæ
 Turbineo, & villi erecti nova funera spirant;
 Haud secus integro jejuni in corde, diuque
 Compressi Affectûs virtute repagula pulsant,
 Franguntque aspectu rerum, quas libera monstrat
 Doctrina. Haud illos Lex ulla, aut fulgor Honesti
 Indociles retinet. Furit ebria turba solutis
 Jam frænis, quocumque Licentia raptat euntem.

Audax jam thalamis Vis ingruit: Ira cruentas
 Jam cædes volvit: caput effert Fastus, & omnes
 Sub sua jura vocat: patriis pelluntur egeni
 Sedibus, & rapto passim super incubat auro
 Turpis Avarities: Fraus occupat omnia, & astans
 Dirigit Utilitas injustæ commoda Sortis.
 Numinis interea magni turpissima ducunt
 Terrenis capti studiis obliviam Sensûs.
 Usque adeo explicitis Siren versuta libellis
 Corrumpt mentes. Juvenis, fuge, desere velox
 Fallacem Sirena nimis, pestisque ruinas.

*Mulier integra Maritum injuste suspiciosum
 alloquitur.*

E L E G I A.

O pudor! o thalami sanctissima jura, mihi que
 Nequicquam casto fota in amore fides!
 Quis te mutavit mihi, Sponse? quis occupat error,
 Et mentem falsis ludit imaginibus?
 Non hoc pollicitus mihi tu, cum lætus amantem
 Materno sponsam distraheres gremio.
 O amor! o vultus ridens! o candida dicta,
 Et cordis dudum fervida sensa tui!
 Quam curæ in sponsam vigiles, quam prodiga dextra,
 Mensque erat ad nutûs flammea tota meos!
 Nunc risûs mihi, Sponse, tuos, nunc turbidus aufers,
 Et dona, & quantum pectus amantis alit.
 Quis te mî rapuit? Nostri quis lumen amoris
 Obruit infando luctificum barathro?

Quid tantum merui conjux? quo crimine plector
 Integra? Num formæ gratia crimen habet?
 Ah pereat, si te lædit, mihi gratia formæ,
 Et cupidæ amissas reddat amoris opes.
 Num species menti melior subit altera? amorem
 Differat, & turpes Nox tegat atra faces.
 Illa eadem tua semper ero, quæ cognita primum,
 Quamque tibi irrupto fœdere junxit amor.
 Sis idem simul ipse mihi, dulcissime rerum,
 Et fidæ æternum fidus amator eas.
 At quid me torvo prospectas lumine? Tela,
 Tela illa innocuam percutiunt animam.
 Aspice Dilectam propius, vitæque tenorem,
 Et custoditæ munia jussa Domûs:
 Aspice candorem mentis, moresque pudicos,
 Et studia, & sensûs pignora certa mei.
 Non ego quæsito Mulier male fulta lacerto
 Ingredior celebres corde micante vias:
 Non cultum, non illa mihi munuscula quæro,
 Queis nitet iratis plurima nympha viris.
 Quî possum, si claustra Domûs, & dextera fuso
 Intenta, & sobolis sedula cura meæ,
 Sunt mihi deliciæ dulces, & gaudia sola,
 Gaudia non ullâ deperitura vice?
 Suspiceis immerito. Tristem jam disjice nubem,
 Et sponsæ primum redde age, redde jubar.
 Te Nati spectant sanguis tuus, atque parenti
 Afflictæ ostendunt Matris amaritiem.
 Illorum in facie dubitati signa pudoris
 Perlege, & intactæ Conjugis ingenium.

Asper adhuc dubitas? Sponsæ pete viscera ferro,

Et stultos nostro sanguine pelle metûs.

Tali zelotypum Matrona affata maritum est

Alloquio, pulcras imbre rigante genas.

Sed frustra. Semel illusum jam ceperat æstus

Mentis, & injusti criminis umbra caput.

Paraphrasis Cantici Judith juxta Syriacam

Versionem.

CARMEN TROCHAICUM.

Fervidis pulsate læti quisque palmis tympana,

Excitate tinnientum quisque voces cymbalûm,

Et novum cantate festis Canticum modis Deo:

Nomen illius vocate, prædicate Gloriam.

Ille solus bella frangit: nomen est olli Deus.

In suis sua ille præsens Castra fixit Gentibus,

Nos ut hostium cruentâ liberaret e manu.

Venit Assur e Boræis montium missus jugis,

Et sui letale robur explicans exercitûs

Turgidos exhausit amnes, occupavit culmina,

Et suis textit patentes vallium tractûs equis.

Ille nostras se daturum dixit oras ignibus,

Ensis florem juventæ, pupulos prædæ meos,

Et paventes efferatæ servituti virgines.

At minantis Omnipollens spem fefellit, & trucem

Feminæ in manûs redegit, atque truncum turpiter

Stravit hostem. Nec torosâ fortis ille concidit

Pube victus; bellicosi nec potentum filii,

Nec novæ steterè contra magnitudinis Viri.

Una Judith feminarum, nata Judith Meraro
 Splendidi ridente vultus solvit illum gratiâ.
 Quippe lugubres amictus orbitatis exiit,
 Induitque perdecora vestium gestamina,
 Ut jacentes Israël's sublevaret filios:
 Os sibi unguento perunxit, aureosque nobili
 Rite cincinnos comarum colligavit vinculo,
 Et novæ candore pallæ membra distinxit sua,
 Nempe ut incautum paratis occuparet artibus.
 Calcei statim micantes abstulere lumina:
 Alta mentem Forma cepit. Illa luridam feri
 Ense cervicem recidit. Persa fortitudinem
 Horruit pallens, & ausu feminae teterrimo
 Medus ictus pæne ruptis constitit præcordiis:
 Perditum clamavit agmen: hostis imbellis meus
 Mugit dolore magno: provolutus est humi,
 Ore misit alta voces usque ad astra: fractus est,
 Per tenellas conciderunt per puellarum manûs,
 Et, velut servi fugaces, conciderunt milites:
 Inter arma proruerunt ante vultum Numinis,
 Numini carmen canamus, Numini novum meo,
 Numen alnum, grande Numen, magna Virtus est tua,
 Nemini vincenda, & omni fulta in ævum robore.
 Cuncta te colant, tibi que cuncta, Numen, serviant.
 Namque dixti, & illa facta; spiritum mîssi tuum,
 Et creantis prodire cuncta dicto protinus,
 Et nihil voci reluctans oris obstitit tui.
 Vertet omnes æquor undas te jubente concitum,
 Atque firma contremiscent montium fundamina:
 Ante te liquentis instar saxa ceræ diffluent;

At

At tibi magni per omnes temporum vices erunt,
 Efferentque gloriosum te timentes verticem.
 Væ protervæ Nationi, væ laceffenti meam!
 Insolentem vindicabit ultor impetum Deus,
 Hostiumque viset olim judicaturus Nefas:
 Artubus flammis cremandis, atque pestes ingeret
 Vermium æternis Scelestos lancinantes moribus.

Paraphrasis Psalmi David CXXXVI.

CARMEN TROCHAICUM.

PROPTER impiæ sonantes Bâbylonis gurgites
 Heu! amaris barbarorum strati in herbis litorum
 Sedimusque, fudimusque lacrymarum flumina,
 Rapta menti cum subiret Urbs Sion dulcissima.
 In dolore derelicta, de salignis pendula
 Nostra ramis usquequaque muta stabant organa;
 Quique patrio dolentes abstulerunt e solo,
 Atque vinctos servituti dediderunt barbaræ,
 Increpabant, & gementes postulabant carmina.
 Eja nobis, eja vestros excitate tinnulâ
 Voce cantûs, queis Sionis recreastis mœnia.
 Quî referre quimus illa, dulcia illa cantica
 Exulantes efferatis in locorum finibus?
 O Sioniæ decora forma Sedis! O modo
 Aureo splendore cunctis invidenda gentibus!
 Nî tenacis in recessu mentis usque te geram,
 Prima nî stabis voluptas, gaudii que fons mei,
 Detur ista, detur atris obruenda Obliviis
 Docta dulces integrare sæpe cantûs dextera,

Faucibusque lingua torpens ista ficcis hæreat.
 At, Deus vindex nefandi, nostra qui vides mala,
 Esto Idumææ, precamur, Gentis esto tu memor
 Ante nostræ clamitantis in ruinâ Patriæ;
 Cuncta ferro, cuncta flammis devorate, perдите,
 Ultimas nudate moles, ædium fundamina.
 Dira prædatrix, iniquæ Bâbylonis filia,
 Hostibus futura præda, gentibus ludibrium,
 Ter beatus, æqua factis qui tibi rependerit!
 Ter beatus, qui tenellos e tuo natos sinu
 Tollet, abjectosque saxi ultor illidet tuis!

Cuncta clamant Deum esse.

E L E G I A.

ET quisquam dubitet, vastum cum tota per Orbem
 Natura artificem nuntiet, esse Deum?
 Nuntiat astrorum cæli per inania cursus,
 Quem miris præsens temperat Ille modis.
 Sol ipsum monstrat, notam cum more Gigantis
 Exultans supero carpit in axe viam;
 Ipsum tu signas, maris æquor, ubi ille sonantes
 Et levat alternis, & premit unus aquas.
 Squammigeros alit Ille greges, campoque patenti
 Utile velivolis sternit iter ratibus.
 Terra Deum sistit vario vestita decore,
 Omnigenique parens insatiata boni.
 Prata Deum, fontesque monent, collesque supini,
 Et nemora, & celsis flumina missa jugis.

Bru-

Bruta Deum, pecudesque sonant, silvisque vagantes
 Undique lætanti voce loquuntur aves.
 Vos quoque mî Numen, flores, & gramina vitæ,
 Dicitis, & vegeti quidquid ubique viret.
 O quanta in minimis ludit Sapientia! quale
 Imperceptum aër celat, & unda genus!
 Harmonia in cunctis, structuraque dædala rebus
 Cui non attonitos percutiant oculos?
 Corporis humani species non objicit ultro
 Auctorem, & diæ femina lucis habet?
 Quæ promit rerum miracula nexilis Ordo!
 Quam molli pingit cuncta colore Decor!
 Mens fedet in mediis celsæ penetralibus aulæ
 Regina, & sacro fulgurat e folio.
 Illius e manibus pendent argentea mille
 Lora, quibus lenti membra regit populi.
 Purpureum accipiens subter, reddensque liquorem
 Fons fluit, & vitæ sufficit almus opes.
 Aligeri per quinque fores, vigilesque ministri
 Quisque suâ Dominæ nuntia lege ferunt.
 Hæc forma est Hominis, quam pulcrâ finxit, & unam
 Duxit ab exemplo Conditor ipse suo.
 Quæ mage clara sui det Numen signa? quid ultra
 Prodigia arcani proferat alta sinûs?
 Non videt Auctorem Ratio? non cuncta regentem
 Jam prendit tacito devenerata metu?
 Vult tamen infirmæ majus Deus addere menti
 Lumen inextinctis magnificum radiis,
 Suscitât en Vates eventa efferre sub auras,
 Quæ cunctos cæcâ in nocte sepulta latent.

Grandibus Imperiis jam succedentia lucent
 Tempora, & ignotas Sors agit ante vices,
 Ifacidum casus, commixtaque gloria luctu
 Panditur, & cæco perniciës Populo.
 Panditur æternâ Dux magnus origine, Gentem
 Qui regat, & Terras sub sua jura vocet.
 Hostia munda omnes canitur mactanda per oras,
 Quæ piet, humanum restituatque decus.
 Exitus immotis post plurima sæcula dictis
 Affidet, & Numen cuncta per ora volat.
 Regna cadunt: Hebræa gemit sub vindice turba:
 Dux regnat: stupidis gratia nulla Deis.
 Miracla accedunt mentes motura protervas
 Naturâ obsequium sollicitante suum.
 Lympha repente merum dat limpida, & esca supremi
 Numinis invictâ multiplicatur ope.
 Aures, & linguæ subito solvuntur, & orbi
 Luce oculi: saltat claudus, & æger ovat.
 Infera monstra homines linquunt fugientia: surgunt
 Extemplo e tumulis corpora viva suis.
 Ipse dator Legis post diri funera leti
 Depositis victor vivit in exuviis.
 Jam Cælum, turbâ spectante, ascendit, & Ignem
 Pollicitus summâ mittit ab arce suum.
 Sacra novæ victus capit Orbis munera Legis,
 Et sibi præsentem sentit adesse Deum.
 Quis Veri molem tantam, momentaque rerum
 Audeat instructis dissoluisse dolis?
 Quisve adeo rapienti oculos offundere Luci
 Nigroris tentet Tartarei nebulam?

Vivit, & æternum Dominus regnabit, & ultra,
Et premet imperio colla superba suo.

*Insula Luxus, ad quam invisendam simplex
advena invitatur.*

HENDECASYLLABI.

Quid, Hospes, metuis, tuamque cessas
Nostro appellere litori carinam?
Non est Insula nostra barbararum
Tellus gentium, & ingenî ferini,
Sed mites habet incolas, & aspra
Prorsus indociles movere bella.
Accede, appropera, capeffe litus
Otio simul, & decôre plenum.
Hæc est Insula delicata, mollis,
Qua Luxus rutilo sedet Tyrannus
Sublimis folio. Tuere ritûs
Vestium varios colore, formâ,
Et novo artificis labore dextræ.
Currûs aspice lucidos, politos
Ad unguem, lepidis simul figuris
Pictos undique, & arduo minantes
Ventis vertice. Provolant per urbem
Acti quadrupedes, superbiuntque
Ornatu, & generis vigore ab Anglis
Hausto, vel Batavis potenter herbis.
Quis merces referat, quibus decenter
Passim multivolæ nitent puellæ?
Dicas sidera pulcra lapsa cælo.

Pa-

Patent splendida semper hîc theatra,
 Et turbæ capiunt frequentis undam.
 Mensæ regifico tenore structæ
 Promunt delicias beatiores
 Illis Attalicis, bonique Croesi.
 Sunt Cœtus quoque millibus referti
 Jocis, & salibus, facetiisque
 Sunt Ludi omnigeni, aurei, placentes,
 Quos noctu tremulæ vident lucernæ.
 Quid caldæ, gelidæque per tabernas
 Dicam fercula? Crustulis, liquore,
 Et strictis glacie rigente succis
 Ad nutum licet omnibus beari.
 Omnes allicit hîc recens venusti
 Cultûs gratia, & elegantioris
 Vitæ mundities, novusque splendor.
 Sunt bella omnia, & incolæ beati,
 Queis opum varius ministrat usus
 Ultro tot bona. Quis suæ ruinam
 Domûs cogitet, & futura tristis
 Volvat Astrologus? Patentis agri
 Dentur prædia pignori vel ipsa,
 Ne luxu pereat cadente tota
 Genti gloria. Vis paranda nummi est,
 Fas, nefasve fuat. Nitêre oportet,
 Quamvis exsuperet subinde censum
 Sumptus largior. Usque, & usque major
 Nostra est Civibus explicanda pompa.
 Hoc noster jubet, & probat Tyrannus,

Silentium torquet homines curiosos.

JAMBI SENARI.

Nil curioso nil molestius viro.
 Instat, premitque sciscitando garrulus,
 Quæ scire anhelat, nec quiescit, nî sibi
 Dicatur omne, quidquid is rogat rei.
 Morbo laborat hōcce noster Crispulus,
 Morbo inquieto, nescioque corrigi
 Medente ab ullo. Nil habens, quod cogitet,
 Agatque inane prorsus, & vacuum caput,
 Aliena quærit. Hæc lubido possidet,
 Habetque totum sola. Væ infelicibus,
 Quos ille captat, & fatigat perpetim
 Interrogator impudens, stultus, levis!
 Me cepit ipsum nuper. O nigram diem,
 Qua me implicatis occupavit retibus!
 Lentus sedebam, quo otiandi gratiâ
 Mos est soluto adire solemnis mihi,
 Mecumque tacitâ mente litterarias
 Nugas sequebar liber, ac plane meus.
 Molestus ecce Crispulus: stipat latus;
 Interrogat de more. Respondi nihil,
 Ceu semisomnis. Ille, tristior mihi
 Vidêris, inquit: accidit quidquam mali
 Forfan tibi, tuiſve? Nil fane accidit,
 Sed esse lætis semper haudquaquam licet.
 Gredo: sed ipse litteratus, & sophus
 Domi quid urges? quidve tæxis auribus

In-

Infigne doctis? Otiosus occupor.
 Poema condis, an Tragœdiam? Nihil
 Facilius istis, quippe cælo depluunt
 Poemata, & Tragœdiæ passim omnibus.
 At te poetam quisque civis prædicat
 Magnum. Quid inde? quisque mirandum manet
 A vate carmen. Lux timenda publica
 Est cuique fano semper. At certe dabis
 Promissa nobis Acta Patriæ. Satis
 Est illa noto fulta Scriptorum choro,
 Meæ nec artis indiget. Vanus labor
 Tuus omnis ergo. Gratus at labor mihi,
 Et profuturus tempore est idem suo.
 Quid longius cunctaris, & communibus
 Votis resistis? Eja nos scriptis bea,
 Quæcumque tandem vena promet ingenî.
 Necessè cogitare: fors dabo brevi,
 Fors illa nunquam. Dic mihi saltem genus,
 Titulosque rerum; scire nam cupio nimis.
 Scies, reposta cum relinquent scrinia.
 Percussus ille mutat ordinem statim.
 Cultura natis apta quæ placet tuis?
 Nova, an vetusta? Quæ bonum decet patrem.
 Foro, an cathedræ, an militari destinas
 Arti? Indoles diversa diversam viam
 Monstrabit. Uxor quid tibi? valet? viget?
 Valet mihi profecto. Quid natæ tuæ?
 Secum futuras cogitabunt nuptias,
 Certosque sponfos. Cogitant de moribus,
 Animique formâ. Quam paras dotem? Parem

Oneri ferendo. Patriâ sponsæ in suâ,
 An urbe in aliâ collocabuntur procul?
 Quo Sors vocabit. Multa de campis feges
 Collecta dudum? multa vini copia,
 Fœnique pratis? Villicus norit meus.
 Sic tu?.... Valet, Crispule. Accersor domum,
 Licebit alias te videre, & alloqui.
 Sic garrulum dimitto. Ab illâ me die
 Haud amplius ausus ille posthac aggredi.
 Vici tacendo, quæ volebat Crispuli
 Prurigo nosse. Curiosus erigi
 Crux nulla major, quam silentium, potest.

Malorum Librorum lectio Bonos in derisum vocat.

HENDECASYLLABI.

Voltæri assecla bellulus, levisque
 In primis cerebri, & licentioris
 Vitæ nobilis æstimatione
 Narratur celebri fuisse in Urbe.
 Hic olim rutili perosus omne
 Honesti decus, & Dei perennis
 Contemptor, prope cum videret unum
 Sanctum Moribus, & gravi nitentem
 Doctrinâ placidos movere gressûs
 Ad Templi sacra limina, insolentem
 Risor in medio impiæ catervæ
 Ludum ludere cœpit hisce dictis:
 En en Philocalus beatus astat
 Ex altis Superûm choris reversus:

En

En cinctus radiis caput novellis
 Visit terricolas, novumque spargit
 Virtutum subito usquequaque lumen.
 Flexo poplite, cernuique cuncti,
 Et junctis manibus Deo placentem
 Adorate simul, simul vocate
 Ægris auxilio bonum, piumque,
 Et sanctum penitus. Quis ore talem,
 Incessuque, habituque, veste & ipsâ
 Nihil multigeni gerente luxûs
 Non statim videat? Modestus ille,
 Plenusque Angelici pudoris usque
 Errantes cohibet, premitque ocellos,
 Ne qua femineæ proterva formæ
 Perturbet species. Superna solum
 Secum murmurat, in superna fertur
 Mente fervidus, insidetque Cælo.
 Is festis celebrat diebus omnes
 Ædes urbis, ibique longa ducit
 Lætus otia. Vix adit tabernas,
 Vix cœtûs adit elegantiores;
 Ac, si fors tulerit pedem profestis
 Illuc solibus, hæret ille truncus
 Lepôrum inscius, & facetiarum,
 Quæ dulces valeant ciere risûs.
 Non vani loca fabulosa ridet
 Tartari timidus, colensque chartas,
 Quæ vitæ referant statum futuræ,
 Æterna & mala fontibus; nec audet
 Vel nostro sale perfricare quemquam,

Vel

Vel culti Veneres fovere Sæcli,
 Quippe conjuge sat beatus unâ
 Odit delicias, novosque amores.
 Illustris Pietas, & alta Virtus,
 Qua noster stupidi per ora Vulgi
 Volet Philocalus pius, bonusque,
 Et brevi nitidis locetur Aris.

O caput leve, totum inane, plenum
 Nugarum caput, atque ineptiarum!
 Audistis, Juvenes, abominanda
 Linguæ scommata, & impudentis ausûs?
 Iste pestiferæ, impiæ, nefandæ
 Fructus scilicet iste Lectionis.

Prava exempla Parentum corrumpunt Filios.

HEXAMETRI.

Quid faciant Juvenes? quæ Vitæ exempla sequantur,
 Si vitiis domus ipsa ardet, qua lucis in oras
 Venêre heu miseri nimium; si Vita parentum
 Moribus insultat sanctis; si lumen Honesti
 Omnigenæ cæcâ eripitur caligine culpæ?
 O probra! o mores! o culti infamia Sæcli
 Flebilibus signanda notis! Nox obruat atra
 Arcanas scelerum facies, tædæque jugalis
 Jura novo passim ritu contempta per Urbes.
 Uxor honesta jacet: peregrinæ gratia formæ
 Corda tenet, mulcetque animos; & compita lustrat
 Bella urbana Comes molli suffulta lacerto.

Ista placet, regnatque domo, spectantibus ora
 Hospitis ignotæ Natis, tacitæque profundam
 Matris amaritiem. Quis duræ verbera linguæ,
 Et crebras referat rixas, queis optima Conjux
 Appetitur flammante viro? Quis turpia dicta,
 Lascivosque jocos, nutûs, habitûsque procaces,
 Et lusûs pingat? Pudet ah pudet illa sub auras
 Efferre, & castis sensûs turbare pudicos.
 Relligio deserta domi, desertaque templis
 Sacrilegos tolerare fonos, atque impia tela
 Cogitur in Divos, & Numen jacta nefandis
 Audacter buccis. Patrem stupet incita primum
 Progenies, horretque nefas; dein pectore volvit
 Audita, & sensim discusso horrore probantis
 Ante oculos Patris maledicta facerrima promit
 Cum risu, ostentatque, sui ceu signa lepôris.
 Alea porro dies totos, noctesque perenni
 Exercet studio, stimulisque fatigat acutis
 Lymphatas animas. Congesta pecunia raptæ
 Mercedis pretium, vel scœnore parta cruento
 Ponitur ancipitis subitura volubile Sortis
 Extemplo arbitrium. Cadit alea; deperit aurum
 Sanguis egenorum. Lacrymis hortatur obortis,
 Exoratque Virum Conjux tristissima tandem
 Cedere de ludo, & tectis avertere pestem
 Omnivoram. Surdâ voces bibit aure maritus,
 Et ludo immoritur. Trahit alter, vexat opimas
 Mille modis insanus opes. Jam regia mensa,
 Jam villæ, & famuli, cantûsque, lyræque sonoræ
 In mediis fervent curis, quas ebrius Error

Parturit, & vasti damnosa Licentia luxûs.
 Læta nitet, ridetque domus casura repente
 In barathrum, simul adverso Fortuna tenorem
 Mutarit vultu, instabilis regina triumphî.
 O quoties stultum sublimi e culmine vidi
 Præcipitare genus! quoties male prodiga corda
 Pauperies necopina premit, luctuque superbum
 Involvit Fastum! Tremulis tamen undique plumis,
 Artificique caput florum tumefacta decôre,
 Et niveo corpus velamine cincta, nitensque
 Gallorum cultu mulier procedit, & ædis
 Perniciem properare videt secura. Puellæ
 Jam matri similes laceri discerpere certant
 Reliquias Censûs, quando ambitiosa Lubido
 Ornatûs mutare jubet de more, novâque
 Curribus extantes lepidis splendescere pompâ.
 Otia blanda juvant, cœnæ, ludique voraces,
 Et nunquam fastiditi spectacula theatri.
 Femina vulgaris ritûs imitata potentum
 Per celebres erecta vias, & splendida fertur
 Ore altum simulante genus, vilisque tegente
 Naturam stirpis. Quis tales limite certo
 Includat Mores? Quis luxum cuncta ruentem
 Contineat, firmetque domos? Date recta, Parentes,
 Exempla, & vestræ cessabunt inde querelæ
 De prole indocili, frænosque negante, suisque
 Dedecorante domum factis. Volet excita vestros
 Illa sequi calles: vestros imitarier actûs:
 Moribus ornari patriis, perque omnia se se
 Ad Recti speciem, & visam componere normam.

Nil magis Exemplo validum: nil promptius afflat
Culturam Juveni, quam Virtus viva Parentum.

*Mulier ad maritum otiosum, & arte parta
dissipantem.*

E L E G I A.

Qualis Desidies astat! quam subdola honestis
Allicit, & recreat pectora fessa modis!
Justa nitet, sensûsque beat, sed quanta moranti
Imminet incautos implicitura pedes!
Illa meum lusit fallax, cepitque maritum,
Ponere curarum dum grave quærit onus.
Coetibus induxit lætis, dapibusque frequentem,
Et ludo, & dulci mulsit amica mero.
Hinc mihi Vir periit: molli cessere labores
Segnitiae, & fabri nunc tenet arma situs.
O Domus! o rerum facies mutata, mihi que
Gaudia luctificis omnia merfa malis!
Tu miseram uxorem, & dulces tua pignora natos,
Sponse, tuâ traxti Desidie in barathrum.
Tu pingues agri redditûs mihi, lente, vorasti,
Et quidquid gravidâ fluxit ab arte boni.
Unus eras, dare qui pulcri genus omne laboris
Scires multivolâ clarus in Urbe faber:
Unus eras, qui mille mihi, natisque parares
Commoda per doctas sollicitata manûs.
Sedulus instabas operi, Solique solebas
Occiduo Noctis conseruisse vices.

Nunc,

Nunc, postquam turpis te cepit Inertia, & Arti
 Fœcundæ præfers Otia egenæ tuæ,
 Non cultus, non vestis adest, non mensa, nec ignis,
 Qui trepida hyberno frigore membra levet.
 Lana mihi victum miseræ vix sufficit uni,
 Vixque famem artificis filia pellit acu.
 Stant nati segnes, Patrisque exempla sequuntur,
 Nec ludo, & furtis vivere turpe putant.
 Pauperies nos aspra tenet: ferus æra reposcit
 Creditor, & nostras obsidet usque fores.
 Quid faciam? quo me vertam? Dos perdita & ipsa est,
 Nec mî, nec soboli spes super ulla manet.
 Per te, crudelis conjux, nos vexat Egestas,
 Et ruit in nostrum tanta procella caput.
 Quis te pervertit? quis te mihi reddidit hostem,
 Impulit & pactam conscelerare fidem?
 Hæccine tam fido das præmia, perfide, amor,
 Sponse, mihi vitâ nuper amabilior,
 Lætitiæ spes una meæ, mea prima voluptas,
 Et stantis columnen, præsidiumque domûs?
 Sævitiæ quid restat adhuc? Me percute ferro,
 Semianimemque fame disjice progeniem.
 Quid loquor, infelix? quo me Dolor abstulit amens,
 Posset uti sponsum lædere lingua meum?
 Da veniam, Conjux, veniam da, quæso, dolori.
 Sum tua, quæ fueram, nec mihi cessit amor.
 Sustinui longûm patiens, te fervida fovi
 Consilio, & lavi præcipitem lacrymis.
 Afflictæ tibi, Sponse, domûs, sobolisque ruinam
 Ante oculos posui nocte, dieque tuos.

Nec frustra, ut spero. Vitæ pertæsus inertis
 Mutato in melius pectore noster eris.
 Noster eris rursus. Tibi jam feralis imago
 Luctûs percussam miscet, habetque animam.
 Conjugis aspicias lacrymas, vultûsque tuorum,
 Et Patris, & Sponsi munia rursus ages.
 Aurea restitues felicitis munera vitæ,
 Munera sollerti parta ministerio.
 Mutatus reparabis opes, quas Otia lento
 Execranda suis diripuere dolis.
 Te labor accipiet primus; lux prima resurget,
 Et faber antiquâ fulciet arte Domum.
 Hos fracto per Desidiem turbata marito
 Uxor flexanimos edidit ore sonos.
 Ille autem longi excussus torpore veterni,
 Et sua jam liquido facta videns animo,
 Ingemuit, fleuit, Coetus devovit inertes,
 Desertumque simul dextra recepit Opus.

Amor Voluptatis.

Narratio.

J A M B I S E N A R I I.

Citharædus olim dædali cantûs faber
 In Lasiorum civitatem dicitur
 Venisse, ut artis proderet lumen suæ.
 Gens illa mensas sumptuosâ piscium
 Struebat escâ largius totos dies,
 Cunctis potentum præferens pisces cibis.
 Pisces diebus venditores singulis

Urbi

Urbi vehebant appetenti, & indice
 Altum crepantis ære tintinnabuli
 Vectos adesse nuntiabant. Civibus
 Hic ille Cantor astat in medio foro,
 Et fila citharæ tentat, & parat modos.
 Jam dulce digitis usquequaque mollibus
 Melos figurat: mulcet aures, & rapit
 Vulgi stupentis corda; cum piscario
 Dat nota vico signa tintinnabulum
 Adesse pisces. Solitudo per forum
 Hinc inde facta: quisque gratam visere
 Festinat escam. Stat suo fixus loco
 Surdaster unus, qui sonorem plumbeâ
 Haud aure sensit. Comis illico prope
 Accedit hospes musicus: grates agit,
 Quod seque, & artem sic honoraret suam,
 Et vellet illic e catervâ plurimâ
 Manere solus. Anne tintinnabulum
 Increpuit? olli surdus. Audivi sonum.
 E turre nostrâ? Scilicet. Cantor vale,
 Vale Magister artis: ad pisces eo
 Præstantiores musicâ quavis mihi.
 Vocavit Esca Lasios. Nostri vocat
 Siren Voluptas Sæculi cultos greges.
 Hæc Cura princeps. Negligantur omnia,
 Vitâ licentiore dum detur frui.

*Silentium magna negotia ad exitum felicem perducit.
Metellus Macedonius Celtiberorum urbem
Contrebiam opportune, & constanter
silendo expugnavit.*

ODE ALCAICA.

Quid Celtibêros longius obsides,
Metelle, muros? Viribus impetus
Est hosticis impar, & arma
Invalidos meditantur ictûs.
Vinci negantem desere, desere
Urbem, nec ultra ludibrium tuo
Sis Consul hosti. Martiales
Verte alio sapiens cohortes.
Circum sedentum per juga montium,
Flexasque valles, & varias tuus
Incedat hac illac pererrans
Ancipiti pede Miles oras
Ignarus alti Propositi, tua
Quod Mens reposito servat in angulo.
Te spectet Hostis fluctuantem
Omnimodis, trepidasque turmas
Non usitatum militiæ genus
Sectari. Ab omni jam vacuus metu
Cessabit ultro, Romulasque
Despiciens male cautus iras
Secura se se solvet in otia.
Dux magne, cœptis ne timeas cuis.

Minas reluctantum retundes
 Arte novâ, tumidosque fastûs.
 Astat fideli justa Silentio
 Parata Merces. Pectoris interim
 Paulisper ardorem frementis
 Dissimulet generosa Virtus,
 Donec sagaci læta Negotio
 Fortuna votis riserit, & grave
 Portarit ultrix insolenti
 Contrebiæ necopina Fatum.
 Absconde cunctis, quod tacitus paras,
 Absconde, & ipsam si tunicam, tuos
 Quæ vestit artûs, scire forsan
 Consilium dubitabis altum,
 Membris loquacem deripe protinus,
 Jubeque promptis urier ignibus,
 Tecumque venturi latentem
 Volve filens speciem triumphî.
 Urbem retorto jam ferus agmine,
 Ceu turbo, cinges. Ecce volucris
 Hora instat alis, suscitaturque
 Fulmineæ sonitum ruinæ.
 Invade, Consul, vi subitâ inscium
 Invade nimbo missilium Gregem:
 Preme imparatum, stringe vallo,
 Et rapidis adorire flammis.
 Tormenta passim mœnia subruant,
 Celsasque turres: sentiat arrogans
 Gens Celtibêrûm, quid cruenti
 Mente queas per acuta Belli.

Jam

Jam pugna fervet, jam labat arduæ
 Munimen Urbis. Turbidus irruit,
 Caditque confossus, fremensque
 Hostis humum simul ore mordet.
 En Turba victas obvia dat manûs,
 Traditque magno Contrebiam Duci,
 Et inclytis experta factis
 Romulidûm veneratur arma.
 Tolle efficaci, tolle Silentio,
 Victor, tropæum. Fulgurat indidem
 Sors fausta, Ductoremque, & Agmen
 Magnifica irradiat Corona.

*In Pantilium otiosum hominem Artes, ac
 Scientias deridentem.*

HENDECASYLLABI.

O stulti, ac miseri, sibi cerêbrum
 Qui torquent studiis, & ante tempus
 Obscure in gremium meant sepulcri!
 Unus Grammaticas terit diurnâ,
 Nocturnâque manu, voratque pallens
 Centum Lexica, ut omnis omne pondus
 Linguae sibi colligat. Vetusta
 Alter, & nova facta nationum
 Volvit Historicis reposta chartis,
 Et mores varios notat, folique
 Certam temperiem, artiumque cultum,
 Et commercia, & imperi tenorem,
 Et quidquid populos beat, vel angit.

Hic

Hic rerum species videre ab omni
 Puras materiâ studet sagaci
 Mentis lumine, principesque causas
 Omnium legere, & sequi per omnes
 Effectûs properat. Macrescit ille
 Figuris inhians tuis, Mathesi,
 Et longam numerûm struem perenni
 Instans prendere calculi labore.
 Sunt qui de speculis vagos Planetas
 Intenti aspiciunt, & alta vitris
 Lustrant sidera, siderumque leges,
 Motûs, & facies, ratosque cursûs;
 Sunt qui Physica splendidam per Orbis
 Immensi fabricam explicare certant
 Miracula ingenio. Arbores, & herbæ,
 Marmora, & tacitis sepulta in umbris
 Metalla, atque animantium figuræ
 Spectantur vigili, gravique curâ,
 In primis Homo, quem ferunt novellum
 Angusto in spatio referre Mundum.
 Turba plurima sudat efficacis
 Ignis subdere viribus rigentes
 Massas, atque elementa prima rerum
 Illinc ducere corporum solutâ
 Compagne, & varias, novasque formas
 Simul prodere nobiles in usûs.
 Descriptas alii patentis oras
 Telluris relegunt decenter aptis
 In Mappis, avidique regna, & urbes,
 Montesque, & fluvios, lacûsque, & extra,

Intraque æquoreas tuentur undas.
 Hæ nugæ, atque aliæ bonos, malosque
 Exercent homines. Abite, nugæ
 Ventosæ, procul, & mei beatam
 Ne mî tollite pectoris quietem.
 Ipse nil studui puer, nec ipse
 Studebo senior. Valere mâlo,
 Mâlo vivere, & omnibus per urbem
 Monstrari insipiens, & indifertus,
 Quam plenus rutilâ Eruditione
 Extincto propere addier Platoni.
 Sic bonas stolido excipit cachinno
 Artes Pantilius. Videt, probatque
 Imo in pectore; sed laboris osor,
 Et semper teneris iners ab annis
 Ore despicit Artium decorem,
 Turpe ut contegat Otium, suamque
 Vafri stultitiam modis obumbret.
 Vos, lecti Juvenes, labore multo
 Vestras pergite perpolire Mentem,
 Et justo Nebulonis otiosi
 Pudore obruite usque, & usque frontem.

*Otium Artibus, Agriculturæ, Commerciis perniciem
 intentat, quæ sub allegoria Arboris jam
 jam casuræ significatur.*

HEXAMETRI.

ARboris hæc species magnæ, quæ sospitat urbes,
 Et populos late felici protegit umbrâ?

Hæc

Hæc Arbor vastis nuper lætissima ramis,
 Fructûsque omnigeni miro spectanda Decore?
 Squallida percusso pallescit cortice, & ægras
 Vix agitat frondes. Celsum miseranda cacumen
 Demittit, strictisque dolet torpescere sensim
 Humorem venis. Vegetos vigor igneus artûs
 Deferit, atque imber cessat vitalis ab alto.
 Non pictæ volucres tristi super arbore fidunt,
 Nec pullis nidos implumibus arte sagaci
 Conficiunt. Non umbriferum, velut ante, frequentes
 Hospitium pecudes subeunt; non rustica turba
 Primitias offert frugum, segetisque maniplos
 Naturæ artifici, saliente per herbida prata
 Ordine lanigero circum, & mugitibus auras
 Lætificis implente boum de more catervâ.
 Pendebant ramis donaria splendida nuper
 Undique multigenas hominum fabricata per Artes,
 Serica textilibus variis, & lanea vestis
 Plurima, & argenti nitidæ, flaventis & auri
 Mille operum formæ, mille instrumenta laboris,
 Atque usûs, scalp pro expressæ, vivoque colore
 Omnimodis species, & quidquid culta Voluptas
 Expetit impatiens, & vitæ Commoda poscunt.
 Nunc donis spoliata suis jacet Arbor, & annos
 Præteriti secum taciturna revolvit honoris.
 Convenere illam æquoreâ cinctam undique lymphâ
 Velivolæ Naves, ut apum ferventia sæpe
 Floriferos properant libare examina saltûs.
 Arboris ante pedes sibi mutua rebus egenis
 Cepere auxilia, & mutatis mercibus inde

In

In patriam lætæ cultu rediere superbo.
 At modo vix ullæ tendunt ad litora pinûs,
 Desertumque locum, vicinaque funera Plantæ
 Attoniti Mercatores mœrente tuentur
 Lumine. Luctiferum cunctis fit gentibus Arbor
 Ærumnæ exemplum. Jam turbine pulsa recumbit,
 Et trahit humanæ secum molimina Sortis,
 Quæ docti Artifices pariter, validique Coloni,
 Et Nautæ studiis certantibus erexere
 Præsidio Vitæ. Periit mortalibus omnis
 Fortuna, & miseras jam certa invadit Egestas.
 Fallor? & objectæ video sub imagine Formæ,
 Quod nulla hîc usquam vidit, quod nulla videbit
 Ætas prodigium? Fallor, pigrosque volutans
 Mente greges hominum, damnosaque facta per Orbem
 Desidie prognata, mihi spectare videbar
 Arboris immortale Decus nîtente caducum
 Contemptu ignavæ Gentis. Viget Arbor, & igne
 Vitali crescit, crescetque nepotibus usque
 Pulcrior, atque novos gremio dabit ubere foetus.
 Væ Generi humano, si latius illa pigrorum
 Aucta propago foret! Vastæ sterilescere terræ
 Illicet, & spinis oppleri; pabula lætis
 Nudari armentis, ovibusque; industria passim
 Languere Artificum; non Vitæ fulgere cultus,
 Non ædes, non deliciæ; sed more ferarum
 Vivere silvestres homines, errare per antra,
 Et nemorum rupes sine lege, sine ordine bruti,
 Inculti, fœdi, exusti, plenique stuporis,
 Quales Hispanus detecti per sola Mundi

Advena in occiduis aspexit, & horruit oris.
 Providus at rerum Fabricator, & Arbiter atram
 Perniciem avertit longe, semperque reponit
 Illustres Animas, Socii quas urget Amoris
 Communi servire Bono studiosa Voluntas.
 Mortales finit ille pigros ex Arbore pomis
 Ablatis furto pasci, verum impedit ipsos
 Audere ulterius, stantemque evertere Plantam.
 Salve igitur felix Arbos, gratissima Cælo,
 Et Mundi column? Sic te riget aureus imber,
 Et foveant placidæ zephyri genitabilis auræ,
 Firmet & auctiferi præsens Clementia Solis.

Silentium inscitiam tegit.

H E N D E C A S Y L L A B I.

Cur aures Homini duas, & unam
 Natura attribuit benigna linguam?
 Nimirum ut docilis beata dicta
 Audiret mage, quam loqui cupiret.
 Verum Consilium optimæ Parentis
 Homo negligit anxio loquendi
 Abreptus studio, suamque linguam
 Præfert auribus. Hinc domûs, viæque
 Omnes Urbis, & anguli fragore
 Humanæ resonant locutionis.
 Linguam quis cohibet? Sophi loquuntur,
 Et stulti pariter loquuntur omnes,
 Quantum dissimili tamen loquelâ!
 Illi tempore dant suo, locoque

Dicta justificâ æstimata lance;
 His passim temere soluta lingua
 Cæcam præcipitat loquacitatem.
 Quare, Gloria dum Sophos coronat,
 Istos Fabula jactitat per Urbem.
 Sic noster male garrulus Tigellus,
 Dum laudem petit Eruditionis
 Ore multiloquo, sibi cachinnos
 Dumtaxat peperit. Quid imperitus
 Loqui gestiat, & crepare vana?
 Æternum taceat. Tacere præstat,
 Quam stulto eloquio movere risum.
 Loquendo Sapiens suæ recludit
 Doctrinæ speciem; at suum tacendo
 Celat Insipiens, tegitque probum.

Villæ quies litterato homini maxime opportuna.

HENDECASYLLABI.

O Silentia amata, & expetita
 Votis omnibus, omnibus medullis,
 Toto pectore, sensibusque, tandem
 Tandem vos habeo, fruorque vestrâ
 Dulci, mellifluâ, aureâ Quiete.
 Nunc licet procul Urbe personante
 Horis omnibus, & procul tumultu
 Pulsanti male continenter aures
 Tranquillare animum, & meis vacare,
 Ut decet, Studiis. Quis inter illa
 Vagæ murmura gentis, & rotarum

Usque prætereuntium fragorem,
 Fabrorum & strepitum, absonosque cantûs,
 Rauca & tympana simio, vel urso
 Saltante in mediâ viâ per urbem
 Quidquam scriptitet elegans, venustum,
 Et dignum minio, cedroque dignum
 Percussis cerebri usquequaque fibris?
 Turbat ingenium, premit, fatigat
 Ictu perpetuo sonora pestis,
 Et rerum celeres volatu in ipso
 Profligat Species. Quid impeditæ
 Vis Mentis faciat, suos per altam
 Quæ fœtûs movet, & parit Quietem?
 O Quies mihi ter beata, salve,
 Salve pacis, & otii ministra,
 Æstri multipotentis, & novarum
 Nutrix dædala Cogitationum!
 Te sentit mea Mens, tibi que soli
 Gestit lætius explicare pennas.
 En statim impatiens volat profundæ
 In sinum Sophiæ, silensque rerum
 Ignotos inhiat, stupetque fontes;
 En plena insoliti furoris ignem
 Afflat Carminibus, rapitque cunctos,
 Mulcetque illecebrâ sonante sensûs.
 O Villæ Taciturnitas beatæ
 Custos addita, me fovere perge,
 Perge mi placidam tuo perenni
 Rore spargere commorationem.

Sampson stulte loquendo se ipsum perdidit.

E L E G I A.

O Sampson, Sampson! quali nunc vortice luctus
 Absorptum misere te video in barathrum!
 Quæ Vis Heroem divino robore fultum
 Subruit, & tantis merfit acerba malis?
 Hiccine, bis denos populum qui rexit in annos,
 Virtutisque dedit tot documenta suæ?
 Quo tuus ille animus cessit? quo spiritus iræ,
 Qua cuncti subito diriguere metu?
 Vineam Thamnatae juvenem conspexit inermem
 Astanti e latebris cominus ire feræ.
 Rugiit, & torto caudæ sibi terga flagellans
 Verbere, & arrectas rictu inhiante jubas
 Excutiens arsit Leo contra, at guttur hianti
 Fregisti in medio fulmineus nemore:
 Trunca, revulsa fuere uno simul impete membra,
 Ceu foret imbellis tum caper ante pedes.
 Te norunt captæ Vulpes, quas igne ligato
 Misisti in gravidam præcipites segetem.
 Mâla Virum novit, quâ castris corpora in ipsis
 Non exoratae sunt data mille neci.
 Valvæ Urbis cum stipitibus nîtente tuâ Vi
 Deferri in summum se doluere jugum.
 Hostibus unus eras terror, pallorque, pavorque,
 Et mors, & foedi perniciës generis.
 At nunc effossos monstras crudeliter orbes,
 Et cava luctifici carceris antra tenes.

Jam

Jam mola damnatum expectat; jam torquet, agitque
 Pistrini vilem nocte, dieque labor.
 Jam cæco pueri insultant, ridentque, premuntque,
 Invalidumque suis percutiunt manibus.
 Audi clamantum voces, plausûsque malignos,
 Mixtaque vulnifico probra inhonora joco.
 Surgat (quid residet?) Sampson ter maximus ille,
 Cui nullum quisquam vidit in Orbe parem;
 Surgat, & invicto confusus Numine, & altis
 Viribus hostiles perdat, ut ante, greges.
 Excutiat Fortis se se, qui lora resolvit,
 Ut linum admoti dissipat ignis odor.
 Fortis iners tandem factus, torporque minantem
 Illigat, & memorem non finit esse sui.
 Ceu truncus, jacet ille potens, jacet ille tremendus,
 Et Judæ tandem strata columna solo est.
 Dalila tu, Patriæ fidissima femina, Monstrum
 Mulisti instructis callida blanditiis;
 Tu fontem indomiti potuisti roboris una
 Arcano incauti discere ab ore Viri;
 Tu crine infirmum tonso, tu læta dedisti
 Hostem expectanti ludibrium Populo.
 Ista Palæstini jactant, quia prima reliquit
 Te, Sampson, Virtus, quam tenere comæ.
 Ah cur non linguam pressisti, & nobile Donum
 Servasti in tacito fortiter ipse sinu?
 Ecce miser, cæcusque astas, vitamque perenni
 Afflictam in luctu nunc trahis, & tenebris.
 Lingua malum peperit tibi lubrica, Lingua vigoris
 Crinibus impliciti stulta reclusit opes.

O quale Exemplum, quam flebile Gentibus offers;
 Ut linguæ timeant solvere fræna suæ!
 Nil unquam timet os tacitum, sed amara loquenti
 Obruit imprudens sæpe procella caput.

Silentium alit Virtutes.

HEXAMETER

Est locus Euganeis in collibus undique circum
 Spectandâ obductus silvâ, murique reducti
 Objice perpetuo, & visûs arcente profanos
 Munitus satis. Angustæ per certa coronant
 Intervalla Casæ taciturnas culminis oras,
 Sejunctum cuique hospitium, verasque daturæ
 Pacis opes. Templum in medio præsigne renidet,
 Et Terræ oblitas Animas cælestia spirans
 Accipit in gremium. Sacer horror pectora pulsat
 Strata pavimento passim. Sine sensibus esse,
 Et motu credas, quos Vis divina supernis
 Deliciis raptos, placidi ceu nectare somni,
 Irrigat. Ad jussum Nox intempesta sonorem
 Collectos videt, & longi modulamina cantûs
 Aure bibit, vultûsque super radiante coruscos
 Luce Dei. Quam crebra ollis, quam fervida vota
 Mittuntur Cælo! Nondum Sol monstrat amicum
 Os terris, jam turba vigil, quæ cesserat Æde
 Lassatos reparare artûs, sua Cantica rursus
 Integrat ore ardens, donec viventis in Ævum
 Agni sacifico mactetur candida ritu
 Hostia. Discedunt tandem, notisque recondi

Ocius

Ocius in Cellis videas, ne Tempus inertes
 Occupet. Hinc vario instantes dant membra labori,
 Aut mentem studiis pascunt. Pars pauperis horti
 Exercet glebas: pars scriptis incubat altis
 Doctrinæ: pars gesta legit memoranda Piorum,
 Vel Divûm pingit facies, secumve volutat
 Æternos Annos, mentitaque gaudia Mundi.
 O Mons! o Sinai mons æmulus, unde tabellas
 Numinis inscriptas digito Dux legifer olim
 Detulit Hebræûm populo! Salvete verendi
 Austerâ pietate Patres: salve, inclyta Silva,
 Silva potens operum, Angelicæ Silva hospita gentis,
 Jure suam Recti studiosa Silentia Sedem
 Hoc statuere Loco, quem non attingere Rixæ,
 Obscenique Joci poterunt, nec lurida Monstra,
 Quæ Veri infuscant speciem, vel lumen Honesti,
 Et Famæ extinguunt, vel crimina cæca revelant
 Turbatura Domos odiis, & cæde cruentâ.
 Alta Quies habitat Montem, non stulta loquendi
 Ambitio. Sibi quisque timet, ne garrulus ignem
 Quo calet, inducto percellat frigore, neve
 Incautus violet fraterni fœdus Amoris.
 Simplicitas sine fraude nitet: Prudentia Mentem
 Dirigit, & dictis frænos, & vincula nectit
 Omnibus unus honor fulget, nec parvula laudem
 Delicta imminuunt; niveo quippe omnia panno
 Velat Amor patiens, & lædere nescius Acta.
 Indignum se quisque putans, aliisque minorem,
 Dotibus alterius proprias componere Dotes
 Horret, & ultricem formidat Judicis iram.

Mitis adest cunctis; facilisque Modestia se se
 Cum gemitu miseram aspiciens, alienaque Facta
 Usque studens docili, qua fas, imitauer ausu.
 Interdicta loquela ergo. Data copia tantum
 Ore sonare Deum, Vitæ documenta regendæ
 Promere, & Officii socialia pignora iusto,
 Ut decet, alloquio præstare, & debita cuique
 Munia se se inter parca concedere linguâ.
 Omnigenis præsumt votiva Silentia Curis,
 Nec legem migrare licet. Seraphinus ab alto
 Fulgurat, & tacitæ præportat præmia Turbæ.
 Hinc Animus cunctis liber super ignea Cæli
 Astra volat, partisque simul Virtutibus instat
 Tutandis, simul inde novas prægestit apisci
 Ardenti studio. Mortalis, fræna ruenti
 Da Linguæ, tecumque habita, si vivere purus,
 Et felix optas. Non aspra cacumina Montis
 Scandere te jubeo, nec Silvæ degere in umbrâ.
 Non mutum volo, sed cautum, linguæque potentem
 Indomitæ dominum. Virtutes dissipat omnes
 Lingua loquax, sensûsque hebetat, viresque refringit.
 Mens tua, quin fugias homines, tibi sola recessum
 Interius dabit optatum; dabit arma, procacis
 Unde Satellitibus possis obsistere Linguæ,
 Si fortis taceas. Certa hinc Victoria pendet
 Aurea Virtutum Custos, Reginaque Morum.

*Dialogus inter Philalethem, & Philotechnum, quorum
primus Naturæ Operibus delectatur, alter vero
Operibus Artis.*

Philal. Quo, Philotechne, pedes?

Philot. Vicini ad frigus opacum
Horti, quo curis soleo de more solutis
Ire frequens.

Philal. Comitem ni dedignaris, & ipse,
Atque libens veniam æstivos lenire calores,
Meque beare tuis dictis.

Philot. Quid discere possit
A me non video Vir tantus.

Philal. Parce, pudori
Ipse mihi ne sim. Viridi spatiemur in herbâ
Hisce sub umbriferis simul arcubus.

Philot. Ut libet. Artis
Semper ego ingenium miror, dulcisque voluptas
Me mulcet, quoties humana Industria pulcros
Ostendit foetus.

Philal. Naturæ filia matri
Debet, quidquid habet.

Philot. Verum inclyta mater & ipsa
Arti perfectum debet persæpe Decorem.

Philal. Esto. Sed utra magis nostros dulcedine sensûs
Allicit, atque capit?

Philot. Capit utraque; sed, Philalethe,
Blandius est aliquid, pulcrâ quod tentat in Arte,
Exercetque animos certante imitaminis ausu.

Philal. Quid, quæso?

Philot. Novitas, ordo magis sensibilis, & quod

Nusquam in Naturâ collectum visere possis.

Philal. Natura est Arte inferior: miracula vestra

Artis suspicio rerum exstinguentia lumen
Cunctarum.

Philot. Si nunc se se daret obvia primum

Natura, abriperet mentes; sed vilior ipso

Uso jam cunctis, atque assuetudine facta est.

Philal. Nil igitur nostrum noctu lucentia Cæli

Sidera percutiunt animum?

Philot. Nimis illa videntur

Sæpius, astrigerique magis nova detinet Orbis

Machina, cælestes referat quæ mobilis ignes,

Quam facies Cæli solis gratissima semper,

Ut reor, Astronomis.

Philal. Etiam fastidia Terræ

Te capiunt, Philotechnæ, tot herbis, floribus, atque

Arboribus late ridentis, & undique circum

Ostentantis opes varias?

Philot. Fastidia nulla

Sunt mihi tanti Operis. Rebus delector amœnis

Ipse etiam valde. Neque enim mihi cornea fibra est.

Ast unam Ædem, homines quam construxere periti,

Tercentum specubus Naturæ præfero nostram;

Meque vireta novo positis ex ordine plantis

Per doctas hilarata manûs, Umbræque sagaci

Arte laboratæ, lusûsque imitantis aquai

Qua pluvios arcûs, qua sidera, quaque sagittas

Invitant magis, quam Silvæ, quas montibus aspris

Natura imposuit, quam scabris proficientes

Philal. Punicibus rivi. Flores det vestra venustos

Ars, & odoriferos.

Philot. Nostri dedit illa colorem

Floribus omnigenum, & qualem Natura nequivit

Ferre suis.

Philal. Sed desit odor.

Philot. Non desit. Odorem

Naribus accipies, illos si admoveris.

Philal. At quis

Averis non dignoscat? Si vincere quærit,

Pulcror est Tellus Arti fingenda.

Philot. Poësis

Finget, & alma suos ubi Terræ induxerit ausus,

Terra novo sistet tibi se redimita decore,

Auratæ segetes aderunt, gemmantia pictos

Prata dabunt flores, pendebunt aurea ramis

Munera pomiferis, argento rivulus ibit

Dives, & irriguo fluviorum nectare ripæ

Pinguescent circum. Confer spectacula Terræ

Illa tuæ, sodes, cum nostris

Philal. Somnia Vatum

Sunt isthæc mera.

Philot. Quæ primas dant cernere Pulcri

Ad vivum Formas; quæ plenis sæpe theatris

Vel docto recreant risu, vel corda dolore

Afficiunt dulci. Sunt hæc, quæ somniat amens

Turba Poetarum.

Philal. Sed Veri gratia major,

Quam

Quam Ficti.

Philot. Major, quæ gaudia porrigit æqua
Mentibus immensum quiddam quærentibus.

Philal.

Ista

Sit Vatum virtus. Nunquid mixtique colores,
Et statuæ, & vestri cantûs, agilesque choreæ
Naturæ vim devincant?

Philot.

Quis imagine fictâ

Non gaudet? cantu quis non mulcetur, & aptum
Motibus ad numerum ductis, & corporis illo
Flexanimo gestu?

Philal.

Quidnam Pictura, nisi umbrâ

Plana superficies constans, & lumine?

Philot.

Quid sit,

Attractæ volucres dicent ad Zeuxidis uvas.

Philal.

Stultitia hæc volucrum.

Philot.

Stultus velamine picto

Parrhasii abreptus Zeuxis.

Philal.

Leviore cerêbro

Zeuxis erat, qualis Pictorum natio tota.

Philot.

Quid pulcrum norunt melius, quam cetera turba,

Pictores. Helenen nunquid Natura venustam

Tam fecit, sollers quam Zeuxis? Nulla profecto

Pulcrior ulli unquam potuisset femina pingi.

Dixisses Venerem.

Philal.

Quidquid dimanat ab Arte,

Divinum est vobis.

Philot.

Quidni? divinus amanti

Pictus amans, Regesque ipsi connubia magna

Per pictos jungunt vultûs, juvenisque puellæ

Gra-

Gratior hinc, juvenique magis formosa puella est,

Philal. Perbelle, ac lepide. Credo certare Sorori

Et Sculptura volet.

Philot. Nimirum. Effinget in ære,

Aut faxo, aut ebore, aut auro, argentove nitenti,

Quæ vario tentent mortalia pectora motu.

Philal. Men' moveant membra audaci simulata labore,

Torquentes oculi, muta ora, manûsque rigentes,

Extinctusque color, vitæque, animæque carentis

Aspectus lapidis?

Philot. Molli tamen excita scalp pro

Quemque rapit Medicæa Venus, rapit anguibus horrens

Laocoon tortis, & Vaticanus Apollo,

Atque Bonarotî Moses.

Philal. Vos talia captant

Naturæ immemores, non quod majora, sed illa

Arte quod humanâ sunt edita.

Philot. Causa sit ista,

Cur vulgo placeant. Quid tum? Minus inde placebunt,

Attonitosque trahent sensûs? Non æmula magnæ

Naturæ sunt omnimodis?

Philal. Magis ergo placebit

Dulci lusciniâ Cantor, cum voce querenti

Phyllidas, Hyppilyas tener eliquat. O ego lævus,

Naturæ vocem cupio qui audire, nec unquam

Cantibus admovi vacuum cælestibus aurem!

Philot. Admosses utinam! Sensisses, qualia vocis

Gaudia sint Arte inflexæ. Quæ carmina passim

Accepto a nobis volucres modulamine fundunt!

Philal. Naturæ dotes sic vos corrumpitis.

Phi-

Philot.

Immo

Perficimus. Num tute rudem jucundius istum
Naturæ incultæ gestum, motumque videbis,
Quam quos instructis saltus dat plurima belle
Matrona in choreis, & fervidus ordo Virorum
Nobilium manibus, pedibusque, oculisque loquentum?

Philal. Isthæc femineo generi dulcissima linquo
Pabula.

Philot.

Linque viris etiam placitura.

Philal.

Ministrat

Delicias Natura alias.

Philot.

Ars nostra recentes.

Philal.

Vera homines capiunt.

Philot.

Capiunt quoque ficta

Philal.

Voluptas

Naturæ est melior.

Philot.

Melior, quam fecimus ipsi.

Philal.

Pascere imaginibus, quantum vis, pascere fictis.

Naturam ipse colo.

Philot.

Me gratia detinet Artis.

Philal.

Arti cur aras non erigis omnipotenti?

Philot.

Nil opus est aris. Meritæ sat Gloria palmæ.

Philal.

Quam palmam tumidus jactas, & non tua dona?

Nescis Artifices Naturâ exfurgere ab illâ,
Quæ tot per vastum fudit miracula Mundum,

Et vestros animat nisus? Quam distat ab imo

Mortali Numen, tam mancâ distat ab Arte

Cælestis Virtus. Pudeat mendacibus Artis

Nos tangi mage, quam veris ab Numine Formis

Dia-

*Dialogus inter Pontophilum, & Misopontem, quorum
primus maximo navigandi studio fertur, alter
vero pre timore ad navigandum induci
non potest.*

Pont. Opportunus ades prorsus, dulcissime rerum.

Mis. Si valeo quidquam.

Pont. Tota dudum anxius Urbe
Quærebam frustra. Nunc te Sors obtulit ultro
Ipsa mihi tandem.

Mis. Sors provida junxit amicos.
Ede quid ipse velis. Pârens ausculto, tuusque
Adsum ego jam totus.

Pont. Sine fuco promere sensa
Mî licet?

Mis. Audacter promas.

Pont. Mare currimus una,
Annon? Nam quidam e nostris communis amicus
Te pendere animi dixit, causasque morandi
Nectere. Quid credam, fodes? te poenituisse
Insignem gravitate virum, justique tenacem
Propositi? Haudquaquam credo. Lux crastina eodem
Navigio vectos deducet in æquora.

Mis. Mane?

Pont. Mane, inquam, primo simul ibimus, ut mihi nuper
Pollicitus.

Mis. Memini; sed cras discedere tecum,
Pontophile, haud possum.

Pont. Curnam?

Mis.

Mis.

Ter quinque diebus

Quippe mihi est opus in Patria, dum paucula mecum
Ante animo volvam.

Pont.

Nugas.

Mis.

Ni seria nugis

Dignoscam?

Pont.

Quid tam magnum te tardat?

Mis.

Ituro

Utile quid multum.

Pont.

Provisa sat omnia.

Mis.

Non mi.

Ipse aliud quæro.

Pont.

Quæres in nave, facultas

Qua tibi major erit.

Mis.

Credo. Sed pulcrius isthuc

In terrâ positus curabo.

Pont.

Pergrave, opinor,

Et magni momenti aliquid.

Mis.

Plenum immo pericli

Omnino, nisi præcaveam.

Pont.

Quid?

Mis.

Scrupulus angit,

Et male sollicitum tenet unus.

Pont.

Dic age tandem,

Quidquid id est.

Mis.

Vestro possim num fidere ponto,

Anceps sum valde.

Pont.

Miror.

Mis.

Mihi subdola monstri

Nota hujus facies satis est.

Pont.

Pont. Fortasse Palæmon,

Qui vel vicino metuit se credere stagno,
Multa tibi trepidus finxit. Puerilia mitte,
Si sapias, & mecum tractus percurrere marinos
Felix.

Mis. Si surgat vesana repente procella,
Et rapido navim illisam vorat impete vortex,
Meque ipsum tandem felicem absorbeat undis.
Utere sorte tuâ. Nam felix esse recuso
Quattuor, aut septem digitis a Morte remotus.

Pont. Audaces Sors læta juvat.

Mis. Mergitque profundo

Sæpius.

Pont. Ignaros pelagi, ventique, viæque,
Non me, qui mediis explevi in fluctibus annos
Quadraginta, usuque potens, atque arte magistrâ
Oras lustravi cunctas, illæsus abivi,
Atque adsum vivus.

Mis. Sortem tibi gratulor amplam,
Sed non invideo. Fors annus volvitur iste,
Extremusque tuos cupiens ulciscier Alto
Expectat cursûs.

Pont. Fors fractis tute quadrigis

(Quod Deus avertat) sternere in pulvere eodem
Hoc anno extinctus. Nam Terrâ scilicet æque,
Atque Mari Mors insidians grassatur in Orbe,
Nec Tellus metuenda minus tibi, quam mihi Pontus,
Si tanti faciat semota pericula uterque.

Tu currum, cave, ne incendas: Mors inde. Pedester
Immo ito semper, quamvis via longa premat te;

Et

Et pelagus posthac, torrente ut Tartarus undâ,
Vitandum ratione pari mihi, deque vovendum
Omnibus est diris.

Mis. Quidni?

Pont. Rarissima longe,
Et quæ vix uno contingent denique sæclo,
Nil me, nil alios debent turbare.

Mis. Nisi Æquor
Plenum naufragiis esset, nisi Scylla, Charybdisque
Abriperent nautas.

Pont. Ego monstra Poetica temno.

Mis. Et veris ego nil audax sub nomine quovis
Percellor.

Pont. Falso trepidas.

Mis. Latitantia saxa,
Et syrtes, & flammantes ex æthere formæ
Navibus exitium sunt nil, sunt fabulæ.

Pont. Abito

Imbelles inter femellas, & tibi finge
Cuncta mala in pelago.

Mis. Quæ non, si sospite pinu
Sunt etiam infesti vomitûs, qui pectora vexent,
Et succi plenam, ac solidam, nitidamque juventâ
Mî attenuent faciem?

Pont. Stabit color ille, nitorque,
Crede mihi, & stomachi siquando languidior vis
Te paullum afficiet, peream, ni, litore primum
Capto, mutatam subito experiere salutem
In melius.

Mis. Faxint superi, ne morbus & ille

Ar-

Artubus inserpens, ac rodens viscera nautam
Occupet!

Pont. In multis cur non vis morbida memet
Corripuit pariter?

Mis. Gallinæ filius albæ
Scilicet es.

Pont. Sanum certe, planeque valentem
Tute vides hominem.

Mis. Video. Verum Africa talem
Prædonum Classis poterit violare.

Pont. Vagantem
Hac illac metuam gentem? Terrebit inermes,
Non nos, qui pyrio certamus pulvere. Cedunt
Æribus igniferis, Mortemque vomentibus Hostes.

Mis. Si minor est ollis numerus, si noxia iniquo
Aura loco spiret, si ferrum viribus impar.

Pont. Ipse egomet solus bissemi militis ausus
Frangam barbaricos.

Mis. Utinam! Sed capta feruntur
Istis, quos metuis nil ipse, latronibus olim
Plurima navigia, atque opibus spoliata superbis.

Pont. At mihi nil unquam succedet tale, measque
Vectabo tutus merces maria omnia circum.
Nil est, quod timeas, si mecum veneris. Eja
Vanas rumpe moras. Orbem lustrare licebit,
Omnigenoque tuos spectaculo pascere visus.

Mis. Multa equidem fateor mihi mira videnda, sed unum
Stat mihi nunc miris simul omnibus anteferendum
Illud, quo possim capiti depellere Mortem.

Pont. Adveniet tamen.

Mis.   Ast illam nunquam ipse laceſſam,
Ut tu. Nam vitam volo vivere.

Pont.   Vive, tuumque
Te fige ad pluteum Pulcri contemptor, & omnis
Notitiæ.

Mis.   Mores æque, legesque videbo
Gentium, & aſpectûs Cæli, Terræque notabo,
Hiftoriæ monumenta domi centena volutans.

Pont. Nempe oculis cernes alienis rectius ipſe,
Quam ſi cuncta tuis videas.

Mis.   Satis omnia doctis
Explorata Viris, perſpectaque. Nil opus eſt me
Circumagi, & fragili Vitam committere ligno.
Sat mihi ſunt Chartæ, queis Terram conſpicio omnem
Cum pelago ſectam ſpatiis, gradibusque nitentem,
Quin mihi terrificâ Doctrina petatur ab undâ.

Pont. At non Pythagoras ita ſenſit, litora Nili,
Perſida, Chaldæos, Creten, Lacedæmona, & oras
Trinacriæ viſens.

Mis.   E corpore Pythagoræo
Docta Anima in piſcem poterat tranſire libenter,
Sed mea non capitur ſquamofi carceris umbrâ
Tantum.

Pont.   Divitias ſaltem, quas extera regna
Promittunt, non tu ſpernes.

Mis.   Sat villâ opulentus
Sum patriâ, & felix.

Pont.   Veluti radicibus arboſ
Fixa ſuis.

Mis.   Illâ felicior arbore multum,

Quæ

Quæ ponti scopulis, ventisque, undisque fatiscit.

Pont. Est hæc illorum, qui ignoravere carinas,
Simplicitas bona Majorum.

Mis. Quæ dulce solebat
Navifragi Maris e terrâ spectare tumultum
Natali secura loco.

Pont. Quæ commoda vitæ
Millia nescivit.

Mis. Nescivit plurima Luxus
Et mala.

Pont. Multorum semper tamen indiga.

Mis. Certe,
Nî Natura ipsi paucis contenta fuisset.

Pont. Jamdudum video: frustra tero tempus. Amice,
Curato in terrâ ut valeas, fugiasque procellas.
Nam me jam ternos post annos denique vides.

Mis. Solve ratem felix, ventoque ferare secundo.

*Dialogus inter Palæologum, & Logodædalum, quorum
primus Voltæriani Stili contemptor, alter
vero superstitiosus amator est.*

Pal. CUR tu tam tristis, Logodædale.

Log. Non sine causâ.
Audistin', qualis Gallâ modo nuntius orâ
Venerit?

Pal. Ignoro plane.

Log. Voltærius (cheu!) .....

Pal. Dic age quidquid id est.

Log. Voltærius occidit.

Pal. Ille?

Ille igitur vere leti jacet obrutus umbrâ,
Quem nostri Veneres sæcli, Venerumque clientes
Lætitiæ patrem gemitu flevere tenello
Exstinctum toties?

Log. Utinam redivivus, & ardens
Surgeret e tumulo nobis!

Pal. Quo nomine junctus
Tute illi?

Log. Heroem doleo, qui lampade Veri
Lustravit mentes hominum,

Pal. Quique inde venustæ
E dextrâ Saltatricis, qua Sequana molles
Lambit aquis cives, pleno diadema theatro
Accepit dudum.

Log. Merito. Nam divite cultas
Europæ invehitur curru turrita per Urbes
Gloria Scriptoris,

Pal. Sapientum, credo, tabellâ
Designata prius, sanctoque excepta Senatu.

Log. Scilicet. Ingenium non ullo excelsius ævo
Surrexit populis. Sophus ille, Geometra, Vates,
Historicus, Criticus, Legumque peritus, & omnis
Doctrinæ tandem quidquid voluisset, id omne
Ille fuit.

Pal. Vatem nosco: præconia Vatis
Haud ipse imminuam, quamvis prurigine multos
Scribendi versûs infra plerumque recumbat
Perfecti fines, fudoque tonare frequenter
Importunus amet cælo, mentesque ciere.

Log. Non Sophoclis tempus, non Euripidis lacrymosi

Nunc

Nunc est, nec Grajis nunc obdormiscere nugis
Sustinet hæc Ætas, acres cui vivida Sensûs
Excussit Ratio.

Pal. Sine sensu, frigida, inerisque
Nimirum Gens Graja fuit; Naturaque ad unum
Voltæri jussu circulo conclusa coacta est
Prodere se totam.

Log. Mahumedis fabula sola,
Sola vel Alziræ, vel Cæsaris excrucians cor
Plus spectatorem mulcet, quam mille Pelasgum
Fabulæ inornatâ gaudentes simplicitate.
Sed satis est Vates notus. Quid denique dices,
Rhetora si summum, divinæ exemplar & artis
Dicendi monstrem?

Pal. Logodædale, difficilis res.
Nî tibi forte Sophista jocans censetur eodem,
Quo gravis Orator, numero. Scis, quantus, opinor,
Audaces Plato fulmineo sermone Sophistas
Fuderit eloquii vindex, quod mente profundâ
Lingua Sophi extraxit, cultûsque afflavit honore.

Log. Omnia jamdudum nobis bene nota, tuusque
Si Plato nunc talem, qualis Voltærius esse
Dicitur a vobis, novisset in Orbe Sophistam,
Dispeream, sibi nî socium legisset amœnum
Scribendi, formamque stili mutasset ad ipsam
Voltæri normam.

Pal. Dubio procul. Horrida pannis
Philosophia nimis, Gallo circumdata amictu
Longe fulsisset melius.

Log. Cui plenior ore

Patria lingua fluit, puroque simillima rivo,
Quam nostro Auctori?

Pal. Dos præstantissima, sed quæ,
Sensus si tenuis, si curta scientia sublit,
Pulcra superficies possit sine corpore dici.
Res facit artificem fandi, non bellula lingua;
Nec subiti verborum ictus, & fulgura vani
Splendoris stultos perstringere idonea visus
Monstrabunt Oratorem.

Log. Non copia rerum
Multarum e multis surgit, doctisque libellis,
Quos magnus partu Voltærius ubere fudit?
Hesperidum dicas Hortum. Sic omnia rident
Undique deliciis, & divite splendida cultu.

Pal. Quo mihi multigenæ frondes, si fructibus omnis
Deficiens arbor falsâ me ludit hiantem
Pomorum specie?

Log. Species tamen ista stupentes
Mortales capit, & pascit, redditque beatos.

Pal. Quos? bellos juvenes fortasse, levisque cerêbri
Femellas aliquas, non mascula pectora certe.

Log. Proh Superi!

Pal. Infernas potius jurato per Umbras,
Nam Superos tuus Orator vix nomine nosse
Narratur.

Log. Minus iccirco facundus, & alti
Arbiter eloquii?

Pal. Non est minus ille disertus,
Immo magis. Movet ipsa stilum, dictisque leporem
Addit, & insigni furtiva Sophismata pompâ

Ex-

*Explicat Impietas, Cælumque, & Tartara miscens
Fas omne abrumpit, quatit omnia, & omnia ridet.*

*Log. Quis magis insinuat se se, suadendaque monstrat
Artifici magis eloquio?*

*Pal. Qui balsama vendit
Editus in plateis, non ullâ pulcrius arte,
Nec melius tectum incautos deducere ad hamum
Ruricolâs posset. Nam, quæ mendacia buccis
Inflatis crepat urbano imperterritus ausu,
Fallaci promptum ingenio, linguâque potentem
Significant hominem.*

*Log. Temere componitur Auctor,
Et falso noster cum scurrâ.*

*Pal. Ludificator
Nobilis ergo tibi veræ sit imaginis instar.
Vidistin', celeri cum vascula lucida dextrâ
Amplificat, minuit, transmutat, inanit, & implet,
Nunc pila, nunc volucris, vacuâ nunc piscis ut alvo
Exilit actutum, fallitque ignobile vulgus?
Talis & illa tui facundia Rhetoris. Astu
Occupat, & vario convolvit turbine mentes.*

*Log. Sic loqueris, quasi nil, præter fraudesque, dolosque,
Afferat augustus Scriptor. Mihi tute vidêris
Vel nunquam legisse, vel excepisse sinistre
Omnia, quæ sapiens Voltærius insignivit
Sæclorum meliore notâ.*

*Pal. Legi omnia, sed mi
Austero nimium forsan, stulteque petenti
Philosopho mage digna viro, Sapientia tota
In pulcrum evasit lusum. Fulsere colore*

Paullisper bullæ vario, sed in aëra pulsæ
Ascensu periere levi, resolutaque forma
Vanuit ex oculis.

Log. Non millia spicula tute
Voltæri contorta manu, non arma videbas
Ignea magnorum sensûs motura Sophorum?

Pal. Haud equidem vidi. Fumum dumtaxat, & atros
Conspexi cineres, Gallumque jacere Mimanta.

Log. Nequaquam credo. Mortales tollere contra
Est oculos ausus quisquam? Voltærius alto
Excussus folio, derisus, disque supatus?

Pal. Valsecchî, Nonnotique immortale tropæum
Erectum vidi certe.

Log. Cecidisse putas tu
Invictâ virtute Virum, quem texit in armis
Omnipotens Ratio?

Pal. Fors illa accessit ad hostes,
Et sibi fidentem liquit.

Log. Comes illa superbo
Victori affuerat semper.

Pal. Prope credere vellem;
Sed me Voltæri retrahit Russojus amicus,
Qui dubitat, vidisset utrum Voltærius Illam
In somnis saltem tam longo tempore vitæ.

Log. Invidet, aut stulte loquitur, Ratione carentem
Qui putat esse Sophum.

Pal. Sophus esto; sed iste quid, oro,
Iste Sophus quid grandis habet?

Log. Nova, magna, stupenda.

Pal. Scilicet Errorum speciosa, atque inclyta monstra.

Log.

Log. Mentibus invisos flores.

Pal. Si dextera tangat,
Casuros subito.

Log. Ingenii versatilis artem.

Pal. Quæ ruat in pejus semper.

Log. Momenta severam
Ad Veri trutinam.

Pal. Puerilia, falsa.

Log. Coruscum
Omnibus in scriptis lumen.

Pal. Quod Machina noctu
Ignibus illudens monstrat, mirabile primo
Lumen, dein cæcum disruptis undique chartis.

Log. Et fustum late Nomen?

Pal. Concluditur urnâ,
Et solum tragico respondet Fama Poetæ.

*Dialogus inter Pamphilum, & Charinum, quorum
primus sincera, & utili, alter autem affectata,
& sterili pietate erga miseros afficitur.*

Pam. Eja, Charine, mihi, quoniam convenimus una,
Et soli sumus, & culti tibi gratia Sæcli
Nota omnis, bellam, quæso, ne solvere litem
Te pigeat.

Char. Non tu melius, mi Pamphile, possis
Id facere ingenio præstanti, perque polito
Artibus omnigenis?

Pam. Te te mihi iudice nempe
Est opus in primis ad rem, quæ postulat acrem
Vim

Vim mentis.

Char. Tanti nimirum quæstio?

Pam. Tanti,
Quodque etiam mirere magis, solum ista recenti
Philosopho solvenda.

Char. Papæ! de nomine, opinor,
Lis erit hæc omnis, non re.

Pam. De nomine; at illud
Pondus, & instar habet Libri majoris, & ultra.

Char. Dic igitur mihi tute statim. Nam quæstio mentem
Sollicitat valde.

Pam. Paucis tibi porrigo totam.
Quæstio de Sensu.

Char. Bona quæstio, & undique bella.
At de quo Sensu?

Pam. De magno ac principe quæro
Scilicet illo hominum, Cætûs qui personat omnes
Quottidie, & nostro teneros in pectore motûs
Suscitat aspectu miserorum. Quæro, quid illum
Legitimum faciat.

Char. Nil ultra poscis? habeto
Ocius humani Sensûs propriamque, bonamque
Doctrinam. Quamquam vereor, ne durior ipsi
Fibra tibi officiat, dictisque sit invia nostris.

Pam. Esto; sed ede tamen. Duro de robore natum
Fors erit, ut mollem invenias.

Char. Da, Numen, ab alto
Flexibilem cunctis animam, & sentire dolores
Alterius.

Pam. Sentire fatis?

Char.

Char. Si senferis illo,
Quo fas est, ritu, & peragas, Natura quod a te
Humana exposcit.

Pam. Quid fodes?

Char. Vertere vultum,
Turbari, affligi, pallefcere, collacrymare,
Atque iterare pias voces, miferosque tueri
Flebiliter circum.

Pam. Satis est, atque omnibus hisce
Stat veri ratio Sensûs, atque intima virtus?

Char. Nimirum ærumnæ mihi Sensus hic unicus. An tu
Me majora etiam velles dare pectoris illic
Humani indicia, & casûs miserantis acerbos?

Pam. Cur non? Nam vultus tristis, paucæque coortæ
Lacrymulæ subito, & motûs pietate coacti
Quæsitâ miseris nil profunt denique. Nummi,
Nummi dant animos, non mœror. Hic utilis ollis
Est Sensus. Quid ad hæc, dulcissime noster?

Char. Homo sum,
Atque hominem semper quatient humana, nec illum,
Qui mihi tantus inest, dat mollis inertia Sensum,
Sed facilis tangi, & flecti textura ministrat
Corporis, atque animi pariter vis certa faventis
Afflicto generi.

Pam. Natura insignis, at illam
Esse adjutricem cupio, cum me fera jactat
Tempestas variis curarum in fluctibus ægrum.

Char. O mihi si posses præcordia visere! quales
Inspiceres motûs! Alzira, Zopyrus, & ipse
Cum Bruto Cæsar testes mihi sunt dolentis

Sin-

Sincерum cordis.

Pam. Te pluris pendere cogor,
Quam matronam illam, quæ concidit externata
Sensibus e rectis, dum Scena tenerrima vestri
Voltæri ante oculos staret. Quis pingere pictor
Pallorem, languorem, æstum, morientis & illum
Illum habitum vivâ potuisset callidus arte?

Char. O anima illustris, verique exemplar Amoris!

Pam. Hæc tamen ante fores tam dulci fervida Sensu
Cum viduam aspiceret pannis, annisque gravatam,
Tendentemque manûs, dictis solata benignis,
Et gemitu, atque obolis extractis quinque reliquit.

Char. Laudo illam valde. Viduæ fatis illa superque
Donavit. Nam quinque obolos si quisque petenti
Uni e pauperibus dare vellet, egenus in urbe
Nemo foret totâ.

Pam. Quippe hoc mihi quæritur unum,
Ut miseri ærumnis solvantur.

Char. Nî mala passim
Turba inopum astaret verum simulantia luctum
Signa gerens, certisque parans sibi fraudibus æra.

Pam. Novi equidem, & doleo, veris quæ debita, falsos
Asportare inopes nonnunquam. Nunquid egenis
Omnibus iccirco tollenda levamina nostris?

Char. Arguis immerito me, Pamphile, nec mihi talis
Duritia est animi. Gero Sensum dulce gementem,
Congenitumque homini, Sensum, quem diligit Ordo
Cultior, & mollem excussis fovet usque medullis.

Pam. Feminei dos ista chori tibi grata, Charine,
Sit magis, atque magis, dum me Natura severo

Au-

Austerum vultu, sine Sensu, animâque liquante
Imbelles lacrymas, finat omnes rebus in arctis
Solari facto, non vani munere fletûs.

Char. Quî pote durus homo miserescere?

Pam. Quî pote dulcem
Dura viatori sitienti porgere lympham
Rupes?

Char. At Caphræ genus intractabile silvæ,
Quod nostro careat Sensu, depascitur artûs
Humanos. Nosti.

Pam. Scio plane. At prædita Sensu
Hoc ipso, quem tu jactas, instare vorandis
Pectora pauperibus video, atque exfugere iniquo
Fortunas haustu.

Char. Pauci, qui talia faxint.

Pam. Essent pauci utinam, nec justo flebile questu
Rus sæpe argueret vestræ mala semina mentis!

Char. O fortunatos nimium, qui mollia gestant
Viscera!

Pam. Præcipue, si se blandissima Siren
Obvia det languente oculo, gemituque tenello
Misceat arguti furtim suspiria cordis.

Char. Nugæ. Quis cæcos possit, truncoſque videre
Vel pede, vel manibus? Serpente quis ulcere plenos
Aut aliis pressos morbis, orboſque, rigentesque
Illuvie, pædore, fame, quin lugeat?

Pam. Et se
Humanum monstret sine damno. Hoc postulat ille
Ille tuus Sensus.

Char. Num pravus?

Pam.

Pam. Inutilis.

Char. Ergo

Tu me vis sentire nihil.

Pam. Prodesse volo te,

Non sterilis falsâ pietatis imagine pasci.

Char. At lacrymæ rerum.

Pam. Teneris has linque puellis,

Char. Et mœsti nova signa animi.

Pam. Sit mascula virtus,

Et voces sequere interius sine fraude loquentes.

Hinc nempe, hinc surgit sinceri Sensus Amoris,

Quem Natura hominis, quem Conditor ipse reposit.

Dialogus inter Philagrium, & Misagrium Viros Nobiles,
quorum primus rei suæ rusticæ invigilat,
alter illam omnino negligit.

Phil. Quo tu, Misagri?

Mis. Quo me lectissimus ordo

Nobilium vocat.

Phil. Ad cœnam, vel musica forsan

Gaudia?

Mis. Nempe. Deus nobis hæc otia fecit.

Phil. Otia blanda quidem, sed quæ?

Mis. Quæ turbine disflent

Uno ædes, genus, & titulos, verrantque per auras.

Phil. Fors etiam, luxu si vis malefana recenti

Excuiat censum, suadente cupidine cultæ

Conjugis, & plane si visere spernat avitos

Mollis agros Dominus, vafri fidatque colonis

Securus rerum.

Mis. Stultis hoc accidet, haud mî,

Cui

Cui noti fatis agricolæ, cui nota supellex
Respondere parata meis fatis undique votis.

Phil. Auctior at multo fiet, felicior & res,
Si rûs aspicias creber.

Mis. Nihil attinet Urbem
Linquere. Consilio peraguntur, & omnia belle
Procedunt dominis, licet absint.

Phil. Prospera credo
Cuncta equidem. Sed plena quibus Sors ridet? in Urbe
Stantibus, anne illis potius, qui prædia curant
Præsentes, instantque operi?

Mis. Rus pellere curas,
Non augere homini debet.

Phil. Sapientia priscis
Hæc fuit una tamen mortalibus, ut sua sæpe
Arva frequentarent, patrias & vertere glebas
Gauderent summâ præstantes nobilitate.

Mis. Nobilitas nobis longe altera, & altera vitæ
Nunc ratio. Miror, claro te sanguine ductum
Sanguinis immemorem jactare agrestia plenis
Æternum buccis.

Phil. Miror magis ipse, quod agri
Nobilis accipias vilissima munera, nec te
Plebejum esse putes, celsâque propagine lapsum,
Vina ubi conduntur cellis, porrectaque messes
Horrea congestæ vincunt.

Mis. Quod Terra ministrat,
Haud sperno; ast animas inter confusus agrestes
Solibus exuri, fœdari pulvere, & ultro
Illa pati vel ruricolis asperrima nostris

Nolo.

Phil. Vitandi tibi causa laboris, & æstus
Insoliti iusta omnino, neque gloria dextræ
Nota ministeriis vulgaribus infuscanda.

Mis. Viles Serrani, Cinnamati que fuere,
Et Romæ illustres falso. Pulcherrima fane
Nobilitas, mediis misere quæ sudat in agris.

Phil. Utilis hæc Persæ visa est, atque inclyta Regi,
Qui plures fertur manibus sevisse per Hortum
Ipse suis plantas.

Mis. Terrai filius ille,
Degener, indignus sceptro.

Phil. Sine labe Decori
Haud licet hoc Homini, qui mille quietis, & otii
Exempla ingenui præsens deducit in ævum
Irruptâ Proavum serie, jactatque, fovetque
Tutamen Generi, lumenque nepotibus ingens,
Ut tu.

Mis. Quis dubitet, si sola, atque unica cordi
Est mihi Nobilitas, & cetera villicus urget
Sedulus, atque vigil pro me?

Phil. Sed Rura queruntur
Orba parente suo; jacet arbor plurima passim
Eruta, vel solitos neglecta referre recusat
Jamdudum fructus: steriles dominantur avenæ,
Et tribuli: vites ulmis hæerere maritis
Vix possunt, riuosque sibi prata arida rivos
Exposcunt frustra: limo defecta palustri
Jugera, conclusæ fossæ, nec inutilis humor
Defluit e sulcis. Fures, quæ pascant honestos,

Et

Et sanctos fatis ignaro, latet aurea messis
Copia per varios belle decerpta maniplos.
Mitto alia, atque alia extremam paritura brevi jam
Perniciem campis, Domino credente, sibi que
Pollicito montes auri.

Mis. Mera somnia.

Phil. Vellem

Somnia vana forent, oculis quæ nuper ego istis
Vidi illô adveniens. O rus! o damna! malæque
Agrorum pestes! Vix credas. Visito campos,
Misagri, primoque tibi nisi palleat illic
Aspectu rerum facies perculsa, sit agris
Illa ruina meis, sis falso infensus amico
Tute mihi.

Mis. Europæ visis regionibus amplæ,
Rus quoque (nam cogis) veniam, sed sospite semper
Nobilitatis honore meæ.

Phil. Spectacula videbis
Horrida.

Mis. Desertam tellurem, atque omnia flammâ
Depopulata, vorata, absorptaque prorsus.

Phil. Amice,
Arcam consule, num reditûs ea sumptibus æquos,
Ceu quondam, accipiat.

Mis. Quid mî, si nobilis omnes
Vita minore nihil sumptu mihi vivitur annos?

Phil. Vivitur: at faber, & futor, mercator, & illi,
Quos nosti, & quorum non est occulta querela,
Limina sæpe terunt.

Mis. Gens importuna, proculque

7

Pel-

Pellenda :

Phil. Et merces illis, quæ justa, neganda

Insuper.

Mis. Haudquaquam; opportuno tempore cunctis
Debita persolvam.

Phil. Vanis cum nobile pectus
Nunc miseri tentant precibus, nunc ubere fletu,
Nunc irâ frustra, dictisque minantibus urgent,
Omnibus & diris.

Mis. Audacis murmura linguæ
Nil moror, & nummi mihi sunt, & solvere possum.
Hoc fatis.

Phil. Accipio. Verum hæc, & talia multa
Illustri fugienda Viro, probrosaque damna
Nobilitas tibi, Misagri, male cognita portat,
Et nova portabit, nî certa industria crebro
Urbis amatorem lentum sua mittat in arva.
Rumpe age, rumpe moras tandem, nec rusticus esse,
Qua licet, horrescas.

Mis. Quid tum?

Phil. Tibi Censuræ abibit
Omnis, & ingenuis exclusus Coetibus ipse
Pauper, inopsque, miserque tuæ pro nomine stirpis
Opprobrium accipies, & proculcata protervis
Nobilitas pedibus cunctorum Fabula fiet,
Et lusus.

Mis. Min' tu istud ais, cui divite cornu
Copia fundit opes?

Phil. Tibi dico, & præscius ante
Vaticinor.

Mis.

Mis. Vatem haud timeo .

Phil. Sed plura tuorum
Nota Exempla docent passim misera, quid ipsum
Te maneat tandem .

Mis. Agnosco, victumque tuis me
Jam dictis fateor tentantibus intima. Cedo,
Et cras in Villam simul ibimus. Omnia tecum
Instrumenta, boves lustrabo, operumque labores,
Et plantas, terræque genus, fontesque colonos;
Et cultûs præcepta boni dabis ipse magister
Optima .

Phil. Sincero certe me utêris amico,
Et Decoris memori semper .

Mis. Quam gratiam habebo,
Et referam tibi, Philagri dulcissime, tantis
Dignam pro meritis?

Phil. Istam. Tua prædia visas
Sæpius, atque tuis contempti Ruris amorem
Inspires Natis .

Mis. Immo omnibus inspirabo
Ingenuis pariter, si quos Incuria talis
Occupat .

Phil. Et terræ cultores?

Mis. Nobilitatis
Esse meæ credam fulcimina prima, nec illis
Deesse sinam quidquam, curent quo lætius agros .

Phil. Quid si Urbs te alliciat rursus?

Mis. Data tempore carpam
Munera, quin noceant .

Phil. Alio si Exempla vocent te,
Quid

Quid facias?

Mis. Mihi visa fatis, perspectaque,

Phil. Factum

Ex urbano aliquis forsan te dicat agrestem.

Mis. Agrestem dicat, dum sit mihi Census ab agris.

Phil. Nobilitas nummorum igitur tibi quæritur una.

Mis. Nobilitas, quæ re, non solum sanguine constat.

Phil. Sis felix, reparetque tuos Cura inclyta campos.

Mis. Sis mihi tu rerum custos, tutorque mearum.

*Dialogus inter Philochroum Pictorem, & Polyphantem
Poetam de Coloribus Picturæ, & Poeseos.*

Phil. CÆlicolis grates. Polyphantem visere tandem
Post annum optanti fas est.

Pol. Fas dulcis amici

Mî quoque posse frui vultu, dictisque doceri.

Phil. Quæ tantæ tenuere moræ? quæve invida Vatem
Pictori Sors eripuit?

Pol. Studia alta.

Phil. Sophorum

Magnorum credo.

Pol. Quidni? Mysteria nunquid

Naturæ interdicta mihi, quia carmina pango?

Phil. Fors etiam.

Pol. Nobis nulla hinc Imitatio pendet

Scilicet, & vobis pariter pictoribus.

Phil. Isthuc

Sat novi. Verum nobis haud summa necesse

Scandere sublimis fastigia Philosophiæ.

Obla-

Oblatam fatis est oculo lustrare patentis
Naturæ faciem, quæ sistitur obvia.

Pol. Pulcre.

Sed mage quo noris, res hoc mage pinxeris ipsas.

Phil. Lux fatis una mihi, quam sol, & sidera circum
Alternis spargunt vicibus: Lux una colores
Sufficit omnigenos Arti: spirare tabellas
Hac unâ videas.

Pol. Melius spirare sed ipse
Posse reor, partes si se Natura per omnes
Conspicuam, nudamque tibi se tradat.

Phil. Opinor,
Artifici Natura Deo quæ cognita soli,
Vestra statim posito velamine jussa capeffet
Omnimodis. Luce utamur, quæ pertinet ad nos,
Quodque aperit nobis imitandum, reddere certâ
Arte laboremus. Satis hoc.

Pol. Satis esse poetæ
Haudquaquam pote, qui vulgo secernier imo
Postulat, atque virum vivus volitare per ora.

Phil. Quo mihi pictori doctrinæ grandia vestræ
Semina, si vivis res quasque coloribus æque,
Ac vobis simulare datum, visûsque tenêre?

Pol. Tune tibi tantum fumus, certare Poetæ
Ut nihil addubites, & millibus agmina rerum
Undique imaginibus flammata laceffere Pictor?

Phil. Nil dubito, fidenſque mihi te provoco Vatem,
Nativasque coloris opes opponere fictis
Audeo.

Pol. Ne facias, oro, neu vincere fortem

Imparibus tentes armis. Pictura loquentem
Muta petat?

Phil. Mutam dicis, quæ dædala cuiquam
Intellectâ oculos linguâ pertentat hiantes?

Pol. Quæ lingua est tanti?

Phil. Quam mixtio lucis, & umbræ
Suscitat ad varios motûs, habitûsque notandos
Formarum, quales Natura vel ipsa referret.

Pol. Nempe superficies, quam trita, subactaque vobis
Materies format.

Phil. Ratio tamen ista colorum
Paucorum speciosa ipsi miracula Vati
Sæpe offert, tumidosque premit sub pectore fastûs.

Pol. Nimirum. Sed Philochroi manus inclyta vellem
Magnum aliquid cupido Polyphanti pingeret.

Phil. Eja,
Ipse jube, quod vis, pingi.

Pol. Mihi sistito in atrâ
Nocte viatorem (*) per inhospita lustra trementi
Errantem gressu.

Phil. Quid mî?

Pol. Nil hoc tibi sane
Magno pictori. Mediis sed, quæso, tenêbris
Quî cernatur homo? quî monstres ipse vagantem,
Et trepidum?

Phil. Suus est etiam rebus color istis,
Et motus.

Pol.

(*) Vide Somnium Ode Anacreonticâ superius expressum, p. 152.

Pol. Luclantem ergo, ramosque vibrantes
Sæpe repulsantem pinges, atque aspera saxa
Labentem super.

Phil. Ostendam.

Pol. Si paucula visis
Spectator bonus addidero. Nî forte sonorem
Monstrorum varium in silvâ, qui percutit aures
Illius miseri, quoque possis reddere, quique
Cor pavor exagitet, vel quasset anhelitus artûs.

Phil. Percussum monstrabo hominem, lassumque, Deumque
Ore, manu, atque oculis ardentibus implorantem.

Pol. Egregiam plane speciem! Verum ipse viai
Languore oppressum cupio mihi sistier altæ
Pendulum in abrupto rupis, mersumque sopore,
Atque umbrâ, ignarumque voraginis infinito
Ante patefcentis tractu. Quid, maxime Pictor,
Expedies tandem?

Phil. Pallens dabit omnia vultus,
Et stupido par, & vasti nova forma barâthri.

Pol. Surgentem dabis ipse hydram, qui sibilet asper,
Atque minax levâ; dextrâ dabis ipse cruentum
Parte Urfum, simul optati prænuntia Solis
Aurora exoritur vigilanti, seque tuenti
Denique.

Phil. Pingam hirtis inopino horrore capillis
Subrectam formam, & mutam.

Pol. Sunt omnia vobis
Muta etenim.

Phil. Videas immotum monstra paventi
Aspectare oculo, letique in imagine fixum

Crudeli.

Pol. Rupem dilapsus ipse videbo
Monstris illum etiam fatalem linquere, sequere
Vix sibi credentem lugubri exsolvere silvâ.
Pinge age, quid cessas?

Phil. Quid pingam talia, quæ vix
Jam late porrecta Urbis capit area nostræ?

Pol. Singula ne cures. Turbati pingito solum
Os hominis varium, atque habitum, fluctûsque perenni
Miscentes ægrum alternis velut agmine pectus
Prospectu sollers uno, conjunctaque cuncta
Da lustrare simul.

Phil. Titianus, Paulus, & ipse
Urbinas tantum artifici se posse negassent
Ingenio, mixtisque coloribus. Addita cuique
Lex Arti, certusque modus, nec plura simul quit
Exprimere in telâ sibi succedentia Pictor.

Pol. Nec, nisi tranquillas, & inertes, is potis unquam
Pingere res, primo quas dudum vidit in actu.

Phil. Quid tum? Visuntur nostræ tamen, atque placent res.

Pol. Contentus paucis oculus; Mens vivida contra
Infinita petit stimulante cupidine.

Phil. Vestris
Commentis solum satianda, explendaque prorsus.

Pol. Nempe. Quis e vobis Naturæ momina quæque
Colligit, & sequitur, miscet, variatque, novatque,
Ut vates, mutans loca, tempora, & illa recludens,
Quæ sensûs omnes fugiunt?

Phil. Vera omnia, sed mi
„ Segnius irritant animum demissa per aures,
„ Quam

„ Quam quæ sunt oculis subjecta fidelibus „.

Pol. Hoc est,

Si res ipsa tibi præsens, non ejus imago
Ficta reponatur. Non hîc Natura, sed Artis
Spectanda est virtus nostræ.

Phil. Spectanda colorum
Gratia, quæ rebus melius respondeat ipsis,
Et sensum capiat.

Pol. Verborum signa colores
Æquiparant vestros, vulgoque poetica spectra
Picturis magis alliciunt.

Phil. Simulamina forsan,
Queis vos incautis illudere sæpe soletis
Mentibus.

Pol. Illudunt Vates, qui visa per Orbem
Late collustrant simul omnia, & omnia miris
Exhilarant formis?

Phil. Lux vestra intrinsecus omnis
Cuncta agit.

Pol. Ergo vias omnes, latebrasque Animai
Explorare valet.

Phil. Valeat. Sed sensilis omnes
Lux rapit, atque oculis impervia promit, & offert
Externâ in facie.

Pol. Quantum divina Poesis?

Phil. Nimirum, quantum satis est.

Pol. Sed nocte profundâ
Luminibus plane amotis quid vestra videndum
Exponet Pictura mihi?

Phil. Quod luce tueri

Exor-

Exortâ licet attonito.

Pol. Magis ipse stuperem,
Si tua, quando libet, ceu nostra, videnda paterent.

Phil. Absurdum petis, & formas, quas luminis usus
Protulit, obductâ temere conquiris in umbrâ.

Pol. Nil ultra posco, si quæ spectacula vates
Monstraro, cunctis præsentia nocte, dieque
Esse queant.

Phil. Satis hocce tibi?

Pol. Simul omnia jungas,
Quæ dixi.

Phil. Pictura tamen se lumine eodem
Naturæ adjutam jactat, quo magna Poesis.

Pol. Quis dubitet?

Phil. Sumus ergo pares.

Pol. Cognoscat uterque
Diffimiles Artis vires, atque æmulus instet
Ardenti studio, atque opibus sibi quisque paratis
Alter in alterius descendere victor honores.

Phil. Rem sapiens tu tangis acu. Nam semita nobis
Sit dispar quamvis, tamen illuc utraque fertur,
Quo mage pulcra suum pandit Natura decorem.

Dialogus de levanda pauperum inopia, inter Peniam Ma-
tronam Nobilem, spoliata bonis in terræmotu
Calabriæ, & Plutum Virum pariter Nobi-
lem divitiis maximis abundantem.

Pen. ANte tuos peregrina pedes, ignotaque, Plute,
Poscit opem mulier.

Plut.

Plut.

Quæ tu?

Pen.

Sum femina luctu

Perdita, inopsque nimis.

Plut.

Patriâ cur ipsa relicta

Hanc Urbem accessisti?

Pen.

Quia Patria cogit abire

Nostra inopes.

Plut.

Factum bene. Inertia tollitur omnis

Hoc pacto.

Pen.

Est aliud quiddam.

Plut.

Quid?

Pen.

Patria pauper

Facta suos nutrire nequit. Sat nota Sicanæ

Pernicies Terræ. Venio inde, atque ultima tento

Fortunæ in vobis. Ah tu ne sperne vagantem,

Mîque adsis, oro.

Plut.

Cape nummum argenteum, & ito.

Pen.

Me miseram propius videas.

Plut.

Sat cognita vestri

Vasritia est generis. Procul hinc, procul ito, tuisque

Numen amans adsit votis, & sospitet ultro

Indignam quamvis.

Pen.

Dignam sat fecit, ad unum

Cum misit Plutum.

Plut.

Credo.

Pen.

Te præbuit illud

Nempe mihi, quia tute potes solarier ægram

Munificâ lætus dextrâ.

Plut.

Tibi scrinia pandam

Scilicet, atque omnes thesauros. Ito, nec ultra

Esto

Esto molesta mihi: nil do, nil amplius. Audin'?

Clare iterum, atque iterum dico: frustra omnia: vade.

Pen. Plute, feras; nam pauca peto. Mihi munera egenæ
Maxima erunt, quæ pauca dabis. Da, Plute, precor te.

Plut. Nil do. Si cunctis dare vellem pauperibus quid,
Exhauriretur plenus mihi sacculus auro,
Quotquot eunt horæ, & vobis locupletibus ipse
Ipse brevi dives fierem pauperrimus. Ito,
Importuna.

Pen. Graves, quæso, quæ flebiliter mi
Discruciant animum curæ, quæ pectora pulsant;
Ausculta bonus, & facilis, neu despice pressi
Cordis amaritiem. Calabris elapsa ruinis,
Quæ sponsum pressere meum, pressere puellas,
Cum nato huc tenero vëni, simul orba marito,
Atque bonis. Succurre mihi, natoque; potes nam
Angores lenire (velis tantummodo) nostros
Solutus tu. Nemo in totâ te ditior urbe est,
Cui doni Dator omnigeni concessit abunde
Spargere opes, quôcumque libet.

Plut. Labor omnia vincit
Improbis. Insta operi, bona mater, & ilicet omnis
Victa labore, tibi, & puero discedet egestas.

Pen. Femina non humilis deducta ab origine gentis,
Femina non culpâ, sed sorte miserrima iniquâ,
Plebejas artes, plebeja ut femina, tractet?
Dedecet, atque pudet. Lacrymis his credito, Plute,
Quæ ora, sinûsque rigant manantes.

Plut. Sæpius astu
Credulitas quæsitâ juvat.

Pen.

Pen. Juvet illa; quid ergo?

Num falso queror, & genibus pudibunda tuis me
Advolvero misere simul, & mendacia fingo?

Vos testes, Superi, mihi sitis, tuque, supreme
Arbiter.

Plut. Hæc vestræ sunt instrumenta querelæ
Omnibus; his stultos emungitis artibus, & vos
Pascitis hinc adeo belle, lauteque sine ullo
Pectoris anxiferi morfu, cerebrique labore.

Pen. Arguis immerito tu me. Nam femina Vulgo
Altior haud sequitur notæ vestigia fraudis.
Me miseram fateor, quia sum; nec fallere quemquam;
Si cupiam, possim, aut fictos componere casus.
Sentires utinam, quo mens mihi fluctuat æstu!

Plut. Dic age.

Pen. Flere libet potius, quam dicere.

Plut. Narra.

Pen. Non ullum hospitium, non vilis stragula lecti,
Non puero cibus ullus adest me sæpe vocanti,
Et mea perpetuo quassanti viscera fletu.

Destituor pannis, pædore involvor, & omnes
Pœnarum facies video.

Plut. Te Plutus & ipse
Versutam videt esse satis, satis esse paratam
Occultos versare dolos.

Pen. Si cernere posses,
Mi Plute, hanc animam, si tali in tempore temet
Felicem posses paullisper sistere, matrem,
Et sobolem innocuam non jam tu nummulo, at omni
Auxilio velles relevare.

Plut.

Plut.

Sagacior ulla

Haud unquam in terris alias mihi femina visa,
Quæ corda omnigenis pertentet motibus, & se
Blanditer insinuet. Me tu prope vincis. Abito,
Femina; lude alios, non me.

Pen.

Quî vivere possum,

Nî fiam supplex, nî plenos divitiarum,
Et te præ cunctis adeam? Succurre labanti,
Plute, supervacuis opibus, meque eripe tandem
Errantem, afflictam nimium, mortique propinquam
Casibus horrendis, desperatoque dolori.

Plut.

Sume decem drachmas auri, quas porrigo. Plures
Haudquaquam possum. Satis hæ.

Pen.

Sum grata, tibi que

Majores ita justus opes Deus ingerat, & te
Fortunet magis, atque magis. Sed perface, Plute,
Sanctum opus omnino.

Plut.

Nondum contenta? quid ultra

Expetis? anne domum, Mulier, victumque perenne
Ipse tibi, natoque parem?

Pen.

Me cogit, id ipsum

Ut te, Plute, rogem, præsens, venturaque egestas
Scilicet. Ah patris, sine, nomine, Plute, vocem te,
Imploremque effusâ animâ. Quis dives opum, quis
Esse potest te, Plute, magis mihi commodus, & qui
Sentiat ærumnas miserorum plenius omnes,
Et minimo valeat sine damno porgere large,
Quantumcunque opus est? Nati miserere, meique,
Obsecro, & eximiis factum simul addito factis
Hocce tuis.

Plut.

Plut.

Puëri centum, famulæque per ædem;
Lecticæ, currûs, & equi, dapibusque superbæ
Regificis mensæ; vestes radiante micantes
Argento, atque auro, & gemmis, multoque coempti
Musica sæpe mihi pretio modulamina cantûs,
Et villæ hospitibus plenæ, & mutanda supellex
Tota subinde domûs, ut culti gratia Sæcli,
Mosque recens fieri jubet haud violabilis, ista,
Ista satis magnum, factio velut agmine, turbant,
Dilacerantque satis Censum. Vin', femina, tu mî,
Fortunisque meis aliud nunc addere vulnus?

Pen.

Non vulnus, mihi crede, istud, sed gloria, Plute, est
Index magnanimi cordis, clarisque coruscum
Civibus exemplum. Quid tantas tantulus inter
Divitias sumptus, quo pauper femina, & infans
Haud turpem degant vitam sub paupere tecto?
Non ego conspicuis ornari vestibus opto,
Qualibus indutam vidit me Patria nuper.
Simplex mundities sat mî; nec postulo currum,
Quo, velut ante, ferar totam spectanda per urbem;
Ipsa nec ancillas quæro, quæ jussa capeffant
Multivolæ ad nutum Dominæ, nec splendida cœnæ
Fercula. Sint aliis isthæc, queis ridet amico
Sors vultu. Me ferre decet, quod provida amantis
Numinis obtulerit, & Pluti dextera.

Plut.

Vade.

Vicisti, & veris, Mulier, mihi pectora dictis
Tentasti nimis, & penitus. Quis talia, duro
Nî crudus plane structas adamante medullas
Ille gerat, possit sine sensu audire, tibi que

In-

Ingenuæ, & pueri lacrymis non omnia præsens
Sufficere? In nobis Deus est, & debita vere
Pauperibus jubet ille dari sua munera. Plutus
Ergo suam, Matrona, domum tibi protinus offert,
Et soboli. Fer læta pedem, quâ dulcis in omnes
Vita tibi ducenda annos, securaque restat.

Pen. Plute, mihi valeas semper, vigeasque recenti
Flore ævi.

Plut. Benefacta tibi sit plura merenti
Ponere.

Pen. Felicem post tot discrimina, Plute,
Fecisti nimis.

Plut. Ancillæ, puerique ministri
Sint tibi; sint currûs, ridentis & otia Villæ.
Plura petis? Sint plura tibi.

Pen. Vix gaudia corde
Tanta fero, vix ipsa animi sum compos ab atro
Funere cælestes subito deducta sub auras.
Ulterius ne, Nate, fleas. Te Plutus adoptat
Dives, & afflictæ reddit sua commoda Matri.

*Dialogus inter Philodoxum, & Sophronium litteratos
homines, quorum primus falsa Mode-
stia, alter vera delectatur.*

Phil. ET vacuus circum locus est, & dulcibus aptus
Colloquiis. Quæ Sophronio res bellula surgit
Hæc inter silvas solis gustanda?

Soph. Nihil mi
Sat dignum, Philodoxe, tuis nunc auribus.

Phil.

Phil.

Ede,

Ede aliquid. Semper dignum sapiente, bonoque
Illud erit, quodcumque dabis.

Soph.

Tu præcipe, quæso,

Tu potius melior. Nam mi bene conscius ipse
Aufcultare libenter amo.

Phil.

Nimis ipse modestus,

Et timidus. Quid multiplices abscondis inique
Mentis opes? Doctum generosa Modestia pectus,
Non abjecta decet.

Soph.

Credo. Sed maxima, fodes,

Quis vilis Virtus? quis vilis fiat ob illam
E doctis unus, qui in se descendit, & æquo
Cuncta legens oculo, quam sit sibi curta supellex
Perspicit, ac sentit vere, justusque fatetur?
Anne alia est isti diversa Modestia vobis?

Phil.

Doctis digna viris, decoris studiosa, sagaxque
Omnimodis.

Soph.

Miror. Simplex, & candida semper

Credita mi Virtus isthæc, hoc altior, imo
Quo magis ipsa loco se deprimit.

Phil.

Abjice temet,

Quantum vis, hominem dum tu simul esse scias te,
Neve tuas, quas intus habes, pro tempore dotes
Abjurare velis stulte.

Soph.

Bona paucula, quæ mi

Concessit Cælum, gratus cognosco, sed ipse
Haud quæram inde mihi furtivæ præmia laudis
A Vulgo, & pueris.

Phil.

Celata Scientia nil est,

f

The-

Thesauro par occulto, quem plurimâ clavis
Nil profecturum cuiquam male sedula claudit.

Soph. Non ego merce tuâ, utilitas si publica poscat,
Defraudare alios volo te, sed pellere fumum
Gloriolæ, & dempto tua porgere munera fuko.

Phil. Quo fuko?

Soph. Falsâ quo Vos sub imagine sæpe
Luditis incautos.

Phil. Nos ludimus?

Soph. Arte modesti

Polletis variâ. Satis hoc: nil amplius addo.

Phil. Turbatus iudex tibi talia fingis, & omnes
Insimulas temere, quasi nulla Modestia nostris
Cordibus infideat.

Soph. Veros, sanctosque, modestosque
Haud equidem violem, quales miramur in Urbe
Hac nostrâ, & quales merito celebramus honore.

Phil. Quis non agnoscat tam splendida lumina? quis non
Suspiciat?

Soph. Novi, & veneror. Sed & Ordinis ipse
Vestri non paucos aliis reor urbibus esse,
Qui tales simulent belle, & capita alta ferentes
Interius, monstrent oculis Virtutis honestam
Sinceræ speciem.

Phil. Quid tu penetralia cordis
Inspicere, & sensûs audes efferre sub auras
Arcanos hominum? Virtus in fronte renidet,
Et se luce suâ signat. Quid poscimus ultra
Insensi, & stulti?

Soph. Solida, incorrupta, forisque,

At-

Atque domi, & cunctis eadem mihi quæritur horis,
Et constans Virtus.

Phil. Nimirum Stoica plane.

Soph. Vera mihi ante oculos, non Stoica; vera coruscat
Illa hominis se se, atque alios noscentis, & ultro
Cedentis quoque, nec semper sua dicta putantis
Esse aliquid magnum.

Phil. Doctrinæ dona præaltæ
Ignorata gerat sapiens, stultisque parem se
Efficiat major? Non sat componere vultum
Cautius, atque habitum, verbisque repellere laudes
Sponte datas, meritumque decus?

Soph. Captare sed ipso
Hoc magis; & dicto siquis te læserit uno,
Illico turbari, & tacitum mutare modesti
Formam hominis; vel vulnificâ male tangere linguâ
Audacem, risu vel despectare maligno.
Hic contemptus honos; sunt hæc fastigia vestræ
Virtutis.

Phil. Stulto quis non respondeat? Istihuc
Cognitio jubet ipsa sui, cogitque tacere
Ignaros coram Sapientibus. Ipsi etiam Nos
Nostrorum similes cum cernimus, ore tacemus
Sæpe verecundo.

Soph. Præclara silentia vero,
Quando vos inopes aliena Scientia terret,
Et mutos facit.

Phil. Insignes veneramur.

Soph. Et illos
Carpitis absentes, & deridetis amoëni

Devoti gregis in medio.

Phil.

Deprendere nævos

Quis vetet eximiis insperfos mentibus?

Soph.

Immo

Dilacerare omnes furtim datur ampla potestas
Ingenii foetus, ne quis te clarior illa
Despectæ tibi furripiat compendia Famæ.

Phil.

Falso. Laudamus quoque nos laudanda, nec ulli
Abnuimus, quæ summa nitent. Laus debita cuique
Conveniens meritis, nec gentis opinio mendax
Doctum ex ignaro faciet, cæloque locabit
Indignum.

Soph.

Fulgor vos urit splendidus ille
Scilicet. At fautor quicumque, & dotibus impar
Vestris sunt magni, si vos juraverit unus
Majores longe cunctis, & mulserit alter
Multipotente vicens aurâ. Quin magnus & ille est,
Laude pari acceptum laudis qui pensat honorem.

Phil.

Invida tu censes adeo præcordia docti
Ordinis, injusto claros ut deprimat ausu?
Nosque adeo miseros, empto ut fulcimine nostræ
Sustentemus opus Doctrinæ?

Soph.

Ducitis ad vos

Obsequio solum multos, mollive favore,
Aut hamo aurato; donatis opuscula, ut acri
Præstantes naso fileant, & nomen adorent
Vulgares Animæ; promittitis omnia posthac
Majora, & Sæcli quæ sint mage consona votis,
Sed nunquam lucem visura.

Phil.

Modestia nempe

Nos

Nos cohibet quandoque pudens, & scrinia multis
Divitiis cumulata premit.

Soph. Placanda nocentis
Dextera Censoris, firmandi munere amici,
Ut faveant magis, & Vulgus radiante per ævum
Promisso implendum.

Phil. Doctrinæ semina large
Spargenda ignaris mortalibus.

Soph. Et Criticæ vis
Auctoris vibrata manu sub nomine ficto
Verberet errores, Liber ut magis incitet ardens
Emptoris studium, atque hostes deludat hiantes.

Phil. Anne modestus Homo nequeat sua credere luci,
Et vitiis simul inde suis indicere bellum
Ipse prior?

Soph. Lapsûs certe de more minores,
Atque illas solum vos culpas promitis, omnes
Quas norunt; umbrâ reliquæ occultantur opacâ.
Jactatis potius doctæ commercia gentis,
Nomina magna Virûm, libros hinc inde petitos,
Vel dono missos; laudes persæpe modeste
Inferitis posito sermoni, & scire jubetis
Cunctos quidquid habet plutei custodia vestri.
Ista placent vobis: placet ista Modestia læta,
Censuræ impatiens omnis, justique pudoris
Inscia.

Phil. Sola placent quæ sunt humana.

Soph. Modestis
Indigna.

Phil. Indignum quod turpe.

Soph. Et turpe levari
Oppressis aliis.

Phil. Stultos urgemus.

Soph. Ut ipsi
Regnetis soli.

Phil. Ut regnet Sapientia.

Soph. Plena
Vento, detestata bonis, nullique ferenda.

*Dialogus inter Encratem, & Orgophilum, quorum
primus pravis Cupiditatibus inimicus, alter
autem amicus iisdem est.*

Encr. **O**Rgophilus quid noster agit? quo flamine pulsus
Huc nobis? fatis ille valens, fatis ille beatus?

Org. Nil pote forte meâ melius, nil lætius esse.

Encr. Gratulor, & sortem cupio tibi semper amicam,
Qua licet, in vario nostræ certamine Vitæ.

Org. Quod tu certamen tibi fingis, ubi omnia rident
Undique læta Homini circum?

Encr. Certamen in ipso
Est Homine, atque animi surgit, miscetque tumultûs
In medio nostri.

Org. Quæ prælia tanta, vel hostes
Hoc pectus turbare queant?

Encr. Malefana Cupido
Plurima, quæ mentes a Recti tramite pulsat,
Et rapit in præceps, nî prompta insurgat, & ausûs
Comprimat exleges Ratio.

Org.

Org. Timor iste pusillas,
Et viles habet usque animas. Securus abibit,
Qui victas dat sponte manûs, sequiturque volentis
Naturæ motûs.

Encr. Naturæ scilicet illos
Corruptæ, effrænæ, fas abrumpentis & omne,
Et quidquid sancti in terris colit integra Virtus.

Org. Naturam sequor, & sanctos vos esse libenter
Interea sino, dum liceat mî vivere plane
More meo.

Encr. Sed more Hominis Ratione valentis,
Credo, non bruti.

Org. Volo dulcem vivere vitam,
Non vestram rigidam, austeram, plenamque laboris,
Et curæ. Pugnas inter tu, stulte, perennes
Vivere vis Hominem? fragili præcordia cretâ
Usque adeo tu dura putas, ut fortiter hostis
Omnigeni contra incurfûs, irasque minantes
Stare queant? Nimis æger Homo, nimis ille caducis
Viribus, atque animo.

Encr. Non vis, sed vera voluntas
Deest, quæ falsam prætexit debilitatem.
Anne Homo, quod primâ sit luce minutus, & illâ
Arbitrii quassâ jam libertate labascet,
Idcirco invalidus factus? Minus inde paratus
Ad pugnam? Vires olli non usque ministrat
Ordinis æterni Ratio fidissima custos,
Militiæque comes duris interrita rebus?
Audendum solum: Ratio dabit omnia fausta.

Org. Pugnanti nî mille forent obstacula circum,

Et fortes premerent nîsûs, mentisque vigorem.

O labor! o æstûs magni, angoresque profundis

Acti visceribus! Quis par obsistere acerbæ

Curarum moli tantarum? Celsa Sophorum

Si labat ipsa etiam Virtus, simul orta Cupido

Convocat instructas acies, quid proderit unquam

Pugnæ Lux mentis metuendi in pulvere campi?

Encr. Nil certe, nisi pellatur blandissima culpæ

Actutum Species, quæ Veri fulgur inumbrat.

Sit grave Consilium, Ratio sine fraude, volensque

Certare: & turpes subito tibi terga phalangas

Vertere conspicias.

Org.

Quid si male subdolus oris

Feminei Decor occurrat, sensûsque, animamque

Militis affectet?

Encr.

Fuge protinus impiger hostem,

Et longe.

Org.

Fuga dura nimis, cordique molesta.

Nam quis blanditias fugere illas possit, & intus

Odisse inserpente sibi per membra veneno?

Encr.

Non pudor ante oculos tibi sit, non candida Honestas,

Quæ Brutis Hominem secernit, & integra puris

Pectora deliciis mulcet? Convertite beantem

Numinis in vultum correpti incendia cordis,

Teque viro digni satia dulcedine pastûs.

Sic tibi, sic vincendus Amor.

Org.

Sed vincere flammæ

Vindictæ celeris, si quis me læserit acri

Verbo, vel facto audaci, quî denique possum?

Encr.

Principiis obstare decet, tenuisque favillas

Dis-

Difflare, & pugnae teneris assuescere ab annis
Venturae. Sic Ira cadit, motusque reguntur
Indociles.

Org. Si nulla mihi fors fulserit olim
Ars belli, quid tum faciam, cum saeva repente
Hora vocat?

Encl. Cessa paulum, tecumque voluta,
Quod Facti genus incipias, quique inde resurgat
Exitus.

Org. Ira brevis furor est. Quis flectere euntem
Audeat?

Encl. Imperitans Ratio, tibi sistere velox
Irati mala coepta hominis, subitamque ruinam.

Org. Sed nimium gravis insultus, nec ferre inimicum
Mi licet illustri vilem.

Encl. De semine vili
Nascimur una omnes pariter. Quae injuria porro
Sit tanti, ut doleas? Est jure inflicta? Silentii
Definet. Immerito tibi contigit? Obruet hostem
Infami per saecula probro. Te Gloria cinget
Hoc mage, quo injustos mage tute induleris ausus.

Org. Sunt bona, quae narras, & succi plena, sed illa
Tam bona tranquillis praeepta, Cupidinis aurâ
Flante, quid illa valent? Carum transfixit Amicum
Magnus Alexander, licet alti multa bibisset
Dicta Viri; neque praecipitem de corde furorem
Regnandi excussit. Vasti non ambitus Orbis
Ardenti fatis, & lacrymae cecidere dolenti
Haud alios sibi vincendos existere Mundos.
I nunc, & tales quoque motus comprime.

Encl.

Encr.

Cæcis

Quis lumen reddat sua damna volentibus? Illic
Consuetudo animum pravos firmavit ad actûs,
Atque in Naturam vertit Ratione carentem.

Org. Sunt igitur motûs aliqui, queis nulla domandis
Sit spes.

Encr.

Hæc etiam teterrima monstra domari,
Et sterni possunt.

Org.

Quibus armis?

Encr.

Lumine Veri,

Et Recti formâ.

Org.

Torrentem brachia contra
Tendere tute jubes, firmamque avellere quercum
Sedibus antiquis radicitus. Omnia frustra,
Crede mihi.

Encr.

At leti funesto in limine tandem
Pellæus Juvenis sensit sua somnia, & uno
Ambitionis opes discerpi turbine vidit.
Lectus Alexandri non unus sufficit, & te
Ambitione laborantem, iratumve coercet,
Ac monet, ut sapias ipsi tibi? Collige temet,
Unde & cumque Cupido instet, cape fervidus arma,
Quæ varia in varios Ratio tibi suppetit usûs.

Org.

Despiciam dotes, quas mî Natura benigna
Concessit, laudesque omnes, plausûsque repellam,
Et stupidi condar tenebris, & nocte popelli?

Encr.

Descende, & noris qui sis, quo munere talis;
Et tegat acceptas sincera Modestia dotes.

Org.

Infandos quoque, credo, voles compescere morsûs,
Cum ferus oppressæ cruciat dolor intima Mentis,
Nul-

Nullaque lætitiæ spes fulget.

Encr.

Nempe. Dolorem

Mitigat invicti patientia pectoris omnem.

Si summus, cadet ille brevi; si parvus, amico

Lactabit miserum venturæ nectare Sortis.

Org.

At Mortis facies illa horrida, & antra sepulcri

Certe animum quatient, cogentque recedere ab altâ
Virtute.

Encr.

Immo magis requies vicina laborum,

Et merces dabit impavidum.

Org.

Sed læta futuri

Sors latet, & justâ quemvis formidine terret.

Encr.

Præcipue, quibus est omnis quæsitâ Voluptas

Dulcis, & ardentes ad crimina quælibet æstûs

Incubuerunt omnes Animæ, motûsque rebelles.

Nam quid formident alii sibi tempore in illo,

Hostibus usque boni qui pugnare subactis?

Org.

Quid nos? Æternum cruciabimur?

Encr.

Impia facta

Quid maneant aliud?

Org.

Blando Mens percita motu

Quæ rea, si cedit?

Encr.

Ratio quia clamitat intus.

Org.

At fragiles sumus, & cæci.

Encr.

Dat Numen ab alto

Et jubar, & vires.

Org.

Quis tot certamina vincat?

Encr.

Vincet Amor Cæli, vincet robusta Voluntas.

Dia-

*Dialogus inter Psychologum, & Psychomachum, quorum
primus futuram Vitam ante oculos semper
habet, alter vero nullam esse cum
Epicuro sentit.*

Psychom. Quanta illustrati, quanta est Sapiencia Sæcli!
Vivitur omnimodis feliciter: omnia spirant
Delicias, libertatem.

Psychol. Sat credo. Triumphum
Cunctorum video vitiorum: audacia frontem
Libera jam tollit: jam Fas abrumpitur omne.

Psychom. At secura quies regnat.

Psychol. Secura futuri,
Ne quid præsentis fors turbet gaudia Vitæ.

Psychom. Quo ventura mihi, si funere deperit omnis
Turba Voluptatum?

Psychol. Sic negligis immortalem
Formam Animæ, tibi quam dius spiravit amico
Ore Amor in pectus? Nec contemplatio Doni
Simplicis hujus habet totum, cogitque perenni
Præmia, vel pœnas post funus volvere curâ?

Psychom. Æternis inhiare bonis, iramve timere
Judicis est æquum, pulcrumque, atque utile porro,
Nî fallax æternæ Animæ nos captet imago.

Psychol. Relligio, & Ratio, populi Consensus & omnis
Sat certis lucent signis, Animæque recludunt
Immortale decus.

Psychom. Docet immortale, jubetque
Vestra Fides cunctos id credere. Sed mihi (sanctâ
Paul-

Paullisper reticente Fidē si dicere fas est)
Tota Animæ natura altis immerſa tenēbris
Eſſe videtur, & omnino ſuperare caducas
Humanæ vires Mentis, viſūſque Sophorum
Ludere cunctorum.

Psychol.

Sic myſtica viſ Animai

Eſt tibi? Sic oculos nigror invidus obruit omnes,
Ne ſolam ſaltem dignoſcere ſimplicitatem
Materiæ expertem poſſint? Sic turba Sophorum
Plebeî generis, buccâ quæ tollitur amplâ,
Et tribus, aut quatuor conſtat de ſæce Epicuri,
Abripuit ſenſûs, ut dogmata delirantum
Impia, ſtulta bibas, nec mâlis pectore puro
Credere Ariſtoteli magno, ſummoque Platoni,
Arpinique Sopho, queis incorrupta, ſuique
Fons Anima eſt motûs, ſimplexq., æternaq., & ipſi
Aſſimilata Deo? Ne mendicabula, quæſo,
Illa hominum jactes.

Psychom.

Voltæri nobile jactō

Ingenium Doctis antiſtans millibus. Audi,
Audi, ille ut ſapiens Animam definiat: *Eſt viſ
Materiæ, quæ nos animat. Nil amplius ulli
Scire datur.*

Psychol.

Facile omnino. Sic frigus & ipſe,

Frigore quod mordet; quod calfacit, eſſe calorem
Philoſophus ſtatuo. Sic duplex Quæſtio cunctis
Nota ſatis. Rarum ingenium, ſapientia magna,
Quæ noſtras Animas e pulvere conflat, & illas
Poſt mortem tradit rapidis ludibria ventis!

Voltæri fruire ipſe Animâ, dum credere nobis

Nobi-

Nobiliorem aliam liceat, dioque vigentem
Flamine.

Psychom.

Materies agit omnia.

Psychol.

Cogitat ergo,

Percipit, & recolit percepta, & comparat illa
Se se inter, cuditque novas sine corpore formas,
Principia effectis neſcit, figitque futura,
Transita commemorat, præſentia judicat, & ſe
Mittit in immenſos rerum, cæcoſque reſſûs
Crassa, & iners Natura. Amat illa, cupitq., doletq.,
Et gaudet, ſperatque eadem, vel tangitur irâ:
Illa poteſt tales, alioſque erumpere in actûs
Partibus extenſis, & munia ſimplicitatis
Momine dividuo perſolvere, pluraque in unum
Collecta aſpectu ſimul uno agnoſcere.

Psychom.

Cur non?

Totane Materiæ nobis eſt cognita Virtus,
Omnimoduſque vigor Naturæ? Forſan inerti
Materiæ Numen dedit hoc, ut talia poſſit
Efficere, ignotâ nobis moliminis arte.

Psychol.

Non pote Materies, quin talis deſinat eſſe,
Munere donari tanto. Quod partibus hæret
Extenſum, ſolvique poteſt, pulſuque moveri
Externo tantum, quî ſimplex fiat, & unum,
Principiumque ſui motûs? Quî corpore conſtet,
Et careat ſimul? Haud unquam pugnantia ſecum
Conſociat Numen. Fluit ergo ab origine Cæli
Noſtræ viſ Animæ, fragili quæ corpore teſta
Nos monet in Cælum noſtros protendere viſûs.
Immortalem Animam Pater optimus, ultor & îdem

Pro

Pro meritis manet, & justo, injustoque rependet
Digna Homini. Cave ne doleas post funera fero.

Psychom. Infinita Dei bonitas crudelis, & atrox
Esse nequit. Tenui pro crimine puniat illa
Æternum miseros? Non credam.

Psychol. Quam bonitatem
Numinis esse putas? Stupidam, audacesq. scelestum
Culpas tranquillo spectantem lumine, & altæ
Justitiæ oblîtam? parili splendore renidet
Utraque, nec Bonitas suspendit Vindictis iram.
Infinita tenent ambæ, infinitaque reddunt,
Ut decet. Errorem tandem exue, quem tibi mendax
Forte propinavit cæco Voltærius astu.

Psychom. Magna doces, at Christicolis fors cognita solis,
Non alii populo.

Psychol. Chaldæa, Ægyptia tellus,
Persica, Græca isto fuit olim dogmate plena,
Tartara, & Elysium spectans, fortemque futuram;
Plenus Threicius Vates, Musæus, Homerus,
Et Plato cunctorum grave culmen Philosophorum.

Psychom. Occultorum operum, delictorumque frequentes
Ut premerent causas hoc invenere sagaci
Dogma Sophi studio. Populi bibit ilicet illud
Ter bona credulitas, domuitque Cupidinis ausûs
Territa venturis, percussaque Relligione.

Psychol. Non hominum inventum est istud, sed Numinis ipsâ
Naturâ inspectâ surrexit, & occupat urbes,
Et mundanarum viget ipsâ ab Origine rerum.

Psychom. Quid, si post mortem liberrima summa Potestas
Illa Dei nostras Animas, ut corpora, forsan

In

In nihilum solvisse velit? Quis Dogma timebit
Vitai æternæ jam nullus factus, & atrâ
Obrutus Oblivî sine mente, & sensibus umbrâ?

Psychol. Haud unquam Deus efficiet, quod inaniter optas,
Et stulte nimium fingis. Volet Ille, quod esse
Naturâ simplex voluit, ceu partibus esset
Compositum crassis, dissolvere? Destruet Ille
Æternæ sibi Justitiæ immutabile lumen,
Oppressisque Bonis, & acerba per omnia tractis
Debita surripiet post mortem præmia? Et hostes
Nominis augusti, queis semper prospera risit
Fortuna in terris, exstinguet, & impia facta
Impunita finet? Rectis explebitur illa,
Invento super astra Bono, insatiata Voluntas,
Et juste ablatum quæret scelerosa propago
Nequicquam pœnas inter sub vindice dextrâ.

Psychom. Horrendum narras.

Psychol. Et tale, ut corruat illa,
Illa tuæ Vis tota Animæ.

Psychom. Voltærius ergo
Erravit.

Psychol. Mirum, si non errasset amicus
Omnigeni erroris.

Psychom. Sentire est ergo necesse
Longe aliud.

Psychol. Dubio procul.

Psychom. Omnia credere, quæ tu
Tam clare dixti.

Psychol. Simul omnia, si cupis Iram
Propulsare Dei.

Psy-

Psychom.

Pereat Doctrina procacis

Voltæri, & quidquid male vendunt furfuris hujus
Philosophi pestes hominum. Mihi nuntia Veri
Lampas adest, Sortisq. meæ jam cognita forma est.

Psychol.

Non mea te flexit fragilis Vox: flexit amantis
Imperiosa Dei Virtus, quæ corda gubernat,
Semina tu Vitæ ferva. Mage lucida cernes,
Si docili admoris divina Oracula menti.

*Dialogus inter Ergotelem laboris amantissimum, &
Philocnum labori maxime infensum.*

Phil. O Fastiditi mihi tædia temporis! Horæ
Sunt anni mihi, nec video, qua vincere possim
Segnitiam horarum æternam. Tam lenta molestat,
Et necat usque animam.

Erg.

Quantum distamus in uno,
Sentimusque aliud longe! Mihi tempus agenti
Deficit, & nimium properat; tibi triste videtur,
Et longum nimis.

Phil.

Haud aliter sentire necesse
Est mihi, quem certum longa experientia fecit,
Turbavitque satis tristissima nausea.

Erg.

Credo,
Nec miror. Quid agas, nihil est, & inertia mentis
Displicet ipsa sibi. Causaris tempus, & horas
Tardigradas, quia digna viro tibi pabula desunt.
Res age: tum nosces pretiosi temporis usum,
Care Philocne. Laboranti, ceu fulgur, abibit,
Et fugiet tempus, justisque dolebis agentem

Horis destitui.

Phil. Quid? inertem rere, nihilque
Me facere omnino, quasi pondus inutile terræ
Esse velim? Mî sunt etiam, queis sedulus instem,
Munia, queis crimen foret ingens deesse.

Erg. Tuendis
Pupillis reor, aut viduis, aut dulcis amici
Litigio tandem solvendo, aut rebus in arctis
Servandæ Patriæ intentum, doctisve vacantem
Artibus, & studiis.

Phil. Non hæc mihi munia, sed quæ
Urbano, cultoque homini sunt propria, quæque
Ingenuus poscit splendor, morisque venustas.

Erg. Urbanum, & cultum laudo, sed gratia Cultûs
Me latet hæc prorsus. Quæ bella negotia, quæso,
Vos agitis culti? Quæ curæ mentibus altis
Insidunt? Ne te pigeat mihi promere amico
Actorum feriem.

Phil. Surgo jam sole calente,
Ne matutinæ lædat me frigidus auræ
Spiritus. Inde scyphum Cocolatis libo pudicis
Haustibus ambusti focians bona crustula panis
Fulturam stomacho, ut possim persolvere fortis,
Quæ mihi agenda paro.

Erg. Quæ sunt ea denique, fodes?

Phil. Ad speculum sedeo, donec mihi dædala noti
Tonforis manus incertos regat arte capillos,
Meque recompositum sistat, nitidumque, venustumque,
Et niveo late fragrantem pulvere.

Erg. Bellum

Prin-

Principium rerum.

Phil. Dein ædes illico linquo,
Meque aliis trado spectandum. Prima taberna
Tum gelidæ, calidæque capit. De more salutem
Arridens cunctis impertior, atque propinqui
Stipo latus civis. Quæ sint nova quæro per Orbem,
Et digna audiri. Probo, damno, judico cuncta
Ilicet, ut rerum mutat natura.

Erg. Verendi
Judicis officium narras.

Phil. Joca sæpius inter
Sermonem jacio subitus sale plena, novique
Risûs,

Erg. Quæ blandâ sensûs dulcedine tangant,
Ignotosque ferant ignes, vel nubila famæ
Lucenti alterius spargant, Vulgique per ora
Nigrantem portent discerpti nominis umbram.

Phil. Non loquor ignaris; non castas lædo columbas
Audax. Sunt cunctis, quos alloquor, omnia nota,
Nec ridere nefas duco, nec pingere notis
Criminibus turpes scelus est. Mihi scrupulus omnis
Inde filet plane.

Erg. Sed candida luget Honestas,
Cordaque percellit male falsæ injuria linguæ.

Phil. Mitte isthæc, oro, mihi frivola: linque pusillis,
Et rigidis. Audi potius, quâ tempus acerbum
Arte levem follers. Datur alea: luditur: horæ
Accedunt horis ludenti. Prospera ridet
Nunc mihi, nunc aliis Fortuna volubilis. Ergo
Insatiati animi fervent, certantque vicissim

Vincere. Sudamus, pallemus, & intima pulsat
Corda pavor, spesque alma simul.

Erg. Maledicta sequentur
Fors etiam, & rabies, livorque, & Numinis alti
Contemptus.

Phil. Miseris, queis tota repente perit res,
Ignosco facilis, licet iras, dictaque damnum
Prava fatis. Non ille mihi tam cæcus habendi
Ardor inest. Ludo placidus, lentusque, bonusque,
Meque premo, seu læta ferat, seu tristia vultu
Vis Ludi.

Erg. Ingenium commendo mite, sed illam
Temporis, & nummi jacturam mœreo.

Phil. Finis
Est suus & Ludo. Patuli fas dulce Theatri
Confugere in gremium, & Sortis mala solvere damna
Deliciis, donec medium Nox humida cursum
Transierit longe.

Erg. Miror consistere posse
Te tantum tempus patienti corde sedentem,
Tædia quin surgant.

Phil. Quem non spectacula Scenæ
Æquantis splendore diem, cantûsque, lyræque,
Et choreæ molles, & amantum prælia, & astûs
Abripiant? Quem non tragico radiata cothurno
Heroum species, matronarumque decora
Majestas moveat? Vos vos mihi dicite, Cives,
Qui toties læti vidistis, dicite, quales
Illecebræ capiant aures, oculosque beatæ.

Erg. Omnia sint illic, si vis, mage dulcia melle;

At

Ast ipsum mel jucundum fastidia portat,
 Si nimium gustes; medioque e fonte lepōrum
 Semper amarities surgit, nec pura voluptas
 Objicitur lentis. Tute ipse fatebere, quando
 Vix tempus tolerare potes, licet undique tentes
 Fallere perpetuā levium vertigine rerum.

Phil. Tento equidem pulsare malum, optatamque quietem
 Mî parere. Hinc horas, longo quæ forte diei
 Intactæ, & vacuæ remanent, absumere pergo
 Inter convivas hilares, gratique liquoris
 Pocula.

Erg. Curarum, credo, sic tota quiescet
 Turba tibi.

Phil. Curæ volitant laquearia circum,
 Nec miserum linquunt, nisi Somnus lumina captet,
 Atque fatigatum merfet languore cerēbrum.

Erg. Et talis tibi Vita placet?

Phil. Mihi cognita sola est,
 Et longo firmata usu.

Erg. Pone, oro, nec ultra
 Hanc vivas vitam, quæ te male pressat, & angit,
 Indecoratque simul.

Phil. Quid? Turpis habebitur omnis,
 Otia qui sequitur?

Erg. Quidni, si crimina cuncta
 Desidiæ matri debentur?

Phil. Criminis ipse
 Usque huc sum purus piger ille, & lentus, inerisque.

Erg. Nil lingua est mordax, nil alea, nil sacra ventris
 Ingluvies, nil utilium neglectio rerum,

Atque Domus.

Phil. Mutare velim, sed fabula fiam,
Si muto, & digito monstrabor.

Erg. Stulta sequentes
Otia ridebunt, sapiens at quisque probabit
Consilium.

Phil. Video, & doleo. Sed rumpere vincla
Est durum diuturna nimis.

Erg. Rumpenda, Philocne,
Omnia sunt tibi, si pacem, si gaudia quæris.

Phil. Quid tandem faciam?

Erg. Primæ contraria Vitæ
Sume ministeria.

Phil. Infirmus quæ talia possum
Perficere?

Erg. Infirmo vires dabit ipsa Voluntas
Justi propositi.

Phil. Quas artes persequar ipse,
Quod studium, si nulla manent vestigia rerum,
Quas puer edidici?

Erg. Mentis tibi vivida virtus
Excussa e somno satis est. Miracula promet,
Crede mihi. Incipias solummodo: cetera sponte
Res dabit ipsa tibi.

Phil. Quæ demum munia solvam?

Erg. Vive tibi, curaque domum. Te Patria noscat,
Et navo assurgat Civi. Fœda otia tolle,
Et Sophiæ studiis, & Relligionis amori
Trade animum. Sic dulce fluet, sic utile Tempus,
Atque omnes tristi depellet pectore curas.

Phil.

Phil. Tentabo. Vitæ jamdudum incusat inertis
Intima vox probrum; jamdudum publica culpant
Commoda, & ignavum jactura domestica mordet.

*Dialogus inter Arisum pravorum Librorum osorem,
& Misocalum eorundem amantiſſimum.*

Ar. Quid præter morem tam lætus? pande sodali,
Misocale, actutum cupido; da gaudia tanta
Degustare mihi pariter, tecumque beari.

Mis. Filius ille meus cultis eductus in oris
Vênit heri tandem. O qualis, quantusque reversus
Ille mihi, & totus peregrinæ mercis, & altæ
Doctrinæ plenus!

Ar. Lætor, gratorque parenti,
Et Patriæ Juvenem cupio splendescere nostræ.

Mis. Splendescet vero, nî fallor. Parta Supellex
Ampla fatis, nec vulgaris Sapientia formæ.

Ar. Accendis tu me, subigisque attendere, qualis
Cultura ingenio fuerit, qualesque magistri.

Mis. Philosophi illustres, totus quos suspicit Orbis,
Et gemit ereptos terris.

Ar. Mirabile narras
Doctorum genus.

Mis. Haud illos e sanguine nostro,
Sed dio ductos credo.

Ar. Sanctissima, fodes,
Ocius ede mihi tu Nomina; nosse laboro,
Et Sophiæ augustam venerarier ardeo prolem.

Mis. Non tibi Voltæri nomen, nomenque profundi

Russoſi notum? Cunctas vulgata per oras
Te ſolum te ſcripta latent? Pudor occupet ingens.

Ar. Novi homines, & ſcripta ſimul; ſed moribus illic
Nil niſi quod noceat, video. Quî filius unquam
Lacte venenato paſcendum tradidit ultro
Se ſe illis tuus, ut virides corrumpereſ annos?

Mis. Credulus es nimium, & ſimplex, falſoque venenum
Eſſe putas, quantum noſtrorum expalluit olim
Formido miſeranda Patrum, rigidæque ſatelles
Virtutis bona Relligio.

Ar. Quid? prava timentes,
Impia, ſacrilega, atque omnes frangentia Leges
Tu miſeraris Avos? Tu ſtultos reris, & omnis
Culturæ expertes?

Mis. Cur non, ſi deſuit illis
Disciplina recens, & lampas Philoſophiæ?

Ar. Scilicet illius veſtræ, cui læta triumphum
Explicat Impietas.

Mis. Nova ſunt, non impia, crede,
Quæ noſtri prompſere Sophi.

Ar. Nova monſtra dedere,
Non Vitæ præcepta bonæ.

Mis. Si natus adeſſet
Huc meus, &, memori quæ ſervat fixa cerêbro,
Poneret ante oculos juſti deſenſor, & æqui,
Sentires aliter, nec tu nil tale merentes
Ulterius velles probroſis lædere dictis.

Ar. Tales defendit Cauſas rectæ indolis unus,
Excelsæque ſpei Juvenis? Pater aſpicit æquo
Talem oculo Natum? Pereat Cultura malorum

Patrona, & chartæ fallente Sophismate Honesti
Velantes faciem rapidis dent pabula flammis.

Mis. Ergo meus male Natus olet, Patrique labores,
Et curæ, & sumptûs male perdit, & omnia vana?

Ar. Vana utinam solum, non noxia! Sed vereor, ne
Se blandâ pice polluerit tuus ille columbus.

Mis. Quâ pice?

Ar. Quâ nigrior nusquam est, ac fœdior ulla.

Mis. Dic tandem.

Ar. Dicam: contemptu Relligionis,
Virtutisque omnis.

Mis. Procul erras, & male sentis
De Nato, atque sophis nimium.

Ar. Sat cognita virtus,
Et pietas vestri generis.

Mis. Sine Numine forsan
Esse putas Natum? Deus est, Voltærius inquit,
Russojus pariter, Deus est. Quî surgere contra
Discipulus possit? Quî nullum credere Numen,
Si cuncta omnimodis monstrant radiante coruscum
Lumine? Sat sapiens mihi filius, & bene sanæ
Mentis, ut horrescat sceleris formidine tanti.

Ar. Vero ne, an falso Sapientibus accipiatur,
Jacteturque Deus vestris hîc quærere nolo.
Scire aveo tantum, qualem tuus æstimet illum
Natus, qui fertur documenta bibisse tot annos
Cuncta Sophistarum sitienti plenius ore.

Mis. Pronus in obsequium Domino colit ille patentis
Artificem Mundi, mundanaque cuncta regentem
Et videt, & memorat crebro.

Ar.

Ar. Videt insuper illum
Credo, hominum in tenebris fervantem facta, piisque
Præmia, & ultrices portantem fontibus iras.

Mis. Sæva times a Patre nimis. Quæ causa timendi
Clementem tanta est? Bonitas non lucet ubique
Illius? Anne suum Pater immutabilis unquam
Consilium mutare volet?

Ar. Pater optimus ille est;
Sed læsæ majestatis simul integer ultor,
Et custos; nec, justificus quia crimina punit,
Is minus inde bonus. Placet indulgentia vobis
Commoda, uti vestros possitis ludere ludos.

Mis. Ergo falluntur Docti.

Ar. Falluntur & ipsi,
Crede mihi, multoque magis, quam cetera turba,
Regula si desit Veri, Rectique ministra.

Mis. Regula quid prodest perituris denique prorsus?

Ar. Hoc quoque notitias inter, quas filius altas
Edidicit, fidusque refers, hoc nempe manebam
Doctrinæ caput.

Mis. Eximium, nostrisque receptum
Philosophis vulgo.

Ar. Ut liceat præsentibus uti
Deliciis plane securos, ultima rerum
Linea Mors esto, atque Animæ natura solutis
Partibus in ventos abeat, cognata repugnet
Simplicitas quamvis, & Numinis ipsa voluntas.

Mis. Numen adoremus, Fideique arcana sinamus
In nebulâ latitare suâ. Quæ impervia menti
Sunt nostræ, peregrina reor, mittendaque Doctis
Omni-

Omnino, ut Ratio jubet ipsa, monentque libelli
Nostrorum passim.

Ar. Quia falsa, absurdaque, opinor,
Creditis,

Mis. Et mentis vaga somnia.

Ar. Vos tamen ipsi,
Natus & ille tuus Veri lucentis amator
Plurima Naturæ Mysteria tecta tenêbris
Accipitis, quamvis superent indaginis ausûs.

Mis. Accipiunt omnes, nec fas ea credere falsa,
Quod fugiant oculos.

Ar. Cur ergo agnoscere, quæso,
Divina abnuitis? Fastum fortasse retundunt
Illa nimis, sancteque jubent componere mores,
Ignotumque Sophis summo præstare Parenti
Obsequii Cultum, & justî sacra pignora amoris.

Mis. Ignota est illis Pietas, qui Numen in ore
Semper habent?

Ar. Aliter quî credam, si mihi nulla
Cultûs signa datis?

Mis. Nostro viget intimus ille,
Servaturque animo, species quin extima quærat
A populo plausûs. Quid ritibus est opus illis,
Ut Numen nobis recte, casteque colatur?
Nonne Superstitio vana hæc?

Ar. Cluet undique vobis
Nempe superstitio Cultus, qui ab Numine manat.

Mis. Philosophi pompas spernunt Pietatis & actis
Simplicibus gaudent.

Ar. Cultûs documenta profundi

Ni-

Nimirum præbent, cum lux, & testis honestos
 Aspicit. His demptis Fraus occupat omnia furtim,
 Et Vis: ad prædam solâ sub nocte petendam
 Serpit humi Virtus sanctissima Philosophiæ:
 Lingua, manûsque ruunt, quo fert has cumque Cupido
 Utilitate movente nefas, nec jura timente.

Mis. Tune Sophum reris, spirante Cupidine, paullum
 Constantem subito vinci? Qui plurima Vitæ
 Præcepta, & morum lêgit, sic immemor illa
 Turpiter abjiciet?

Ar. Facile. Nam blanda legenti
 Obvia fit, placitum porgitque Licentia mustum,
 Quod caput occulto tentet, sensûsque veneno.

Mis. Virus inest Libris, Socii quos ardor Amoris
 Explicuit Mundo?

Ar. Virus letale.

Mis. Sed istud
 Plurima turba bibit.

Ar. Turba inscia, vana, sui que
 Oblîta omnino.

Mis. Natus bibit ipse, nec olli
 Pernicies venit.

Ar. Veniet necopina, tibi que
 Flebilis (heu!) quantum.

Mis. Mala vaticinaris ab illo,
 Qui bonus est adeo?

Ar. Natum argue, corrige, plecte,
 Ne pereat.

Mis. Vere istud ais?

Ar. Vere ajo. Peribit,

Nî caveas.

Mis. Quid agam? perituro quæ mala pellam,
Quodve prius?

Ar. Libros.

Mis. Libros queis pascitur?

Ar. Omnes

Eripe, si Pater es.

Mis. Sophiæ præstantis alumnum
Componam posthac Vulgo?

Ar. Sapientibus illum

Addes, non Vulgo. Sapientia prima vereri
Numen, & intêgræ lucem præpandere Vitæ.

Mis. Quis queat hoc hominum?

Ar. Qui Numen consulit ipsum,
Vitat & infames cane pejus, & angue Libellos.

*Dialogus inter Eleutherium sequentem nova Sæculi Exem-
pla, & Philocalum priscis moribus institutum.*

El. SUM felix tandem factus: tandem illa catena
Invisi Monitoris abest, & vivere ritu,
Et gaudere meo pariter data tota potestas.

Phil. Lætor & ipse, mei quem Disciplina Parentis
Dimisit nuper; sed pectore semper in imo
Dicta Senis servabo memor, vitæque tenebo
Monstratæ callem.

El. Miser! utere libertate,
Quæ datur, & fortis pueriles linquito nugas.

Phil. Nugas appellas, nobis quæ cerea corda
Ad Recti speciem fingunt, clarosque ministrant
Et genti, & Patriæ cives?

El.

El. Nôvi omnia, sed mi

Cultura est Sæcli: placet hæc.

Phil. Haud cognita fane

Illa mihi antiquis educto Moribus.

El. Illam

Ex me non humili disces doctore, venustæ

Nî capere austerus renuis nova Dogmata Vitæ.

Phil. Quæ, fodes?

El. Juvene exculto dignissima, & apta

Ætati nostræ, & genio.

Phil. Quæ rustica forsan

Patrum simplicitas non vidit.

El. Vidit, at uti

Noluit, atque suis simul interdixit alumniis

Relligiosa nimis.

Phil. Timeo. Latet anguis in herbâ

Hîc aliquis certe. Dic planius, oro, quid isthuc

Sit demum.

El. Clare dicam. Mage mitia cuncta

Nos penes invenias, non improba. Gloria nostri

Hæc Sæcli: hæc omnem Mortalibus expulit hirti

Barbariem Moris. Quid tu? Vin' barbarus esse

Æternum, & digito monstrarier? Addere cultis,

Si sapis, Ordinibus.

Phil. Facerem, nî bellula vestri

Cultûs me in præceps via duceret.

El. Omnia plana,

Ne dubita, & vario tibi erunt ridenti a flore,

Deliciisque voluptificis, quas sobria in usûs

Decerpet Ratio.

Phil.

Phil. Certe. Vix orta Cupido,
Irrequieta licet naturâ, & nescia legis,
Vestræ illo Sophiæ fræno contracta tenebit
Limite se justo docilem, subitoque quiescet.

El. Scilicet. Indomitos Ratio premit arbitra motûs,
Et regit ad leges nunquam fallentis Honesti.

Phil. O sanctum Nomen, Nomen venerabile Honesti,
Quantum laudaris, quantum contemneris una
Dictis, & factis vulgo! Quis libera sensa
Pingat, & insolitos ausûs, positique pudoris
Opprobria, & formas scelerum, Errorumque triumphos?

El. Nil præco in templo melius. Vetus ista querela
Omnibus in sæclis. Quid tum? Quid pertinet ista
Ad me, cui Virtus, & Honesti gratia cordi est?

Phil. Gratulor, & cultæ miror te gentis alumnum
A labe intactum, quando ipsa Licentia Sæcli
Agrestes etiam, & timidos pervertere tentat.

El. Imbelles alios, non me pervertet honestis
Moribus armatum.

Phil. Placet ergo simillima nostræ
Vita tibi.

El. Non vestra placet, sed amœna, decensque
Miscendum populis hominem.

Phil. Qui singula fido
Perlustrat jucunda oculo, atque ardente capeſſat
Omnimodis animâ.

El. Quidni? Num crimen honeste,
Jucundeque frui rebus, quas undique circum
Cernimus? An frustra nobis Natura per Orbem
Immensum largo tot gaudia munere fudit,

Et

Et nihil ex illis voluit nos carpere, opesque
Esse inopes inter?

Phil.

Brutis secernier illa

Nos voluit, fixitque modum, certamque fruendis
Inde bonis legem.

El.

Quam legem? Nonne perenni

Cordibus impressam motu satis arguit unam
Ipsa eadem Natura? Aliam quid fingitis ipsi,
Turbatisque animos?

Phil.

Non Lex conficta, sed ultrix

Ordinis æterni, quem temnitis, unica turbat
Vos Lex, & culpat facinus, subigitque fateri.

El.

Vani terrores hi sunt, æstûsque cerébri,
Qui torquent hominem, truncis & inertibus illum
Dant similem fieri, non me tamen. Haud ego tanti
Tam duræ Virtutis emo malesanus honorem.
Mitius est pectus mihi, fibra & mollior, & mos,
Qui referat sæcli studiis feliciter altum,
Et spernat vetera,

Phil.

Et cupido qui pabula porgat

Opportuna, timore omni, curisque remotis.

El.

Tristitiam nolo, quia cuncta venenat, & ipsum
Te fortem cunctas misere, ac male pressat in horas.
Cœtibus irascat blandis, joca dulcia linquam,
Risûsque, & gestûs molles, notosque lepôres?

Phil.

Non ego silvestrem volo te: volo vivere in Urbe,
Et socio ingenuis, & rectis fœdere jungi,
Quaque licet, miscere jocos, ridere modeste,
Apta loqui, præbere bonis sermonibus aures,
Observare Sophos, vetulis assurgere, gestûs,

Mo-

Motûs, atque oculos, linguamque tenêre procacem
Virgineis coram formis, tædasque jugales,
Et rarum Fidei timide aspectare decorem.

Ista mei ratio Cultûs, urbanaque Vita
Virtutis comes, & vere socialis Honestas.

El. Pulcra quidem, sed dura homini. Spectacula Theatri,
Et ludos etiam cunctos, cantûsque, lyrasque,
Quæque horas fallunt, simul otia, vestra jubebit
Stare procul Virtus morum sanctissima vindex.

Phil. Non spectare nefas, non ludere, neve beari
Flexanimâ harmoniâ, justæque vacare quieti;
At species inhiare malas, elidere cantu
Virtutis nervos, bona ludo dilapidare,
Securum, & lentum circumcurfare tabernas,
Atque Voluptati votiva sacrare tropæa,
Hoc scelus.

El. Hoc omnes bene novimus, atque cavemus
Horrentes.

Phil. Utinam!

El. Cultis stat semper Honestas]
Ante oculos.

Phil. Cum testis adest, vel pœna nocenti
Imminet.

El. Infimulas temere. Nam Numinis alto
Spectantis timor & nobis præcordia tangit;
Religio est etiam nobis.

Phil. Sed more colenda,
Et ritu quodam vestro.

El. Sic tempora poscunt.

Phil. Omnino nigra.

El. Vel vultu læsisse parentes
Est nobis crimen magnum.

Phil. Facere omnia porro,
Quæ libet, & monitis animum non addere amicis
Nil est, atque licet prorsus; licet optima facta,
Et mores etiam lepide irridere vetustos
Absentum, veluti deliramenta.

El. Quid hocce?
Ludimus urbani stultos.

Phil. Præclara verendos
Hæc mulcet Pietas, meritoque coronat honore.

El. Præsentes colimus, neque coram lædimus ullo
Aut dicto, aut facto. Quid reddere cogimur ultra?

Phil. Cor docile, & patriæ plenum virtutis, & ardens
E cælo missum cæcis præpandere lumen.

El. Sunt alii nobis mores.

Phil. Quos ebrius Error,
Cæcaque Libertas monstrat.

El. Doctrina recentis
Nos format Sophiæ.

Phil. Format Sapiencia mendax,
Et scelerum nutrix.

El. Priscæ vita aspera Genti
Grata olim fuerit. Nunc cultus quisque severam
Detrectat Disciplinam.

Phil. Quia facta recusat
Vestra pati.

El. Quæ facta, oro, tam lurida nobis?

Phil. Facta veneniferi prorsus fæce oblita Sæcli
Nimirum, cunctasque palam frangentia Leges.

*Dialogus inter Lalisterium, & Sigontem, quorum primus
audax, & improbus, alter vero cautus, &
sapiens in loquendo est.*

Lal. CUR tu mihi semper tacitus?

Sig. Quia sæpe locutum
Poenituit, nunquam tacuisse.

Lal. Quid ergo? tacendum
Est semper nobis, ceu mutis piscibus? Ore
Cur linguam gerimus, si non conceditur uti?

Sig. Uti nil prohibet, cum res monet ipsa, locusque
Apta loqui.

Lal. Quantum mortalibus ipse loquelæ
Abscindes hac lege tuâ!

Sig. Felicior esset
Conditio nostra in terris, si quisque tacere
Tempore, quisque loqui sciret.

Lal. Quis temperet ori,
Et linguam teneat?

Sig. Linguam imperiosa tenebit
Sola tibi Ratio.

Lal. Facundia tota peribit,
Si fræna injicias.

Sig. Pereat facundia, damna
Quæ portat.

Lal. Quæ damna times?

Sig. Quæ plurima passim
Invadunt homines, cum lingua soluta triumphat,
Et nulli parcit.

Lal. Lepidi fors spicula lufus,
Quæ urbani jacimus cultis in Cœtibus, ipse
Respuis, & damnas.

Sig. Non omnes damno lepôres,
Sed quos liberior concinnat gratia linguæ,
Ambiguisque simul celat, retegique figuris,
Acrius ut feriant.

Lal. Quid fermo saporis haberet,
Nî fale conditus foret isto?

Sig. Sancta Voluptas
Hoc Sæcli jubet, & vitæ melioris avitâ
Rusticitate carens Cultus.

Lal. Sunt mollia dicta,
At casti nobis mores. Quis ludere honeste
Me vetet, arguto risumque ciere lepôre?

Sig. Innatus Pudor, & tenui violabilis aurâ
Integritas.

Lal. Sunt grata ipsis joca nostra columbis,
Crede mihi.

Sig. Nimirum illis, quos vestra pudenter
Erudiit Virtus.

Lal. Sunt omnibus omnia nota
A teneris, pueris pariter, pariterque puellis.

Sig. Ætatis laus hæc nostræ, quam splendida rerum
Cunctarum lampas collustrat, & inserit astris
Sublimem.

Lal. Quantum lætor me Temporis hujus
Sortitum lucem! Non scrupulus ullus avorum
Me tenet, aut placitas titubanti in gutture voces
Exstinguit. Licet usque loqui, licet absque timore

Omne

Omne infectari vitium.

Sig. Vulgata notabis
Crimina dumtaxat, & publica.

Lal. Talia mitto
Omnia, nec stultus repeto. Juvat abdita quædam
Proferre in medium potius.

Sig. Tu cognita nulli
Delicta evulges, & tecto nomen Honesti
Eripias homini?

Lal. Non illa procœmia menti,
Non laudes subeunt quibus exordimur amice,
Atque pie furtivum aliquid narrare parati?
Quæ bona, laudantur; solum una, aut altera in illis
Nudatur labes non ignoscenda. Quid isthuc,
Quid Famam lædit, quæ jam male perdita culpâ est?

Sig. Per te deperiit, quæ viva latebat, & oris
Est occisa tui gladio.

Lal. Si falsa dedissem
Pro veris, merito argueres, sed vera loquentem
Cur damnes, miror. Nam mens mihi conscia recti est.

Sig. Promere vera licet, sed non licet omnia, quando
Illa tibi, aut aliis certi patefacta ruinam
Sunt tractura mali. Quid si quis dicere falsa
Audeat, & puræ speciem Virtutis inumbret
Infami nebulâ?

Lal. Sparguntur talia crebro
Per ludum, atque jocum: non jam quia vera putantur,
Sed quia dicta placent. Avidis bibit auribus illa
Turba sedens circum, ridetque, at credere vera
Religiosa horret.

Sig.

Credo. Verum undique bella

Rimosos audita implent mendacia Coetûs,
Rumoremque cient varium, quo candida Vita
Personæ sensim nigrorem contrahat.

Lal.

Haud est

Hæc mala mens nobis, lepidi cum fingimus illa;
Nec credi volumus, si quis simulata malignus
Ceperit interpretes pro veris.

Sig.

Sed bene facta

Vos ipsi alterius culpatis sæpe, vel ipsa,
Nota licet passim, non dicitis, immo negatis
Interdum omnino, nil detrectare volentes
Interea, & plenam jactantes integritatem.

Lal.

Es nimium bonus, & simplex, humanaque nescis
Quæ sint. Non semper belle quod fulgurat, aurum est,
Nec res vulgaris Virtus.

Sig.

Quam rara sit illa,

Vestra satis mihi lingua probat, doctrinaque morum.

Lal.

Quid tu nos carpis, quasi vita sit improba?

Sig.

Vita

Sit proba, si vultis. Sed, quæ jactatis ubique,
Dogmata reclamant.

Lal.

Quæ sodes?

Sig.

Illa, piorum

Quæ toties pulsant aures, dulcique veneno
Illita verborum tentant corrumpere sensûs,
Atque animos.

Lal.

Non falsa damus, non impia, sed quæ
Ignorata diu penetralibus extulit altis
Philosophia.

Sig.

Sig. Furor vefanus, & horrida peftis,
Quæ vos obcæcat.

Lal. Nil falſius. Ore rotundo
Semper Honeſtatem laudamus, & eſſe fatemur
Solos felices, qui recta ſequuntur, & hujus
Ordinis Artificem venerantur, amantque benigni
Uſque ſui ſimiles. Præceptis rectius iſtis
Quid tu, doctor, habes?

Sig. Nil fane; at ſubdola veſtræ
Lucet Honeſtati facies, Cultuſque ſupremi
Numinis arbitrio Rationis ſtatque, caditque,
Atque omnis ſocialis Amor ſibi conſulit uni,
Non aliis. Quid Doctrinâ pote pravius iſtâ
Aut dici, aut fingi?

Lal. Loquimur nos more Sophorum,
Nec ſuperi placet endogredi Sacraria Templi.

Sig. Ne lux erumpens vos turbet, & omnia linguæ
Opprobria ante oculos ſiſtat, vitamque revelet.
Noſce, miſer, qui ſis, & linguam comprime, quæ te
Jamdudum infamat.

Lal. Cujus rea criminis unquam
Lingua mihi?

Sig. In multis ea peccat, crede ſodali
Sincero.

Lal. Quid lingua jocans?

Sig. Laſciva pudicos
Offendit.

Lal. Quid facta hominum narrare malorum
Eſt culpæ?

Sig. Mordax, odioſus, & improbus Urbi,

Et niger es totus.

Lal. De Numine, deque futurâ
Post mortem Vitâ festive philosophari
Crimen erit.

Sig. Magnum crimen, certoque piandum
Supplicio tandem.

Lal. Tu me plus omnibus unus
Urges, & propius tangis. Sed vincere linguam
Haud facile, ut nosti.

Sig. Vinces, si monstra fugabis
Errorum prius, atque animum purgabis ab omni
Fæce mali.

Lal. Durum certamen.

Sig. At omnibus isti
Instandum est nervis. Manet hæc Victoria fortem,
Et præstans bello Virtus. Age, nîtere contra,
Et pugna invictus.

Lal. Quibus armis?

Sig. Omnia pende
Verba locuturus trutinâ; vigil esto, tibi que
Attende, & fandi tempus servare memento,
Atque locum prudens.

Lal. Faciam.

Sig. Fuge prava loquentum
Concilia, & culpas hominum, malefactaque cela,
Qua potes.

Lal. Hoc etiam tentabo.

Sig. Ante omnia Numen
Ne audaci violes linguâ.

Lal. Divina profundo

Pro-

Prosequar obsequio tacitus. Mutare voluntas
Nam linguam mihi. Propositum sic adjuvet, alto
Quod vigilat Numen.

Sig. Vigilat, viresque volenti
Sufficit, atque parat tibi rectæ præmia linguæ.

Hieronis Aetnaeo Syracusio curru victoriam adepto.

ODE I. PYTHIORUM

P I N D A R I.

A R G U M E N T U M.

*Q*uinque veluti tabulas Hieronis victoriam celebraturus Poeta nobis exhibet contemplandas. Ac primo originem Musicae ab Apollinis, Musarumque citharaeductam, ejusque vim, & prodigia Caelo, Terraque diffusa vivido penicillo colorat, ut Graecis, quibus Musica in deliciis erat, cultorem Musicae statim commendet. Secundo hinc quidem Typhaei osoris Musicae infandum supplicium sub Aetna monte quasi ob oculos ponit patefactis aeterni ignis fornacibus, illinc autem, ut horrorem temperet vicini Montis pulcherrimo aspectu, Urbem Aetnam sistit ab Hierone recens conditam in amœna planitie, & publica praëconis voce sub Aetnaei Victoris nomine promulgatam. Tertio ex felici Victoriae Pythiae auspicio novas palmas in novo Populo futuras vaticinatur ad invicti Regis exemplum, qui, quamvis sit aeger corpore, excelsum tamen animum, & vere fortem retinet, cum nuper, Philoctetæ similis, ut amico oppresso succurreret, quendam tumentem fastu, ac potentia magna fretum represserit, & nunc singulari moderatione, & sapientia Dinomenem filium recentis Urbis creavit Regem servata Pamphili nepotibus, & Heraclidis illuc e Laconia profectis libertate Hylli, & Aegymii legibus, qui-

quibus antea ipsi gaudebant. Quarto navales pugnas recenset, in quibus Hiero cum fratribus Phœnices & Tyrrhenos ante Cumas confregit eo successu, ut ipsam Salaminii, & Plataeensis praelii gloriam æquarit, & Siciliam, totamque Græciam liberaverit a barbarica servitute. Quinto Hieronem alloquitur ingenua illa sua libertate, qua solet, eumque hortatur, ut Invidiæ opponat in dies magis virtutes suas, Justitiam, Veritatem, Munificentiam, sibi proposito Cræsi exemplo, & Phalaridis, quorum primus vivit adhuc, licet extinctus, & laudibus in Cælum fertur, alter autem, infame, & horrendum nomen, diris omnibus devovetur ubique. Honestæ, & præclara agenti prima merces, Fortuna prospera est; secunda, Gloria. Utramque porro a Deo sortitus omnium præstantissimam coronam cepit. Ita Pindarus laudationem perficit, & concludit, quam ego fusius, & penitius explanavi in Dissertatione mea duobus abhinc annis habita coram Sociis Academiæ Regiæ adversus Vauvelliersii in Urbe Parisiensi Linguae Græcæ Professoris ingeniosam quidem valde, sed caducam sententiam. Sit interim Lectori satis hoc breve Specimen industriæ meæ, Latineque Versionis, quam magna ex parte jam absolvi, suoque tempore plenam, & integram sum daturus, si Pindari amatores Poetam Græcum Latine canentem non omnino pigeat audire.

ΕΙΔΟΣ Α. ΠΤΘ.

Σ. α. Κ. ιβ'.

ΧΡυσέα φόρμιγξ, Ἀπόλλω-
 νος, καὶ ἰοπλοκάμων
 Σύνδικον Μοισᾶν κτέανον·
 Τὰς ἀκούει μὲν βάσις, ἀγλαΐας ἀρχά,
 Πείδονται δ' αἰδοὶ σάμασιν,
 Ἀγνησιχόρων ὁπότεν τῶν φροιμίων
 Ἀμβολὰς τεύχης ἐλελιζομένα·
 Καὶ τὸν αἰχματὰν κεραυνὸν σβεννύεις
 Ἀενάου πυρός. εὖ-
 δει δ' ἀνὰ σκάπτῳ Διὸς αἰετός, ὥς
 κεῖαν πτέρυγ' ἀμφοτέρω-
 δεν χαλάξαις,

Α. α. Κ. ιβ'.

Ἀρχὸς οἰωνῶν· κελαινῶ-
 πιν δ' ἐπὶ οἱ νεφέλαν
 Ἀγκύλῳ κρατὶ, βλεφάρων
 Ἀδὺ κλαίστρον, κατέχευας. ὁ δὲ κνώσσων
 Ὑγρὸν νῶτον αἰώρεϊ, τεαῖς
 Ριπαῖσι κατασχόμενος. καὶ γὰρ βιά-
 τας Ἀρης, τραχεῖαν ἄνευθε λιπῶν
 Ἐγχείων ἀκμάν, ἰαίνει καρδίαν
 Κώματι κῆλα δέ καὶ
 Δαιμόνων θέλγει φρένας, ἀμφὶ τε Λαο-
 τοίδα σοφίᾳ βαθυκόλ-
 πων τε Μοισᾶν.

Ε. α.

ODE ARCHILOCHIA.

AUrea Testudo, Phæbi, violasque gerentum
 Crinibus Aonidum
 Fati sorte comes, salve. Te prima cientem
 Semina lætitiæ
 Audit saltantum gressus: te pendula servat,
 Obsequiturque tuis
 Gratia cantorum signis, cum pollice dextro
 Leniter icta sonas,
 Et jussi jucunda aperis præludia cantûs,
 Sollicitasque choros.
 Fulminis æternus trifidi tibi stinguitur ignis,
 Atque aquila alituum
 Regina in scepro Patris bibit ebria fomni
 Blanditias celerem
 Demittens utrinque alam. Tu nempe nigrantem,
 Et subitam capiti
 Rostrato offundis nebulam, velamen amicum,
 Mellifluumque oculis.
 Illa quieta madet, languet, lunatque subinde
 Flexile missilibus
 Delenita tuis dorsum. Mars ipse, furens Mars
 Horriferam segetem
 Hastarum oblîtus cor mulcet agente soporem
 Carminis illecebrâ.
 Nam Superûm quoque flexanimâ dulcedine mentes
 Tela sonora beant,

Quæ

Ε. α. Κ. ιε.

Ὅσσα δὲ μὴ πεφίληκε
 Ζεὺς, ἀτύζονται βοᾶν
 Πιερίδων αἰόντα,
 Γᾶν τε καὶ πόντον κατ' αἵμαιμακτόν·
 Ὅς τ' ἐν αἰνᾷ Τάρτάρῳ κεί-
 ται, Θέων πολέμιος,
 Τυφῶς ἑκατόντακάρανος· τὸν ποτὲ
 Κιλίκιον θρέψεν πολυώ-
 νυμον ἄντρον· νῦν γέ μιν
 Ταί θ' ὑπὲρ Κύμας ἀλίσκεις ὄχθα·
 Σικελία τ' αὐτοῦ πιέζει
 Στέρνα λάχναέντα· κίων
 Δ' οὐρανία συνέχει,
 Νιφόεσσ' Αἴτνα· πάνετες
 Χιόνος ὀξείας τιδήνα·

Σ. β. Κ. ιβ.

Τᾶς ἐρεύγονται μὲν ἀπλά-
 του πυρὸς ἀγνόταται
 Ἐκ μυχῶν παγαὶ· ποταμοὶ
 Δ' ἀμέραισιν μὲν προχέοντι ῥοὴν κάπνου
 Αἰθῶν· ἀλλ' ἐν ὄρφναισιν πέτρας
 Φοίνισσα κυλινδομένα φλόξ ἐς βαθεῖ-
 αν φέρει πόντου πλάκα σὺν πατάγῳ·
 Κεῖνο δ' Ἀφάιστοιο κρουνοῦς ἐρπετὸν
 Δεινοτάτου ἀναπέμ-
 πει· τέρας μὲν θαυμάσιον προσδέ-
 σθαι· θαῦμα δὲ καὶ παριόν-
 των ἀκοῦσαι,

Α. β.

Quæ sapiens jacet Arcitenens, Musæque profundo
 Exeruerè sinu.
 Pieridum sed voce olli turbantur, & horrent,
 Quos notat Ira Jovis
 Invisos terris, vastique per æquora ponti,
 Tartareâque Domo,
 Quâ, Cilicum infami quondam nutritus in antro,
 Arduus ille Gigas
 Centenâ cervice ferox, Spretorque Deorum
 Mersus in igne jacet.
 Litora nunc cohibent undis circumdata Cymes,
 Et Siculæ anxiferum
 Telluris pondus super incubat hispida membra:
 Ætna columna premit
 Cælestis pectus, mons canus, & altor acutæ
 Tempus in omne nivis:
 Cujus visceribus diri eructantur ab imis,
 Præcipitesque ruunt
 Ignis inaccessi fontes: ardentia subter
 Stagna diu piceam
 Vortice fumifero erumpunt caliginis umbram;
 Sanguinea, irrequies
 Noctu flamma rotat patuli liquefacta profundum
 In pelagi spatium
 Saxa fragore tonans magno. Sic reptile monstrum
 Ignipotentis hians,
 Indignantque vomit fluctûs, spectantibus atrox,
 Hospitibusque tremor,
 Quoscumque appulso semel aura audire coegit,
 Qualibus ille Draco

Α. β. Κ. ιβ'.

Οἶον Αἴτνας ἐν μελαμφύλ-
 λοις δέδεσται κορυφαῖς
 Καὶ πέδῳ· στρωμνὰ δὲ χαράσ-
 σοις ἅπαν νῶτον ποτακεκλιμένον κεντεῖ,
 Εἴη, Ζεῦ, πῖν εἴη ἀνδάνειν,
 Ὅς ποῦτ' ἐφέπεις ὄρος, εὐκάρποιο γαί-
 ας μέτωπον, τοῦ μὲν ἐπωνυμίαν
 Κλεινὸς οἰκιστὴρ ἐκύδανεν πόλιν
 Γείτονα· Πυθιάδος
 Δ' ἐν δρόμῳ κάρυξ ἀνέειπέ νιν ἄγ-
 γέλλων Ἰέρωνος ὑπὲρ
 Καλλινίκου

Ε. β. Κ. ιε'.

Ἄρμασι. Ναυσιφορήτοις
 Δ' ἀνδράσι πρώτα χάρεις
 Ἐς πλὸν ἐρχομένοις, πομ-
 παῖον ἐλθεῖν οὖρον· εἰκόσται γὰρ
 Κἄν τελευτᾷ φερτέρου νό-
 στου τυχεῖν. ὁ δὲ λόγος
 Ταύταις ἐπὶ συντυχίαις δόξαν φέρει,
 Λοιπὸν ἔσσεσθαι στεφάνοι-
 σί τε ἵπποις τε κλυτὰν
 Καὶ σὺν εὐφώνοις θαλίαις ὀνομαστὰν.
 Λύκιε καὶ Δάλοι' ἀνάσσω
 Φοῖβε, Παρνασῶ τε κράναν
 Κασταλίαν φιλέων,
 Ἐδελήσαις παῦτα νόῳ
 Τιθέμεν εὐανδρόν τε χώραν.

Σ. γ'.

Constrictus vinclis, medius fremat inter opacum,
 Frondiferumque jugum
 Montis, & ima soli, lectoque supinus acerbo
 Tergum agitet lacerum
 Vulnere crudeli passim, monstretque doloris
 Signa profunda fui.
 Ah placeam semper, placeam tibi, Juppiter, istum
 Qui metuendus habes
 Imperio Montem, cujus frons ante feracem
 Edita surgit humum,
 Et cui vicinam, quæ nomine gaudet eodem,
 Regius ille tuus
 Lucis honore novæ decoravit Conditor Urbem.
 Namque Hieronis equos,
 Et rapidos Præco Pythûs in pulvere currûs
 Cum celebraret ovans,
 Ætnæo cum Rege recens simul extulit Urbis
 Ore sonante decus.
 Sors nautis ter fausta venit, cum prospera cœptum
 Aura secundat iter;
 Spes hinc, ut parili per cærula flamine dulcem
 Finis agat reditum.
 Post tales certe eventûs, me Vate, superbis
 Ætna nitebit equis,
 Victricesque feret palmas, festisque sonandum
 Nomen erit dapibus.
 Rex Lyciæ, Delique potens, qui sacra canori,
 Phæbe, vireta colis
 Parnasi, & puro flavas Aganippidos undæ
 Proluis imbre comas,

Σ. γ'. Κ. ιβ'.

Ἐκ Θεῶν γὰρ μαχαναὶ πᾶ-
σαι βροτέαις ἀρεταῖς,
Καὶ σοφοὶ καὶ χερσὶ βια-
ταὶ περίγλωσσοί τ' ἔφυν. ἄνδρα δ' ἐγὼ κείνον
Αἰνῆσαι μενοινῶν, ἔλπομαι
Μὴ χαλκοπάραιον ἄκονθ' ὥσεί τ' ἀγῶ-
νος βαλεῖν ἔξω παλάμα δονέων,
Μακρὰ δ' ἐκρίψαις ἀμεύσασθ' ἀντίους.
Εἰ γὰρ ὁ πᾶς χρόνος ὅλ-
βον μὲν οὕτω καὶ κτεάνων δόσιν εὖ-
θύνοι, καμάτων δ' ἐπίλα-
σιν παράσχοι.

Α. γ'. Κ. ιβ'.

Ἦκεν ἀμυνάσειεν, οἷαις
Ἐν πολέμοισι μάχαις
Τλάμονι λυχᾷ παρέμει-
ν', ἀνίχ' εὐείσκοντο Θεῶν παλάμαις πρῶαν,
Οἷαν οὐπὶς Ἑλλάνων δρέπει,
Πλούτου στεφάνωμ' ἀγέρωχον. νῦν γέ μ' ἄν
Τὰν Φιλοκτῆταιο δίκαν ἐρέπων
Ἐστρατεύδη. σὺν δ' ἀνάγκῃ μιν φίλον
Καί τις ἐὼν μεγαλά-
νωρ ἔσανεν. φαντὶ δὲ Λαμνόνδεσσι ἔλ-
κει τειρόμενον μεταλλάσ-
σαντας ἐλθεῖν

Ε.

Conde tuo, precor, hæc animo, Heroasque ferentis
 Esto memor Populi.

▲ Divis siquidem Virtus venit omnis, & alnum
 Explicat inde jubar;

Inde Sophi, fortesque manu, linguâque potentes
 Nobile germen habent.

Hac ope confiso, palmam dum conor, & alti
 Tollere facta Viri,

Haud mihi ferratum torquebit missile signi
 Devia ab orbe manus,

Sed rectum jaciet tam longe, victus ut hostis
 Mordeat ore solum.

Atque utinam Regi felices redderet annos
 Tempus, opumque bona,

Munere perpetuo firmans obliviam duris
 Ingereret vicibus!

Virtutis memor ille suæ renovanda putaret
 Aspera, quæ patiens

Prælia sustinuit constanti pectore, cum Diis
 Repperit auspiciis

Tale decus, quale haud ullus de gente Pelasgâ
 Strenuus ante suo

Imposuit capiti, celsas sociante coronâ
 Bellipotentis opes.

Ille Philoctetæ modo par certavit, & illi,
 Sorte premente, animi

Quis magni supplex, ceu cari mulsit amici
 Grande patrocinium.

Divini sic Heroes, dum pressa jacêret
 Ulcere tabifico,

Ε. γ. Κ. ιέ.

Ἡρώας ἀντιθέους Ποί-

αντος υἱὸν ποζόταν.

Ὅς Πελάμοιο πόλιν πέρ-

σεν, τελεύταςέν τε πόνους Δάναοῖς,

Ἄσθενεῖ μὲν χρωτὶ βαίνων.

Ἀλλὰ μοιρίδιον ἦν.

Οὕτω δ' Ἰέρωνι Θεὸς ὀρθωτὴρ πέλοι

Τὸν προσέρποντα χρόνον, ὧν

Ἔραται, καιρὸν δίδους.

Μοῖσα, καὶ παρ Δεινομένει κελαδῆσασ

Πεῖθεό μιν ποιῶν τεθρίππων.

Χάρμα δ' οὐκ ἀλλότριον νι-

καφορία πατέρος.

Ἄγ', ἔπειτ' Αἴτνας βασιλεῖ

Φίλιον ἐξεύρωμεν ἔμνον,

Σ. δ. Κ. ιβ.

Τῷ πόλιν κείναν θεοδμά-

τῷ σὺν ἐλευθερίᾳ

Ἰλλίδος στάδμας Ἰέρων

Ἐν νόμοις ἔκτισσε. Θέλοντι δὲ Παμφύλοι

Καὶ μὰν Ἡρακλειδᾶν ἔκγονοι,

Ὅχθαις ὑπο Ταῦγέτου ναίουντες, αἰ-

εἰ μένειν τεθμοῖσιν ἐν Αἰγίμιοῦ

Δωριῇ. ἔσχον δ' Ἀμύκλας ὄλβιοι,

Πινδόθεν ὀρνύμενοι,

Isse sagittiferam Pæantis quærere prolem,
 Et miserâ reducem
 Duxisse e Lemno dicuntur. Scilicet uni
 Fata dedere vetus
 Solvere tum Priami regnum, & finire labores,
 Grajugenûmque mala,
 Invalido quamvis titubaret corpore, & ægrum
 Ferret anhela pedem.
 Ah Deus, Herculeo comiti qui sustulit ulcus,
 Erigat & Siculum
 Victorem præsens, cupidoque ministret euntes
 Per nova cœpta Dies.
 Dinomeni cita ne renuas te sistere, & olli,
 Musa, referre melos
 Quadrijugi pretiûm Currûs. Haud extera namque
 Lætitia est soboli
 Palma Patris. Mecum festos, age, concipe motûs
 Carmina grata novo
 Instaurans Ætnæ Regi, cui cessit, & ultro
 Donat habere Pater
 Exstructæ imperium Sedis, qua filia Cæli
 Justificas teneat
 Libertas Hylli lances. Nam rupibus asprum
 Qui prope Taygetum
 Pamphîli, Alcidisque genus, coluere Nepotes,
 Corde micante sui
 Ægymii leges inhiant, illisque beari
 Dores, ut ante, volunt.
 Misso etenim Pindo, felix Gens venit Amyclas
 In loca Tyndaridûm,

ο)(326 Χο
Λευκοπώλων Τυνδαριδᾶν βαθύδο-
ξοι γείτονες, ὧν κλέος ἄν-
ησεν αἰχμᾶς.

Α. δ'. Κ. ιβ'.

Ζεῦ, τέλει αἰεὶ δὲ τοιαύ-
ταν Ἀμένα παρ' ὕδωρ
Αἴσαν ἀστοῖς καὶ βασιλεῦ-
σιν, διακρίνειν ἔτυμον λόγον ἀνθρώπων.
Σύν τοι τίν κεν ἀγνητὴρ ἀνὴρ
Ἵψ' ἔπιτελλόμενος δαμόν τε γέ-
ρων τράποι σύμφωνον ἐφ' ἡσυχίαν.
Λίσσομαι, νεῦσον, Κρονίων, ἄμερον
Ὅφρα κατ' οἶκον ὁ Φοί-
νιξ, ὁ Τυρσανῶν τ' ἀλαλατὸς ἔχῃ,
Ναυσίστονον ὕβριν ἰδὼν,
Τὰν πρὸ Κύμας.

Ε. δ'. Κ. ιε'.

Οἷα Συρακασίων ἀρ-
χῶ δαμασθέντες πάθον
Ὠκυπόρων ἀπὸ ναῶν.
Ὅς σφιν ἐν πόντῳ βάλεθ' ἀλκίαν,
Ἑλλάδ' ἐξέλκων βαρείας
Δουλείας· αἰρέομαι
Πὰρ μὲν Σαλαμῖνος Ἀθηναίων χάριν
Μισθόν· ἐν Σπάρτῃ δ' ἐρέω
Πρὸ Κιθαιρῶνος μάχην.

Qui niveis vectantur equis, vicina, suæque
 Magnificum armipotens
 Virtutis florem explicuit terroribus hastæ,
 Fulmineâque manu.
 Juppiter, hanc dulces Amenani ad fluminis undas
 Regibus, & Populis
 Fortunam ferva stantem. Da noscere veræ
 Munia Justitiæ
 Imperiique decus. Per te Pater optimus, alti
 Dum nova Consilii
 Dat Nato documenta suo, lætoque Colonos
 Largus honore foveat,
 Concordes afflet sensûs, & in aurea mentes
 Otia Pacis agat.
 Annue (te supplex oro) Saturnie, ut intra
 Se sua pacificus
 Claustra premat Phoenix, Tyrrhenaque turba remittat
 Altisonam rabiem,
 Dedecus aspectans Classis lacrymabile, Ductor
 Præpete cum Siculus
 Remigio domitam Cumæas fregit ad oras,
 Et roseam Juvenum
 Ætatem victor disjecit, & ima voracis
 Trusit in antra sali,
 Servitium grave Grajugenûm cervicibus arcens,
 Barbaricumque jugum.
 Debita Cecropiæ miror Salaminia Genti
 Præmia, nec tacitâ
 Ante Cythæronem pugnam, Spartæque triumphum
 Præteream cytharâ,

Ταῖσι Μῆδοι μὲν κάμον ἀγκυλότοξοι·
 Πάρ δέ γε τὰν εὐδρον ἀκτὰν
 Ἰμέρα, παίδεσσιν ὕμνον
 Δεινομένευσ τελέσαις,
 Τὸν ἐδέξαντ' ἀμφ' ἀρετᾶ,
 Πολεμίων ἀνδρῶν καμώντων.

Σ. ε. Κ. ιβ.

Καιρὸν εἰ φθέγγαιο, πολλῶν
 Πείρατα συντανύσαις
 Ἐν Βραχεῖ, μείων ἔπεται
 Μῶμος ἀνθρώπων. ἀπὸ γὰρ κόρος ἀμβλύνει
 Αἰανὴς ταχείας ἀπάδεις.
 Ἀστῶν δ' ἀκοὰ κρύφιον θυμὸν βαρύ-
 νει, μάλιστ' ἐσλοῖσιν ἐπ' ἀλλοτρίοις,
 Ἀλλ' ὅμως, κρέσσων γὰρ οἰκτιρμῶν φθόνος
 Μὴ παρίει καλὰ. νώ-
 μα δικαίῳ πηδαλίῳ στρατὸν, ἄ-
 ψευδεῖ δὲ πρὸς ἄκμονι χάλ-
 κευε γλῶσσαν.

Α. ε. Κ. ιβ.

Εἴ τι καὶ φλαῦρον παραιδύσ-
 σει, μέγα τοι φέρεται
 Πὰρ σέθεν πολλῶν ταμίας
 Ἐσσί· πολλοὶ μάρτυρες ἀμφοτέροισ πιστοί·
 Εὐάνθεϊ δ' ἐν ὀργᾷ παρμένων,
 Εἴπέρ τι φιλεῖς ἀκοὰν ἀδείαν ἄ-
 εὶ κλύειν, μὴ κάμνε λίαν δαπάναις·

Ἐξίει

Unde pharetratis fracta est audacia Medis,
 Et cecidere minæ;
 At nunc, largifluvis qua labitur Himera lymphis,
 Me decet intrepidus
 Dinomenis (*) Natos hymno donare sonanti,
 Quem sibi in arma ruens
 Heroum peperit Virtus per sæcla pudendo
 Hostibus excidio.
 Qui Decorum seriem multorum cogit ad unum,
 Utile quod capiat
 Cunctos, culpari haud metuit. Nam priva volucres
 Triste gravant animos,
 Clamque urit Cives alienis inclyta factis
 Gloria, ubi aure sonat.
 Tu tamen (invidiâ carpi nam præstat, amicâ
 Qua pietate frui)
 Ne cesses præclara sequi. Quo justa regentem
 Cura vocat Populi,
 Clavus eat, Verique fabrâ tibi Lingua fideles
 Ducat ab arte notas.
 Sit quamvis leve, quod peccat, quia provenit a te
 Jam grave crimen erit.
 Multorum es Princeps, & testibus undique multis
 Cingeris, ingenuâ
 In Veris, falsisque fidê. Si pectoris ampli
 Gratia viva tibi,
 Munificique placent Mores, & dulcia circum
 Murmura Laudis amas

Uf-

(*) Patris Hieronis, Gelonis, Polyzeli, & Thrasibuli.

Ἐξίει δ' ὥσπερ κυβερνάτας ἀνὴρ
Ἰστίον ἀνεμόεν.

Μη' δολωθῇς, ὦ φίλε, εὐτραπέλοις
Κέρδεσσ'. Ο'πιθόμβροτον αὖ-
χημα δόξας

Ε. έ. Κ. ιέ.

Οἶον ἀποιχομένων ἀν-
δρῶν δίαίταν μανύει

Καὶ λογίοις καὶ αἰδοῖς.

Οὐ φθίνει Κροίσου φιλόφρων ἀρετά.

Τὸν δὲ ταύρῳ χαλκῆς καυ-
τῆρα νηλέα νόον

Ἐχθρὰ Φάλαριν κατέχει παντὰ φάτις.

Οὐδέ μιν φόρμιγγες ὑπω-
ρόφια κοινωνίαν

Μαλθακὰν παίδων ὀάροισι δέχονται.

Εὖ δὲ παθεῖν, τὸ πρῶτον ἄδλων.

Εὖ δ' ἀκούειν, δευτέρᾳ μοῖ-
ρ'. ἀμφοτέροισι δ' ἀνὴρ

Ὃς ἂν ἐγκύρῃ, καὶ ἔλῃ,

Στέφανον ὕψιστον δέδεκτα.

Usque audire tuæ, ne sumptibus addere sumptûs
 Sit timor; immo tuo
 Ventosum præpande animo, ceu navita, velum,
 Nec tibi vile lucrum
 Mentitâ illudens Recti sub imagine blandos
 Neſtat, Amice, dolos.
 Letum pone sequens, functorum sola revelat
 Imperioſa Virûm
 Vitam Fama per Hiſtoriæ monumenta ſeveræ,
 Et memores Operum
 Cantores. Cræſi Virtus haud interit, omnis
 Illa miniſtra Boni;
 Et ſævus Phalaris, qui merſit, & uſſit ahenò
 Corpora viva bove,
 It dirum in terris monſtrum, nomenque repellunt
 Cœtibus in mediis
 Lætantes pueri horrendum, nec dulce loquentis
 Ad cytharæ ſtrepitum
 Accipiunt, cantûſque ſuos. At honeſta gerenti
 Prima laboris adeſt
 Proſpera Sors Merces; Nomen præluſtre, ſecunda:
 Quique, favente Deo,
 Naſtus utramque tenet, cæleſtis grande Coronæ
 Rettulit Is pretium.

DIVI ANTONII THAUMATURGI

L A U D E S.

*Pueritia D. ANTONII virginali Candore,
aliisque virtutibus exornata.*

ODE ALCAICA.

Templum patescit Virginis, & sacræ
Fons astat undæ, qua madidus novum

ANTONIUS lumen recepit,

Et niveam sine labe vestem.

Vos o, renati vos Pueri mihi,

Mentes Supernæ, dicite gratiam,

Et Spiritu afflatam recenti

Angelici speciem Decôris;

Narrate puro dulciter ebrios

Amore motûs, cum Mariæ obviam

Spektaret Ædem, fervidique

Prima daret monumenta Cordis.

O Vos beati, queis licuit pium

Videre Pupum! Virgineam petit

Quinquennis Aram, pronus orat,

Et roseo jacet ore flammæ.

Ne, Mater, inquit, Numinis optima,

Meique Custos, sperne, quod offero,

Ne sperne, quod captus nitore

Ipse tuo Tibi porgo Munus.

Florem Pudoris candidulum mei
 Tibi perenni munere dedico,
     Intacta Virgo. Tu vigentem,
     Et nitidum mihi redde in Astris,
 Plausere dictis Lyfiadum juga,
 Sanctoque Alumno subfiliit Tagus,
     Et inclytum secum revolvit
     Relligio taciturna Nomen.
 O dulce Nomen, Nomen in ultimis
 Terræ patentis grande recessibus!
     Lux nostra, tutamenque præfens
     Euganeæ columenque Gentis!
 Quis Sanctitatis non stupuit tuæ,
 ANTONI, in ipso flore puertia
     Exemplar insignes, & imos
     Insolitâ irradians, beanque
 Virtute Cives? Cerea, & obsequens
 Natura in omnem se docilis modum
     Gaudebat inflecti, bonosque
     Sponte sequi generosa cultûs.
 Gliscebant Ardor visere sæpius
 Delubra Divûm, Legis amabiles
     Potare fontes, & Salutis
     Ingredier sine fraude callem.
 Ut luctuosas dulcis egentium
 Fovit Catervas multimodis Puer,
     Et lacrymas terfit dolentum
     Apposita miseratus escâ!
 Ut lætus Aris, ut pius affuit
 Candente amictu, & purpureâ nitens

In veste, spectantumque traxit,
 Cælicolûm velut unus, ora!
 Quis illa vivis senfa coloribus
 Arcana pingat, queis celeri in Deum
 Vi mentis abreptus litati
 Delicias recolebat Agni?
 Descendit Agnus denique, Pupuli
 Ridentis instar lapsus ab æthere,
 Descendit, ANTONI, suisque
 Brachiolis tibi lene collum
 Mulsit renidens, basia blandulus
 Impressit ori, pectore candido
 Pependit, amplexusque amantem
 Ambrosiâ recreavit aurâ.
 Flos nempe Lilî roscidus is tui,
 Intactus, halans, & nive purior,
 Is unus attraxit supremi
 Virgineam Sobolem Parentis.
 Nam castus inter Lilia pascitur,
 Amatque Sponsus Lilia. Quî tuus
 Non Virginum Sponso placeret
 Virginei Decor ille Floris?
 Terris manentem visit, & integrum
 Florem beatis roribus imbuat,
 Ut Angelis spectandus olim
 In Supero redoleret Horto.

*Ardens in D. ANTONIO desiderium propagandæ Fidei,
& moriendi pro Christo, visa Gloria Confessoris
in Cælo, & audita quinque Martyrum ex
Familia D. Francisci in Patriam
translatione.*

HEXAMETRI.

ANnuit optanti Cælum. Contemptus, & imus
Paupertate fruor: rigidam mihi degere vitam
Jam licet, & Christi patientis imagine pasci
Plenius, ardentique animâ versare dolorum
Immensam seriem, & miri nova pignora amoris.
O caput afflictum spinis, vulsique lacerti!
O latus infami transossu cuspide, & artûs
Contriti, laceri, exsangues, plantæque, manûsque
Duris transfixæ clavis! Quis talia spectans
Non eat in lacrymas totus? non pectore amanti
Concipiat flammæ? Non sanguine sanguinis imbrem
Divinum proprio penset? Cape, dulcis Iesu,
Hos testes animi sensûs, queis sacra litantem
Tu me incendisti, austeri Doctoris alumnum
Objiciens oculis nuper, dum luce coruscum
Insolitâ raperet radianti Gloria in Astra
Sublimem curru. Tuus ille imitator, & alti
Incola nunc Cæli sancto me fuscitat igne,
Et cupidum ciet, & stimulis exercet acutis,
Ut Tibi me similem faciam, & portare feroces
Dulce tuum haud timeam Nomen, Legemque per oras.
Urit, agit mentem visi quoque palma triumphi,

Pal-

Palma recens, Urbi spectaclum grande, tuæque
 Instar magnificum Fidei. Non carceris horror,
 Non alapæ, funesque Viris, non verbera fortes
 Excussere Animas. Sævis contusa flagellis
 Membra tument, horrent: largis cruor undique rivis
 Diffluit: ossa patent: stridet ferventis aceti,
 Atque olei infusus liquor artubus: ira Tyranni
 Fulgurat infrendens, invictaque colla rotato
 Magnanimûm metit Heroum crudeliter ense.
 Me quoque da simili, precor, in certamine Vitam
 Reddere pro Vitâ, quando nil solvere majus
 Pro meritis possum. Quæ me mora tardet amantem?
 Non mihi dulce pati pro te? Non dulce labores
 Exantlare novos, non dulce pericula contra
 Ire, minasque truces, certæque occumbere morti?
 Pro me, pro cunctis læso tu Victima Patri
 Tantam divini fudisti sanguinis undam:
 Lentus ego hîc jaceam, nec tanto gratus amor
 Præco volem Fidei, quo me rapit impetus auræ
 Cælestis? Cessare nefas. Vocat Africa Tellus
 Erroris late ingenti circumdata nocte,
 Quam stupidis Vates induxit Gentibus. Ibo,
 Ibo: feram cæcis Lumen vitale, meique
 Grande Redemptoris Nomen, pretiumque salutis
 Humanæ portans, flammantis fulgure linguæ
 Barbaricos sternam Cultûs, & Dæmonis artes,
 Et quidquid castis inimicum Moribus obstat.
 Sed quid ego illustri me dignum Sorte, morique
 Nil timidum reor in mediis cruciatibus audax?
 Non mihi sunt Vires ad fortia Facta, nec ille

Est

Est Animus par ancipiti consistere campo,
 Otia tuta juvent cellæ, nec miles in armis
 Ignotis certare parem. Sit nuda Voluntas
 Mî satis. Audacem falsus fors deferet Ardor,
 Et premet occultos letali in pulvere Fastûs.
 Ordinis at lecti Præses si jusserit Afro
 Addere me lumen Populo, parêre recusem
 Imbellis, Gentemque sinam sine luce jacentem?
 Officium vetat, & Pietas. Depone timorem,
 ANTONI, fidenſque Deo nova munia jussus
 Accipe; vincat Amor populorum, vincat aperta
 Omnibus una Salus: Christi Crux vincat, & Orbi
 Sistat adoranti cæsum pro fontibus Agnum.
 Plurima messis adest: non plurima dextera, messem
 Quæ legat. I felix, quo Christus monstrat, & illo
 Sub Duce nil metuas. Ibis per tela, per ignes,
 Immissasque feras, tormentaue millia lætis
 Aspicies oculis, & ahenò pectore vinctes.
 Sic cito pulcra Dies veniat, quæ vota secundet,
 Atque cruentatæ donet tibi gaudia Palmæ.
 Talia dum secum tacito sub corde volutat
 Vulgandæ Fidei flagrans ANTONIUS æstu,
 Nuntius ecce venit. Fausto dare carbasa vento
 Imperat, electumque Afris appellere terris.
 Ille volat, jussumque inhiat celer impete Regnum.
 Jam tenet, accingitque Operi; sed multa parantem
 Occupat, & longum Vis morbida cogit inertem
 Cedere. Cedit iners tandem, pulsusque per undas
 Litore ab Hispano Siculi subit ostia Portûs,
 Atque alium manet ex alto sine cæde Triumphum.

*Doctrina eximia a D. ANTONIO singulari Modestia
omnibus occultatur.*

EPIGRAMMA.

Astifii primum Francisco ANTONIUS astat,
Et Patris austeros procidit ante pedes.
Excipitur velut ignotus, Sociisque coacti
Agminis is cunctis creditur esse minor.
Nesciri gaudet Doctrinâ dives opimâ,
Quam variis celat callidus ille modis.
Cuncti abeunt. Solus manet ille, ut inutilis unus,
Jussus in agresti Sacra litare loco.
Munia quæque humili lætus subit infima corde,
Et sperni magni Nominis instar habet.
Huc huc, quos inflat ventosa Scientia, adeste,
Et veri celsas noscite Honoris opes.
Occulit in nebulâ vultum, sed majus ab umbris
Sol dabit egrediens, splendidiusque jubar.

Doctrina D. ANTONII per Obedientiam patefacta.

CARMEN TROCHAICUM.

Splendet ille, splendet, atrâ qui latebat obsitus
Nube, Sol. Jam vestit auro Livii Forum novo,
Et stupentes luce visûs recreat septemplici.
O beate Sol, & isto Sole nostro pulcrior,
Inclyte ANTONI, supernæ qui jubar Scientiæ
Intimo frustra repostum continebas in sinu.
Nunc tuo tandem verendo nunc renides Ordini,

Jus-

Jussus ignotam tot annos expedire lampada.
 Lampas ardet, vibrat ignes, ima cordium subit,
 Lustrat, accenditque mentes, & calore vivido
 Germina excludit, cietque floridum passim genus,
 Et cupita poma Terris, poma Cælo porrigit.
 Victa sacris Advenarum turba fervet ignibus:
 Victus Ordo sentit Astrum: Præses hæret, ac stupet;
 Quippe Numen tale Sidus e latêbris extulit,
 Ut diu sepulta abiret in triumphum Gloria.
 Alme Sol, lustrabis urbes, fuscitabis undique
 Cælitum flammæ, & acri luce sternes Italis,
 Gallicisque Monstra in oris. Quale sed nostræ dabis
 Munus Urbi, grande Munus, cum perenni te Deus
 Hanc super fixum jubebit fulgurare lumine?

*D. ANTONIUS in litore Ariminensi pisces
 convocât ad Concionem.*

J A M B I S E N A R I I.

Postquam flagellis lancinavit asperis
 Artûs, famemque plurimos tulit dies,
 Et longa vota pro scelestis Gentibus
 Effudit iram deprecatus vindicem,
 Cæcisque ab alto lumen, & sensûs novos
 Oravit ore flammeo, linoquit suum
 ANTONIUS Antrum: proximum petit mare,
 Pressâque arenâ clâmitat plenus Deo:
 Audite, Pisces, (nam rebellis Natio
 Audire verbum Numinis spernit sui)
 Audite Vos. Tonantis ad vocis sonum

Accurrit hinc, & inde prorumpens vadis
 Squamosa Turba: cærulam tegit viam
 Collecta in arcum, perque scanfiles gradûs
 Crispatâ in undâ, ceu theatro, diditur
 Spectanda capite gemmeo, micantibus
 Caudis; & alis: ore hiantè pendula,
 Arrecta, cupida, læta dicentem manet.
 Ille infit ardens. Numinis cognoscite
 In vos profusa largitatis munera.
 Quam mira vobis, multiformis, discolor
 Tributa species! quanta ab ortu nil suæ
 Egena proles matris, alta est protinus,
 Et absque numero! Quam leves, & lubrici
 Motûs per æquor! Non tremenda fulmina,
 Non sæva vestras grando percutit domos:
 Non apta defit esca, quam Dei manus
 Immensâ ubique spargit indulgentiâ.
 Vobis pepercit Ira iusta, quæ Genus
 Animantium omne perdidit vasto in solo,
 Regni liquentis Incolas suo fovens
 Amore solos. Unus ex vobis Dei
 Vatem profundo sospitem excepit sinu:
 Alter Tobix reddidit Cæli jubar.
 Vos rete Petro implestis, & Christo cibum
 Dulcem parastis; vos novâ Turbas dape
 Auctâ per Ipsum Vi potente plenius
 Saturastis uni splendido Miraculo.
 Ipsi tributum pendidistis Cæsari
 Pro Christo, & illum fluctibus vestris super
 Levi ambulanti dulce vidistis pede.

Vidistis arma, quæ natantibus mali
 Infesta vobis instruebant, vertier
 Sacros in usûs; & Ministros Numinis
 Piscatione Gentibus gratissimâ
 Illos creari, qui marinis antea
 Distenta campis explicabant retia.
 O vos beatos! o genus charum Deo!
 Laudate vestrum motibus, Pisces, Patrem,
 Illique grates reddite. Exultim caput
 Movere Pisces, osque mutum Numini.
 Ariminensium interim denso agmine
 Excîta ab Urbe Multitudo provolat
 Visura monstrum: cingit ardentem undique,
 Stupetque Divum. Congregatis Civibus,
 Abire Pisces ille protinus jubet,
 Et dicta vibrans in rebelles: Discite
 A Piscibus, inquit, discite augustum pii
 Numen vereri, nec reluctante amplius
 Repellere ausu Veritatis Nuntios.
 Percussa dictis Gens iniqua procidit
 Ad genua mœrens magna patrantis Viri,
 Rogatque veniam lacrymis manantibus
 Gemebunda, docilis, atque prompta vocibus
 Parêre Superâ ab Arce demissi Angeli.

*D. ANTONIUS in Urbe Patavina viginti duos Latrones
Concione habita ad pœnitentiam redigit.*

HENDECASYLLABI.

AUdistis, Socii, novum repente
Cælo missum Hominem? Tonat per urbem
Nunc ille Euganeam, bonasque gentes
Sacra territat allocutione.
O viles animæ, leves, ineptæ,
Quas vanus timor occupat futuri,
Et vindex scelerum quatit potestas!
Quanta perpetui foret cachinni
Nobis copia, si subiret ardor
Ire, & auribus illa bella dicta
Nostris ebibere! O faceta scena!
O ludi species beatioris!
Hæc Latro Sociis. Eamus eja,
Eamus simul, inquit unus, & nos
Illum visere. Vestis ergo formam
Fœdam sanguine, & hispidum capillum
Mutant, & Patavî viâ latenter
Diversi variâ volant ad Urbem.
Adsunt vesperæ, posterâque luce
Immixti populo sedent & ipsi
Rifores. Aperit Dei minister
Ollis crimina magna, ceu fuissent
Ipsi cognita: fontibus paratas
Pingit horribili colore pœnas,
Et fassis referat simul benigni,

Ad

Ad quem confugiant, Sinum Parentis.
 Metu Numinis, atque amore passim
 Gemunt, illacrymant, dolent scelesti
 Poscentes veniam, novamque mentem.
 Jam finis venit allocutionis,
 Et vastum undique jam Caterva campum
 Linqvit in teneros soluta fletûs.
 At sacri ocus ad pedes Ministri
 Submissis genibus cadunt latrones
 Madentes lacrymis sinûs, & ora,
 Et Vitæ genus, & nefanda facta
 Pandunt solliciti, viæque causam,
 Et motûs animi usquequaque victi
 Cælesti eloquio. Pius dolentes
 Præco Numinis excipit, foveatque,
 Et firmat monitis, & inquinatos
 Agni justifici eluit cruore.
 O Virtus supero calens ab igne,
 Virtus omnigenis tremenda monstris,
 Et præsens validâ potenter omnes
 Errorum tenebras fugare Luce,
 Et pulsas Animos beare morbis!

*D. ANTONIUS Eccellinum Tyrannum objurgat ,
 ac terret.*

EPIGRAMMA.

NE sævum propius, ne quæso, accede Tyrannum,
 ANTONI. Ante oculos non homo, tigris adest;

Tigris adest cædes spirans, & funera. Gressum
 Retro age, ne subitâ te laceret rabie.
 Nil Heros timet: horrendi truculenta Tyranni
 Ora subit certâ Numinis auctus ope.
 Ille accedentem, & dio fulgore coruscum
 Aspicit, insolito concutiturque metu:
 Dicta pavens divina bibit, poscitque repelli
 Auditas supplex corde micante minas;
 Inde reus collo zonam sibi conjicit, & se
 Sternit honoratos turbidus ante pedes.
 Miles, ne stupeas. Habet hoc ANTONIUS, illum
 Ut quisque in terris aut amet, aut timeat.

*De Lingua D. ANTONII adhuc post sæcula sex
 singulari Prodigio incorrupta.*

ELEGIA.

TE tandem aspicio propius, te pectore anhelò,
 Atque animâ, & teneris nunc veneror lacrymis,
 ANTONÎ sacra Lingua mei, dulcissima Lingua,
 Viva, rubens, superûm Lingua stupenda choro.
 Cur non ille mihi sensus, quo Divus ad arcam
 Ille tuus laceris Præsul in exuviis
 Te intactam, & roseam vidit? Cur pectus amanti
 Illo illo pariter non mihi ab igne calet?
 O amor! o dulces fletûs! o oscula pura,
 Oscula deliciis facta beata tuis!
 Concute mî, quæso, simili præcordia motu,
 Et pretium attonito da mihi nosse tuum.

O Lingua! o diæ non enarrabile textum
 Mentis, & effusi nobile amoris opus!
 Quo te, quo celebrem versu? Tu, Lingua, canenti
 Adsis, atque tuum tu mihi pinge decus.
 Dic succos mihi cælestes, unde ipsa beatas
 Indelibati ducis honoris opes:
 Dic mihi, cur cineres inter tu sola solutos
 Euganeo fulges Prodigium Populo.
 Angelicæ in terris Species, & Virginis ora,
 Et Sponsi toties Gratia visa tui
 Te te incorruptam cunctos statuere per annos,
 Inter Cælicolas ut tibi Vita fuit.
 Quærentes æterna preces æterna tulere
 Præmia, non ullâ deperitura vice.
 Te mutam Virtus, te Virtus, Lingua, loquentem
 Reddidit alterno læta ministerio.
 Nam, quas occuluit taciturna Modestia, dotes
 In lucem jussum protulit Obsequium.
 Errorum fera monstra tuis cessere sagittis,
 Et Veri radians risit ubique jubar.
 Corda tibi placidos fundenti nectaris imbres
 Duritiem rigido deposuere sinu.
 Te Reges coluere boni, tremuere Tyranni,
 Tartareusque fremens horret adhuc Coluber.
 Gallia te stupuit, stupuerunt Itala regna
 Dicentem augusto devenerata metu.
 Tu miseris lenimen eras, tu blanda voluptas,
 Lingua, piis, cunctis dux sine fraude viæ.
 Quali secretos pandebas luce recessûs
 Interiora imi sensa legens animi!

Qua-

Qualibus, eventi discissâ nube futuri,
 Signabas nulli pervia facta notis!
 Dissita gens fantem, gens extera dispare linguâ
 Audiit, & voces sensit adesse suas.
 Tu castas Helenæ sevisti in pectore flammâs,
 Fulgeret ut sacris pura columba locis;
 Tu Lucam nostris altaribus alma dedisti,
 Urbs foret ut gemino fulta patrociniâ.
 Vox tua Franciscum Gallas attraxit in oras,
 Mulset & optato prodigiosa sono.
 Vox tua stridentem disjecit Turbinis Iram,
 In nostrum rueret cum furibunda caput.
 Vox Ignem tua divisit, ne tangeret Arcam
 ANTONI, & sanctum pollueret cinerem.
 Vox tua....Sed videor mihi nunc audire sonantem
 Auribus: E templo cede profana meo,
 Cede mihi, mala Turba, procul. Non impia Templum
 Murmura, sed linguæ fervida Vota decent.

De Triumpho Divi ANTONII statim post mortem.

*Dialogus inter Philagium Polonum hominem,
 & Gerontium Civem Patavinum.*

Phil. **E**uganeum tandem cupido data copia Civem
 Visere.

Ger. Quid tanti, sodes, ut in Urbe Polonâ
 Euganeus quæratur Homo?

Phil. Res magna, tibi que
 Cognita præ cunctis.

Ger. Quænam?

Phil.

Phil. Nova Gloria vestrae
Orta Urbi.

Ger. ANTONI, credo, te Gloria nostri
Abripit, & mentem flagrante cupidine pulsat.

Phil. Nimirum, & valde. Jamdudum sancta Cupido
Ista mihi penitus vestrum cognoscere Divum,
Quem sacrâ læti rutilum spectatis in Arâ.

Ger. O me felicem, Angelici cui gratia vultus
Visa fuit toties, olli dum vita manebat,
Et cui post mortem cælestis pompa triumphi
Attonitos tantâ mulsit dulcedine sensus!

Phil. Fare age: ne renuas optanti facta referre
Omnia. Quis melius possit, quis verius altum
ANTONI Decus ingenuis mihi pandere dictis?
Quippe volat nostras etiam celebrata per oras
Inclyta Fama Viri tanti, sed luce coruscat
Incertâ. Dic ergo mihi, dic, quæso, Geronti,
Ipsum quandoquidem licuit tibi cernere Divum,
Virtutesque stupere novas, quæ tanta recentis,
Et subiti fuerint olli primordia Cultus.

Ger. Vix terris oculos clausit, vix morte caducas
Exuit exuvias Vir sanctus, protinus illum
Instincti vulgant pueri, clamantque per Urbem:
Occidit heu! nobis ANTONIUS: occidit ille,
Optimus ille Pater: Sanctus jam sidera calcât,
Sanctus habet Cælum, Sponsique amplexibus hæret.

Phil. Quam Deus in Sanctis magnus! Quis solvere linguas
Nomen in ignotum potuisset, & illa Beati
Præmia, quæ fugiunt mortales abdita visus,
Et soli sunt nota Deo, visenda catervæ

Tra-

Tradere simplicium puerorum? Grande, novumque
Prodigium, & cunctis semper memorabile sæclis.

Ger. Prodigium mirere licet: magis ipse stupebo
Prodigii Causam. Virtus nempe Illius illa
Usque ignorari cupiens, & nulla videri
Omnibus, eximiâ quamvis in luce niteret,
Astat Miraclum multo mihi grandius illo.

Phil. Omnino vere. Sed merfa lateret in umbris
Illa suis, nisi divino patefacta fuisset
Nobis Prodigio.

Ger. Sensum ferientia semper
Turba stupet vix mente petens, qua lucida Virtus
Eminet.

Phil. At Cives inopinæ nuntia Mortis
Quo sensu Vox affecit?

Ger. Percussa repente
Urbs tota excutitur: cum fletu gaudia miscet,
Et propero Arcellam subit agmine: septa refringit,
Instat, inardescit, clamat dum tangere Corpus
Detur, & augustâ vîstis saturare figurâ.

Phil. O ego, si tali dignatus forte fuisset,
Quales delicias lætanti pectore præsens
Gustassem par Cælicolis! Quæ basia Divo,
Et teneros fletûs licuisset, & ignea vota
Porrigere! Invideo tibi nunc, & gratulor una
Fortunam tantam.

Ger. Pagis quoque Turba relictis
Advolat impatiens Divo se sistere, & artûs
Demulcere manu sanctos. Satis esse beatum
Attactu se quisque putat, vel cernere saltem

Si cupido liceat. Pars cingula pendula cannis,
Pars jacet anellos, pars dempta monilia collo
Eminus e foribus, vel apertis alta fenestris
Tangendi studio: singultûs undique dulces,
Et ducta ex imo passim suspiria corde,
Et rapti in Cælum sensûs.

Phil. Sic Patria semper,
Sic tua conspicuo Divum veneretur honore,
Nec posito Pietas unquam deferbeat æstu
Gentibus Euganeis, quas ultima proferet ætas,

Ger. Lucebit, spero, semper, serosque Nepotes
Clarabit Pietas eadem, quæ fulgere primum
Cœpit ad Arcellam, patuit dein tota coruscis
Effundens radios, cum portaretur in Ædem
Virginis ANTONI Corpus.

Phil. Translatus ad Urbem
Divus, nec Populi factò vetuere tumultu
Thesauri raptum tanti?

Ger. Vetuere, sed arma,
Irataque minas Divus dimovit amico
Arbitrio.

Phil. Narra, quæso, spectacula Pompæ,
Translatique Decus.

Ger. Proceres sacra membra vicissim
Gestabant humeris: ibat cum Præsule Prætor
Pone sequens, longusque gradu vestigia librans
Ordo Sacerdotum: stipabant compita gentes,
Omne genus, claræ, obscuræ: radiata nitebat
Urbs facibus, qualis candet Via lactea Cælo.

Phil. Perge age: mî accendis magis usque cupidine mentem:

Vix

Vix teneo lacrymas.

Ger.

Mariæ jam limina scandit
Plausibus, & cantu exceptum, jam Corpus in Arcâ
Extemplo inventâ, & nitidis fulgente columnis
Ponitur. Inclusum tangunt, tactuque valescunt
Ægri omnes: claudi gressum, mutique loquelas,
Et furdi auditum accipiunt, cæcique cupitum
Lumen, & indomitæ pelluntur corpore febres.

Phil. Insta, oro, precibus, cum sanctam accesseris Arcam
In Patriâ, ut dubium fidos me dirigat Ille
Per calles vitæ monstrans abrupta viarum
Errantis Sæcli.

Ger.

Posce absens, posce potentem
Audaçter, quæcumque libet. Dabit omnia præsens,
Et bonus. Arcellæ populum quis flexit, & iras
In sacrum vertit luctum?

Phil.

Mutata voluntas
Est illis ergo, qui primum sæva parabant
Prælia?

Ger.

Mutata omnino. Venêre gementes,
Demissi vultum, pede nudo invisere læsi
Exuvias Divi, & dulci dare basia saxo.

Phil. Quid reliqui Cives?

Ger.

Exemplo concitus Ordo
Quilibet obsequium præstat. Jam Rector uterque
Urbis, & Antistes curis cælestibus acti,
Matronæ, flos Nobilium, Plebs, atque coloni
Procedunt nudi plantas, dextrisque tenentes
Rite faces, scintillanti per compita cerâ;
Vadit & ipsa Cohors celebri spectanda Lycæo

Di-

Discipulis stipata suis.

Phil. Insigne per Ævum
Exemplum populis!

Ger. Consistit denique Turba
Ad Templi limen: cantûs simul integrat altos
Lætitiæ: miris jam Dona expressa figuris
Cerea dat Divo fervens; dein læta recedit,
Et tacitâ secum volvit nova gaudia mente.

Phil. Vestra illa hoc meruit Pietas, ut Divus in Æde
Tam cito luceret vobis.

Ger. Quis voce triumphos
Exprimat, & motûs Urbis, cum nuntius Illum
Rettulit in Divûm Fastis, Arisque locatum?
Externari omnes prope sensibus: undique Nomen
ANTONÎ resonare sui, plausûsque ciere,
Et magna unanimi præconia tollere voce.

Phil. O fortunati Cives! o Gaudia sancta
Cælicolûm permulsa bonis! Miracula cerno
Millia, quæ Divus cunctas protendet in oras;
Cerno peregrinos semoti e partibus Orbis
Adventare Urbem vestram, dare munera Divo,
Et vulgare suis patrantem grandia linguis.

Ger. Nil dubito. ANTONÎ præcella potentia nostri
Sparget ubique jubar: cunctis volet esse benigna,
Præcipue nobis, meriti si gratia Cultûs
Munifico semper studeat placuisse Patrono.

I N D E X.

<i>O</i> Rigo Poeseos ex Mundi primum conditi spectaculo ducta. Jambi Senarii, & Dimetri.	Pag. 7
<i>Pratum Vallis noctu visum sub Præatore Michaelio.</i> Ode Alcaica.	9
<i>Initium Fabricæ novi Nosocomii in Urbe Patavina.</i> Hexametri,	11
<i>Paguri pisces, Æliano, teste ad sonitum tibie capiebantur.</i> Epigramma.	14
<i>Agricola Veronensis familiam in ponte Navium exundante Athesi a periculo servat.</i> Hexametri.	ibid.
<i>Monstrum instar Medusæ a Leonardo Vincio pictum.</i> Epigramma.	17
<i>Cortex Peruvianus febrium domitor. Epitaphium filii Atalibæ Regis.</i> Epigramma.	ibid.
<i>Nostri Poetæ abstinere debent a Fabulis superstitosæ Antiquitatis.</i> Jambi Scazontes.	18
<i>Ad Poesim Sacram.</i> Ode Catulliana.	19
<i>Aquæ potores sunt mali Poetæ.</i> Satyra.	21
<i>Ad Joannem Marsilium Publicum Botanices Professore- rem ante statuam Salomonis in Horto Publico de plantis, & herbis differentem.</i> Epigramma.	22
<i>Anus ad Speculum de senectute conqueritur.</i> Epigram.	23
<i>Sacerdos Græcus, dum Manibus infernis litaret, Phry- gium Carmen canente Tibicine, in furorem actus e monte se se præcipitavit.</i> Elegia.	24

Str-

<i>Strages in America factæ in prima ejus occupatione.</i>	
Carmen Trochaicum.	25
<i>Terræ facies ad ortum Solis visa.</i> Ode Sapphica.	28
<i>Vitæ brevitæ satis compensatur per unam Scientiam</i> <i>plane cognitam.</i> Jambi Senarii.	30
<i>Poetæ nascuntur, non fiunt.</i> Jambi Senarii.	31
<i>Vis Educationis in brutis animalibus.</i> Hendecaf.	32
<i>Gratia, & Libertas arbitrii.</i> Epigramma.	34
<i>Puer, & Mater ad speculum.</i> Hendecaf.	35
<i>Lux Solis a nivalibus Helvetiæ montibus reperiussa.</i> Ode Asclepiadæa Glyconica.	36
<i>Antonio Marino Cardinali Priolo Episcopo Patavino,</i> <i>cum primum Ecclesiæ suæ gubernationem susci-</i> <i>peret.</i> Ode Glycon. Asclepiad.	38
<i>Impius a Dæmone in speluncam raptus, quid sibi</i> <i>illic acciderit, narrat.</i> Elegia.	41
<i>Fascinatio nugacitatis obscurat bona.</i> Sap. c. IV. Ode Catulliana.	43
<i>Honeste vivendum.</i> Jambi Senarii.	44
<i>Passerem a milvio exagitatum Xenocrates Philoso-</i> <i>phus protegit.</i> Jambi Dim.	45
<i>Simius ludens cum Rege.</i> Jambi Senarii.	46
<i>Cato Uticensis jam jam moriturus secum loquitur.</i> Ode Alcaica.	47
<i>Mater in obsidione Hierosolymæ filio suo ab se occiso</i> <i>vescitur.</i> Elegia.	49
<i>Archimedes a Buffono vindicatus.</i> Satyra.	51
<i>Justæ Critices amor.</i> Satyra.	52
<i>In funere Liviæ ab Auria S. R. I., & Amphissia</i> <i>Principis.</i> Ode Catulliana.	54

<i>Ad B. Antonium Manzonium, vulgo Peregrinum, virginitate, pietate in pauperes, patientia, humilitate, & sacra peregrinatione celebrem. Hymnus.</i>	56
<i>Socrates ad Juvenes. Jambi Senarii.</i>	57
<i>Criminosi homines ad Opera publica damnati. Hend. ibid.</i>	
<i>Catoni Censori Epitaphium. Jambi Senarii.</i>	59
<i>Monumentum Romulo Arvali Sacerdoti erectum ad excitandam agricolarum industriam. Jambi Sen.</i>	60
<i>Agricultura Mundo contemporanea. Elegia.</i>	61
<i>Dei amor erga homines. Idyllium.</i>	62
<i>Umbra Mæcenatis ad solium Jovis. Epigramma.</i>	65
<i>M. Aurelius regiam suppellectilem vendi jubet pro Populo. Epigramma.</i>	66
<i>Vis picturæ. Hexametri.</i>	67
<i>Nihili descriptio. Carmen Troch.</i>	68
<i>Humana voluntas ad malum proclivis. Jambi Senar. ibid.</i>	
<i>Deus æternus. Jambi Senarii.</i>	69
<i>Newtonus ad Solem. Ode Alcaic.</i>	70
<i>Natura Stili immutabilis. Epigramma.</i>	73
<i>Mors Emmanuelis de Suza, & Eleonoræ de Sa, ex India orientali in Lusitaniam redeuntium. Eleg. ibid.</i>	
<i>Nero populum Romanum incendio Urbis funestat. Ode Alcaica.</i>	75
<i>Draco Atheniensis extremo supplicio otiosos puniri jussit. Epigramma.</i>	77
<i>Mala Imitatio. Jambi Senarii.</i>	78
<i>Immoderata sciendi cupiditas. Jambi Senarii.</i>	79
<i>Larva Temperantiæ. Hendecasyllabi.</i>	80
<i>Affectus parens Eloquentiæ. Hendecasyllabi.</i>	81
<i>Noes in Arca celeberrima quatuor Imperia oritura,</i>	

<i>Occasura filiis suis prænuntiat, Regnumque Christi post illa perpetuo duraturum. Ode Alcaic.</i>	82
<i>Sutor antelucanus. Jambi Senarii.</i>	85
<i>Noes, & filii ad Iridem. Hexametri.</i>	86
<i>Educatio Juvenum in Seminario Patavino a B. GREGORIO BARBADICO instituta. Ode Alcaica.</i>	87
<i>Orborum filiorum miseriæ sublevatæ in Orphanotrophiis. Elegia.</i>	90
<i>Charinus, & Mimus Bergomas. Carmen Troch.</i>	92
<i>Societas Leonina. Epigramma.</i>	93
<i>Socrates Juventutem Atticam disciplina Morum instituit. Hexametri.</i>	94
<i>Fuga mollioris Cultus, & delicati. Hendecaf.</i>	96
<i>Larva doloris in muliere mortem conjugis deflente. Epigramma.</i>	98
<i>Equorum cursus Patavii visus in obscuro cubiculo. Elegia.</i>	99
<i>In fabricam Seminarii Rhodigini, recens erectam ab Illustrissimo, ac Reverendissimo Præsule ARNALDO SPERONIO DE ALVAROTTIS Adriensi Episcopo. Hendecaf.</i>	101
<i>Titus Imperator de die queritur sibi sine beneficiis elapso. Jambi Senarii.</i>	102
<i>NICOLAUS ANTONIUS JUSTINIANUS Episcopus Patavinus argenteam domi supellectilem vendi jubet, ut fabrica Nosocomii ad exitum perducatur. Hendec.</i>	103
<i>In felem adhuc integram in demolitione Carceris Eccelliniani Patavii repertam anno M. DCC. LXX. Epigramma.</i>	104

<i>Agricolæ in India immunes militia fuere.</i>	Jamb. Sen. ibid.
<i>Larva Pietatis in Rege Salomone.</i>	Elegia. 105
<i>Petri Aretini Epitaphium.</i>	Epigramma. 107
<i>Alexander Magnus jam jam moriturus se mortalem esse tandem agnoscit.</i>	Jambi Sen. ibid.
<i>Filiorum Ugolini Comitis in patrem amor.</i>	Jambi Sen. 109
<i>Ad Medicum Franciscum Vanzetti Thienensem in nu- ptias optimi ejus Fratris Joannis Baptistæ, & Antoniæ Chilesotti.</i>	Ode Alcaica. 110
<i>Larva Liberalitatis.</i>	Jambi Sen. 113
<i>Justitia Aristidis in exilium pulsi.</i>	Epigramma. 114
<i>Larva Religionis in Pseudo-Proph. Mahumede, ex Interpretibus Alcorani, ejusq., vitæ expressa</i>	Hex. ibid.
<i>Christophorus Columbus.</i>	Hexametris. 117
<i>In Statuam æream Alexandri Magni a Lysippo fi- ctam, & auro inducto a Nerone corruptam.</i>	Epigramma. 119
<i>Apud antiquos Ægypti Reges regale Sceptrum Vo- meris referebat effigiem.</i>	Epigramma. 120
<i>Irrisio Democriti Philosophi.</i>	Jambi Sen. 121
<i>In Timonem osorem hominum.</i>	Jambi Sen. ibid.
<i>Homo honestus nunquam simulat.</i>	Hendecaf. 122
<i>Larva Amicitiae in aulis Principum.</i>	Hendecaf. 124
<i>Filia matrem lacte suo nutrit in carcere, ubi postea Templum Pietati erectum fuit a Romanis. Pere- grinus ab ipsa Dea edoctus rem narrat.</i>	Elegia. 125
<i>Pythagorici Philosophi integritas.</i>	Jambi Sen. 128
<i>Alexander Magnus Perilli filias larga dote donat.</i>	Jam- bi Senarii. 129
<i>In Gellium Musicæ contemptorem.</i>	Hendecaf. ibid.

<i>Colores Iridis ad vivum pingi non possunt . Epigram.</i>	130
<i>Larva paupertatis in Cynico Antisthene . Carmen Trochaicum .</i>	131
<i>Saul Rex furore correptus . Carmen Trochaicum .</i>	132
<i>Veræ Matris amor ab Rege Salomone visus . Hendec.</i>	133
<i>Populus Sículus deflet mortem Gilliæ civis olim liberalissimi, ut constat ex Valerio Maximo . Eleg.</i>	135
<i>Agricultura Academiis studium insigne . Hexametri .</i>	137
<i>Diocletianus Imperator relicto Regno Agriculturæ vacat . Hendec.</i>	138
<i>Antipater Alexandri Magni nepos Thessalonicen Reginam Matrem gladio interficit . Ode Catul.</i>	139
<i>Juvenis Gallus pœnam Triremis subit inflictam Patri suo, in ejus locum sponte suffectus . Carm. Troch.</i>	141
<i>Cambyses Persarum Rex Cyro filio Deum monstrat adorandum . Ode Alcaica .</i>	ibid.
<i>Ovidius ad sepulcrum Tibulli . Ode Catulliana .</i>	144
<i>Agricultura Astronomiæ parens apud Chaldaeos . Jambi Dimetri .</i>	145
<i>Noemus plantavit Vineam . Carmen Trochaicum .</i>	146
<i>Litterati humanitas in Platone . Hendecasyllabi .</i>	148
<i>Felicitas Populi sub optimo Regimine constituti . Hexametri .</i>	150
<i>Cupiditates nonnisi divino auxilio domantur . Somnium . Ode Anacreontica .</i>	152
<i>Draconis Attici Legislatoris Umbra ab Inferis profecta Athenas invisit, & ab Otio revocat . Carmen Trochaicum .</i>	154
<i>Vivi Magistri utiliores, quam mortui . Hendecasyll.</i>	155
<i>In Fabullum tumidum Poetam . Hendecasyllabi .</i>	156

<i>Seneſtus virtute prædita ſibi conciliat Juventutis obſequium. Ode Sapphica.</i>	157
FRANCISCO PISAURO poſt Legationem Hiſpanam Procuracionem Ædis D. Marci ſuſcipienti. Car- men Trochaicum.	158
<i>Pravorum librorum lectio tollit animi tranquillitatem.</i>	
<i>Loquitur Juvenis lectione turbatus. Ode Alc.</i>	159
<i>Pravorum librorum lectio Honæſti ſpeciem obſcurat.</i>	
Epigramma.	161
<i>Del Sig. Conte Florio Udineſe in occasione del Ridotto ſoppreſſo Sonetto.</i>	162
<i>Verſio latina.</i>	ibid.
<i>Deſbarroi liberi Hominis impietatem ſuam deteſtantis ad Deum Oratio.</i>	163
<i>Eadem Latine.</i>	164
<i>Otium inducit homines ad patranda crimina, quæ morte tandem plerumque mulctantur. Jambi Sen.</i>	ibid.
<i>Educatio Filiorum a parentibus neglecta. Ode Alc</i>	165
<i>Paraphraſis Pſalmi primi Davidici. Jambi Dimetro- Senarii.</i>	167
<i>Otium torporem corpori inducit. Ad Roſcanum. Hen- decasyllabi.</i>	169
<i>Jaſtata ab Impiis fortitudo imminente morte laba- ſcit. Jambi Senarii.</i>	170
<i>Thomæ Mori Epitaphium. Jambi Senarii.</i>	171
<i>Arrogantia ſcrutandi divina Myſteria. Epigramma.</i>	172
<i>Mater ad filium ex longa peregrinatione redeuntem, & prava educatione corruptum. Elegia.</i>	173
<i>Paraphraſis Epigrammatis Joannis Caſæ, quod inci- pit: O ſonno, o de la cheta umida ombroſa.</i>	
	Ode

Ode Catulliana,	175
<i>Virtutis Invocatio</i> . Carmen Trochaicum.	176
<i>In Russojum præferentem belluinam vitam Humanæ</i> .	
Epigramma.	178
<i>Paraphrasis Cantici Davidici in mortem Saulis, & Jonathæ, ex Libro II. Regum, Cap. I.</i> Carmen Trochaicum.	ibid.
<i>Regina Marito suo vitam servat morte sua.</i> Epigr.	180
<i>Nosce teipsum.</i> Jambi Senarii.	ibid.
<i>Aliena miseria per phantasiam in mente Matronæ exaggerata large eandem effuseque beneficam reddit.</i> Elegia.	181
<i>In Harpagum furem exlegem.</i> Epigramma.	183
<i>Otium fomes Luxuriæ.</i> Epigramma.	184
<i>Paraphrasis Cantici Mosaici post transitum Maris Rubri. Exodi Cap. XV.</i> Carmen Trochaicum.	ibid.
<i>Silentium injurias acceptas dissipat. Ad Placidum.</i> Epigramma.	186
<i>Silentium præcipuum ornamentum Feminis. Ad Sylviam Matronam.</i> Epigramma.	187
<i>Caute loquendum.</i> Jambi Senarii.	ibid.
<i>Abusus Intelligentiæ hominem ad Impietatem perducit.</i> Hexametri.	188
<i>Otiosus sibi data munia negligit.</i> Epigramma.	190
<i>Cultus Religionis neglectus a Pseudo-Philosophis.</i> Carmen Trochaicum.	191
<i>Obstinatio inflexibilis animi ex prava Librorum lectione orta. In Eleutherium Russoi discipulum.</i> Epigramma.	192
<i>Mali Libri Cupiditates pravas accendunt.</i> Hexam.	193

<i>Mulier integra Maritum injuste suspiciosum alloquitur. Elegia.</i>	195
<i>Paraphrasis Cantici Judith, juxta Syriacam Versionem.</i>	
<i>Carmen Trochaicum.</i>	197
<i>Paraphrasis Psalmi David CXXXVI. Carm. Troch.</i>	199
<i>Cuncta clamant Deum esse. Elegia.</i>	200
<i>Insula Luxus, ad quam invisendam simplex advena invitatur. Hendecasyllabi.</i>	203
<i>Silentium torquet homines curiosos. Jambi Senarii.</i>	205
<i>Malorum Librorum lectio Bonos in derisum vocat. Hendecasyllabi.</i>	207
<i>Prava exempla Parentum corrumpunt Filios. Hexam.</i>	209
<i>Mulier ad maritum otiosum, & arte parta dissipantem. Elegia.</i>	212
<i>Amor Voluptatis. Jambi Senarii.</i>	214
<i>Silentium magna negotia ad exitum felicem perducit. Metellus Macedonius Celtiberorum urbem Contrebiam opportune, & constanter silendo expugnavit. Ode Alcaica.</i>	216
<i>In Pantilium otiosum hominem Artes, ac Scientias deridentem. Hendecasyllabi.</i>	218
<i>Otium Artibus, Agriculturae, Commerciis perniciem intentat, quae sub allegoria Arboris 'jam jam caesurae significatur. Hexametri.</i>	220
<i>Silentium inscitiam tegit. Hendecasyllabi.</i>	223
<i>Villae quies litterato homini maxime opportuna. Hendecasyllabi.</i>	224
<i>Sampson stulte loquendo se ipsum perdidit. Elegia.</i>	226
<i>Silentium alit Virtutes. Hexametri.</i>	228
<i>Dialogus inter Philaethem, & Philotechnum, quorum</i>	

rum primus Naturæ Operibus delectatur, alter
vero Operibus Artis. 231

Dialogus inter Pontophilum, & Misopontem, quo-
rum primus maximo navigandi studio fertur, al-
ter vero præ timore ad navigandum induci non
potest. 237

Dialogus inter Palæologum, & Logodædalum, quo-
rum primus Voltæriani Stili contemptor, alter
vero superstitiosus amator est. 243

Dialogus inter Pamphilum, & Charinum, quorum
primus sincera, & utili, alter autem affectata,
& sterili pietate erga miseros afficitur. 249

Dialogus inter Philagrium, & Misagrium Viros No-
biles, quorum primus rei suæ rusticæ invigilat,
alter illam omnino negligit. 254

Dialogus inter Philochroum Pictorem, & Polyphan-
tem Poetam de Coloribus Picturæ, & Poeseos. 260

Dialogus de levanda pauperum inopia, inter Peniam
Matronam Nobilem, spoliatam bonis in terræmo-
tu Calabriae, & Plutum Virum pariter Nobilem
divitiis maximis abundantem. 266

Dialogus inter Philodoxum, & Sophronium litteratos
homines, quorum primus falsa Modestia, alter
vera delectatur. 272

Dialogus inter Encratem, & Orgophilum, quorum
primus pravis Cupiditatibus inimicus, alter au-
tem amicus iisdem est. 278

Dialogus inter Psychologum, & Psychomachum, quo-
rum primus futuram Vitam ante oculos semper
habet, alter vero nullam esse cum Epicuro sentit. 284

Dia-

- Dialogus inter Ergotelem laboris amantiſſimum, & Philocnum labori maxime inſenſum.* 289
- Dialogus inter Ariſtum pravorum Librorum oſorem, & Miſocalum eorundem amantiſſimum.* 295
- Dialogus inter Eleutherium ſequentem nova ſæculi Exempla, & Philocalum priſcis moribus inſtitutum.* 301
- Dialogus inter Lalifterium, & Sigontem, quorum primus audax & improbus, alter vero cautus & ſapiens in loquendo eſt.* 307
- Hieronî Ætnæo Syracuſio curru victoriam adepto. Ode I. Pythiorum Pindari Græco-Latina. Carmen Archilochium.*
- D. ANTONII THAUMATURGI** *Laudes. Pueritia D. ANTONII virginali Candore, aliisſque Virtutibus exornata. Ode Alcaica.* 332
- Ardens in D. ANTONIO deſiderium propagandæ Fidei, & moriendi pro Chriſto, viſa Gloria Confectoris in Cælo, & audita quinque Martyrum ex familia D. Franciſci in Patriam translatione. Hexametri.* 335
- Doctrina eximia a D. ANTONIO ſingulari Modeſtia omnibus occultatur. Epigramma.* 338
- Doctrina D. ANTONII per Obedientiam patefacta. Carmen Trochaicum.* ibid.
- D. ANTONIUS in litore Ariminenſi piſces convocat ad Concionem. Jambi Senarii.* 339
- D. ANTONIUS in Urbe Patavina viginti duos Latrones Concione habita ad pœnitentiam redigit. Hendecaſyllabi.* 342
- D.

D. ANTONIUS Eccellinum Tyrannum objurgat , ac
terret . Epigramma . 343

De Lingua D. ANTONII adhuc post sæcula sex sin-
gulari Prodigio incorrupta . Elegia . 344

De Triumpho Divi ANTONII statim post mortem .
Dialogus inter Philagium Polonum hominem , &
Gerontium Civem Patavinum . 346

NOI RIFORMATORI

DELLO STUDIO DI PADOVA.

AVendo veduto per la Fede di Revisione, ed Approvazione del P. F. *Girolamo Maria Zanettini* Inquisitor General del Santo Offizio di Padova nel Libro intitolato: *Joannis Costæ, Græcæ & Latine Litteraturæ in Seminario Patavino Professoris emeriti, & Regiæ Academiæ Socii Carmina Mss.* non vi esser cosa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Attestato del Segretario Nostro, niente contro Principi, e Buoni Costumi, concediamo Licenza a *Niccolò Bettinelli* Stampator di Venezia per il Seminario di Padova, che possi essere stampato, osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 9. Dicembre 1725.

(AGOSTIN BARBARIGO Rif.

(ZACCARIA VALLARESSO Rif.

(FRANCESCO PESARO Cav. Pr. Rif.

Registrata in Libro a Carte 14. al Num. 72.

Marcantonio Sanfermo Segretario.

L.

II. 3.

Callen

~~A~~ 352.

Costa, Giovanni

Carmina

Patavia 1796

P.o.lat. 1664 f

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10609663-0